

המכתב

לספר הקדוש

לקוטי מוהר"ן

על התורה ומועדי השנה

עם לקוטי התפלות

גליון 135

פרשת לך לך תשב"ב

עניני 'גשמים' - לימות הגשמים

הדפסת הגליון נתנדב

לרפואת

מרת

דבורה אסתר

בת רחל תחי'

רפואה שלימה בקרוב
בכל רמ"ח אבריה ושם"ה גידיה

האורה
האודות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

לְחִיּוֹרַת

בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עִם תּוֹרָה
דְּעִתִּיקָא סְתִימָא

דְּעִתִּיָּדָא
לְאִתְגַּלְיָא
לְעִתִּיד־לְבָא

יו"ל בעז"ה ע"י

מכון אור האורות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800

B48148@gmail.com

פְּרֻשַׁת לֶךְ לֶךְ

לְעִבּוּד־תִּיבוּרָא - קַבֵּל מִה' לֵב שֶׁל מַעֲלָה,
שֶׁנִּקְרָא: "סֵפֶר הַזְכָּרוֹן" (מִלְאָכִי ג, טז).

וְאִזּוּ לֹא הָיוּ שׁוֹם צְדִיקִים בְּעוֹלָם, וְהָיָה
נִכְתָּב עַל ה' לֵב, מִה שֶׁחֲדָשׁוּ הַנְּשָׁמוֹת
קִדְּם הַבְּרִיאָה.

וְעַל-כֵּן נִקְרָא 'אַבְרָהָם אַבְיָנוּ': 'צוּר', כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (יִשְׁעִיָּה נא, א): "הַבֵּיטוּ אֶל
צוּר הַצְּבֹתֵם", "זֶה אַבְרָהָם" (רש"י שָׁם) - כִּי
הוּא בְּחִינַת: "צוּר לְבָבֵי" (תְּהִלִּים עג, כו), כִּי לֹא
הָיָה לוֹ רַק לֵב חוֹשֵׁק לְהִשָּׁם-יִתְבָּרָה.

וְעַל-כֵּן כָּל הַגֵּרִים נִקְרָאִים עַל שְׁמוֹ,
וְנִקְרָאִים (תְּהִלִּים מז, י): "נְדִיבֵי
עַמִּים עִם אֱלֹקֵי אַבְרָהָם", בְּחִינַת (שְׁמוֹת לה,
כב): "נְדִיב לֵב" (אַבְרָהָם נִקְרָא 'נְדִיב', הַיֵּאָדָּה מִה דָּאֵת
אָמַר: 'נְדִיבֵי עַמִּים נֶאֱסָפוּ עִם אֱלֹקֵי אַבְרָהָם'. שִׁיר־
הַשִּׁירִים רַבָּה ז, ה) - כִּי אֵין לָהֶם רַק מִה שֶׁלָּפָם
נִכְסָף לְהִשָּׁם-יִתְבָּרָה, כְּמוֹ 'אַבְרָהָם'.

ד.

(ח"ב הַשְּׂמֵטָה בְּתַחֲלַת הַסֵּפֶר)

"אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם" (יחזקאל לג, כד) -
שֶׁ'אַבְרָהָם' עָבַד הַשֵּׁם, רַק עַל-יְדֵי
שֶׁהָיָה 'אֶחָד', שֶׁחָשַׁב בְּדַעְתּוֹ: "שֶׁהוּא רַק
יְחִידֵי בְּעוֹלָם!" - וְלֹא הִסְתַּכַּל כָּלֵל עַל בְּנֵי-
הָעוֹלָם, שֶׁסָּרִים מֵאַחֲרֵי הַשֵּׁם, וּמוֹנְעִים אוֹתוֹ,
וְלֹא עַל אֲבִיו וְשָׂאֵר הַמוֹנְעִים - רַק כְּאִלּוּ הוּא
'אֶחָד' בְּעוֹלָם!

וְכֵן כָּל הַרוֹצֵה לְכַנֵּס בְּעִבּוּד־תִּיבוּרָא - אֵי-
אֶפְשָׁר לוֹ, כִּי-אִם עַל-יְדֵי בְּחִינַת זו,

"לֶךְ לֶךְ מֵאַרְצֶךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ,
אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ" (בְּרֵאשִׁית יב, א)
"אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם" (יחזקאל לד, כג)
"הַבֵּיטוּ אֶל צוּר הַצְּבֹתֵם וְגו' הַבֵּיטוּ אֶל
אַבְרָהָם אַבְיָנֵם וְאֶל שְׂרָה תַחּוּלְלֵכֶם, כִּי אֶחָד
קִרְאתִיו וְאַבְרָכָהוּ וְאַרְבָּהוּ" (יִשְׁעִיָּה נא, א-ב)

א.

(ח"א מד)

'אַבְרָהָם' הוּא רֵאשׁוֹן לְהַשְׁגַּת 'אַרְצֵ-
יִשְׂרָאֵל', כְּדֹאֵיתָא בְּזֵהָר (לֶךְ-לֶךְ
עח): "תִּקַּל בְּתַקְלָא עַד דְּאִתְגַּלִּיא לָהּ".

לְשַׁקֵּל וְצָרַף בְּמֵאזְנֵי שַׁכְלוֹ, וְהַשְׁגִּיחַ וְהַתְּבוּנָה, לְעַמֵּד עַל
בְּרוּר מִהוּת אַרְצֵ-יִשְׂרָאֵל - וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְהַשְׁיִגּוֹ וְלַעֲמֹד
בְּדָבָר. כִּיִּן שֶׁרָאָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַתְּעוֹרְרוֹתוֹ
וְהַשׁוֹקֵתוֹ, מִיָּד נִגְלָה עָלָיו וְאָמַר לוֹ: "לֶךְ לֶךְ" וְכו' - לְחַקֵּר
וְלְדַעַת שְׂרֵשׁ נִשְׁמַתְךָ וְכו' - וְנִגְלָה לוֹ סֵפֶר יְצִירָה וְכו',
וּמִשָּׁם הַשִּׁיג אֱלֻקוֹתוֹ וְיִתְבָּרַךְ וְכו' וְכו'. (עַל-פִּי פְּרוּשׁ 'מְתוּק
מְדַבֵּשׁ', עזרשם).

ב.

(ח"א מח)

'אַרְצֵ-יִשְׂרָאֵל' סִגְלָה לְבָנִים, כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (רֵאשִׁי-הַשְּׁנָה
טז: עַל בְּרֵאשִׁית יב, א): "לֶךְ לֶךְ מֵאַרְצֶךָ" -
"וְשָׁם תִּזְכֶּה לְבָנִים" (רש"י בְּרֵאשִׁית שָׁם) - כִּי
"נַחֲלַת ה' בְּנִים" (תְּהִלִּים קכז, ג).

ג.

(ח"א קמב)

'אַבְרָהָם' שֶׁהָיָה "רֵאשׁ לְגֵרִים" (סְפָה מַט: חגיגה ג), וְלֹא הָיָה לוֹ מְמִי לְלַמֵּד,
וְלֹא הָיָה לוֹ רַק ה' לֵב, שֶׁחָשַׁק מְאֹד

שִׁיחֶשֶׁב: "שְׂאִין בְּעוֹלָם כִּי אִם הוּא לְבַדּוֹ
יְחִידִי בְּעוֹלָם!"

וְלֹא יִסְתַּכַּל עַל שׁוֹם אָדָם הַמוֹנְעוֹ, כַּגּוֹן
אָבִיו וְאִמּוֹ, אוֹ חוֹתְנָו, וְאִשְׁתּוֹ, וּבְנָיו,
וּכְיֹצֵא. אוֹ הַמְּנִיעוֹת שֵׁישׁ מִשְׂאֵר בְּנֵי-
הָעוֹלָם, הַמְּלַעֲיָגִים וּמְסִיתִים וּמוֹנְעִים
מֵעֲבוּדָתוֹ יִתְפָּרֵךְ. וְצָרִיךְ שְׂכָל יְחוּשׁ וְיִסְתַּכַּל
עֲלֵיהֶם כָּלֵל, רַק יִהְיֶה בְּבַחֲיַנְתּוֹ: "אֶחָד הִיָּה
אֲבָרְהָם", כָּאֵלוֹ הוּא יְחִיד בְּעוֹלָם!

ה.

(שיחות-ה'ר"ן רלט)

אָמַר: "שְׂכָל בְּמִדַּת הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא,
מִדַּת-בְּשָׂרִי-וְדָם" (בְּרִכּוֹת ה'. יְעוּד הַרְבֵּה
בְּש"ס). כִּי הָאָדָם, בְּשִׁעוֹשָׁה לְעַצְמוֹ מְלַבּוֹשׁ,
אֲזִי בְּתַחֲלָה כִּשְׁהוּא חָדָשׁ חָשׁוּב אֲצֵלוֹ בְּיוֹתֵר.
וְאַחֲרֵכֶּךָ כָּל מָה שֶׁמְזַקֵּן אֲצֵלוֹ הַמְּלַבּוֹשׁ,
נִתְקַלְקַל בְּכָל פַּעַם יוֹתֵר, וְנִתְמַעַט חֲשִׁיבוֹתוֹ
בְּכָל פַּעַם כְּשֶׁמְזַקֵּן.

אָבֵל הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא, בְּרָא אֶת הָעוֹלָם.
וּבְתַחֲלָה הִיָּה הָעוֹלָם מְקַלְקַל, וְאַחֲרֵ-
כֵּן בְּכָל פַּעַם נִתְתַּקֵּן הָעוֹלָם, וְנִחְשָׁב הָעוֹלָם
אֲצֵלוֹ יוֹתֵר.

כִּי אַחֲרֵכֶּךָ בָּא 'אֲבָרְהָם' 'יִצְחָק' וְ'יַעֲקֹב',
וְאַחֲרֵ כֵּן 'מֹשֶׁה רַבֵּנוּ' עֲלִיּוֹ-הַשְּׁלוֹם וְכוּ'.
וְכֵן בְּכָל פַּעַם בָּאִים צְדִיקִים, וּמִתְקַנִּים בְּכָל
פַּעַם אֶת הָעוֹלָם יוֹתֵר וְיוֹתֵר. וְנִחְשָׁב בְּכָל
פַּעַם אֲצֵלוֹ יִתְפָּרֵךְ הָעוֹלָם בְּיוֹתֵר. וְאַחֲרֵכֶּךָ
בְּסוּף יָבֹא מֹשִׁיחַ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, וְאֵז יִהְיֶה
גְּמַר תְּקוּן-הָעוֹלָם.

ו.

(חיי-מוהר"ן טו)

פַּעַם-אַחַת אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל: יֵשׁ שְׁנֵדָמָה
לָהֶם: "שְׂרוּצִין וְנִכְסְפִין מֵאֵד

לְבֹא לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, אִם הֵיוּ יְכוּלִים לְפַעַם
לְשֵׁם בְּהִרְחֵבָה, אָבֵל לֹא בַּצַּעַר וְדַחַק!"

וּבְאַמַּת אֵין זֶה רְצוֹן שְׁלָם. כִּי מִי שְׂרוּצָה
לְבֹא בְּאַמַּת לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, צָרִיךְ
לִילְכֵךְ גַּם רַגְלִי, וּכְמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר לְאַבְרָהָם
(בְּרֵאשִׁית יב, א): "לֶךְ לְךָ" וְכוּ', "לֶךְ" דִּיקָא.

ז.

(ימי-מוהר"ן ת"ח"ב מט)

סִפֵּר לִי אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי-שְׁלוֹמְנוֹ: שֶׁהִיָּה אֲצֵל
רַבֵּנוּ ז"ל בְּעַת שֶׁכָּבַד אֶחָז בְּדַרְךְ
נְסִיעָתוֹ הַקְּדוּשָׁה לְנִסְעַת לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל,
וְנִמְצָא אֵז אִישׁ אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי-שְׁלוֹמְנוֹ, עָשִׂיר
קֶצֶת וּמִיָּחָס גְּדוֹל, וְנִתְאַוָּה מֵאֵד לְנִסְעַת עִם
רַבֵּנוּ ז"ל לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל וְהִרְבֵּה עָלָיו רַעִים
לְבַקֵּשׁ: "שִׁיקָה אוֹתוֹ עִמּוֹ לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל!"

עָנָה וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל לְהָאִישׁ הַזֶּה: "אַתָּה
חֲפֵץ לְנִסְעַת לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, מִפְּנֵי מָה
אֵין אַתָּה נוֹסֵעַ?! - הַשִּׁיב לּוֹ: "אִם תִּקְחֵהוּ
אוֹתִי עִמָּכֶם, אֶפְסַע עִמָּכֶם מִיָּד!"

עָנָה רַבֵּנוּ ז"ל וְאָמַר לּוֹ: "מָה טַעַם יֵשׁ לְךָ
שֶׁאַתָּה רוֹצֵה לְנִסְעַת לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל,
בְּוֵדָאִי מִכְּרַח שֵׁישׁ לְךָ טַעַם, כִּי הֲלֹא גַם
יִשְׁמַעְאֵלִים וְעַרְבֵיִים נוֹסְעִים לְאֶרֶץ-
יִשְׂרָאֵל?! - וְהַשִּׁיב לּוֹ מָה שֶׁהַשִּׁיב!

וְאַחֲרֵכֶּךָ נִזְדַּעְזַע רַבֵּנוּ ז"ל, וְהִפָּךְ פָּנָיו
מֵאִישׁ הַזֶּה ל, וְדַבֵּר אֶל הָעוֹלָם
בְּהַתְלַהּבוֹת גְּדוֹל, וְכָל דְּבָרָיו הֵיוּ כְּגַחֲלֵי-אֵשׁ
כְּדַרְכּוֹ, וְעָנָה וְאָמַר: כְּשֶׁרוֹצִים בְּאַמַּת לְבֹא
לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, יֹאמְרוּ: אִם אֶקַּח אוֹתוֹ יִסַּע?
- כֵּן רוֹצִים לְבֹא לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל?

הֲלֹא כְּשֶׁרוֹצִים לְבֹא לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל,
צָרִיכִין לִילְכֵךְ רַגְלִי - כִּי הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ
אָמַר לְאַבְרָהָם (בְּרֵאשִׁית יב, א): "לֶךְ לְךָ מֵאֶרֶץ

וּמְמוֹלְדֵתָּהּ וְכוּ', אֶל הָאָרֶץ" - "לֶךְ" דִּיקָא, שְׁצַרִּיכִין לִילְךְ דְּגַלְי' מִמֶּשׁ כְּדִי לְזַבּוֹת לְבוֹא לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל. וְאָמַר זֹאת בְּהַתְּלַהְבוֹת גְּדוֹל מְאֹד.

וְהִנֵּה דְבוּרִים אֵלֶיךָ, חֲזַקוּ אֶת לְבַי מְאֹד, בְּעֵינֵי הַנְּסִיעָה לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל וְכוּ'.

[אֲבַנְיָה־הַבְּרָזֵל, שִׁיחוֹת־וְסִפּוּרִים מִרְבֵּנוּ ז"ל נה: פַּעַם־אַחַת אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל: "אִם הָיָה לִי רַבִּי כְּמוֹתְכֶם, הָיִיתִי הוֹלֵךְ בְּרַגְלֵי!" (וְעַתָּה אֵיךְ הָאֵב אֵזָא רַעֲבִי, וְדֹאֲלֵט אֵיךְ צוֹפּוּס גְּעָאֲנִיעוּ). וְעַמַּד שֶׁשׁ אָחָד מִן הַצַּד וְשָׁאֵל לְרַבֵּנוּ ז"ל: "וּבַחֲזָרָה מֵאֵי?! - עֲנֵה לּוֹ רַבֵּנוּ ז"ל: "וּבַחֲזָרָה הָיִיתִי רָץ"!] .

[חַיֵּי־מוֹהַר"ן שִׁכַּח: פֶּשֶׁתִּיתִי בְּנַעֲמָרוֹב, וְהָיָה דְרַכִּי לְנֹסַע אֵלָיו ז"ל לְבִרְסָלָב. פַּעַם־אַחַת סִפְרוּ לִי בְּשֵׁמוֹ: שְׂאֵמַר וְהַקְּפִיד עַל שְׁנוֹסְעִים אֵלָיו בְּעֵגְלוֹת, וְאִין הוֹלְכִים אֵלָיו דְּגַלְי'! - וְנִכְנַס בְּלִבִּי אוֹתוֹ הַדְּבָר הַרְבֵּה, כִּי יָדַעְתִּי: שְׂבוּדָאֵי כְּךָ רָאוּי וְיָפָה לָנוּ לִילְךְ אֵלָיו דְּגַלְי' דִּיקָא, וְהָיִיתִי מִשְׁתַּקֵּק לָזֶה.

וְסַבֵּב הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, וְזָכִיתִי לִילְךְ אֵלָיו ז"ל בְּרַגְלֵי, שְׁלֹשׁ פְּעָמִים. וְאֵלּוֹ הַשְּׁלֹשָׁה פְּעָמִים, הַרְוֹחוֹתִים עַל־יְדֵי מַה שְּׁהִלְכְתִּי בְּרַגְלִים. כַּאֲשֶׁר אָנִי יוֹדֵעַ בְּעַצְמִי: שְׂבָאֵלוֹ הַשְּׁלֹשָׁה פְּעָמִים, אִם לֹא הָיִיתִי מִתְגַּבֵּר לִילְךְ דְּגַלְי' - לֹא הָיִיתִי כָּלֵל אֲצִלוֹ בְּאֵלוֹ הַשְּׁלֹשׁ פְּעָמִים.

בְּרוּךְ הַטּוֹב וְהַמְּטִיב לְרַעִים וְלַטּוֹבִים שְׂזָכְנוּ לָזֶה. וּמַה שְּׁהַרְוֹחוֹתִי בִּיחוד בְּאֵלוֹ הַשְּׁלֹשׁ פְּעָמִים, מַעֲט מְזָה אָנִי יוֹדֵעַ בְּעַצְמִי, כִּי אָנִי זוֹכֵר עֲדִין מַה שְּׁשִׁמְעֵתִי אַז, וְיִתֵּר מְזָה אִם אֲזַכֵּה אֲבַחֵן לְעַתִּיד לְבוֹא.

וְכֵן חֲבָרִי רַבִּי נִפְתָּלִי הֵלֶךְ גַּם־כֵּן בְּרַגְלָיו, מִחֻמַּת שְׁשִׁמְעַת דְּבָרִים הַנִּזְכָּר. וְשָׂאֵר הַחֲבָרִים הָיוּ בָהֶם כְּמַה עֲנִיִּים שְׁהִלְכוּ כְּמַה פְּעָמִים אֵלָיו בְּרַגְלֵיהֶם דְּרַךְ רַחוּק, אֲשֶׁרִיהֶם אֲשֶׁרִי חֲלָקִים.

אֲבָל אֲנַחְנוּ תַּהֲלָה לְאַל הָיוּ לָנוּ עַל הוֹצָאוֹת, כִּי הָיִינוּ אַז בְּנֵי עֲשִׂירִים, רַק מִגְּדֵל הַהַשְׁתַּוְּקוֹת עֲזָרְנוּ הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ שְׂגָם אֲנַחְנוּ הִלְכְנוּ בְּרַגְלֵינוּ דִּיקָא, אֵיזָה פְּעָמִים כְּנִזְכָּר. וְעַתָּה בְּהַלְכוֹת יְבוּס־וְחַלְצָה בְּלִקְוֹטֵי־הַלְכוֹת מַה שְּׁכַתְּבָתִּי בְּזֶה (הַלְכוֹת גִּטִּין ד, יֵיא - מוֹבָא לְקַמּוּ).

[חַיֵּי־מוֹהַר"ן שִׁכַּח: שְׁמַעְתִּי בְּשֵׁמוֹ שְׂאֵמַר, עַל אָחָד שְׂבָא אֵלָיו רַגְלֵי: וּמַה אִם "נְבוּכַדְנֶאצַּר הִרְשָׁע שְׂבִשְׂבִיל שְׁהִלְךְ שְׁלֹשׁ פְּסִיעוֹת בְּרַגְלָיו, זָכָה לְמְלוּכָה וּמִמְשָׁלָה

גְּדוֹלָה מְפֻלְגָת כְּזֹאת" (סִנְהֶדְרִין צו). - כְּשִׂאֲחָד מִיִּשְׂרָאֵל הוֹלֵךְ לְהַצְדִּיק פְּרָסָה וְיוֹתֵר, כְּמַה וְכְמַה יִזְכָּה עַל־יְדֵי־זֶה, "עֵינִן לֹא רָאִתָּה" וְכוּ' (יְשַׁעְיָה סד, ג).

כְּמִדְמָה שְׂאֵמַר זֹאת, עַל אִישׁ אָחָד מִטִּירְהָאוּיָצַע שְׁהָיָה דְרַכּוֹ בְּכַל־עַת, לְבוֹא אֵלָיו דְּגַלְי' מִטִּירְהָאוּיָצַע לְבִרְסָלָב, שְׁהֵם אַרְבַּע־עֶשְׂרֵה פְּרָסָאוֹת שְׁלָנוּ הַגְּדוֹלִים.

וּפַעַם־אַחַת עֲמַדְתִּי לְפָנָיו ז"ל, בְּעַת שְׂבָא אֵלָיו דְּגַלְי', הָאִישׁ הַנִּזְכָּר מִטִּירְהָאוּיָצַע. וְסִפַּר לִי הוּא ז"ל: שְׂבַעַת שְׂצַר לָזֶה הָאִישׁ הַנִּזְכָּר בְּעַבּוּד־תְּהִשָּׁם, הוּא הוֹלֵךְ בְּרַגְלָיו מִשֵּׁם לְכָאן. וְהַבְּנֵתִי: שְׁהוֹטֵב זֹאת בְּעֵינָיו ז"ל מְאֹד מְאֹד!

וְכֵן פַּעַם־אַחַת נִפְטַר לְעוֹלָמוֹ, אָחָד מִבְּנֵי־הַנְּעוּרִים מִנְּעַמְרוֹב שְׁהָיָה מִמְקַרְבָּיו, וְסִפַּר הוּא ז"ל גַּם־כֵּן בְּשַׁבְּחוֹ וְאָמַר עֲלָיו: "שְׂדַרְכּוֹ הָיָה, שְׂתַכַּף כְּשִׁהְיָה צַר לוֹ בְּאֵיזָה דְּבָר בִּיחֻדוֹתָיו, הֵלֶךְ בְּרַגְלָיו מִשֵּׁם לְכָאן, אֲשֶׁרִי לְהֵם].

[לְקוֹטֵי־הַלְכוֹת, גִּטִּין ד, יֵיא: וְזֶהוּ בְּעַצְמוֹ מַה שְּׂצָנְנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְעֵלוֹת לְרַגֵּל, שְׁעַקַר הַמְּצֻנָה תְּלוּיָה בְּרַגְלִין וּבַמְּנַעְלִים, לִילְךְ בְּרַגְלָיו לִירוּשָׁלַיִם לְבֵית־הַמִּקְדָּשׁ וְכוּ' וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן הַמְּצֻנָה תְּלוּיָה בְּרַגְלָיו דִּיקָא, לִילְךְ בְּרַגְלָיו לִירוּשָׁלַיִם - כִּי עַקַר הַתַּקּוּן לְבַחֲיִנַת הַרַגְלָיו. וְעַל־כֵּן נִקְרָאִין (שְׁמוֹת כג, יד): "שְׁלֹשׁ רַגְלִים".

וְעַל־כֵּן אֵיחָד (עַיֵן יְרוּשָׁלַמִי פְּסָחִים כ"ד ה"ז): "שְׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל קְדוּשִׁים מְחַבְּבִין אֶת הַמְּצֻנָה הַזֹּאת, שְׂאֵחַ־עַל־פִּי שְׁהָיָה לְהֵם עֵגְלוֹת צֶבֶד, הָיוּ יוֹרְדִין מִהַעֲגָלוֹת וְהָיוּ הוֹלְכִין בְּרַגְלֵיהֶם דִּיקָא, כִּי כְךָ יָפָה לְהֵם" - כִּי עַקַר הַתַּקּוּן נִמְשָׁךְ לְרַגְלָיו וְכוּ'.

וְזֶה בַחֲיִנַת גְּדֵל הַמַּעֲלָה וְהַזְכוּת שְׂאִין לוֹ שְׁעוֹר, שֶׁל אֲנָשִׁים־הַכְּשָׁרִים הַחֲסִים עַל חַיֵּיהֶם הַנִּצְחָיִים, הַמְּשַׁתְּדָלִים לְהַצִּיל וּלְמַלֵּט נַפְשָׁם מִנִּי שַׁחַת, שְׁהֵם הוֹלְכִים בְּרַגְלֵיהֶם דִּיקָא לְקַבֵּל פְּנֵי רַבָּם וְכוּ'.

עַל־כֵּן צְרִיכִין לִילְךְ בְּרַגְלָיו דִּיקָא - כְּדִי לְתַקּוֹן הַרַגְלָיו, בַּחֲיִנַת 'חֲכֻמָּה־תַּתְּאָה' וְכוּ' - שְׂאִיר־אֲפָשָׁר לְזַכּוֹת לִיהַשְׁגוֹת־ אֱלֹקוֹת כִּי־אִם עַל־יְדֵי־זֶה].

ח.

(לְקוֹטֵי־הַלְכוֹת, שְׁבַת ז, עה)

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָם לֶךְ לְךָ מֵאֶרֶץ וּמְמוֹלְדֵתָּהּ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ" וְכוּ' (בְּרַאשִׁית יד, א).

זֶהוּ שֶׁאָמַר הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ לְאַבְרָהָם, שֶׁמְרַמֵּז בְּזֶה לְכָל אָדָם שֶׁבָעוֹלָם: "לֶךְ לְךָ" - שֶׁמְזַהֵר אֶת הָאָדָם "שִׁילְךָ לְעַצְמוֹ" (זהר לך-לך עח.).

כִּי "עַצֵּם הָאָדָם" מֵה שֶׁנִּקְרָא 'אָנִי', הוּא רַק הַנְּשֻׁמָה" (לקוטי-מוֹהַר"ן ח"א כב), וְכֵן כְּשֶׁמְדַבְּרִים עִם הָאָדָם לְנִכּוּחַ וְאוֹמְרִים לוֹ: 'אֲתָה', או 'לְךָ' - עִקַּר הַכּוּנָה עַל הַנְּשֻׁמָה, שֶׁהוּא 'עַצֵּם הָאָדָם', בִּידוּעַ.

וְזֶהוּ שֶׁמְזַהֵרֵת הַתּוֹרָה אֶת הָאָדָם: "לֶךְ לְךָ" - שֶׁתִּלְךָ "לְךָ לְעַצְמְךָ", הֵינּוּ: לְמִקּוֹר נִשְׁמָתְךָ.

שֶׁכָּל הַלוֹכֵךְ וְנִסְיַעְתָּךְ וְכָל דְרָכֶיךָ בְּזֶה הָעוֹלָם - בְּכָלֵם תִּכּוֹן לִילְךָ "לְךָ בְּעַצְמְךָ", הֵינּוּ לְמִקּוֹר נִשְׁמָתְךָ, שֶׁזֶה עִקַּר 'עַצֵּם הָאָדָם' שֶׁמְדַבְּרִים עִמּוֹ, בַּנ"ל.

וְזֶהוּ: "מֵאֲרֻצֶּיךָ". "מֵאֲרֻצֶּיךָ" דִּיקָא - הֵינּוּ: מֵתוֹךְ 'אֲרֻצִּיּוֹת וְגִשְׁמִיּוֹת' שִׁלְךָ.

לְאִיזָה 'אֲרֻצִּיּוֹת וְגִשְׁמִיּוֹת' שֶׁיִּרְדְּתָ לְשָׁם, שֶׁנִּדְמָה לְךָ שֶׁקָּשָׁה לְצֵאת מִשָּׁם - אֲף־עַל־פִּיכֵן אֲתָה צָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר לִילְךָ מֵתוֹךְ "אֲרֻצֶּיךָ" דִּיקָא - לִילְךָ "לְךָ לְנִשְׁמָתְךָ" וְכוּ', בַּנ"ל.

וְזֶהוּ: "וּמִמּוֹלֶדְתְּךָ" - אִיךְ שֶׁנּוֹלַדְתָּ, בְּאִיזָה גִשְׁמִיּוֹת שֶׁנּוֹלַדְתָּ. אֲף־עַל־פִּי שֶׁגַּם זֶה מוֹנֵעַ גְּדוֹל, כְּמוֹ שֶׁאָמַר דָּוִד (תהלים נא, ז): "הֵן בָּעוֹן חוֹלְלָתִי" וְכוּ' - אֲף־עַל־פִּיכֵן אֲתָה מְכַרַּח לִילְךָ "מִמּוֹלֶדְתְּךָ" דִּיקָא - לִילְךָ "לְךָ" דִּיקָא בַּנ"ל.

"וּמִבֵּית אָבִיךָ" - שֶׁהֵם הַמְּשֻׁפָּחָה, וְהַשְּׂכָנִים, וְקִרְוֵבֶיךָ, וּמִיּוֹדְעֶיךָ - שֶׁמְגַדֵּל בֵּינֵיהֶם. שֶׁגַּם מֵהֶם יֵשׁ כְּפֹה וְכֹפֵה מְנִיעוֹת לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ,

שֶׁמוֹנְעִים בְּכֹה דְרָכִים. לְפַעְמִים בְּגִשְׁמִיּוֹת, וְלְפַעְמִים עַל־יְדֵי דַעוֹתֵיהֶם וְסִבְרוֹתֵיהֶם הַהַפּוּכוֹת מִן הָאֵמֶת - מִכָּלֵם אֲתָה צָרִיךְ לְצֵאת וְלִילְךָ "לְךָ לְנִשְׁמָתְךָ" בַּנ"ל.

כִּי אֲתָה צָרִיךְ לְהֵאֱמִין: שֶׁבּוֹדָאֵי "אִין הַקְּדוֹש־שִׁבְרוּךְ־הוּא בָּא בְטְרוּנֵיָא עִם בְּרִיּוֹתֵיךָ" (עבודת-זָרָה ג), וּבּוֹדָאֵי יֵשׁ לְךָ כַּח לְעַמֵּד בְּכָל־זֶה, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב אֲדָמוֹר"ר ז"ל (ח"ב מט): "שֶׁאִין הַקְּדוֹש־שִׁבְרוּךְ־הוּא שׁוֹלְחַ לְהָאָדָם מְנִיעוֹת שֶׁלֹּא יוּכַל לְעַמֵּד בְּהֶם" וְכוּ'.

וְזֶהוּ: "אֵל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאךָ" - שֶׁהוּא 'אֲרֶץ־יִשְׂרָאֵל', "שֶׁהוּא כָּל־לִיּוֹת הַקְּדוֹשָׁה" (ח"א רלד), שֶׁשָּׁם הַבֵּית־הַמְּקֻדָּשׁ, שֶׁשָּׁם מְקוֹר כָּל הַנְּשֻׁמוֹת - שֶׁעַל־זֶה מְזַהֵרוֹ: "לְךָ לְךָ לְנִשְׁמָתְךָ", בַּנ"ל.

וְזֶה שֶׁפָּרַשׁ רַש"י: "וְלֹא גָלָה לוֹ הָאָרֶץ מִיָּד, כִּדִּי לְחַבְּבָהּ בְּעֵינָיו, וְלָתֵת לוֹ שָׂכָר עַל כָּל דְּבוּר וְדְבוּר" (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה לט, ט).

הֵינּוּ: כִּי זֶה עִקַּר הַנְּסִיּוֹן שֶׁל הָאָדָם - מֵה שֶׁאִין הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ מְרָאָה לְהָאָדָם מִיָּד בְּעֵת הַנְּסִיּוֹן, מֵה שֶׁיִּזְכֶּה אִם יַעֲמֵד בְּזֶה הַנְּסִיּוֹן וְהַצְּרוּף.

כִּי בּוֹדָאֵי אִם כָּל אָדָם הִיָּה רוֹאָה בְּזֶה הָעוֹלָם, כָּל מֵה שֶׁיִּזְכֶּה בְּשִׁישְׁבֵּר תְּאוּוֹתָיו וּמְדוּתָיו הָרָעִים - בּוֹדָאֵי לֹא הִיָּה לוֹ נְסִיּוֹן כָּלֵל, כִּי מִי פְתִי וְסָכַל שִׁישְׁלִיךְ נְעִימוֹת לְנִצָּח' בְּזֶה, 'אֲוֵרוֹת נִשְׁגָּבוֹת' כְּאֵלֶּה, בְּשִׁבִיל שְׁטוֹת כְּזֶה, בְּרַגַּע קִלְחָ כְּזֹאת.

אִךְ עִקַּר הַנְּסִיּוֹן - מִחֲמַת שֶׁאִינוֹ רוֹאָה כָּל־זֶה, עַל־כֵּן צָרִיךְ 'הַתְּחַזְּקוֹת גְּדוֹל'.

וְזֶה בְּחִינַת: "אֵל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאךָ" - שֶׁאִין הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ מְרָאָה "אֲרֶץ

החיים" (ישעיה לז, יא; תהלים קמב, ו; איוב כח, יג), ששם "נְעִימוֹת בְּיָמֵינוּ נִצַּח" (תהלים טז, יא), שהוא תכליתו הטובה הנצחית, שעל-ידי-זה כל הנסיון שלנו וכו'.

ט.

(לקוטי-הלכות, גנבה ה, ז-ח)

"לֶךְ לְךָ מֵאֶרֶץ" וכו' (בראשית יב, א). "לֶךְ לְךָ" - "לֶךְ" דִּיקָא, שְׂכַל הַלּוֹכֶה וְנִסְיַעְתָּהּ, יְהִיָּה לְךָ וְאַלְיָה לְבַד, הֵינּוּ: לְעֵצָם נִקְדַּת-הָאֱמֶת, שְׁזָה עֲקָרָה וְחַיִּיתָהּ.

כִּי עֲקַר הָאָדָם הוּא הַנְּשָׁמָה הַקְּדוּשָׁה שְׂבוּ, שְׁזָה כָּל הָאָדָם, כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב בְּסִפְרֵי, וּמוֹבָא בְּדַבְּרֵי ז"ל (ח"א כב): "שְׁמָה שְׁנִקְרָא אֵצֶל הָאָדָם אֲנִי הוּא רַק עֵצָם הַנְּשָׁמָה, כִּי בֶשֶׁר הָאָדָם נִקְרָא בֶשֶׁר אָדָם, וְעֲקַר הָאָדָם הוּא הַנְּשָׁמָה, וְהַנְּשָׁמָה הִיא חֵלֶק אֵלְקִי מִמַּעַל שֶׁהוּא עֵצָם הָאֱמֶת".

וְזָה בְּחִינַת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִתְחִילוּ מֵאֲבָרָהֶם שֶׁנֶּאֱמַר עֲלֵיהֶם (ירמיה ב, כא): "כֹּל זָרַע אֱמֶת".

וְזָהוּ: "לֶךְ לְךָ" - הֵינּוּ: שְׂתַלֶּךְ "לֶךְ לְעֵצָמָהּ" (זֶהר לֶךְ-לְךָ עח), דְּהֵינּוּ לְעֵצָם הָאֱמֶת שְׂלֶךְ הַמְּשַׁרֵּשׁ בָּהּ, שֶׁרַק זֶה נִקְרָא אֲנִי, כְּשֶׁהָאָדָם מְדַבֵּר עַל עֵצָמוֹ, וְכֵן רַק זֶה נִקְרָא אֲתָהּ אוֹ לְךָ - כְּשֶׁמְדַבְּרִים עִמּוֹ לְנִכּוּחַ.

הֵינּוּ: שְׂבָכַל הַלּוֹכֶה בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת, תֵּלֶךְ רַק "לֶךְ לְעֵצָמָהּ", לְעֵצָם נִקְדַּת-הָאֱמֶת הַמְּשַׁרֵּשׁ בָּהּ. וְלֹא תִסְתַּכַּל עַל שׁוֹם הַסְּתוֹת וּפְתוּיִים שֶׁל הַשֶּׁקֶר הַמַּחֲשִׂיף פְּנֵי הַבְּרִיּוֹת, עַד שֶׁקָּשָׁה מְאֹד לְעִמּוֹד עֲלֵיהֶם - מִי שְׂאִינּוּ מִשְׁתַּדֵּל לְחוּס עַל עֵצָמוֹ לְחַפֵּשׁ תְּמִיד הָאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ לְבַל יִטְעָה אֶת-עֵצָמוֹ.

וְזָהוּ: "לֶךְ לְךָ מֵאֶרֶץ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ" - כִּי כְּמָה מֵינִי חֲשֵׁךְ וְשִׁקְרִים הַנִּמְשָׁכִים "מֵאֶרֶץ" - דְּהֵינּוּ: מִהָעִיר וְהַמְּדִינָה שֶׁנִּתְגַּדֵּל בָּהּ.

כִּי זֶה יָדוּעַ: שֶׁהַקְּלָפָה קֹדְמָה לְפָרִי. וּבְכָל אֶרֶץ וּבְכָל מְקוֹם, אֲף-עַל-פִּי שֵׁישׁ שָׁם הִרְבָּה טוֹב, אָבֵל יֵשׁ בְּכָל מְקוֹם כְּמָה מֵינִי חֲשִׁכוֹת הַמַּחֲשִׁיכִים אֶת הָאֱמֶת, דְּהֵינּוּ: מִה שְׂבָכַל אֶרֶץ רַבָּם רוֹדְפִים אַחַר תְּאוֹת, וּבְפֻרְט אַחַר הַמְּמוֹן וְהַכְּבוֹד וְכוּ', כְּאִלוֹ זֶה הַדֶּרֶךְ נִתֵּן מִסִּינַי חֲסִי וְשָׁלוֹם.

וְצָרִיךְ לְהִתְרַחֵק מִזֶּה וּלְצֵאת "מֵאֶרֶץ" הַנִּל, וְתַלְךְ "לֶךְ לְעֵצָמָהּ" לְנִקְדַּת-הָאֱמֶת, שְׁזָה עֲקַר 'עֵצָמָהּ'. כִּי-אִם תִּסְתַּכַּל עַל הָאֱמֶת, תִּבְיֵן הֵיטֵב: כִּי לֹא זֶה הַדֶּרֶךְ לָבֵא לְתַכְלִית הַנִּצְחִי לְעוֹלָם-הַבָּא.

וְכֵן: "וּמִמּוֹלַדְתְּךָ" - דְּהֵינּוּ: שֵׁיצֵא מִהָרַע וְהַחֲשֵׁךְ שֵׁישׁ בּוֹ מִצַּד הַהוֹלָדָה, בְּחִינַת (תהלים נא, ז): "הֵן בְּעוֹזֵן חוֹלְלָתִי" וְכוּ'.

וְכֵן: "וּמִבֵּית אָבִיךָ" - שֶׁהוּא 'מִשְׁפַּחְתּוֹ'. כִּי יֵשׁ כְּמָה שְׁטוּתִים וְשִׁקְרִים שֶׁנִּדְבָּק בּוֹ מִצַּד מִשְׁפַּחְתּוֹ, שֶׁמַּחֲזִיקִים עֵצָמוֹ לְמִיחָסִים גְּדוֹלִים, וּכְאִלוֹ כָּל הַכְּבוֹד שֶׁיֵּךְ לָהֶם, וּכְיֹצֵא בָּזֶה שְׂאָר שְׁטוּתִים וּבְלִבּוֹלִים.

וּמִכָּל-צָוָה לּוֹ הַשֵּׁם-יִתְבַּרֵךְ שֵׁיצֵא וְיִלְךְ מֵהֶם - "לֶךְ" דִּיקָא - דְּהֵינּוּ: "לְעֵצָמָהּ", שֶׁהוּא 'עֵצָם נִקְדַּת-הָאֱמֶת', שֶׁהוּא כָּל הָאָדָם.

וּכְלִי-זֶה אֵי-אֶפְשָׁר לְבָרַר בְּכַתְּבִי, רַק כִּי-אִם הַחֲפֵץ בְּאֱמֶת יִבִּין. כִּי כְּבָר מְבֹאָר בְּדַבְּרֵי ז"ל (שיחות-הַר"ן סִימָן פ): "שְׂבִנֵי-אָדָם הֵם מוֹנְעִים גְּדוֹלִים יוֹתֵר מִהַיְצָר-הָרַע", עֵינֵי-שָׁם.

וְלֹא־מִבְּעֵי א שֵׁשׁ מוֹנְעִים רְשָׁעִים, או קלֵי־עוֹלָם וְלִצְנִים וְכוּ', הַמוֹנְעִים בְּדַבְרֵיהֶם מִן הָאֱמֶת - אֵף גַּם "רְאִי־הַשֵּׁם" יְכוּלִים לַפְּעֵמִים לְבַלְבֵּל אֶת הָאָדָם, בְּעֵצְתָם שְׂאִינָה טוֹבָה לְפָנָיו לְפִי דְרָכּוֹ. וַיֵּשׁ בָּזָה פָּמָה בְּחִינּוֹת בְּלִי שְׁעוֹר.

עַל־כֵּן הֶחֱפֵץ בְּאֱמֶת - צָרִיךְ לְזַהֵר לְמִשְׁךְ עֵצְמוֹ תָּמִיד לְעֵצֵם נִקְדַּת־הָאֱמֶת שְׁלוֹ, כְּפִי מַה שֶּׁהוּא צָרִיךְ בְּאֱמֶת - שְׂזָהוּ: "לֶךְ לְךָ", "לֶךְ" דִּיקָא, דְּהֵינּוּ: "לְעֵצְמֶךָ", לְעֵצֵם נִקְדַּת־הָאֱמֶת' הַשִּׁיךְ לְךָ.

וְכַמוֹבָא בְּהַמְעֵשָׂה שֶׁל הַחֲכָם וְהַתָּם (סְפוּרֵי־מַעֲשִׂוֹת, מַעֲשָׂה ט): "שָׁאֵמַר הַתָּם: 'זֶה מַעֲשָׂה שְׁלוֹ וְזֶה מַעֲשָׂה שְׁלִי'".

וְכַמוֹבָא מְזָה (בְּלִקוּטֵי־הַלְכוֹת, פֶּסַח ט) עַל פֶּסוּק (וַיִּקְרָא כג, טו): "וּסְפַרְתֶּם לָכֶם" - "לָכֶם, לְעֵצְמֶכֶם" (מִנְחוֹת סח: זָהָר אָמַר צז:), עֵינֵי־שֵׁם בְּדַבְרֵינוּ.

י.

(בְּאוֹר־הַלְקוּטִים ח"א קנ"ה)

אֲבָרְהָם אָבִינוּ עֲלִיּוֹה־שְׁלוֹם, לְעֵצֵם הַפְּלִגַת מַעֲלָתוֹ וְעִבּוּדָתוֹ, נִתְגַּלָּה לוֹ הַשְּׂגַת קִדְשַׁת הָאָרֶץ, וְהָאִיר וְהַזְרִיחַ בּוֹ כְּאוֹר נִגְהָ שֶׁהוֹלֵךְ וְאוֹר בְּכָל שָׁעָה יוֹתֵר, כְּפִי עִבּוּדָתוֹ וְהַתְּעוֹרְרוֹתוֹ שֶׁנִּתְעוֹרֵר לְעַבֵּד בְּכָל־עֵת.

וּבַתְּחִלָּה נִתְגַּלָּה לוֹ עַל־יְדֵי עִבּוּדָתוֹ בְּדַרְךְ־כָּלל, שֶׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ מְצַמְצֵם אֶת־עֵצְמוֹ מֵאֵין־סוּף עַד אֵין תְּכֵלִית, לְהִיּוֹת שְׂכִינָתוֹ בְּנִקְדַּת מֶרְכָּז הָאָרֶץ, שֶׁנִּבְחַר לוֹ מִכָּל הָאָרְצוֹת.

עַד שֶׁנִּתְעוֹרֵר וְנִתְחַבֵּב בְּעֵינָיו לְהַשִּׁיג וְלִרְאוֹת אֶת הָאָרֶץ, מָה הוּא, וְהֵיכָן הוּא

- עַד שֶׁפָּעַל בְּחֻבָּתוֹ וְהַתְּעוֹרְרוֹתוֹ בְּעֵשִׂית דְּבַר הַשֵּׁם, לְשִׁמְעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ אֲשֶׁר הִרְאָה וְגָלָה לוֹ אַחֲר־כֵּךְ אֶת הָאָרֶץ, לְבֹא וּלְהַגִּיעַ לְשֵׁם.

וְגַם לְפִי־זָה תִּבְיִן וְתִתְבּוֹנֵן בְּמֵאֲמָרֵי חֲז"ל: שֶׁכַּאֲשֶׁר סָבַב הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ שֶׁחֲזַר מִשָּׁם מִהַתְּגַבְּרוֹת הָרָעִב, הִכְרִיחַ לְהַמְתִּין וּלְהַתְּעַבֵּב שָׁם חֲמֻשָּׁה שָׁנִים, אֲשֶׁר הִרְבָּה אֶז אֶת רְצוֹנוֹ וְכִסְפוֹ וְהַתְּעוֹרְרוֹתוֹ הֵנ"ל לְבֹא לְשֵׁם בְּכַפֵּל־כַּפְּלִים.

וְהָיָה צוּעֵק וְאוֹמֵר (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה לט, ח): "טוֹב לָלוֹן בְּמִדְבָּרוֹת שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, מִלִּישֵׁב בְּפִלְטִין שֶׁל חוּץ־לְאֶרֶץ!" - כִּי כָל־זֶה, הוּא לְרַב וְעֵצֵם הַכְּלִים, הַמְּכַרְחִים לְקַדְשָׁה עֲצוּמָה וְנוֹרָאָה כְּזֹאת.

שָׂאֵר עֲנִינֵי "אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל" - נִמְצְאִים בְּפֶרֶשֶׁת שִׁלַּח

"וְאֶעֱשֶׂךָ לְגוֹי גְּדוֹל" (בְּרֵאשִׁית יב, ב)

"וְאֶעֱשֶׂךָ לְגוֹי גְּדוֹל" - יֵצֵא לוֹ מוֹנִיטִין, וּמַהוּ מוֹנִיטִין שְׁלוֹ, זְמַן וְזִמְנָה מִכָּאן בְּחוּר וּבַתּוֹלָה מִכָּאן. (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה לט, יא)

"מִטְּבַע שֶׁל אֲבָרְהָם אָבִינוּ, זְמַן וְזִמְנָה מִצַּד אֶחָד, בְּחוּר וּבַתּוֹלָה מִצַּד אֶחָד" (בְּבֵא־מֵאָ צז:). [בְּחוּר וּבַתּוֹלָה - יִצְחָק וְרַבְקָה. זְמַן וְזִמְנָה - אֲבָרְהָם וְשָׂרָה. ר"ש"]

י"א

(חֵי־מוֹהָר"ן קיד)

וַיְהִי הַיּוֹם, הַתְּפִלָּל אֶחָד נְעִילָה לְפָנָי הָעֵמוּד בְּיוֹם־כְּפוּר שֶׁלֹּא בְּרִצּוֹן רַבְּנוּ ז"ל (בְּזֵלְאֵטִיפְאֵלִיעַ שְׁנַת תַּקס"א), וְנִשְׁתַּקַּל מְלוּלוֹ בְּאֲמֻצַּע הַתְּפִלָּה, וְלֹא הָיָה יְכוּל לְפָתַח פִּיו בְּשׁוּם אִפּוֹ, עַד שֶׁהִכְרַח לְהַסְתַּלֵּק בְּחֶרֶף גְּדוֹלָה. וְעָמַד אַחֵר תַּחֲתָיו!

אבינו, טלטל עצמך ממקום למקום ושמך מתגדל בעולם. (בראשית-רבה לט, ב)
 "הריני מוסיף אות על שמך, שיעד עבשך שמך אברם, מכאן ואילך אברהם". (רש"י; בראשית-רבה לט, יא)
 "ואגדלה שמך - ששמך מתגדל בעולם". (תנחומא לך-לך ד)

יג.

(ח"א נט, א-ה)

זֶה הָאִישׁ הַמְּשַׁדֵּל לְקָרֵב בְּנֵי-אָדָם לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, וְלַעֲשׂוֹת נְפָשׁוֹת, בְּבַחֲיִנַת (בראשית יב, ה): "וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּהָרִן" - הוּא בּוֹנֵה בַּחֲיִנַת הַיֵּכֶל הַקֹּדֶשׁ.

'קדש' - זֶה בַּחֲיִנַת (ישעיה ד, ג): "וְהִנּוֹתָ בִירוּשָׁלַם קְדוֹשׁ יֹאמַר לוֹ". הֵינּוּ: זֶה שְׁבִנְיֵי-אָדָם נִשְׁאָרִים דְּבוּקִים בְּיָרְאָה שְׁלֵמָה עַל-יָדוֹ, אֶף-עַל-פִּי שֵׁשׁ פֶּמָה וְכִמָּה שֶׁנִּפְלוּ מִקֹּדְשָׁתָם, אֶף-עַל-פִּי כֵן מֵאלוֹ שֶׁנִּשְׁאָרוּ בְּיָרְאָה שְׁלָם, עַל-יְדֵי-זֶה: "קְדוֹשׁ יֹאמַר לוֹ".

ו'היכל' - זֶה בַּחֲיִנַת הַכְּבוֹד שֶׁנִּתְכַּבֵּד הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹכָא בְּזֶהָר (יתרו טט): "כִּד אֲתִי יִתְרוֹ, כִּדִּין אֲתִיקָר שְׁמָא דְקֹדֶשׁ-אֲבִרִיךָ-הוּא".

וְזֶה בַּחֲיִנַת (תהלים צו, ג; דברי-הימים א טז כד): "סִפְרוּ בְּגוֹיִם אֵת כְּבוֹדוֹ" - שְׁעַל-יְדֵי שְׁמֵקָרְבִים עֲצָמָן לְעִבּוּדַת-הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ אֵלּוֹ הַרְחוּקִים' - זֶהוּ כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. וְהַכְּבוֹד זֶהוּ בַּחֲיִנַת הַיֵּכֶל, בְּבַחֲיִנַת (תהלים כט, ט): "וּבְהֵיכָלוֹ כָּלוֹ אִמַר כְּבוֹד".

ו'היכל-הקדש' הִזָּה - מוֹשֵׁךְ אֶת-עֲצָמוֹ תָמִיד לְשָׂרְשׁוֹ, הֵינּוּ: לְלִבּוֹ שֶׁל עוֹשֵׂהוּ - כִּי שָׁם שָׂרְשׁוֹ. כִּי מַחְמַת הַדְּבָרִים שִׁיִּצְאוּ מֵעֵמֶק לְבוֹ שֶׁל הָאִישׁ-

וְאַחֲרֵיכֵן בְּמוֹצָאֵי יוֹם-הַכַּפּוּרִים, אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל דְּבָרֵי צַחֲוֹת נֶאֱמָה כְּדַרְכּוֹ, עַל עֲנִיָן הַבַּעֲלֵי-תַפְלָה שֶׁל אוֹתוֹ יוֹם-כַּפּוּר: שֶׁהוּא "מְטַבֵּעַ שֶׁל אַבְרָהָם אֲבִינוּ, זְקָן וְזַקְנָה מֵצַד אֶחָד, בְּחוּר וּבַתּוֹלָה מֵצַד אֶחָד" (בְּבֵא-קָמָא צז): - כִּי בַתְּחִלָּה הִתְפַּלֵּל חוֹתְנּוֹ שֶׁל הַבַּעַל נְעִילָה הֵנ"ל, וְאַחֲרֵיכֵן חֲתָנּוֹ הֵנ"ל, וְשֵׁנִיָּהֶם הִתְפַּלְלוּ בְּשָׁבִיל נְשׁוֹתֵיהֶם, כִּדִּי לְהַתְּכַבֵּד בְּעֵינֵיהֶם וְכוּ'.

יב.

(לקוטי-הלכות, שבת ז, עה)

"וְאֶעֱשֶׂה לְגוֹי גְדוֹל", וְאַבְרָכָה, וְאֶגְדֹּלָה שְׁמֶךָ" (בראשית יב, ב) - זֶה בַּחֲיִנַת (סנהדרין כ): "לְהַכְרִית זְרַעוֹ שֶׁל עַמְלֶק".

כִּי כָּל מְלַחֲמַת-עַמְלֶק, הוּא לְהַשְׁפִּיחַ שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ חֲסִי-וְשָׁלוֹם, וּלְהַרְחִיק כָּל הַחֲלוּשֵׁי-כַח מֵהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ וְכוּ'. וְעַל-כֵּן זֶה שֶׁמִּתְגַּבֵּר וּמְכַנְיַע אוֹתוֹ - הוּא זוֹכֵה לְהַגְדִּיל שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי שֶׁמְגַבִּיָּה וּמְקָרֵב כָּל אֵלּוֹ הַרְחוּקִים הַחֲלוּשֵׁי-כַח לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ.

שְׁזֶהוּ בַּחֲיִנַת: "וְאֶעֱשֶׂה לְגוֹי גְדוֹל" - עַל-יְדֵי שִׁיתְרַבָּה הַקְּבוּץ-הַקְּדוֹשׁ שְׁלוֹ, שִׁיקָרֵב הַרְבֵּה הַרְבֵּה נְפָשׁוֹת לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, הִיפָךְ כּוֹנֵנָתוֹ הָרַעָה שֶׁל עַמְלֶק יִמַּח-שְׁמוֹ.

"וְאַבְרָכָה וְאֶגְדֹּלָה שְׁמֶךָ" (בראשית יב, ב)

"וְאַבְרָכָה, בְּמִמּוֹן". (רש"י; בראשית-רבה לט, יא)
 "שְׂאֻדִיעַ טַבְּעָךְ בְּעוֹלָם".
 (רש"י על פסוק לך לך, בראשית יב, א)

רַבִּי בְּרַכְיָה פִּתַּח: "לְרִיחַ שְׁמֵנֶיךָ טוֹבִים, שְׁמֵן תַּנּוּרֶק שְׁמֶךָ" (שיר-השירים א, ג), אָמַר רַבִּי בְּרַכְיָה: לָמָּה הָיָה אַבְרָהָם אֲבִינוּ דוֹמָה, לְצַלּוּחִית שֶׁל אַפּוֹפִילְסִימוֹן מְקַפֵּצַת צְמִיד פְּתִיל, וּמְנַחַת בְּזוּיָת, וְלֹא הָיָה רִיחוֹ נוֹדֵף, כִּינּוּן שֶׁהִיָּתָה מִטְּלַלֶּת הָיָה רִיחוֹ נוֹדֵף. כֵּן אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְאַבְרָהָם

הַפֶּשֶׁר, נִכְנָסוּ בְּלִבָּם, וְחָזְרוּ לְהִשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ וְכו'.

וְזָהוּ (ישעיה נה, ה): "וְנָתַתִּי לָהֶם בְּבֵיתִי וּבְחֹמֹתַי יָד וְשֵׁם טוֹב מִבָּנִים וּמִבָּנוֹת".

"יָד" - הֵינּוּ: שִׁיחָה לֹא פָח לְהַעֲמִיד 'תְּלַמִּידִים-הַגּוֹנִים' וְכו'.

"וְשֵׁם" - הֵינּוּ: שִׁיזָכָה לְשֵׁם-טוֹב - שְׂכָל הַנִּפְשׁוֹת יִתְאוּוּ תִּתְאוּהָ לְהִיּוֹת נִשְׂרָשִׁים בְּשֵׁמוֹ. כִּי הַשֵּׁם הוּא הַנִּפְשׁוֹ, בְּבַחֲיִנַת (בְּרֵאשִׁית ב, יט): "נִפְשׁ חַיָּה הוּא שְׂמוֹ". וְיִתְאוּוּ לְהִיּוֹת נִשְׂרָשִׁים בְּנִפְשׁוֹ, בְּבַחֲיִנַת (ישעיה כו, ח): "לְשִׁמְךָ וּלְזִכְרֶךָ תֵּאֵוֹת נִפְשׁוֹ".

וְלְשֵׁם' הַזֶּה, יִזְכּוּ מִחַמַּת בְּחִינַת 'חֹמֶה'.

וְזָה בְּחִינַת 'חֹמֶה', בְּחִינַת 'מְאָרִיךְ אֶף', שִׁיכַבֵּשׁ פְּעֻסוֹ. כִּי 'עֲשִׂירוֹת' וְכַבִּישַׁת-כַּעֲס' - בְּחִינָה אַחַת, וְנִקְרָאִים 'חֹמֶה'.

כִּי מִי שֶׁהוּא מְקַלְקֵל 'חֹמֶה' שֶׁל עֲשִׂירוֹת, וְלוֹקַח לְעַצְמוֹ כַּעֲס וְחִמָּה, וּמְחַמֵּם ה' עוֹשֶׂה 'חִמָּה', כִּי שְׁנִיָּהּ מִסְטָרָא דְשִׁמְאָלָא וְכו'. וְעֲשִׂירוֹת' הִיא 'חֹמֶה', כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (מְשָׁלֵי יח, יא): "הוֹן עֲשִׂיר קָרִית עֵזוֹ, וּבְחֹמֶה נִשְׁגָּבָה בְּמִשְׁפָּתוֹ". וּבְכַעֲס' כְּתִיב (שִׁם כה, כח): "עִיר פְּרוּצָה אֵין חוֹמָה, אִישׁ אֲשֶׁר אֵין מַעְצָר לְרוּחוֹ".

וּבְשִׁנְמִשְׁךָ לְאִישׁ עֲשִׂירוֹת, אֲזִי יֵשׁ לוֹ 'חֹמֶה', וְהַחֹמֶה שֶׁל עֲשִׂירוֹת' מַעְצוֹר לְכַעֲסוֹ.

וְלַפְעָמִים כְּשֶׁמִּתְגַּבֵּר בְּכַעֲסוֹ, וּמְקַלְקֵל הַחֹמֶה שֶׁל עֲשִׂירוֹת, נִמְצָא: שֶׁהַכַּעֲס' מְזִיק לְעֲשִׂירוֹת' וְכו'.

וְעַקֵּר 'שְׂמִירַת-הַשֵּׁם', 'שְׂמִירַת-הַנִּפְשׁוֹ' - אֵינּוּ אֶלָּא שִׁישְׁמוֹר מ'כַּעֲס'. כִּי הַכַּעֲס' פּוֹגֵם בְּנִפְשׁוֹ, בְּבַחֲיִנַת (אִיּוֹב יח, ד): "טֹרֵף נִפְשׁוֹ בְּאִפוֹ".

אֲבָל כְּשֶׁשׂוֹמֵר אֶת-עַצְמוֹ מ'כַּעֲס', וּמְגַדִּיל הַחֹמֶה שֶׁל עֲשִׂירוֹת, וּבָזָה מְגַדִּיל נִפְשׁוֹ וְשֵׁמוֹ - אֲזִי כָּל הַנִּפְשׁוֹת תְּאָבִים לְהַכְלִיל בְּנִפְשׁוֹ. כִּי כָּל הַנִּפְשׁוֹת' שְׂרָשִׁים בְּעֲשִׂירוֹת', בְּבַחֲיִנַת (דְּבָרִים כד, טו): "וְאֵלֵיו הוּא נִשְׂא אֶת נִפְשׁוֹ" וְכו'.

בְּשִׁבְלִי-זָה הַכֹּל תְּאָבִים לְקָרֵב אֶת עַצְמוֹ לְעֲשִׂיר' - כִּי שֵׁם 'שְׂרָשׁ נִפְשָׁם'.

נִמְצָא: זֶה שִׁזָּכָה לְהַעֲמִיד 'תְּלַמִּידִים-חֻכְמִים', וְזָכָה שִׁיכְלֹלוּ בְּנִפְשׁוֹ נִפְשׁוֹת שֶׁל רַבִּים - בְּוֹדָאֵי זֶה "טוֹב מִבָּנִים וּבָנוֹת" - כִּי בָנִים וּבָנוֹת הֵם מְעֻטִים, וְאֵלּוֹ הֵם מְרַבִּים, וְכֹל מְקַבְּלִים חַיּוֹת מְמֻנּוֹ, וְכֹאֵלּוֹ יִלְדֵם.

וְזָה פְּרוּשׁ (בְּרֵאשִׁית יב, ב): "וְאַבְרָהָם וְאַנְדֹּלָה שְׂמִיךְ", וּפְרֻשׁ רַש"י: "וְאַבְרָהָם, בְּמִמּוֹן" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה לט, יא) - כִּי עַקֵּר גְּדוּל הַשֵּׁם וְהַנִּפְשׁוֹ, הוּא עַל-יְדֵי עֲשִׂירוֹת'.

וְעַל-יְדֵי הַכְּבוֹד' שֶׁנִּתְגַּדֵּל - עַל-יְדֵי-זָה נִתְגַּדֵּל נִפְשׁוֹ הַמְּגַדֵּל אֶת הַכְּבוֹד'. כִּי הַנִּפְשׁוֹ בְּכְבוֹד', בְּבַחֲיִנַת (בְּרֵאשִׁית מט, ו): "בְּסֹדֶם אֵל תָּבֵא נִפְשִׁי" וְכו' [בַּקְהָלָם אֵל תִּפְחַד כְּבֹדִי]. וּכְשֶׁנִּתְגַּדֵּל 'שְׂמוֹ' וְנִפְשׁוֹ - עַל-יְדֵי-זָה כָּל הַנִּפְשׁוֹת תְּאָבִים לְהַכְלִיל בְּנִפְשׁוֹ, וּבְשִׁמּוֹ הַנִּפְשׁוֹ.

וְזָה פְּרוּשׁ (מְשָׁלֵי יט, יד): "בֵּית וְהוֹן נִחַלַת אֲבוֹת". "בֵּית וְהוֹן" - זֶה בְּחִינַת: "בְּבֵיתִי וּבְחֹמֹתַי" וְכו'. זֶה הַפָּח מְקַבֵּל מ'אֲבוֹת', שֶׁהָאֲבוֹת הֵיוּ מְגִירִים גָּרִים.

כְּמוֹ שִׁפְתוֹב גַּבִּי אֲבָרְהָם' (בְּרֵאשִׁית יב, ה):
 "וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ."

וּכְתִיב (שם לו, א): "וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִגְוֵרֵי
 אֲבִיו", וְאִתָּא בְּמִדְרַשׁ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה
 פד, ד): "מִלְמֹד שִׁי'צַחֲק' גֵּיַר גָּרִים", וְזֶה:
 "מִגְוֵרֵי אֲבִיו".

וּכְתִיב בְּיַעֲקֹב' (שם לה, ב): "וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב
 אֵל בֵּיתוֹ וְלֹאֲשֶׁר עִמּוֹ" - הֵינּוּ
 הַגָּרִים: "הִסִּירוּ אֶת אֱלֹקֵי הַנֹּכַר".

יד.

(ח"ב סז - ענין גְּדֻלַּת וּפְרָסוֹם
 'שם הצדיק בעולם')

יֵשׁ 'צַדִּיק' שֶׁהוּא הִיפִי וְהַפָּאָר וְהַחַן שֶׁל
 כָּל הָעוֹלָם בְּלוֹ, בְּבַחֲיִנַת (בְּרֵאשִׁית לט, ו):
 "וַיְהִי יוֹסֵף יִפְה־תֹּאֵר וַיִּפְה־מְרָאָה", בְּחִינַת
 (תְּהִלִּים מח, ג): "יִפְה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ" (זֶהוּ
 וַיִּגַּשׁ ר.ו.). כִּי זֶה ה'צַדִּיק־הָאֱמֶתִי שֶׁהוּא בְּחִינַת
 'יוֹסֵף', הוּא הַהֲדוּר וְהִיפִי שֶׁל כָּל הָעוֹלָם.

וּכְשֶׁזֶה הִיפִי וְהַפָּאָר נִתְגַּלָּה בְּעוֹלָם,
 דְּהֵינּוּ: כְּשֶׁזֶה ה'צַדִּיק' שֶׁהוּא הִיפִי
 שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, נִתְפָּרֵס וְנִתְגַּדֵּל בְּעוֹלָם -
 אַזִּי נִפְתַּחֵן הָעֵינִיִּים שֶׁל הָעוֹלָם.

שֶׁכָּל מִי שֶׁנִּכְלָל בְּזֶה ה'חַן הָאֱמֶת' שֶׁל זֶה
 הַצַּדִּיק שֶׁהוּא הַחַן וְהִיפִי שֶׁל הָעוֹלָם,
 דְּהֵינּוּ: שְׂמֵת־קָרֵב אֵלָיו וְנִכְלָל בּוֹ - נִפְתַּחֵן
 עֵינָיו, וְיִכּוֹל לְרֹאוֹת, וְהַעֲקֹר לְהַסְתַּפֵּל עַל־
 עַצְמוֹ וְכו'.

וְגַם יְכוֹל לְרֹאוֹת וְלַהֲסַתֵּפֵל בְּגְדֻלַּת הַשֵּׁם,
 וְלַהֲסַתֵּפֵל בְּעוֹלָם, עַל־יְדֵי שְׂנִפְתָּחוֹ
 עֵינָיו עַל־יְדֵי הַתְּגַלּוֹת הַפָּאָר שֶׁל ה'צַדִּיק־
 הָאֱמֶת, כְּנ"ל.

כִּי כְּשֶׁזֶה ה'צַדִּיק' נִתְגַּלָּה וְנִתְפָּרֵס בְּעוֹלָם
 - זֶה בְּחִינַת 'שֵׁם' - דְּהֵינּוּ: שְׂנִפְתָּרְסוֹם
 וַיֵּשׁ לוֹ 'שֵׁם' בְּעוֹלָם.

וּבְתוֹךְ זֶה ה'שֵׁם' שֶׁל ה'צַדִּיק־הָאֱמֶת,
 מְלַבֵּשׁ וּמְשַׁתֵּף שְׂמוֹ יִתְבַּרְךָ, כִּי
 "שְׂמוֹ מְשַׁתֵּף בְּשְׂמוֹנוֹ" (ירושלמי תענית פ"ב).

נִמְצָא: כְּשֶׁנִּתְגַּדֵּל 'שֵׁם הַצַּדִּיק', נִתְגַּדֵּל
 'שְׂמוֹ יִתְבַּרְךָ'. וְכָל מִה שֶׁנִּתְגַּדֵּל
 יוֹתֵר 'שֵׁם הַצַּדִּיק', נִתְגַּדֵּל יוֹתֵר 'שְׂמוֹ
 יִתְבַּרְךָ' כְּבִיכּוֹל - כִּי "שְׂמוֹ מְשַׁתֵּף בְּשְׂמוֹנוֹ",
 כְּנ"ל וְכו'.

אֲבָל יֵשׁ חֶסֶד־וְשָׁלוֹם הַהֲפָךְ מִמֶּשׁ -
 כְּשֶׁנִּתְפָּרֵס חֶסֶד־וְשָׁלוֹם מִי שְׂאִין בּוֹ
 'שֵׁם הַשֵּׁם' כָּלֵל. וְכְשֶׁנִּתְפָּרֵס וְנִתְגַּדֵּל שְׂמוֹ
 שֶׁל זֶה - כְּבִיכּוֹל נִתְמַעֵט וְנִתְעַלֵּם 'שֵׁם הַשֵּׁם'.

וְאִזִּי נִתְגַּדֵּלִין בְּעוֹלָם, 'בְּעַלִּי שְׂמוֹת
 וְקִדְרִיִּים' שְׂקוֹרִין "טֹאטִירִין". וּבְאִין
 לְעוֹלָם חֶסֶד־וְשָׁלוֹם, דְּבָרִים שְׂאִין מוֹעִיל לָהֶם
 כִּי־אֵם 'שְׂמוֹת הַטְּמָאָה' חֶסֶד־וְשָׁלוֹם - שֶׁכָּל זֶה
 הַפָּךְ 'שֵׁם הַשֵּׁם', כִּי נִתְעַלֵּם שֵׁם הַשֵּׁם חֶסֶד־
 וְשָׁלוֹם וְכו'.

טו.

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, טִלְטוּל ח"ב א)

עַל־יְדֵי ה'טִלְטוּל', זוֹכִין לְשֵׁם־טוֹב'
 (טִלְטוּל ח"ב א).

[ב'מְרָאֵי־מְקוֹמוֹת לְהַרְבֵּ מִטְּשַׁעְהָרִין ז"ל, מְצִינ
 לְמִדְרַשׁ הַנִּל: "טִלְטֵל עֲצָמָה מִמְּקוֹם לְמְקוֹם, וְשִׁמְךָ
 מִתְגַּדֵּל בְּעוֹלָם"].

טז.

(לְסוּטֵי־הַלְכוֹת, נְטִילַת־יְדֵיִם לְסַעֲדָה ו, קז)

"וְאֲגַדְּלָה שְׂמֹךְ" (בְּרֵאשִׁית יב, ב) - זֶה בְּחִינַת
 'הָאֲרֶת־הַרְצוֹן', שֶׁהוּא
 בְּחִינַת (ישעיה כו, ח): "לְשִׁמְךָ וְלִזְכָּרְךָ תֵּאוֹת
 נִפְשׁ".

וְכָל מִה שֶׁמִּתְגַּבְּרִין בְּרְצוֹנוֹת טוֹבִים
 וְכַסּוּפִין קְדוּשִׁים לְהַשֵּׁם־יִתְבַּרְךָ -

נְכַלְלִין בְּיוֹתֵר בְּשֵׁמוֹ הַקְּדוֹשׁ, וְכִמוֹ כֵּן נִגְדָּל שְׁמוֹ בְּעוֹלָם, וְהַכֹּל מִשְׁתַּוְּקָקִים וְרוֹצִים לְהַפְלִיל בּוֹ וּלְהִתְקַרֵּב אֵלָיו.

וְזֶה בְּחִינַת הַה"א שֶׁנִּתְּוֶסֶף עַל שְׁמוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית יז, ה): "וְלֹא יִקְרָא עוֹד אֶת שְׁמֵךְ אַבְרָם וְהָיָה שְׁמֵךְ אַבְרָהָם".

כִּי אוֹת ה', הוּא בְּחִינַת (שִׁיר 'אֶקְדְּמוֹת' לְשַׁבּוּעוֹת): "אַתָּה קָלִילָא דְלִית בְּהַ מְשִׁוּתָא" - שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'מ"ה' - שְׁאִין בּוֹ מִמְשׁוּת, רַק 'תְּשׁוּקָה וְרִצּוֹן' לְבַד, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת שֵׁם 'מ"ה' הַקְּדוֹשׁ, שֶׁהוּא שֵׁם הַיְיָ"ה בְּרוּךְ הוּא (עֵינן לְקוּטִימוֹהֵרֵן ח"ב פב).

כִּי הַה"א הוּא בְּחִינַת רְצוֹן, בְּחִינַת 'מ"ה' - שֶׁזֶה זָכָה אַבְרָהָם, עַל־יְדֵי גְדֹל רִצּוֹנוֹ וְכִסּוּפֵיו הַטּוֹבִים לְהַשִּׁיב־הַבְּרָךְ, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה זָכָה לְאַרְצ־יִשְׂרָאֵל וּלְהַגְדִּיל שְׁמוֹ וְכוּ'.

וְכִמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר בְּדַבְּרֵיו ז"ל (ח"א קמב): שֶׁעָקֵר הָעֵבוּדָה שֶׁל 'אַבְרָהָם אַבִּינוּ', הִיָּה הַרְצוֹן הַטּוֹב. כִּי הוּא "נְדִיב לֵב" (שְׁמוֹת לז, כב) הַרְאִשׁוֹן, כִּי לֹא הָיָה אֵז עֵדִין תּוֹרָה. וְכֹל עֲבוּדָתוֹ הָיָה רַק רְצוֹן וְהַשְׁתַּוְּקָקוֹת וְכִסּוּפֵין טוֹבִים וְכוּ', וְכֵן גַּם עָתָה אַחַר מִתְּנִי־תּוֹרָה הָעָקֵר הוּא הַרְצוֹן הַטּוֹב". וְכִמְבֹאֵר בְּדַבְּרֵינוּ הַרְבֵּה בְּזֶה.

יז.

(לְקוּטִימוֹהֵרֵנוּ, חֲלָקֵת־שֶׁתַּפִּין ב)

וְזֶה שֶׁהִבְטִיחַ הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ לְאַבְרָהָם (בְּרֵאשִׁית יב, ב): "וְאֶגְדָּלְהָ שְׁמֵךְ", כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י שֵׁם: "לְפִי שֶׁהִדְרֵךְ מִמַּעַטֶּת אֶת הַשֵּׁם" וְכוּ'.

כִּי בְּאֵמֶת: הַצְּדִיק־הָאֵמֶת, אֵף־עַל־פִּי שְׁנוּסֵעַ בְּדֶרֶךְ וְ"נֵעַ וְנָד" (עַל־פִּי בְּרֵאשִׁית ד, יב) בְּאִוִיר־הָעוֹלָם - עַם־כְּלִיזָה הַכֹּל לְטוֹבֵת

הָעוֹלָם, כְּדֵי לְבָרַר מִשֵּׁם 'נִיצוּצוֹת־הַקְּדוֹשִׁים' שֶׁנִּשְׁעִים־וְנָדִים בְּאִוִיר־אֲדָעֶלְמָא. וּבְשִׁבִיל־זֶה עָקֵר הַלוֹכוֹ וְנִסְיַעְתּוֹ.

וְעַל־יְדֵי־זֶה שֶׁזּוֹכָה לְבָרָרָם - עַל־יְדֵי־זֶה אֲדַרְבֵּא, יִגְדֹּל שְׁמוֹ בְּיוֹתֵר, כִּי נִתְגַּדֵּל שֵׁם הַשֵּׁם עַל־יְדֵי־זֶה - עַל־יְדֵי שֶׁמְלַקֵּט וּמַעֲלָה אֵלָיו הַנִּיצוּצוֹת. וְעַל־יְדֵי־זֶה יִגְדֹּל שְׁמוֹ גַּם־כֵּן.

"וַיִּקַּח אַבְרָם אֶת שָׂרִי אִשְׁתּוֹ וְגו', וַיֵּצְאוּ לְלֶכֶת אֶרְצָה כְּנַעַן וַיִּבְאוּ אֶרְצָה כְּנַעַן" (בְּרֵאשִׁית יב, ה)

יח.

(שִׁיח־שִׁרְפֵי־קֶדֶשׁ ח"ג תרד)

אָמַר הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב זִיע"א: "אֲלֹמְלֵא הָיָה לִי אֶת הָאִשְׁת־נְעוּרַיִם, הָיִיתִי אֵךְ פּוֹשֵׁט אֶת רַגְלֵי וּמַגִּיעַ לְאַרְצ־יִשְׂרָאֵל". [וְעַתָּה אֵיךְ וְאֵלֶּט גְּעַהֵאט מִיִּין אִשְׁת־נְעוּרַיִם, וְאֵלֶּט אֵיךְ אוֹיִסְנֵעַשְׁטֶרְעֶקֶט מִיִּינֵעַ פִּיס צוֹ אֶרְצ־יִשְׂרָאֵל]. [סְפּוּר נִסְיַעְתּוֹ לְאַרְצ־יִשְׂרָאֵל, נִמְצָא בְּמַעְרַכַת "חַג הַפֶּסַח"].

"וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּחָרֶן" (בְּרֵאשִׁית יב, ה)

"אַבְרָהָם מְגִיר הַאֲנָשִׁים, וְשָׂרָה מְגִירַת הַנָּשִׁים". (רַש"י; תַּרְגוּם יוֹנָתָן; בְּרֵאשִׁית־רַבָּה לט, יד)

יט.

(ח"א לא, ה-ו-ט)

'אַבְרָהָם' הוּא 'בְּרִית עֵלְאָה' וְכוּ', וְהוּא בְּחִינַת 'בְּרִית־חֲזָרִין' וְכוּ'. וְהוּא עֶבֶד 'תּוֹלְדֵין', בְּבְחִינוֹת (בְּרֵאשִׁית יב, ה): "וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּחָרֶן". כִּי ה'חֲרוּת' תְּלוּיָה ב'בְּרִית' וְכוּ'.

ומי שהוא בבחינת 'ברית' - אזי: "חסד מתגלה בפמא דאמה" (זהר אדרארבא נשא קמב.), בבחינת (תהלים פט, כט): "לעולם אשמך לו חסדי ובריתי נאמנת לו".

ובשביל־זה נתנה מדת 'חסד', ל'אברהם', כי הוא היה "ראש למאמינים" (על־פי שירי־השירים רבה ד, כ), ו"ראש לנמולים" (אסתר־רבה פתיחתא י).

וכשנתגלה ה'חסד', הינו: ה'אהבה' וה'השתוקקות', בבחינות (שירי־השירים ב, ה): "כי הולת אהבה אני" - אזי הוא עושה 'נפשות', בבחינות (בראשית יב, ה): "ואת הנפש אשר עשו" - הינו: שעושה 'נקדות' ל'אותיות התורה'.

כי 'אותיות' בלא 'נקדות', כ'גוף' בלא 'נפש', שאין להם שום תנועה ופעולה בלא 'נפש' - בן הצטרפות וזווגן של ה'אותיות', אין להם פח אלא לפי ה'נקדות'. וה'נקדות' הן ה'אהבה' וה'כסופין', בבחינות (שירי־השירים א, יא): "נקדות הכסף", וה'כסופין' הן ה'נפש', בבחינות (תהלים פד, ג): "נכספה וגם כלתה נפשי".

ולפי ה'כסופין' בן ה'נקדות', אם בוסף ל'רע', עושה ה'נקדות' רעים, ואזי נצטרפים ה'אותיות' ונזדוּגים לעשות 'פעלות רעות'. ואם בוסף לשוב בתשובה, נעשה 'נקדות טובות', 'נפשות טובות', ומתנועעים ה'אותיות', ונזדוּגים לעשות 'פעלות טובות'.

ג.

(ח"א נג)

לזכות לשלמות הדעת, הוא על־ידי 'גרים', כמו שאמרו רז"ל (תענית ז, מכות י): "ומתלמידי יותר מכלם". כי על־ידי

שכל־אחד מקשה ושואל, כי כל אחד יש לו מניעה לעבודת השם־יתברך, וצריך להשיב לכל אחד על שאלתו - על־ידי־זה נשלים דעתו.

ועל־ידי־זה 'זוכה לבנים', כי "קטן אינו מוליד" (סנהדרין סח:), כי אין לו דעת השלם. אך כשזוכה לדעת השלם, זוכה לבנים.

ובשביל־זה 'אברהם ושרה' טרחו עצמן לגייר גרים, "שהוא היה מגייר אנשים, ושרה מגיירת נשים" (בראשית רבה לט, יד).

כי על־ידי־זה השלימו דעתם, ונתקרבו לדעת השם־יתברך, וזכו לה"א (שנתוספו ה"א על שמם), וזכו ל'בנים' - כי על־ידי ה'גרים' נתגדל דעתם בנ"ל.

נא.

(ח"א נח, ה)

עקר קיומו של ה'דעת' - על־ידי ה'אבות', שהם: 'חסד', 'גבורה', 'תפארת'.

'חסד' - הינו בבחינת 'אברהם', שצריך ללמד חכמתו לאחרים, ולקרובם תחת בנפי השכינה, בבחינת (משלי לא, כו): "ותורת חסד על לשונה", ואמרו חז"ל (ספח מט:): "זה הלומד על־מנת ללמדה". וזה בבחינת (בראשית יב, ה): "ואת הנפש אשר עשו בחרן". 'גבורה' וכו'. 'תפארת' וכו'.

נב.

(ח"א נט, א"ה)

נמצא באריכות, לעיל בפסוק (בראשית יב, ב): "ואברכה ואגדלה שמך".

כג.

(ח"ב עב)

ה'גרים' באים מ'קדשת הזווג' של הצדיקים, כמו שכתוב (בראשית יב, ה): "וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בַחֲרֹן", וְאֵיִתָּא (על פסוק הזה, בזהר שלח קסח.): "שֶׁאֲבָרָהֶם וְשָׂרָה בָּעֵת שֶׁהָיוּ עֶקְרִים, הוֹלִידוּ מִזְוֹגָם נִפְשׁוֹת הַגֵּרִים".

כד.

(חיי-מוהר"ן שצה)

עָנָה וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל: 'אֲבָרָהֶם אָבִינוּ הָיָה לוֹ גַם-בֶּן יִסּוּרִים גְּדוֹלִים מִמַּעֲשֵׂיֹת כְּאֵלוֹ (פלומר): כְּמוֹ עֲנֵן הַמַּעֲשֵׂיֹת וְהַיִּסּוּרִים שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו), כִּי 'אֲבָרָהֶם אָבִינוּ הָיָה גַם-בֶּן מְקָרֵב בְּנֵי-הַנְּעוּרִים לְהַשִּׁם-יִתְבָּרָה, כִּי "הָיָה מְגִיר גֵּרִים" (בראשית-רבה לט, יד-טז; פד, ד; במדבר-רבה יד, י; ועוד).

וְדַרְכּוֹ (של אברהם אבינו) הָיָה: שֶׁהָיָה בֶּאֱבֹרָתוֹ הַעֵיר, וְהָיָה רֵץ בְּתוֹךְ הַעֵיר, וְהָיָה צוּעֵק: "הוֹי הוֹי, גְּעוּוֹאֲלֵךְ". וְהָיוּ רָצִים אַחֲרָיו כְּמוֹ שְׂרוּדָפִים אַחַר הַמְּשָׁעָה, וְהוּא הָיָה טוֹעֵן עִמָּהֶם הַרְבֵּה: "שֶׁהֵם כֻּלָּם בְּטָעוּתִים גְּדוֹלִים!"

כִּי הָיָה בְּקִי בְּכָל הַשְּׂכֵלִיּוֹת וְהַסְּבָרוֹת שֶׁל דַּרְכֵי הָעֲבוּדָה-יְזָרָה שֶׁלָּהֶם, וְדַרְכֵי טָעוּתֵיהֶם וְכוּ'. וְהָיָה מוֹכִיחֶם וּמְרַאֶה לָהֶם: "שֶׁהַכֹּל טָעוּת!"

וְגָלָה לָהֶם הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה הָאֱמֵתִית. וְנִמְשָׁכוּ אַחֲרָיו קֶצֶת 'בְּנֵי-הַנְּעוּרִים', כִּי 'זְקֵנִים' לֹא הָיָה מְקָרֵב, כִּי כָּבֵד נִשְׂרָשׁוּ בְּטָעוּתֵיהֶם הַרְבֵּה, וְקָשָׁה לְהַשִּׁיבֵם מִדַּרְכָּם עוֹד.

וְהָיָה הוֹלֵךְ מַעִיר לְעִיר, וּבְנֵי-הַנְּעוּרִים רָצוּ אַחֲרָיו. וְהָיוּ אָבִיהֶם וְנִשְׁוֹתֵיהֶם

הוֹלְקִים עֲלֵיהֶם עַל אֵלוֹ 'בְּנֵי הַנְּעוּרִים', כִּי אָמְרוּ עֲלֵיהֶם: "שִׁיִּצְאוּ לְתַרְבוּת-רָעָה וְנִשְׁתַּמְדוּ!"

עַד שֶׁהָיוּ מְרַחֲקִים אוֹתָם מְאֹד. עַד שֶׁקֶצֶת 'בְּנֵי-הַנְּעוּרִים' חָזְרוּ לְסוּרָם, מִחֲמַת הַיִּסּוּרִים שֶׁהָיוּ לָהֶם מִבֵּיתָם מִחוּתָנָם וּמֵאֲבֵיהֶם וּמִנִּשְׁוֹתֵיהֶם וּכְיֹצֵא, וּקְצָתָם נִשְׁאַרוּ אֲצֵלוֹ וְנִדְבְּקוּ בוֹ.

וְהָיָה 'אֲבָרָהֶם אָבִינוּ' עוֹסֵק בְּזֶה הַרְבֵּה, לְגַלּוֹת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּעוֹלָם. וְהָיָה מְחַבֵּר סְפָרִים הַרְבֵּה מְאֹד עַל-זֶה, אֲלֵפִים סְפָרִים וְכוּ' וְכוּ'.

[סְפוּרֵי-מַעֲשֵׂיֹת, מַעֲשָׂה יב מ'בַּעַל-תְּפִלָּה': מַעֲשָׂה: פַּעַם אֶחָד הָיָה 'בַּעַל-תְּפִלָּה', שֶׁהָיָה עוֹסֵק תָּמִיד בַּתְּפִלּוֹת וְשִׁירוֹת וְתַשְׁבָּחוֹת לְהַשִּׁם-יִתְבָּרָה. וְהָיָה יוֹשֵׁב 'חוּץ-לְיִשׁוּב', וְהָיָה רְגִיל לִכְנֹס לְיִשׁוּב'. וְהָיָה נִכְנָס אֲצֵל אִיזָה אָדָם מִסְתַּמָּא הָיָה נִכְנָס לְהַקְטִינִים בְּמַעֲלָה, כְּגוֹן עֲנִיִּים וּכְיֹצֵא וְהָיָה מְדַבֵּר עַל לְבוֹ מֵהַתְּכֵלִית שֶׁל כָּל הָעוֹלָם: "הָיִיתָ שְׂבָאֵמַת אֵין שׁוּם תְּכֵלִית, כִּי אִם לְעַסֵּק בְּעֲבוּדַת-הַשִּׁם כָּל יְמֵי חַיָּו, וּלְבָלוֹת יָמָיו בַּתְּפִלָּה לְהַשִּׁם-יִתְבָּרָה וְשִׁירוֹת וְתַשְׁבָּחוֹת וְכוּ'.

וְהָיָה מְרַבֵּה לְדַבֵּר עִמּוֹ 'דְּבָרֵי-הַתְּעוֹרָרוֹת' כְּאֵלוֹ - עַד שֶׁנִּכְנָסוּ דְבָרָיו בְּאָזְנוֹ, עַד שֶׁנִּתְרַצָּה אוֹתוֹ הָאָדָם לְהַתְּחַבֵּר עִמּוֹ. וְתַכְּף כְּשֶׁנִּתְרַצָּה עִמּוֹ - הָיָה לוֹקָחוֹ וּמוֹלִיכוֹ לְמִקְוָמוֹ, שֶׁהָיָה לוֹ 'חוּץ-לְיִשׁוּב', כִּי אוֹתוֹ ה'בַּעַל-תְּפִלָּה' הִנְ"ל, בְּחַר לוֹ מְקוֹם 'חוּץ-לְיִשׁוּב', כְּנ"ל וְכוּ'.

וְכֵן הָיָה רְגִיל תָּמִיד לְכַנֵּס לְיִשׁוּב, וּלְפַתּוֹת וּלְרַצוֹת בְּנֵי-אָדָם לְעֲבוּדַת הַשִּׁם-יִתְבָּרָה, לִילֵךְ בְּדַרְכּוֹ לְעַסֵּק בַּתְּפִלּוֹת וְכוּ'. וְכָל מִי שֶׁהָיָה מְרַצָּה עִמּוֹ, הָיָה לוֹקָחוֹ וּמוֹלִיכוֹ לְמִקְוָמוֹ 'חוּץ-לְיִשׁוּב', כְּנ"ל וְכוּ'. וְהָיָה נוֹתֵן לָהֶם 'חֲבוּרִים' שֶׁהָיוּ לוֹ בְּעֵינֵי תְּפִלּוֹת וְשִׁירוֹת וְתַשְׁבָּחוֹת, וְהוֹדוּיִים, וְהָיוּ עוֹסְקִים בְּזֶה תָּמִיד.

וְכֵן הָיָה ה'בַּעַל-תְּפִלָּה' הִנְ"ל, עוֹסֵק בְּעֵינָן זֶה תָּמִיד, וְהָיָה מְקָרֵב בְּכָל-פַּעַם אֲנָשִׁים, וּמוֹצִיאֵם מִן ה'יִשׁוּב', כְּנ"ל. עַד שֶׁנַּעֲשָׂה רֶשֶׁם בְּעוֹלָם, וְהַתְּחִיל הַדְּבָר לְהַתְּפָרֵס - כִּי פִתְאֵם נִמְלְטוּ אִיזָה אֲנָשִׁים מִן הַמְּדִינָה, וְלֹא נוֹדַע אֵינָם. וְכֵן נִדְמָן: שֶׁפִּתְאֵם נֶאֱבַד אֲצֵל אֶחָד בְּנוֹ, וּכְיֹצֵא בוֹ, וְלֹא נוֹדַע אִיפָּה הֵם. עַד שֶׁנוֹדַע: הָיִיתָ שֶׁנִּמְצָא ה'בַּעַל-תְּפִלָּה' הִנְ"ל, שֶׁהוּא הוֹלֵךְ וּמְפַתֵּחַ בְּנֵי-אָדָם לְעֲבוּדַת הַשִּׁם-יִתְבָּרָה, כְּנ"ל.

צְדִיקֵנוּ, יוֹסְדוּ עוֹד 'יְשִׁיבוֹת' שִׁילְמָדוּ בָהֶם
סִפְרֵי רֵבֵנוּ ז"ל.

"וַיִּקְרָא בְּשֵׁם ה'" (בראשית יב, ח)

"וַיִּקְרָא שֵׁם אַבְרָם בְּשֵׁם ה'" (בראשית יג, ד)

כז.

(לקוטי־הלכות, דברים הנוהגים בסעודה ד, ו)

וְזֶה שְׁפָתוֹב בְּאַבְרָהָם כְּשֶׁנִּכְנַס לְאֶרֶץ־
יִשְׂרָאֵל (בראשית יג, ד): "וַיִּקְרָא שֵׁם
אַבְרָהָם בְּשֵׁם ה'". וְכֵן בְּפִרְשֵׁה הַקּוּדְמָת
כְּתִיב (שם יב, ח): "וַיִּבֶן שֵׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא
בְּשֵׁם ה'" - כִּי עָקַר "שֵׁם ה'" מִשִּׁיגִין בְּאֶרֶץ־
יִשְׂרָאֵל.

וְעַל־כֵּן עַל־יְדֵי שְׁזָכָה אַבְרָהָם לְאֶרֶץ־
יִשְׂרָאֵל - עַל־יְדֵי־זֶה זָכָה שֶׁנִּגְדַּל
שְׁמוֹ וְנִתְוַסַּף לוֹ ה' עַל שְׁמוֹ, וְכִמּוֹ שְׁפָתוֹב (שם
יב, א-ב): "לָךְ לָךְ מֵאֶרֶץ וְכוּ' אֵל הָאָרֶץ
וְכוּ'. וְאַבְרָכְכָה וְאַגְדִּלְךָ שְׁמוֹ".

וְעַל־כֵּן בָּעֵת שֶׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ הִגְדִּיל שְׁמוֹ
וְקָרָא שְׁמוֹ אַבְרָהָם, אִזְ הַבְּטִיחַ לוֹ
בְּיֹתֵר עַל יְרֵשֵׁת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל - כְּמִבְּאֵר
בְּפִרְשֵׁה שָׁם (שם יז, ה-זח): "וְלֹא יִקְרָא עוֹד
אֶת שְׁמוֹ אַבְרָם, וְהָיָה שְׁמוֹ אַבְרָהָם וְכוּ'.
וְהַקְּמַתִּי אֶת בְּרִיתִי וְכוּ'. וְנָתַתִּי לָךְ וְלִזְרַעְךָ
אֶת אֶרֶץ מִגְרִיד אֶת אֶרֶץ כְּנַעַן" וְכוּ'.

כִּי הָא בְּהָא תִּלְיָא - כִּי עָקַר הַגְּדִל־תֵּי שֵׁם'
הוּא בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, כִּי "קִדְשָׁא־בְּרִיד־
הוּא, וְיִשְׂרָאֵל, וְאוֹרִיתָא, כְּלָא חַד" (זהר אחרני
עג), ו"שְׁמוֹ מִשְׁתַּף בְּשִׁמְנוֹ" (ירושלמי תענית
פ"ב). וְעַל־כֵּן בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל שָׁם עָקַר
הַגְּדִל־תֵּי שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־כֵּן נִגְדַּל שֵׁם שֵׁם
אַבְרָהָם.

אך לא היה אפשר להכירו ולתפסו - כי היבעל־תפלה
הזה היה מתנהג בחכמה, והיה משנה ומחליף עצמו אצל
כל אחד ואחד בשנוי אחר, שאצל זה היה נדמה פעני,
ואצל זה כסוחר, ואצל זה־בענין אחר וכיוצא בזה וכו'.

כה.

(כוכבי־אור, אנשי־מוהר"ן ח"ג,

ספורים ממוהר"ן ת"ז ל, ל)

מוהר"ן ת"ז ל דבר פעם־אחת: מ'תבערת
הלב' של 'אברהם אבינו'
על־ידי־השלום - שהוא היה הראשון שזכה
לעבד את בוראו יומם ולילה במסירת־נפש,
ולפרסם שמו יתברך ויתעלה בעולם.

ובתוך שיחתו הקדושה, ענה אחד לפניו
בלשון צער וגניחה: "ההיאך
לוקחין לב כזה?! - גער בו ואמר אליו: גם
אתה יש לך לב כזה, אלא שאין אתה מלבב
אותה!" [דו האסט אויך דאס הארץ, נאר דו באהארצט
עם נישט!]

כִּי הַבְּחִירָה חֲפְשִׁית אֶצֶל כָּל אָדָם, וְכֹל
אָדָם אֶפְלוּ הַגְּרוּעַ שֶׁבְּגְרוּעִים, יֵשׁ בְּכַחוֹ
לְזָבוֹת לְמִדְרָגָה הַגְּדוּלָה שֶׁבְּגְדוּלוֹת, וְכִמּוֹ
שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (תנא־דברי־אליהו רבה פכ"ה):
"שְׁצַרִּיךְ כָּל אָדָם לֹא־מֵר: 'מְתִי יִגְיעוּ מַעֲשֵׂי
לְמַעֲשֵׂה אֲבוֹתַי'".

כו.

(אבני־ה־בְּרִזָּל, בסוף הספר - ספורים

ממוהר"ן ת"ז ל שספר רבי נחמן מטולטשין)

מוהר"ן ת"ז ל אמר: אברהם אבינו עליו־
השלום, כְּשִׁי־שָׁב עִם אֲנָשִׁים
שְׁקָרָבָם תַּחַת כַּנְּפֵי הַשְּׂכִינָה, הָיָה אוֹמֵר לָהֶם:
"תְּדַעוּ: שֶׁכָּל הָאָרֶץ הַזֹּאת, יִנְחִיל הַשֵּׁם־
יִתְבָּרַךְ לְזַרְעוֹ!" - לֹא הָאֵמִין לוֹ אִף אֶחָד עַל־
זֶה!

וְכֵן אוֹמֵר אֲנִי לָכֶם מֵה שִׁיחָה עוֹד
לְעֵתִיד, תְּדַעוּ: "כְּשִׁיבָא מְשִׁיחַ

וְזֶהוּ (נחמיה ט, זח; תפלת שחרית): "וּשְׁמַתְּ שְׁמוֹ אַבְרָהָם וּמִצָּאתָ אֶת לִבְבוֹ וְכוּ', וְכֹרֹת עִמּוֹ הַבְּרִית לָתֵת אֶת אֶרֶץ הַפְּנִיעֵנִי" וְכוּ' - כִּי 'הַגְּדֵל־ת־הַשֵּׁם' וְ'אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל', הֵם בְּחִינָה אַחַת, כַּנֶּל. כִּי "הַשֵּׁם הוּא בְּחִינַת מַלְכוּת" (שער מאמרי רשב"י, ספרא דצניעותא א), וְ'מַלְכוּת' הוּא בְּחִינַת 'אֶרֶץ', כִּידוּעַ, הֵינּוּ בְּחִינַת 'אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל'.

"וַיִּסַּע אַבְרָם הַלֹּךְ וְנִסּוּעַ הַנֶּגֶב. וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ, וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצְרִימָה לָגוּר שָׁם, כִּי כָבֵד הָרַעַב בְּאֶרֶץ וְגו'. וַיֵּרְאוּ הַמִּצְרִיִּם אֶת הָאִשָּׁה כִּי יָפָה הִיא מְאֹד. וַיֵּרְאוּ אֶתְּךָ שְׂרִי פִרְעֹה, וַיְהַלְלוּ אֶתְּךָ אֶל פִּרְעֹה וְגו'. וְלֹא־אָבְרָם הֵיטִיב בְּעֵבֹרָה וְגו'. וַיִּנְגַע ה' אֶת פִּרְעֹה" (בראשית יב, ט-ייד טו-טז)

כח.

(ח"א סב, ה; ח"א קסג; פתב"ד רבנו ז"ל)
הַשְׂרִיף לַתּוֹרָה הַזֶּה, הַנֶּדְפָס בְּסוּף הַסֵּפֶר

לְפַעֲמִים מִנַּח ה' דְּבֹר' וּמוֹכֵן לְצֵאת, וְאֵינּוּ יוֹצֵא דָרֶךְ הַפֶּה, כִּי־אִם דָּרֶךְ הָעֶרְף'.

כִּי יֵשׁ 'שְׁלֹשׁ קְלָפוֹת' שְׂרוּצִים תָּמִיד לְתַפֵּס ה' דְּבֹר' לְעֲצָמָם, בְּפֶרֶט דְּבֹר הַקְּדוּשׁ מְאֹד גָּדוֹל, כִּי אֲצֻלָּם כָּל הַדְּבֹרִים יָפִים וְנָאִים וְחֻשׁוּבִים וְרוּצִים לְתַפֵּסָם, מְכַל־שָׁכֵן כְּשֶׁהַדְּבֹר נָאָה בְּאֵמֶת.

כִּי הַמִּצְרִיִּים שֶׁהֵיוּ בָּלָם שְׂחֹרִים, אֵלּוּ לֹא הִיְתָה שָׂרָה יִפְת־תֹּאֵר כָּל־כֶּה, גַּם־כֵּן הִיְתָה חֻשׁוּבָה בְּעֵינֵיהֶם מְאֹד.

וְה' דְּבֹר' הוּא בְּחִינַת 'שָׂרָה', לְכָל־אֶחָד לְפִי עֶרְבוּ, יֵשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת "שָׂרָה לְאֵמֶתִי" (בְּרָכוֹת יג.), שֶׁהוּא מוֹשֵׁל

בְּדְבֹר שְׁלֹו עַל עִיר וּמְדִינָה, וַיֵּשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת "שָׂרָה עַל כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ" (שם), וַיֵּשׁ שֶׁהוּא "שְׂוֹרֵר בְּבֵיתוֹ" (אֶסְתֵּר א, כב). אֵךְ אֲצֻלָּם ה' מִצְרִיִּים' שְׁכָלָם שְׂחֹרִים וּשְׁפָלִים, כָּל הַדְּבֹרִים חֻשׁוּבִים וְרוּצִים לְתַפֵּסָם.

וְעַקֵּר 'תְּקוּן הַדְּבֹר', הוּא עַל־יְדֵי ה'תְּעִינִית' - כִּי עַקֵּר יְנִיקַת הַקְּלָפוֹת, אֵינּוּ אֵלָּא מ'אַחֲרֵי הַקְּדָשָׁה'. וְכִשְׁמַתְּגַבְרִים ה'תְּאֻוֹת' עַל הָאָדָם, הוּא הַתְּגַבְּרוֹת הַקְּלָפוֹת' עַל הַקְּדָשָׁה.

וְ'רֵאשֵׁי־הַתְּאֻוֹת' - הֵם ה'שְׁלֹשׁ קְלָפוֹת', 'שְׁלֹשָׁה שְׂרִי פִרְעֹה': 'שֵׁר הָאוֹפִים', וְ'שֵׁר הַמִּשְׁקִים', וְ'שֵׁר הַטְּבָחִים' - שֵׁהֶם 'קְנָה', וְ'וִשְׁט', וְ'וִרִידִין' - שֵׁהֶם בְּחִינַת 'תְּאֻוֹת אֲכִילָה וְשִׁתִּיה', שֵׁהֶם 'רֵאשִׁים', שְׁכָל הַתְּאֻוֹת נְמִשְׁכִּים אַחֲרֵיהֶם.

וַיְנִיקְתָּם: מ'פִּרְעֹה' שְׂעוּמֵד 'אַחֲרֵי הַקְּדָשָׁה', שֶׁהוּא אוֹתִיּוֹת הָעֶרְף', הֵינּוּ 'אַחֲרֵי־הֵם'.

וְעַקֵּר יְנִיקְתָּם: מֵהַדְּבֹרִים' - כִּי 'קְנָה' וְ'וִשְׁט' וְ'וִרִידִין', הֵם סְמוּכִין ל'חֻמְשַׁת מוֹצֵאוֹת הַפֶּה'.

וּמַחְמַת שְׂאֵלוֹ ה'שָׂרִים' הַנֶּל שֵׁהֶם 'שְׂרִי פִרְעֹה', סְמוּכִים לְהַדְּבֹר' - אֲזִי תִכַּף שְׂרוּאִין אֶת 'שָׂרָה', שֶׁהוּא ה'דְּבֹר' - אֲזִי 'יָפָה' וְנָאָה בְּעֵינֵיהֶם, וְתוֹפְסִים אוֹתוֹ ל'פִּרְעֹה', כְּמוֹ שְׂכָתוּב (בְּרֵאשִׁית יב, טו): "וַיֵּרְאוּ אֶתְּךָ שְׂרִי פִרְעֹה, וַיְהַלְלוּ אֶתְּךָ אֶל פִּרְעֹה".

כִּי ה'שְׁלֹשָׁה שָׂרִים' - הֵם 'קְנָה', וְ'וִשְׁט', וְ'וִרִידִין', וְתוֹפְסִין ה'דְּבֹר' לְהָעֶרְף', וּמְשִׁיכִין ה'דְּבֹר' ל'גְּלוּת־מִצְרַיִם', בְּחִינַת 'מִצְרַיִם הַגְּרוּן', בְּחִינַת (תְּהִלִּים סט, ד): "נִחַר גְּרוּנִי", וְאֵינּוּ יָכוֹל לְדַבֵּר שׁוֹם דְּבֹר לְפָנָי הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ.

וְהִנֵּה: בְּשֵׁה'דְבוּר' הוּא 'דְבוּר הַקְּדוּשׁ',
בְּחִינַת 'שָׂרָה', שֶׁהִיא 'שְׂכִינָה'
עִמָּה - אִף שֶׁהִיא צָר לְאַבְרָהָם מְאֹד מְאֹד
בְּעֵת שֶׁנִּלְקְחָה, עִם-כָּל־זֶה, יָדַע וּבִטַח בְּהֵשֶׁם
שֶׁהוּא טוֹבָה גְּדוּלָּה שֶׁנִּתְפָּסָה לְשֵׁם, שֶׁנִּעֲשֶׂה
מִזֶּה נַחַת גְּדוּל לְהֵשֶׁם-יִתְבָּרֵךְ וְכוּ', שֶׁהוּא
בְּחִינַת (קַהֲלַת ח, ט): "עַתָּה אֲשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם
בְּאָדָם לְרַע לוֹ" - שֶׁלְקָטָה מִשֵּׁם נִיּוּצוֹת
הַקְּדוּשִׁים (עֵינן לְקוּטִי-תוֹרָה לְהָאֲרִיז"ל בְּפִרְשָׁתוֹ).

אָבֵל אִם הוּא דְבוּר פְּשׁוּט - אֲפָשֶׁר
שִׁיתְפָּסוּ אוֹתוֹ לְשֵׁם, וּכְמַעַט יִשְׁתַּקַּע
שֵׁם חֲסִי-וְשָׁלוֹם, אִם לֹא שִׁיבּוֹא צְדִיק-אֶמֶת
שִׁישׁ לוֹ כַּח לְהוֹצִיא אוֹ מִשֵּׁם.

וְאִזִּי צָרִיךְ לְהַדְבִּיק וּלְהַסְתִּיר 'אֲחוּרֵי
הַקְּדֻשָּׁה' שֶׁלֹּא יִינָקוּ. וְדַבְּקוֹת אֲחוּרֵי
הַקְּדֻשָּׁה' - הִיא עַל-יַדֵּי ה'תַּעֲנִית' וְכוּ' (עֵינן
בְּפָנִים).

וְעַל-יַדֵּי ה'תַּעֲנִית' שֶׁמְרַעִיב עֲצָמוֹ -
מִמְשִׁיךְ 'מִימֵי הַחֲסָדִים' לְלַחֵלַח
הַגְּרוֹן, וְאִזִּי יוּכַל לְדַבֵּר.

וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית יב, י): "וַיְהִי רָעֵב בְּאֶרֶץ"
- הֵינּוּ: בְּחִינַת 'תַּעֲנִית' שֶׁמְרַעִיב
עֲצָמוֹ. - וְזֶה הוּא דַבְּקוֹת אֲחוּרֵי הַקְּדֻשָּׁה, כִּי
'הוֹי"ה אֱלֹקֵינוּ' בְּחִינַת 'אֲחוּרִים', מִסְפָּר
'רַע"ב' וְכוּ'.

"וַיֵּרֵד אֲבָרָם מִצְרֵימָה" - הֵינּוּ: הַוִּירְדוֹת
מִימֵי הַחֲסָדִים, לְלַחֵלַח 'מִצַּר
הַגְּרוֹן', לְהוֹצִיא אֶת ה'גְּרוֹן' מִבְּחִינַת: "נָחַר
גְּרוֹנִי" (תְּהִלִּים סט, ד). בְּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית שָׁם, ט):
"הָלוֹךְ וְנִסּוּעַ הַנְּגִיבָה", לְלַחֵלַח ה'נְגִיבָה' וְכוּ'.

וְאִזִּי כְּשֶׁנִּתְדַבְּקִין 'אֲחוּרֵי הַקְּדֻשָּׁה', שְׂאִי-
אֲפָשֶׁר לְהַקְלִיפוֹת לְכַנֵּס לְשֵׁם וְלִינָק,
וְאִזִּי נִתְגַּלִּין ה'פָּנִים' שֶׁל הַקְּדֻשָּׁה.

וְאִזִּי (שָׁם שָׁם, טו): "וַיֵּרְאוּ אוֹתָהּ שְׂרֵי פְרַעֲה"
(בְּרֵאשִׁית שָׁם). הֵינּוּ: שִׂאלוּ ה'שְׂרִים'
הַנ"ל, רוֹאִים אֶת 'זוֹפֵי הוֹד הַדְּבוּר', וַיִּיהַלְלוּ
אֹתָהּ אֵל פְּרַעֲה" (שָׁם).

וְכָל־זֶה הוּא מְכוּן מִהֵשֶׁם-יִתְבָּרֵךְ, כְּדִי
לְהוֹצִיא בְלָעָם מִפִּיהֶם וְכוּ'. וְזֶה
(שָׁם שָׁם, יז): "וַיִּנְגַע ה' אֶת פְּרַעֲה" - הֵינּוּ:
הוֹצָאוֹת 'נִיּוּצוֹת-הַקְּדֻשָּׁה'. וְעַל-יַדֵּי
ה'נִיּוּצוֹת', נִתְוַסַּף לְחִלּוּחִית עַל לְחִלּוּחִית.

וְזֶה (שָׁם שָׁם, טז): "וְלֹאֲבָרָם הֵיטִיב בְּעִבְרָה"
- כַּנ"ל.

וְזֶה (מְשָׁלֵי לֹא, ל): "אִשָּׁה יִרְאֵת ה' הִיא
תִּתְהַלֵּל", בְּחִינַת: "וַיִּהְלְלוּ אוֹתָהּ אֵל
פְּרַעֲה" - אֵינן זֶה אֶלָּא בְּשִׁבִיל (מְשָׁלֵי שָׁם לֹא):
"תִּנּוּ לָהּ מִפְּרֵי יָדֶיהָ" - הֵינּוּ: לְהוֹצִיא
'נִיּוּצוֹת-הַקְּדֻשָּׁה' מִבִּינֵיהֶם.

(וְעֵינן עוֹד בְּפָנִים בְּשְׁנֵי הַתּוֹרוֹת - וּבְנִסְחָ אַחַר קֶצֶת בְּכַתְּבֵי
יַד רַבֵּנוּ ז"ל הַשֵּׁיךְ לְתוֹרָה הַזֶּה, הַנִּדְפָּס בְּסוֹף הַסֵּפֶר).

נ.ט.

(לְקוּטִי-הַלְכוֹת, שְׁבַת ז, עה - עַל-פִּי
לְקוּטִי-מוֹהַר"ן ח"א ו, 'קָרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ')

"וַיְהִי רָעֵב בְּאֶרֶץ, וַיֵּרֵד אֲבָרָם מִצְרֵימָה"
(בְּרֵאשִׁית יב, י). אָמְרוּ רַז"ל (פְּרָקִי-דְרַבֵּי
אֱלִיעֶזֶר כו) וּמוֹבָא בְּפִרוּשׁ רַש"י: "שָׂזָה הָיָה
נִפְיוֹן גְּדוּל שָׁלוֹ, שֶׁהוּא מִזְהִירוֹ לְעֵלוֹת
לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, וְעַכְשָׁיו מְשִׂאוֹ לְצֵאת
מִמֶּנָּה".

זֶה כָּלֵל כָּל דְּבָרֵינוּ: "שְׂצָרִיכִין לְהִיזֵת עֵיל
וְנַפְיָן" (אַחַר וַיִּקְהַל רִיג: הַאֲזִינוּ רַצַּב), וְלְהִיזֵת
בְּקֵי בָּזָה מְאֹד, וְלְבַלֵּי לְפָל בְּדַעְתוֹ מִזֶּה, מְכַל-
שְׁכָן שֶׁלֹּא לְהַרְהֵר אַחַר הֵשֶׁם-יִתְבָּרֵךְ, רַק
לְהֵאֱמִין כִּי "צְדִיק ה' וַיִּשֶׁר מִשְׁפָּטָיו", וְכָל
כּוֹנְנָתוֹ רַק לְטוֹבָה.

כְּמוֹ שֶׁהָיָה אֶצֶל אַבְרָהָם: שֶׁשָּׂבַא לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, הָיָה שָׁם דִּיקָא רָעַב, עַד שֶׁהִכְרַח לְצֵאת מֵאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל לְמִצְרַיִם - שְׂזָהוּ בַּחֲנִינָת "וְנָפִיק".

וְאִי־עַל־פִּי־כֶן לֹא הִרְהִיר אַחַר הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, רַק עָמַד בְּנִסְיוֹן בְּמִצְרַיִם, עַד שֶׁזָּכָה לְעֹלוֹת מִשָּׁם "כָּבֵד מְאֹד בְּמִקְנֵה בַּפֶּסֶף וּבַזָּהָב" (בְּרֵאשִׁית יג, ב), שֶׁהוּא בַּחֲנִינָת 'נִיצוּצוֹת־הַקְּדוּשִׁים' שֶׁפָּרַר שָׁם, כְּמוֹבָא (סְפָר־הַלְקוּטִים לְךָ־לָךְ יב). וְכֵן עוֹבֵר עַל כָּל אָדָם, וְכַנ"ל. וְכֵן מוֹבָא בְּסִפְרִים, וּבַדְּבָרֵי אֲדָמוֹר ז"ל (ח"א ח, ה - מוֹבָא לְהַלְוֵן).

כָּל הִירִידוֹת וְהַעֲלִיּוֹת שֶׁל הָאָדָם, מְרַמְזִין בְּפָסוּק (בְּרֵאשִׁית יב, י; יג, א): "וַיֵּרֵד אַבְרָם מִצְרַיִמָּה; וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם".

הֵינּוּ כַּנ"ל: שֶׁכָּל־זֶה הוּא בַּחֲנִינָת "בְּקִי בְּעִיל, בְּקִי בְּנָפִיק", כַּנ"ל.

"הִנֵּה נָא יִדְעַתִּי: כִּי אִשָּׁה יִפֶּת מְרָאָה אֶת־" (בְּרֵאשִׁית יב, יא)

5.

(ח"א ס, ג)

כָּל הַחֲנוּת שֶׁל שֶׁקֶר, בְּאִים עַל־יְדֵי 'הַבֵּל הַיִּפִּי', בְּבַחֲנִינָת (מִשְׁלֵי לֵא, ל): "שֶׁקֶר הַחֵן וְהַבֵּל הַיִּפִּי". דְּהֵינּוּ: מִי שֶׁאֵינּוּ נִשְׁמַר מִיִּפִּי הַנְּשִׁים, יֵשׁ לוֹ תַּאֲזוּת שֶׁל אֱלוֹ הַחֲנוּת שֶׁל שֶׁקֶר. וְיִרְאָה' הוּא הַפֶּךְ מִזֶּה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שָׁם): "שֶׁקֶר הַחֵן וְהַבֵּל הַיִּפִּי, אִשָּׁה יִרְאֵת ה' הִיא תִתְהַלֵּל".

וְעַל־כֵּן אַבְרָהָם וַיִּצְחָק' כְּשָׂבָאוּ לְמִקְוֹמוֹת שֶׁלֹּא הָיוּ שָׁם יִרְאוֹת, וְתַכָּף כְּשֶׁרָצוּ לְכַנֵּס לְשָׁם הִרְגִּישׁוּ זֹאת - עַל־

יְדֵי שֶׁהִתְחִילוּ לְהִרְגִּישׁ לְפִי עֵרֶךְ גָּדוֹל קִדְשָׁתָם, 'יִפִּי הַנְּשִׁים' - וְעַל־כֵּן הִרְגִּישׁוּ שֶׁאֵין שָׁם יִרְאָה', וְעַל־כֵּן אָסְרוּ עַל־עַצְמָן זְיוּג נְשׁוֹתֵיהֶן בְּאַחֻתוֹ.

"וַתִּקַּח הָאִשָּׁה בֵּית פְּרַעֲהָ" (בְּרֵאשִׁית יב, טו)

לא.

(לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, נְפִילַת־אֲפִים הַלְכָה ו, ט)

וְזֶה בַּחֲנִינָת (בְּרֵאשִׁית יב, טו): "לְקִיחַת שָׂרָה לְבֵית פְּרַעֲהָ", שֶׁהִצְדִּיקַת הַכְּרָחָה לִירֵד לְמִקּוֹם טָמֵא וּמְטַנֵּף כְּזֶה - כְּדֵי שֶׁבַעֲצָם כְּחָה תִבְקַשׁ וְתַחֲפֹשׁ גַּם שָׁם אֶת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ. וְעַל־יְדֵי־זֶה תַעֲלֶה עִם אַבְרָהָם בְּעַלְיָה גְדוֹלָה, בְּבַחֲנִינָת (בְּרֵאשִׁית יג, א): "וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם".

וְעַל־יְדֵי־זֶה הִכִּינָה הַצִּלָּה וַיִּשְׁוַעָה גְדוֹלָה לְיִשְׂרָאֵל בְּגִלוֹת־מִצְרַיִם - שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה לֹא יִכָּלֶה טְמֵאת מִצְרַיִם לְשַׁלֵּט בָּהֶם, וַיִּצְאוּ מִשָּׁם עַל־יְדֵי עֶשֶׂר מַפּוֹת שֶׁהִפָּה אֶת פְּרַעֲהָ וּמִצְרַיִם.

שֶׁכָּל־זֶה הָיָה עַל־יְדֵי (שָׁם יב, יז): "וַיִּנָּע ה' אֶת פְּרַעֲהָ וְאֶת בֵּיתוֹ" כְּשֶׁלְּקַח אֶת שָׂרָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (פְּרָקִי־דְרַבֵּי־אֱלִיעֶזֶר כו - זָהָר לְךָ־לָךְ פב: תַּזְרִיעַ נב).

כִּי עַל־יְדֵי־זֶה הִמְשִׁיכָה דְרָךְ הַנ"ל לְיִשְׂרָאֵל: שֶׁבְּכָל־מִקּוֹם שֶׁיְהִיּוּ בְּגִלוֹת, אֲפֹלוּ בְּמִקְוֹמוֹת־הַמְטַנְפִים מְאֹד - גַּם שָׁם יִבְקָשׁוּ וַיַּחֲפֹשׂוּ בְּבַחֲנִינָת "אִיָּה" וְכוּ', וְעַל־יְדֵי־זֶה יַעֲלוּ מִשָּׁם.

וְזֶהוּ גַם כֵּן בַּחֲנִינָת (אֲסֵתֶר ב, טו): "לְקִיחַת אֲסֵתֶר לְבֵית אַחַשְׁוֵרוּשׁ" וְכוּ' - הַכֵּל בְּבַחֲנִינָת הַנ"ל, כְּדֵי לְהוֹרֹת לְיִשְׂרָאֵל: שֶׁגַּם

בְּמִקְוֹמוֹת-הַמְטַנְפִּים יִצְעֲקוּ אֵל הַשֵּׁם,
וַיִּחַפְּשׂוּ וַיִּבְקְשׂוּ אוֹתוֹ, וַכְּמוֹ שֶׁעָשׂוּ אִזְ
מְרֻדְכִי וְאַסְתֵּר שֶׁכָּנְסוּ אֶת כָּל הַיְהוּדִים לְזַעַק
הַרְבֵּה לַהֲשֵׁם.

וְכֵן צְרִיכִין בְּכָל דּוֹר וְדוֹר בְּכָל־לַיִת
יִשְׂרָאֵל, וּבַפְּרָטִיּוֹת כָּל אֶחָד וְאֶחָד:
לְבַקֵּשׁ תָּמִיד אֶת הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ בְּכָל-מְקוֹם
שֶׁהוּא, וְלִצְעֹק בְּכָל עֵת לַהֲשֵׁם-יִתְבָּרֵךְ,
בְּבַחֲיִנַת (יוֹנָה ב, ג): "מִבֶּטֶן שְׂאוֹל שׁוֹעֵתִי". וְאֵל
יִתְיַאֵשׁ מִן הַצְּעָקָה וְהַבְּקָשָׁה לְעוֹלָם, "עַד
יִשְׁקִיף וַיֵּרָא ה' מִשְׁמַיִם" (אֵיכָה ג, נ).

"וַיַּעַל אַבְרָם מִמְצָרִים" (בְּרֵאשִׁית יג, א)

לב.

(ח"א ח, ה)

כְּשֶׁהֲצַדִּיק רוֹצֵה לַהֲשִׁיב הַרְשָׁע, הוּא
מְכַרְח לִירֵד לַהַמָּדָה רָעָה
הַחַיָּא שֶׁהַגִּבּוֹר עָלָיו הַרְשָׁע, לְהַכְנִיעָה
וְלִקְלָקֵל הַצְּנוּר הַהוּא שֶׁל הַרְשָׁע שֶׁמְקַבֵּל
מִשֵּׁם חַיּוּתוֹ.

וְעַל-כֵּן מְכַרְח שִׁיחָה זֶה הַצַּדִּיק, 'צַדִּיק
גָּמוּר' שְׂאִין בּוֹ שׁוֹם רָע - לְמַעַן
לֹא יִהְיֶה כַח לְהִירוּח־סְעָרָה, שֶׁהוּא הִירוּח־
חַיִּים שֶׁל הַרְשָׁע, לְשַׁלֵּט וּלְהַזִּיק חֲסִידֵי-שְׁלוֹם
לְהַצַּדִּיק, בְּעֵת שִׁיורֵד לַהַמָּדָה רָעָה שֶׁל
הַרְשָׁע לְקַלְקֵלָה.

כִּי אִין לְהָרַע שׁוֹם תְּפִיסָה וְאַחִיזָה
בְּהַצַּדִּיק גָּמוּר, וְאִין לוֹ מְקוֹם לְאַחֵז
בוֹ. וְגַם מִהַמָּדָה רָעָה בְּעֵצְמָה שִׁיורֵד
לְהַכְנִיעָה, אִין לוֹ שׁוֹם תְּפִיסָה חֲסִידֵי-שְׁלוֹם.
רַק מֵה שִׁיורֵד לְתוֹכָה, הוּא לְהַכְנִיעָה

וּלְהַשְׁפִּילָהּ, בְּבַחֲיִנַת (בְּרֵאשִׁית יג, א): "וַיַּעַל
אַבְרָם מִמְצָרִים" (עֵינן לְקוּטֵי-תוֹרָה לְהַאֲרִיז"ל
בְּפֻרְשָׁתוֹ - וְעֵינן לְעִיל מ'לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵן ח"א סב, ה; ח"א
קסג).

"וַיְהִי רִיב בֵּין רַעִי מִקְנֵה אַבְרָם וּבֵין רַעִי
מִקְנֵה לוֹט, וְהַפְּנִיעָנִי וְהַפְּרָדִי אִזְ יֵשֵׁב בְּאַרְצֵךְ"
(בְּרֵאשִׁית יג, ז)

לג.

(ח"א יד, יב)

כְּשֶׁזוֹכִין לְשְׁלוֹם-הַכָּלְלִי, יִתְבַטֵּל כָּל
ה'מִשְׂאֵי-וּמִתָּן מִן הָעוֹלָם, כִּי כָּל
ה'מִשְׂאֵי-וּמִתָּן שְׁבַעֲוֹלָם, הוּא מ'הַעֲדָר
הַשְּׁלוֹם, כִּי אִי-אֶפְשֶׁר שִׁיחָה רְצוֹן הַמוֹכֵר
וְהַקּוֹנֵה שְׂוֵה, כִּי זֶה רוֹצֵה לְמַכּוֹר וְזֶה רוֹצֵה
לְקַנּוֹת.

נִמְצָא: שֶׁכָּל ה'מִשְׂאֵי-וּמִתָּן וְה'סְחָרוֹת/
הוּא רַק עַל-יַדֵּי בַחֲיִנַת מ'חֲלָקוֹת/
שְׂאִין 'שְׁלוֹם' בֵּין ה'רְצוֹנוֹת'.

וְזֶה בְּבַחֲיִנַת (בְּרֵאשִׁית יג, ז): "וַיְהִי רִיב בֵּין רַעִי
מִקְנֵה אַבְרָם וּבֵין רַעִי מִקְנֵה לוֹט,
וְהַפְּנִיעָנִי אִזְ בְּאַרְצֵךְ".

"כְּפִנְעָנִי" בְּבַחֲיִנַת 'סוֹחֵר', כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י
עַל פָּסוּק (הוֹשֵׁעַ יב, ח): "כְּפִנְעַן
בִּידוֹ" וְכוּ'. הֵינּוּ: עַל-יַדֵּי בַחֲיִנַת 'רִיב
וּמְחֻלָּקוֹת', בְּבַחֲיִנַת: "וַיְהִי רִיב" וְכוּ', עַל-יַדֵּי-
זֶה: "וְהַפְּנִיעָנִי אִזְ בְּאַרְצֵךְ" - עַל-יַדֵּי-זֶה יֵשׁ
'סוֹחֲרִים' וּמִשְׂאֵי-וּמִתָּן בְּעוֹלָם.

אַבָּל לְעֵתִיד-לְבֹא שִׁיחָה הַשְּׁלוֹם הַמְּפֹאֵר
בְּעוֹלָם - אִזִּי יִתְבַטֵּל ה'מִשְׂאֵי-וּמִתָּן/
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (זְכַרְיָה יד, כא): "וְלֹא יִהְיֶה כְּפִנְעָנִי
עוֹד".

לז.

(ח"א רעז)

'ארץ-ישראל', לפעמים נקראת: "ארץ פנען" (בראשית יז, ח), ולפעמים נקראת "ארץ" סתם.

הינו: כשיש 'מחלקת' - אזי נקראת: 'ארץ פנען', בחינת 'פאן עני', כמו שאמרו רז"ל (פסחים נ). על פסוק (זכריה יד, כא): "ולא יהיה כנעני", "אין פאן עני" - וזה על-ידי 'מחלקת', כי "מחלקת אחת דוחה מאה פרנסות" [של"ה מסכת יומא, בשם חז"ל].

וזה בחינות (בראשית יג, ז): "ויהי ריב בין רועי מקנה אברם ובין רועי מקנה לוט, והפנעני אז בארץ" - שעל-ידי ה'ריב' וה'מחלקת', על-ידי-זה: "והפנעני" וכו', כי אזי נקראת בחינת 'ארץ פנען' כנ"ל.

אבל כשיש 'שלום', אזי נקראת בחינת 'ארץ' סתם, ואזי היא בחינת: "ארץ נתנה יבולה" (תהלים סז, ז), שנותנת פחותיה לכל יבול הארץ.

לה.

(לקוטי-הלכות, חזקת-מקצועות ג, ב)

"ויהי ריב בין רעי מקנה אברם ובין רעי מקנה לוט, והפנעני והפרזי אז ישב בארץ" (בראשית יג, ז).

שעל-ידי שהיה אז עדין 'אחיזת השבעה' עממין' בארץ - על-ידי-זה היה ריב ומחלקת, שהם 'ערעורים וסכסוכים' שיש על 'ארץ-ישראל'.

וכן הוא תמיד בכל דור ודור - שאריבין לגרש אחיזת הקלפות מארץ-ישראל, ועל-ידי-זה מבטלין ריב ומחלקת משם, וזוכין להחזיק בחלקו שיש לו בארץ.

כי כל אחד מישראל, יש לו חלק בארץ. ואפלו עכשו בגלות שאנו רחוקים מארץ-ישראל - אף-על-פי-כן בכל-מקום שישראל יושבין שם, אפלו בחוץ-לארץ, הוא גם-כן בחינת ארץ-ישראל.

ועל-כן אפלו בחוץ-לארץ, אי-אפשר להחזיק בקרקע בשלוח בלי ערעור ומחלקת, עד שמגרשין אחיזת הקלפות משם, הינו: בחינת הקלפות החופין על ארץ-ישראל.

"הלא כל הארץ לפניך, הפרד נא מעלי, אם השמאל ואימנה, ואם הימין ואשמאילה" (בראשית יג, ט)

לו.

(לקוטי-הלכות, גנבה ה, ד-הז)

הכלל: שעקר הוא ה'אמת'. ואם ה'חשד' שהוא ה'קלפה' שהוא ה'שקר' מתגבר כמו שמתגבר - אף-על-פי-כן, כל הרוצה לחוס על-עצמו לחשב על תכליתו הנצחי באמת, ולא יטעה את-עצמו, רק בכל דבר יסתכל על האמת וכו' איזהו דרך ישרה שיבר לו - אם לעסק בהוללות וליצנות וכו', אם לעסק בתמימות בתורה ותפלה ומעשים טובים וכו' - בודאי יאיר לו האמת לצאת מחשכת אפלתו וכו'.

וזהו (בראשית יב, ד): "וילך אברם באשר דבר אליו ה', וילך אתו לוט" - הינו: שהחשד פרוץ תמיד אחר הקדשה, כי "לוט בחינת לטותא" (זהר לך-לך עה), בחינת ה'חשד', 'שקר', שהוא עקר ז'המת-הנחש', בחינת (בראשית ג, יד): "ארור אתה".

הֵינּוּ: שֶׁהַחֲשׂוֹד בְּחִינַת 'לוֹט', הֵלֶךְ תָּמִיד אַחַר אַבְרָהָם לְהַחֲשִׂיף לוֹ חֲסִדֵי שְׁלוֹם וְכוּ' - אָזִי תִּכְּתֹב: "וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ לוֹט" - שֶׁהַחֲשׂוֹד בְּרוּךְ אַחֲרָיו, וְרוֹצֵה לְהַחֲשִׂיף לוֹ חֲסִדֵי שְׁלוֹם.

וְזֶה כָּל הָעֲבוּדָה וְהַיְגִיעָה שֶׁל הַצְּדִיקִים וְהַכְּשָׁרִים: לְבָרַר הָאֱמֶת, מִתּוֹךְ חֲשִׁבַת אֶפְלַת הַשֶּׁקֶר, הַמְּסַבֵּב בְּכַמָּה וּבְכַמָּה מִיָּנִי סְבוּבִים וְלִיצְנוּת וְעִרְמוּמִיּוֹת בְּלִי שְׁעוֹר.

וְכִי שְׂרוּצָה לְחוּם עַל-עֲצָמוֹ - הוּא מוֹשֵׁף עֲצָמוֹ תָּמִיד אֶל הָאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ. וְזֶהוּ בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית יב, ט): "וַיִּסַּע אַבְרָם הַלּוֹךְ וְנִסּוּעַ הַנִּגְבָּה" - שֶׁהוּא 'דְּרוֹם', 'יָמִין', בְּחִינַת 'אֱמֶת' וְכוּ'. שֶׁבְּכָל מְקוֹם שֶׁהֵלֶךְ וְנִסַּע בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת, הֵלֶךְ וְנִסַּע וְהַמְּשִׁיף עֲצָמוֹ תָּמִיד לְ'יָמִין' שֶׁהוּא הָאֱמֶת.

כִּי אִי-אֶפְשָׁר לְהוֹדִיעַ לְאָדָם 'דֶּרֶךְ-הָאֱמֶת' בְּפִרְטֵי-פִרְטִיּוֹת, בְּכָל דָּבָר וּבְכָל עֵת וְזָמַן. רַק הַמְּשַׁכֵּיל הַחֲפִץ בְּאֱמֶת, הוּא מְסַתְּפֵל בְּכָל-פַּעַם, בְּכָל דָּבָר, עַל נִקְדַּת-הָאֱמֶת. וְהוֹלֵךְ וְנִסַּע וּמוֹשֵׁף עֲצָמוֹ תָּמִיד לְ'יָמִין', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אֱמֶת', בְּבְחִינַת: "הַלּוֹךְ וְנִסּוּעַ הַנִּגְבָּה" וְכוּ'.

וְזֶה שֶׁאָמַר אַבְרָהָם לְלוֹט (שָׁם יג, ח-ט): "אַל נָא תְהִי מְרִיבָה בֵּינִי וּבֵינֶךָ וּבֵין רַעֲי וּבֵין רַעֲיֶךָ וְכוּ'; הַפָּרָד נָא מֵעָלַי, אִם הַשְּׂמַאל וְאִימָנָה, וְאִם הַיָּמִין וְאִשְׁמְאִילָה".

וְאִתָּא בְּמִדְרָשׁ (בְּרֵאשִׁית דָּבָר מֵא, ו): "שֶׁאָמַר לוֹ: אִם אַתָּה לְשְׂמַאלָה, אֲנִי לְדְרוֹמָא; וְאִם אֲנִי לְדְרוֹמָא, אַתָּה לְשְׂמַאלָה. וְהִבִּיא שָׁם מִשָּׁל לְשָׁנֵי בְּנֵי אָדָם וְכוּ', עַד מִן כָּל אֲתָר אֲנִי מִשְׁמְאִיל לְהַהוּא גְּבָרָא", עִין-שָׁם.

הֵינּוּ: שֶׁאַבְרָהָם שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אֱמֶת', טָעַן עִם 'לוֹט' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'שֶׁקֶר וְחֲשׂוֹד'

הַרוֹצֵה לְסַבֵּב אֶת הָאֱמֶת בְּכַמָּה מִיָּנִי סְבוּבִים בְּלִי שְׁעוֹר, וְטָעַן עִמוֹ אַבְרָהָם: "הַפָּרָד נָא מֵעָלַי" - כִּי אֲנִי אֵינִי רוֹצֵה לִילָךְ בְּדֶרֶכֶיךָ. אַךְ בְּכָל מְקוֹם שֶׁתִּפְּנֶה, אֲנִי אֶפְנֶה לְצַד אַחֵר.

"אִם הַשְּׂמַאל וְאִימָנָה" - הֵינּוּ: אִם תִּרְצֶה לְסַבֵּב וּלְכַלְכֵּל אוֹתִי בְּבְחִינַת 'שְׂמַאל', דְּהֵינּוּ: בְּתָאוֹת וּבַהֲרָהוּרִים וְכוּ' שֶׁהֵם מְסַטְרִים דְּשִׁמְלָא. "וְאִימָנָה" - אֲנִי אֶמְשִׁיף עֲצָמִי לְצַד יָמִין, שֶׁהוּא 'דֶּרֶךְ-הַתּוֹרָה', דְּרֶךְ-הָאֱמֶת - כִּי אֲנִי מוֹשֵׁף עֲצָמִי רַק לְדֶרֶךְ-הַתּוֹרָה בְּאֱמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'יָמִין'.

"וְאִם הַיָּמִין" - הֵינּוּ: אִם אַתָּה תֹּאמַר שֶׁאַתָּה הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ יָמִין, כִּי עַל-פִּי-רֹב: הַשֶּׁקֶר וְהַחֲשׂוֹד מְלַבֵּשׁ אֶת-עֲצָמוֹ בְּאֱמֶת, וְאוֹמֵר שֶׁהוּא חֲפִץ רַק בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה, וְכִמוֹ שֶׁכָּתַב אֲדָמוֹר ז"ל בְּתַחֲלַת הַסֵּפֶר (לְקוּטֵי-מוֹהָרֵן ח"א א): "שֶׁהִיצַר-הָרַע מְלַבֵּשׁ עֲצָמוֹ בְּמַצּוֹת" וְכוּ'.

וְכֵן בְּעֵינֵי בְּנֵי-אָדָם הַרוֹצִים לְמַנַּע מִ'דֶּרֶךְ-הָאֱמֶת' - שֶׁהֵם "אוֹמְרִים לָרַע טוֹב וְלְטוֹב רַע" (ישעיה ה, ט), וְאוֹמְרִים: שֶׁהֵם רוֹצִים לְהַדְרִיף אוֹתוֹ בְּדֶרֶךְ-הָאֱמֶת, כְּאִלוֹ הָאֱמֶת שֶׁהוּא בְּחִינַת 'יָמִין' - אֶצְלָם.

וְעַל-זֶה טָעַן אַבְרָהָם: "וְאִם הַיָּמִין וְאִשְׁמְאִילָה" - הֵינּוּ: שֶׁאִם אַתָּה תִּרְצֶה לְהַיָּמִין, דְּהֵינּוּ: מֵה שֶׁנִּקְרָא אֶצְלָךְ 'יָמִין'. אָזִי: "וְאִשְׁמְאִילָה" - אֲנִי אֶטָּה מֵעָלֶיךָ וְאֶפְנֶה לְצַד אַחֵר לְשְׂמַאל, כִּי אֲנִי חֲפִץ 'יָמִין' שְׁלֶךְ.

כִּי בְּאֱמֶת-לְאֱמֶתוֹ: 'יָמִין' שְׁלֶךְ, הוּא 'שְׂמַאל' וְ'שֶׁקֶר-גְּמוּר' - מֵאַחַר שֶׁבְּאֱמֶת אַתָּה חֲפִץ בְּהַסְתּוֹתֶיךָ, לְהַדִּיחַ אוֹתִי חֲסִדֵי וְשְׁלוֹם מְנַקְדֵי-הָאֱמֶת, עַל-יָפֶן אֲנִי חֲפִץ

יְמִין שְׁלֹף, וְאַפְנֵה לְשִׁמְאֵל, דְּהִינּוּ מַה שְׁלֹדְבְרִיף הוּא שְׁמֵאֵל.

וְעֵתָה צְדָקוּ יָפֵה דְבְרֵי הַמְדָרֶשׁ הַנִּלְשָׁא מֵאֵמֶר: "מִן כָּל אֲתֵר, אֲנֵא מִשְׁמֵאֵיל לְהֵהוּא גְבָרָא" - כִּי בּוֹדְאֵי בְּאֵמֶת-לְאֵמֶתוֹ, נִשְׁאֵר לֹט תְּמִיד בְּשִׁמְאֵל, כִּי עֶקֶר בְּחִינַת יְמִין הוּא אֵמֶת, שֶׁהוּא 'כָּלֵא יְמִינָא'.

וְכִי שְׁנוּטָה מֵהָאֵמֶת, אֲפִי-עַל-פִּי שְׁמִלְבִּישׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּמִצְוֹת, וְאוֹמֵר שְׁכָךְ הוּא הָאֵמֶת, בְּחִינַת יְמִין - בְּאֵמֶת הַכֹּל הוּא שְׁמֵאֵל גְּמוּר, כִּי "הָאֵמֶת הוּא אֶחָד", וּבְכָל צַד וּפְנֵה שֶׁהָאֵמֶת הוּא כּוּן, זֶהוּ עֶקֶר הַיְמִין.

וּכְמוֹ לְמִשְׁלֵ: כְּשֶׁאֶחָד הוֹלֵךְ בַּדְרֵךְ, וַיֵּשׁ לְפָנָיו שְׁנֵי דְרָכִים, אֶחָד לְיָמִין לְעִיר צְפֹת, וְהַשְּׁנַי לְשִׁמְאֵל לְעִיר טְבֵרְיָה; וְכִיּוֹצֵא.

כְּשֶׁהוּא צָרִיף לְטְבֵרְיָה - אַזִּי הַדְרֵךְ לְצַד שְׁמֵאֵל, הוּא אֵמֶת הַדְרֵךְ שְׁלוֹ, וְהוּא אֲצִלוֹ הַדְרֵךְ הַמִּימָן. וְהַדְרֵךְ הַיְמִין שְׁפוּנָה לְצְפֹת, הוּא שְׁמֵאֵל אֲצִלוֹ, מֵאַחַר שֶׁאֵין צָרִיף לְשֵׁם, וְהוּא פְּשׁוּט.

כְּמוֹ-כֵן בְּכָל הַדְרָכִים וְהַעֲצוֹת בְּדְרָכֵי-הַשֵּׁם. כְּשֶׁהַבַּעַל-דָּבָר וְאֲנָשׁוֹ מְלַבִּישִׁין עֲצָמָן בְּמִצְוֹת, כְּאִלוֹ הֵם רוֹצִים לְהַדְרִיכוֹ בַּדְרֵךְ הַמִּימָן, מֵאַחַר שֶׁהָאֵמֶת אֵינוֹ כֵּן - צָרִיכִין לְפָנוֹת מֵעֲלֵיהֶם, אֲפִי-עַל-פִּי שְׁלִפֵי דְעֵתָם הוּא לְשִׁמְאֵל - כִּי בְּאֵמֶת זֶה הַשְׁמֵאֵל הוּא עֶקֶר הַיְמִין, מֵאַחַר שֶׁהָאֵמֶת הוּא כָךְ.

וְזֵהוּ: "אִם הַיְמִין וְאִשְׁמֵאֵילָה" - שְׁאֵנִי אֲפְנֵה לְשִׁמְאֵל מֵהַיְמִין שְׁלֹף, וְאֲפִי-עַל-פִּי-כֵן אֶתָּה תִּשְׁאֵר תְּמִיד בְּשִׁמְאֵל, כְּמוֹ שְׁמֵבָאָר בְּמִדְרָשׁ הַנִּלְשָׁא: "וְאִשְׁמֵאֵלָה אֵין כְּתִיב כְּאֵן, אֶלֵא וְאִשְׁמֵאֵילָה, מִן כָּל אֲתֵר אֲנֵא מִשְׁמֵאֵיל לְהֵהוּא גְבָרָא".

הִינּוּ כַּנִּלְשָׁא: כִּי תְּמִיד יִשְׁאֵר בְּחִינַת 'לֹט' שֶׁהוּא 'חֲשֻׁכַת הַשְּׁקֵר' בְּשִׁמְאֵל, וְכַנִּלְשָׁא. [עֵינֵי-שֵׁם עוֹד בְּפָנִים עַל שְׁאֵר פְּסוּקֵי הַפְּרָשָׁה].

"וְה' אָמַר אֶל אַבְרָם אַחֲרֵי הַפָּרֶד לֹט מֵעַמּוֹ"
(בְּרֵאשִׁית יג, יד)

"כָּל זְמַן שֶׁהִרְשָׁע עַמּוֹ הָיָה הַדְּבֹר פּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ"
(רש"י: תַּנְחומָא וְיִצְחָא י')

לז.

(סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, עֲנִינֵי 'הִרְחָקָה מִרְשָׁעִים')

[א] עַל-יְדֵי זְהִירָה מְלִתָן תְּקִיעַת-כּוֹף, יִזְכֶּה לְמִדַּת הַבְּטָחוֹן. גַּם עַל-יְדֵי שְׁלֵא יִתְחַבֵּר עִם רְשָׁעִים (בְּטָחוֹן טו).

[ב] אִשָּׁה שֶׁשְּׁנוּאִין מַעֲשֵׂי רְשָׁעִים בְּעֵינֶיהָ, עַל-יְדֵי-זִיזָה נִפְקֶדֶת (הַרְיוֹן ה).

[ג] גְּדוֹל יָכוֹל לְלַמֵּד מִרְשָׁע, אֲבָל קָטָן לֹא (לְמוֹד לב).

[ד] הַסִּפֵּר שֶׁאָדָם רָשָׁע לָמַד מִמֶּנּוּ, אֵל תִּלְמַד מִמֶּנּוּ, כִּי הָאוֹתִיּוֹת הֵם יִרְשִׁיעוּ אוֹתָךְ (לְמוֹד פב).

[ה] מִחֲלֻקַּת בָּא עַל-יְדֵי 'הַבּוֹרֵת רְשָׁעִים' (מְרִיבָה נח).

[ו] כְּשֶׁאָדָם מִתְפַּלֵּל בְּמַנְיָן, שֵׁישׁ שֵׁם רְשָׁעִים, לְפָעֲמִים הֵם מְשַׁלְּכִין אוֹתוֹ לְמַטָּה וְהַסְּגָלָה לָזֶה: שֵׁיגְבִיָּה יְדִיו לְמַעְלָה בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה (נְפִילָה יב).

[ז] כְּשֵׁישׁ רְשָׁע בְּבֵית, אַזִּי נִסְתַּלֵּק מֵהַצְּדִיק 'מַעֲיֵן הַתּוֹרָה' (צְדִיק מד).

[ח] כָּל טוֹבָתָן שֶׁל רְשָׁעִים, רָעָה הִיא אֲצֵל הַצְּדִיקִים (צְדִיק ע).

[ט] מֶה שֶׁלִּפְעָמַיִם הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת הַצַּדִּיק, כְּדֵי שִׂדְחָה בָּזָה אֶת הָרָשָׁעִים, שִׁישְׂאָרוֹ בְּרַשְׁעוֹתָן (צדיק קמה).

[י] כְּשֶׁמִּדְבַּר עִם רָשָׁע - עַל-יַדֵּי 'הֶבֶל פִּי', נִתְּנָשָׁם (קלפה יא).

[יא] הִרְחַק מֵרָשָׁעִים, כְּדֵי שֶׁלֹּא תִתְפַּס בְּעֲנָשָׁם (הרחקת־רשעים ב).

[יב] מִי שֶׁעָרַב בְּעַד רָשָׁע, נֹפֵל לְיַדֵּי 'תְּאוֹת-נְאוּף', גַּם נֹפֵל לְ'חֻלְשָׁה' (הרחקת־רשעים ח).

[יג] כְּשֶׁלֹּא תִחַבֵּר אֶת-עַצְמְךָ לְ'שִׁקְרָנִים' הִידוּעִים לָךְ - עַל-יַדֵּי-זָה תִזְכָּה לְהַבִּין אֶת ה'צְבוּעִים' (הרחקת־רשעים יא).

[יד] מִי שֶׁשׁוֹנֵא אֶת ה'מְסִיתִים', בּוֹדֵאֵי לֹא יִדְבַק בּוֹ דְבָרֵיהֶם (הרחקת־רשעים יב).

[טו] מִי שֶׁמִּרְחַק אֶת-עַצְמוֹ מֵרָשָׁעִים - הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה לוֹ יְשׁוּעָה (הרחקת־רשעים יד).

[טז] תִּרְחִיק מִלְּדוֹר בְּבֵית שְׂדֵר בּוֹ רָשָׁע (הרחקת־רשעים טז).

[יז] אֵל תִּדְבַּר עִם ה'מְסִיתִים', אֲפֹלוּ לְהוֹכִיחֵם וּלְקַרְבָּם (הרחקת־רשעים יז).

[יח] הִתְחַבְּרוֹת רָשָׁעִים, מְזִיק לְעִבּוּדֵי-הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ (הרחקת־רשעים יח).

[יט] נָאֵה וּמִתְקַבֵּל לְקְדוּשֵׁי-הַשֵּׁם, שִׁיעֲשׂוּ מָסָד וּמִגֵּן, עַד שֶׁמִּמֶּנּוּ יִבְרַח כָּל אִישׁ מִצִּיק וְרָשָׁע (הרחקת־רשעים יט).

[כ] מִי שֶׁאֵינוֹ מִבִּין רַשְׁעַת הָרָשָׁעִים הַצְּבוּעִים, הוּא מִתְעַב (הרחקת־רשעים ח"ב א).

[כא] ה'צְבוּעִים' גּוֹרְמִים 'כְּאֲבֵעֵינִים', לְהַמּוֹרְעִים הַטּוֹעִים בָּם (הרחקת־רשעים ח"ב ב).

[כב] צְרִיךְ אָדָם לְשָׁמֵר אֶת-עַצְמוֹ: מִלְּנַשֵּׁק אֶת-עַצְמוֹ עִם רָשָׁעִים! - כִּי עַל-יַדֵּי ה'נְשִׁיקָה', נַעֲשֶׂה בִּינֵיהֶם 'הִתְקַשְׁרוֹת' גַּם לְאַחַר מִיתָה (הרחקת־רשעים ח"ב ג).

[כג] יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שֶׁהֵם 'מִינִים וְאֲפִיקוֹרְסִים' גְּדוֹלִים, אֲבָל הֵם אֵינָם מְגֻלִּים אֶת 'אֲפִיקוֹרְסוֹת', וְאֵין בְּן-אָדָם יוֹדֵעַ לְשָׁמֵר אֶת-עַצְמוֹ. אֲבָל עַל-יַדֵּי 'מִדַּת-הַצְּנִיעוּת', אָדָם נִצּוֹל מֵאֲלוֹ ה'אֲפִיקוֹרְסִים' (הרחקת־רשעים ח"ב ד).

[כד] הָרָשָׁעִים אֵינָם מְבַלְבְּלִים אוֹתָנוּ מֵעִבּוּדֵתָנוּ בְּעִבְרוֹת שְׁעוֹבֵרִים, כְּמוֹ שֶׁמְבַלְבְּלִים אוֹתָנוּ בְּמַצּוֹת שֶׁהֵם עוֹשִׂים, בְּשִׁבְלֵי-זָה (סְנַדְרִין נח): "גּוֹי שֶׁשָּׁבַת חַיֵּב מִיתָה" (הרחקת־רשעים ח"ב ה).

"וַיִּבְאוּ אֶל עֵינַי מִשְׁפַּט הוּא קֹדֶשׁ" (בראשית יד, ז)

לח.

(ח"א ב, ה)

עֵקֶר ה'מַחְשְׁבוֹת-זָרוֹת', הֵם עַל-יַדֵּי 'קִלְקוּל הַמִּשְׁפָּט' - כִּי 'מִשְׁפָּט' הוּא בְּחִינַת 'עֵינַיִן', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בראשית יד, ז): "וַיִּבְאוּ אֶל עֵינַי מִשְׁפָּט". וְעַל-יַדֵּי 'קִלְקוּל מִשְׁפָּט', בָּא קִלְקוּל לְ'עֵינַיִן', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים טז, יט): "כִּי הִשְׁחָד יַעֲזֹר עֵינַי הַכְּמִים" - זֶה בְּחִינַת 'מַחְשְׁבוֹת-זָרוֹת' שֶׁבַתְּפִלָּה וְכוּ'.

לט.

(ח"א מח)

"קֹדֶשׁ" (בראשית יד, ז), תִּרְגּוּמוֹ: "רְקָם" - לְשׁוֹן רְקָם וְצִיר, בְּחִינַת 'צִיר'.

יתברך אלקי העבריים - הם עוברים על-כף
החכמות, ועל מה שאינם חכמות פנ"ל.

"וירק את חניכיו" (בראשית יד, יד)

"זה אליעזר שחנכו למצות" (רש"י)

מב.

(ח"א יא, א)

"אמרי אנשי: למתא ירקא, ירקא שקל"
[לעיר שגדל שם ירק הרבה, הבא ירק שקל
למכר] [מנחות פה.]. "אמרי אנשי" - שעל-ידי
ה'אמירות' והדבור של איש הישראלי, יאיר
לו הדבור לכל המקומות שצריך לעשות
תשובה, שיוכל לעשות תשובה.

"למתא ירקא" - למקומות שצריך
לעשות תשובה. "ירקא" - הוא
בחינת 'תשובה', כמו שאמרו במדרש
(בראשית-רבה מג, ב - על בראשית יד, יד): "וירק את
חניכיו" - "אוריקן בפרשת שופטים" [זיין
במה שכתוב בפרשת שופטים: "שהוריקן מעברות
שבירים"], הינו: 'שזרזם לעשות תשובה'.

פי 'פרשת שופטים' נאמר על 'תשובה'
(דברים כ, ח): "מי האיש הירא ורד
הלבב", "הירא מעברות שבירים" (סוטה מג).

וזזה: "ירקא שקל" - בחינת 'תשובת-
המשקל' - שהדבור יאיר לו שיוכל
לעשות 'תשובת-המשקל'.

מג.

(ח"א יב, ד)

"וירק את חניכיו" (בראשית יד, יד).
'אברהם', הוא בחינת 'מין', בחינת
'הבוק'.

"ויבא הפליט" (בראשית יד, יג)

"זה עוג" (רש"י; בראשית-רבה מב, ח; תרגום יונתן)

מ.

(ח"א נה, ט)

בשביל-זה בחינת רשע כ'עוג', נקרא
'פליט', כמו שכתוב (בראשית
יד, ג): "ויבא הפליט" - "זה עוג", שרצה
שיהרג אברהם וישא את שרה" (בראשית-רבה
מב, ח).

והקדוש-ברוך-הוא כבש משפטו ממנו
זמן רב, עד זמן
'משה רבנו' עליו-השלוש. ובשביל-זה
נקרא: "פליט", בבחינת (איוב כג, ז):
'ואפלטח לנצח משפטי' - שנמלט
מהמשפט זמן בביר.

"ויגד לאברהם העברי" (בראשית יד, יג)

מא.

(ח"א סד, ב)

על-פן ישראל נקראים 'עבריים', על-שם
שהם 'עוברים' באמונתם על כל
החכמות, ואפלו על החכמות שאינם
חכמות, הינו האפיקורסות הבא מ'חלל-
הפנוי'.

ועל-פן השם-יתברך נקרא (שמות ג, יח):
'אלקי העבריים', מלשון (יהושע
כד, ג): "עבר הנהר", לשון 'צדדין'. הינו:
שאלקותו מסבב גם על ה'חלל-הפנוי' הבא
על-ידי ה'צמצום' שצמצם האור לצדדין.

ועל-פן ישראל נקראים 'עבריים' - שעל-
ידי אמונתם שמאמינים שהשם-

"וַיַּחֲלַק עֲלֵיהֶם לַיְלָה" (בְּרֵאשִׁית יד, טו)

מה.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, הַשְּׂבָמַת-הַבְּקָר א, יג)

"בְּחֻצוֹת-הַלַּיְלָה, אִזּוּ הַשְּׂכִינָה כְּבִיכּוּל
בְּתַכְלִית הַמְּעוּט,
כִּידוּעַ. וְאִזּוּ הַיָּא בְּבַחֲיֵנַת נִקְדָּה לְבַד" (פְּרִי-עֵץ-
חַיִּים, שְׁעַר תְּקוּנַת-חֻצוֹת פ"ב).

וְאִזּוּ הוּא הַתְּגַבְרוּת הַשְּׁנָה, וְאִזּוּ דִּיקָא צְרִיךְ
כָּל אֶחָד מִי שְׂנוּגַע יִרְאֵת-הַשֶּׁם בְּלְבוֹ -
לְהַתְּגַבֵּר בְּהַתְּגַבְרוּת גְּדוֹל מְאֹד, לְהַתְּעוֹרֵר
מִהַשְּׁנָה אִזּוּ. וְזֶה בְּחֻצוֹת שְׂמַת-עוֹרְרִים מִתְּקַף
הַשְּׁנָה וְהַסְּטָרָא אַחְרָא עַל-יַדֵּי 'נִקְדָּה-טוֹבָה'
לְבַד וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן הָרֵאשׁוֹן שְׁגָלָה סוּד חֻצוֹת, הָיָה
'אַבְרָהָם אָבִינוּ' עָלְיוֹ-הַשְּׁלוֹם,
בְּעַת שְׁנִלְחָם עִם הַמְּלָכִים וְהַצִּיל אֶת לוֹט,
כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית יד, טו): "וַיַּחֲלַק עֲלֵיהֶם
לַיְלָה" וְכוּ'.

כִּי עֵקֶר בְּחֻצוֹת 'חֻצוֹת', דְּהֵינּוּ לְשַׁבֵּר תְּקַף
הַשְּׁנָה, לְשַׁבֵּר הַלַּיְלָה וְהַחֲשֵׁךְ, עַל-יַדֵּי
הַ'נִּקְדָּה-טוֹבָה' - זֶה נַעֲשֶׂה רַק עַל-יַדֵּי בְּחֻצוֹת
'אַבְרָהָם אִישׁ הַחֶסֶד', עַל-יַדֵּי שְׁ"מְטָה כָּלפִּי
חֶסֶד" (רֵאשִׁית-הַשְּׁנָה יז).

כִּי אַבְרָהָם רָדַף אַחֲרֵי הַמְּלָכִים לְהַצִּיל אֶת
לוֹט, בְּשִׁבִיל הַ'נִּקְדָּה-טוֹבָה' שֶׁהָיָה
בְּלוֹט. וְעַל-כֵּן אַף-עַל-פִּי שְׁלוֹט הָיָה רָשָׁע -
מְסַר אַבְרָהָם נַפְשׁוֹ בְּשִׁבִילוֹ לְהַצִּילוֹ, בְּשִׁבִיל
הַ'נִּקְדָּה-טוֹבָה' שֶׁהָיָה בוֹ, כִּי מִמֶּנּוּ יֵצֵא
'רוֹת', שְׂיֵצֵא מִמֶּנָּה 'דּוּד-מְשִׁיחַ', שֶׁהוּא עֵקֶר
וְשׁוֹרֵשׁ הַ'נִּקְדָּה-טוֹבָה'.

וְעַל-כֵּן עֵקֶר כּוֹנֵן הַמְּלָכִים, הָיָה לְהַרְג
אֶת לוֹט - כִּי כָּל כּוֹנֵן הַסְּטָרָא
אַחְרָא הוּא, לְהַתְּגַבֵּר עַל בְּחֻצוֹת הַ'נִּקְדָּה-
טוֹבָה' חֶסֶד-וְשְׁלוֹם.

"וַיִּרְק" - זֶה בְּחֻצוֹת "קוֹ הַיֶּרֶק שְׂמַקִּיף אֶת
כָּל הָעוֹלָם" (חֲגִיגָה יב).

וְ"חֲנִיכְיוֹ" - זֶה בְּחֻצוֹת 'חֶסֶדִים', כְּמוֹכָא
בְּמִדְרָשׁ (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה מַג, ב):
"לְשׁוֹן 'חֲנִיכְתּוֹ' (גִּטִּין פ"ט מ"ח - פְּנִיּוֹ), שְׂשִׁמְךָ
אַבְרָהָם כְּשִׁמוֹ" [כָּלֶם הָיָה גְרִים, וְנִקְרָאוּ 'אַבְרָם' כְּשִׁמוֹ
(מִתְּנֻת-כְּהוּנָה)].

הֵינּוּ: שְׂקוּי-הַיֶּרֶק, מְבַחֲיֵנַת: "אֲנִי
חֲבַצְלֵת" (שִׁיר-הַשִּׁירִים ב, א), בְּחֻצוֹת
'יֶרֶקָה כְּחֲבַצְלֵת" (זֹהַר וַיְחִי רַכָּא. אָמוֹר קז),
בְּחֻצוֹת "אֶסְתֵּר יֶרֶקְרֵקֵת" (מְגִלָּה יג) - זֶאת
עָלֶיהָ יֵשׁ לְשְׂכִינָה' עַל-יַדֵּי 'חֲבוּק יַמִּין' (עֵין
בְּפָנִים).

וְזֶה בְּחֻצוֹת (בְּבִא-בְּתָרָא עג): "וּמִזְרֵק מֵהָאִי
לְהָאִי" - שְׂיִמְשִׁיךְ 'קוֹ יֶרֶק' מֵהָאִי,
בְּבַחֲיֵנַת: "וַיִּרְק אֶת חֲנִיכְיוֹ".

מד.

(ח"א לא, ה)

יֵשׁ שְׁנֵי בְּחֻצוֹת 'בְּרִית': א) בְּחֻצוֹת
'אַבְרָהָם', ב) בְּחֻצוֹת 'אַלְיַעֲזָר'.

'אַבְרָהָם' הוּא 'בְּרִית-עֶלְאָה' וְכוּ'.

וְ'אַלְיַעֲזָר' הוּא 'בְּרִית-תְּתָאָה' - בְּבַחֲיֵנַת
(שְׂמוֹת כג, כא): "כִּי שָׁמִי בְּקִרְבּוֹ",
"שְׁמוֹ כְּשֵׁם רַבּוֹ" (סְנַהֲדְרִין לח:), שֶׁהוּא 'חֲנוּךְ'
'מִט"ט' (זֹהַר בְּרֵאשִׁית כז. בְּלֶק קפס: תְּקוּנַת-זֹהַר קיט:
זֹהַר-חֲדָשׁ רוֹת). בְּחֻצוֹת (בְּרֵאשִׁית יד, יד): "וַיִּרְק אֶת
חֲנִיכְיוֹ", בְּחֻצוֹת (מְשָׁלִי כב, ז): "חֲנֵךְ לְנַעַר"
וְכוּ'.

אָבֵל ה' לֹא יַעֲזֹבָהּ בְּיָדָם, וְנָתַן כַּח
לְבַחֲנֵת אַבְרָהָם, בַּחֲנֵת הַחֶסֶד,
לְהַצִּיל אֶת לֹוֹט, עַל־יָדֵי הַנְּקֻדָּה־טוֹבָה,
שֵׁשׁ בּוֹ, וְעַל־יָדֵיהָ הָרַג אֶת הַמְּלָכִים.

כִּי עַל־יָדֵי שְׂדָנִים לְכַף־זִכּוֹת, וּמוֹצְאִים
הַנְּקֻדָּה־טוֹבָה אֶפְלוּ בְּרָשָׁעִים - עַל־
יָדֵיהָ נִכְנַע הַסְטֵרָא אַחֲרָא, כִּי הָרַע נִדְחָה
מִפְּנֵי מַעַט הַטוֹב.

”וַיָּבֵם וַיִּרְדָּפֵם” (בְּרֵאשִׁית יד, טו)

מו.

(ח"א ל, ד-ה"ו; ח"א קלה)

לְבוֹא לְהַשְׁכֵּל־הַתַּחְתּוֹן, חֲכֵמָה־תַּתְּאָה,
- אִי־אֶפְשָׁר כִּי אִם עַל־יָדֵי "שֵׁנָא
בְּצַע" (שְׁמוֹת יח, כא; מְשַׁלֵּי כח, טז), שֵׁשֶׁשׁ
הַמְּמוֹן בְּתַכְלִית הַשֵּׁנָא וְכוּ'. כִּי "הַשְׁכֵּל־
הַתַּחְתּוֹן הוּא מְסֻטָּרָא דְּמַלְכוּת (זַהֲרֵי־חֻדָּשׁ ח"א
נז); וְכֵן "שֵׁנָא בְּצַע, הוּא מְסֻטָּרָא דְּמַלְכוּת"
(תַּקּוּנֵי־זֶהַר קכא:).

וּמִי שֵׁשׁ לוֹ 'אוֹתוֹ הַחֲכֵמָה, צָרִיף
לְהַמְשִׁיךְ לְתוֹכָהּ 'חֵיוֹת'. וְעַקֵּר הַ'חֵיוֹת'
הוּא מ'אוֹר־הַפְּנִים'.

וְעַל־כֵּן צָרִיכִין לְהַעֲלוֹת הַמְּלָכוֹת,
בַּחֲנֵנוֹת חֲכֵמָה־תַּתְּאָה, אֶל 'אוֹר־
הַפְּנִים' הַמְּאִיר בְּ'שְׁלֹש־רִגְלִים' וְכוּ'.

וְלַפְעָמִים שְׁנוּפֵל חֲסִי־שְׁלוֹם בַּחֲנֵנוֹת
הַמְּלָכוֹת־דְּקַדְשָׁה, בַּחֲנֵנוֹת
חֲכֵמָה־תַּתְּאָה - לְגַלוֹת שֶׁל אַרְבַּע מְלָכוֹת'
וְכוּ'.

וּמִי יָכוֹל לְסַבֵּל קוֹל הַצְּעָקָה וְהַזְּעָקָה
הַגְּדוֹלָה, בְּשְׁנוּפֵל הַמְּלָכוֹת' בֵּינֵיהֶם
חֲסִי־שְׁלוֹם.

וְצָרִיף לְרֵאוֹת לְחַתֵּךְ וּלְהַבְדִּיל אֶת
הַמְּלָכוֹת' מִבֵּין הָ'אַרְבַּע גְּלוֹת',
וּלְהַעֲלוֹתָהּ מִשָּׁם. וְעַקֵּר עַל־יָתֶהּ, עַל־יָדֵי
בַּחֲנֵנוֹת הַחֶסֶד' וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן 'אַבְרָהָם' הָיָה 'אִישׁ הַחֶסֶד', וְהָיָה
מְשַׁתַּדֵּל תְּמִיד לַעֲשׂוֹת 'חֶסֶד' -
כְּדֵי לְהַעֲלוֹת הַמְּלָכוֹת' מֵהֶם. וְעַל־כֵּן רָדַף
אַחַר הָ'אַרְבַּעָה מְלָכִים', כְּדֵי לְהַכְנִיעֵם -
שֶׁהֵן בַּחֲנֵת הָ'אַרְבַּע מְלָכוֹת דְּסְטֵרָא־
אַחֲרָא.

כִּי 'אַבְרָהָם' הָיָה 'שׁוֹנֵא מְמוֹן', כִּי מָאָס
'מְמוֹן סְדוּם', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית יד, כג):
”אִם מַחוּט וְעַד שְׂרוּף וְכוּ', וְלֹא תֹאמַר אֲנִי
הַעֲשֵׂרְתִּי אֶת אַבְרָם”. כִּי "אַבְרָהָם תִּקַּן
שְׁחָרִית" (בְּרֵכוֹת כו:), בַּחֲנֵת חֲכֵמָה־תַּתְּאָה,
שֶׁהוּא בַּחֲנֵת 'שְׁחָרוֹת' (עֵינֵן בְּפְנִים), שִׁזְזִיכִין
עַל־יָדֵי "שׁוֹנֵא בְּצַע" כַּנֵּ"ל.

וְעַל־כֵּן יָצָא מ'אַבְרָהָם': (א) 'יִצְחָק'. (ב)
'יִשְׁמָעֵאל'. (ג) 'יַעֲקֹב'. (ד) 'עֵשָׂו'. -
שֶׁהֵם כְּנֻגַד 'אַרְבַּע מְלָכוֹת שֶׁבְּקַדְשָׁה' (פְּרִי־
עֵצִי־חַיִּים, חג המצות פ"ז).

”וַיִּרְדָּפֵם עַד חוּבָה” (בְּרֵאשִׁית יד, טו)

”עַל־שֵׁם עֲבוּדֵה־זָרָה שְׁעֵתִידָה לְהִיּוֹת שָׁם”
(רש"י; תַּנְחוּמָא לְךָ־לֶךְ יג)

מז.

(ח"א כג, ה)

'עֲבוּדֵת־אֱלִילִים' הִיא "חוּבָה" (לְשׁוֹן
הַפְּסוּק בְּרֵאשִׁית יד, טו),
שֶׁמְכַרְעַת אֶת הַכֹּל לְכַף־חוּבָה, וְכֹל
הַמְתַּדְבָּקִין בָּהֶם 'בְּעַל־יְחֻבוֹת'.

כְּמוֹ שְׂאֵנוּ רוֹאִים בְּחוּשׁ: שְׂזָה הַמַּשָּׂא תְלוּי בְּצוּאָר בְּנֵי־אָדָם, שְׂאִין מִסְתַּפְקִין בְּמִמוֹנָם, וְלוֹוִין מִמוֹן מֵאַחֲרֵים, וְנִדְמָה לָהֶם שְׂמֻשְׁתַּכְרִין הַרְבֵּה, וְאַחֲרֵיכֵן מֵתִים 'בְּעֵלֵי־חֹבוֹת'.

וְאִם אֵינָם מֵתִים 'בְּעֵלֵי־חֹבוֹת', הֵם בְּחַיֵּיהֶם 'בְּעֵלֵי־חֹבוֹת', וּמְטַרְיָחִים אֶת עֵצָמָם בְּטַרְחוֹת גְּדוּלוֹת, וּמְסַפְנִים עֵצָמָם בְּסַפְנַת־דְּרָכִים, בְּשִׁבִיל שְׂכָר מְעַט, בְּשִׁבִיל לְשֵׁלֶם חֹב אֲבִיהֶם, חֹב 'עֲבוּדָה־זָרָה' וְכוּ'.

"וּמְלָכֵי צְדָק מְלֶךְ שְׁלָם הוֹצִיא לְחֵם וַיִּיָּן, וְהוּא כֹהֵן לְאֵל עֲלִיוֹן. וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר: בְּרוּךְ אַבְרָם לְאֵל עֲלִיוֹן קִנְהַ שָׁמַיִם וְאַרְצָ" (בְּרֵאשִׁית יד, יח-יט)

מת.

(ח"א לד, ז)

"בְּקֵשׁ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לְהוֹצִיא כְּהֵנָּה מִשָּׁם, וּבְשִׁבִיל שְׂהַקְדִים בְּרַפְת אַבְרָהָם לְבְרַפְת הַמָּקוֹם (בְּרֵאשִׁית יד, יח), נְטָלָה מִשָּׁם וַנִּתְּנָה לְאַבְרָהָם, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים קי, ד): 'אַתָּה כֹהֵן לְעוֹלָם עַל דְּבַרְתִּי מְלָכֵי צְדָק'" (נְדָרִים לב:).

וְזֶהוּ כְּשֶׁהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא נָתַן ה'כְּהֵנָּה' לְפִינְחָס, אָמַר: "הִנְנִי נָתַן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם" (בַּמִּדְבָּר כה, יב) - כִּי ה'כְּהֵנָּה' הִיא בְּחִינַת 'אַהֲבָה', הוּא 'אַבְרָהָם' - שׂוֹרָה בְּמָקוֹם 'בְּרִית שְׁלוֹם', הִינּוּ: "צְדִיק יִסוּד עוֹלָם" (מִשְׁלֵי י, כה).

מט.

(ח"א לה, ה)

'מְלָכוֹת', הוּא בְּחִינַת 'ירוֹשָׁלַיִם', כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב (בְּרֵאשִׁית יד, יח): "וּמְלָכֵי

צְדָק מְלֶךְ שְׁלָם", וְתַרְגּוּמוֹ: "מְלָכֵי דִירוֹשָׁלַיִם". וְהִיא בְּחִינַת 'אַמוּנָה', כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב (ישַׁעְיָה א, כו): "עִיר הַצְּדָק קָרְיָה נְאֻמָּנָה".

נ.

(ח"א עג)

ה'מְלָכוֹת' נִקְרָא 'צְדָק', כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב (פְּתַח־אֲלֵיָהוּ, תְּקוּנֵי־זֶהַר יז): "צְדָק מְלָכוֹתָא קְדִישָׁא". בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית יד, יח): "וּמְלָכֵי צְדָק מְלֶךְ שְׁלָם".

נא.

(ח"א פ)

'ירוֹשָׁלַיִם' הוּא בְּחִינַת 'דְּבִוּר', כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב (בְּרֵאשִׁית יד, יח): "וּמְלָכֵי צְדָק מְלֶךְ שְׁלָם", וְתַרְגּוּם אוּנְקְלוֹס: "מְלָכֵי דִירוֹשָׁלַיִם". וְ'צְדָק' הוּא בְּחִינַת ה'דְּבִוּר', כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב (תְּהִלִּים נח, ב): "צְדָק תְּדַבְּרוּן".

נב.

(ח"ב ז, יא)

"וּמְלָכֵי צְדָק מְלֶךְ שְׁלָם הוֹצִיא לְחֵם וַיִּיָּן, וְהוּא כֹהֵן לְאֵל עֲלִיוֹן" (בְּרֵאשִׁית יד, יח).

"מְלָכֵי צְדָק מְלֶךְ שְׁלָם" - זֶה בְּחִינַת 'מְלָכוֹת'.

"הוֹצִיא לְחֵם וַיִּיָּן" - הִינּוּ בְּחִינַת 'פְּרֻנְסָה' שֶׁנֶּמְשָׁךְ עַל־יְדֵי ה'מְלָכוֹת'.

"וְהוּא כֹהֵן" - זֶה בְּחִינַת 'כְּהֵנָּה', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'כְּלָלִיּוֹת בֵּין וְתַלְמִיד', שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁךְ ה'פְּרֻנְסָה' עַל־יְדֵי ה'מְלָכוֹת'.

תֹּאמַר אֲנִי הֶעֱשִׂיתִי אֶת אַבְרָם. וְאַצֵּל רַחֵל וְלֵאָה וְכוּ, וְאַצֵּל שְׂקָלִים וְכוּ.

כִּי "שְׁלִישׁ שְׁבַפְרָקְמִטְיָא" (בְּבֵא־מְצִיעָא מֵב) - הוּא פְּנֵגַד ה'עֲשִׂירוֹת' שְׁנֵזְכָר אֲצֵל 'סְדוּם', כִּי בְּסְדוּם פְּתִיב (אִיּוֹב כח, ד) - "הַנִּשְׁכָּחִים מִנִּי רָגַל", כִּי הֵם רָצוּ לְבַטֵּל ה'מִשְׁאֵל-וּמִתָּן' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'רָגַל' וְכוּ - עַל-כֵּן צָרִיךְ דּוֹקָא 'מִשְׁאֵל-וּמִתָּן'.

נו.

(לְקוּטִי-הַלְכוּת, פְּדִיוֹן פְּטָר-חֲמוֹר ב, בִּי-יב - עַל-פִּי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן ח"א ס, 'פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן') יֵשׁ 'הַתְּבוּנָנוֹת' בְּתוֹרָה - שְׂאִי-אֲפָשֶׁר לָבֵא לָזֶה, כִּי-אִם עַל-יְדֵי 'עֲשִׂירוֹת גְּדוּל' וְכוּ. וְהַתְּבוּנָנוֹת הַנ"ל, הוּא בְּחִינַת 'תְּפִלִּין מַחֲיָן' וְכוּ.

וְעַל-כֵּן "תְּפִלִּין שְׁלִיִּד קוֹדֵמִין לְתְּפִלִּין שְׁלִי-רֵאשׁ" (מְנַחוֹת לו. שְׁלַח-עֲרוּךְ אַרְבַּח-חַיִּים כח, ו) - כִּי 'תְּפִלִּין שְׁלִיִּד' הֵם ב'שְׂמַאל' - זֶה בְּחִינַת 'עֲשִׂירוֹת' הַנ"ל, בְּחִינַת (מְשַׁלֵּי ג, טז): "בְּשְׂמַאוּלָה עֶשֶׂר וְכְבוֹד", שְׁעַל-יְדֵי זֶה ה'עֲשִׂירוֹת', זוֹכִין ל'הַתְּבוּנָנוֹת' הַנ"ל שֶׁהֵם בְּחִינַת 'תְּפִלִּין שְׁלִי-רֵאשׁ', כַּנ"ל.

וְזֶה שְׂאֵמַר אַבְרָהָם לְמִלְךְ סְדוּם (בְּרֵאשִׁית יד, כג): "אִם מַחוּט וְעַד שְׂרוּךְ נֵעַל, וְלֹא תֹאמַר אֲנִי הֶעֱשִׂיתִי אֶת אַבְרָם". כִּי רַז"ל דְּרָשׁוּ (סוֹטָה יז): "שְׁבֻזְכוֹת זֶה, זְכוּ בְּנֵי לְרִצּוֹעָה שֶׁל תְּפִלִּין, בְּזְכוּת שְׂאֵמַר: וְעַד שְׂרוּךְ נֵעַל".

וְזֶהוּ: "וְעַד שְׂרוּךְ נֵעַל, וְלֹא תֹאמַר אֲנִי הֶעֱשִׂיתִי" וְכוּ. וּפְרַשׁ רַש"י: "שְׁכָפָר הַבְּטִיחַ לִי הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ לְעֲשִׂרְנִי" (תַּנְחומָא לָךְ-לָךְ יג).

הֵינּוּ: שְׂאֵבְרָהֶם אָמַר: שְׁכָפָר הַבְּטִיחְנִי הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, שְׂאֵזְכָּה ל'עֲשִׂירוֹת-

"וַיִּתֵּן לוֹ מַעֲשֵׂר מִכָּל" (בְּרֵאשִׁית יד, כ)

עֲנִינִי 'מַעֲשֵׂר' - נִמְצְאִים בְּפְרִשְׁת רָאָה, בְּפִסּוּק (דְּבָרִים יד, כב): "עֲשֵׂר תַעֲשֹׂר אֶת כָּל תְּבוּאוֹת זְרַעְךָ"

"וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל מֶלֶךְ סְדוּם וְגו'. אִם מַחוּט וְעַד שְׂרוּךְ נֵעַל, וְאִם אֶקַּח מִכָּל אֲשֶׁר לָךְ, וְלֹא תֹאמַר אֲנִי הֶעֱשִׂיתִי אֶת אַבְרָם" (בְּרֵאשִׁית יד, כב-כג)

נג.

(ח"א ל, ד-ה"ו)

נִמְצָא לְעֵיל בְּפִסּוּק (בְּרֵאשִׁית יד, טו): "וַיִּבֶם וַיִּרְדְּפֵם".

נד.

(ח"א לה, ט)

"בְּשִׁכְר שְׂאֵמַר אַבְרָהָם (בְּרֵאשִׁית יד, כג): 'מַחוּט וְעַד שְׂרוּךְ נֵעַל, זְכוּ בְּנֵי לְשָׁנֵי מְצוּוֹת: ל'חוּט שֶׁל תְּכַלֵּת, וְל'רִצּוֹעוֹת שֶׁל תְּפִלִּין" (סוֹטָה יז, חֲלִין פֵּט). - "וְעַד שְׂרוּךְ נֵעַל", תַּרְגוּמוֹ: "עֲרַקְתָּא דְּמִסְאֲנִי".

וְזֶה (בְּבֵא-בְתָרָא כא): "כִּד תְּמַחִי לִינּוּקָא, לֹא תְּמַחִי אֲלָא בְּעֲרַקְתָּא דְּמִסְאֲנִי" - הֵינּוּ: כְּשֶׁאֲתָה רוֹצֵה לְשַׁמֵּר "הַמְּאוֹר הַקָּטָן" (בְּרֵאשִׁית א, טז), בְּחִינַת 'יְנוּקָא', הֵינּוּ 'מִשְׂאֵל-וּמִתָּן' בְּאִמּוּנָה, שְׁלֹא יִינָקוּ מִמֶּנָּה הַחִיצוֹנִים - לֹא תוּכַל אֲלָא "בְּעֲרַקְתָּא דְּמִסְאֲנִי", הֵינּוּ: 'רִצּוֹעוֹת שֶׁל תְּפִלִּין' - הֵינּוּ: שְׁתַּמְשִׁיךְ 'חֲשֵׁם' ל' מ"בִּינָה לְבָא" (פְּתַח אֲלִיָּהוּ) לְהַלְבִּישׁ אֶת ה'אִמּוּנָה' (עֵין בְּפָנִים).

נה.

(ח"א ס, ד)

בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָה לֹא נִזְכָּר 'עֲשִׂירוֹת', כִּי-אִם שְׁלֹשׁ פְּעָמִים. דְּהֵינּוּ: אֲצֵל 'סְדוּם', כְּמוֹ שְׁכָתוּב (בְּרֵאשִׁית יד, כג): "וְלֹא

דְּקַדְשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'תַּפְּלִין', בְּחִינַת:
"שְׂרוּף נֶעַל" - עַל־כֵּן אֵינִי רוֹצֵה 'עֲשִׂירוֹת
שְׁלֹף'.

וְזָהוּ: "וְעַד שְׂרוּף נֶעַל, וְלֹא תֹאמַר אֲנִי
הָעֲשֵׂרֵתִי" - כִּי כָּבֵד הִבְטִיחֵנִי הַשֵּׁם־
יִתְבָּרַךְ 'עֲשִׂירוֹת־דְּקַדְשָׁה', שֶׁהוּא בְּחִינַת
"שְׂרוּף נֶעַל", בְּחִינַת רְצוּעָה שֶׁל תַּפְּלִין,
שֶׁזֹּכֵינ עַל־יָדוֹ לְהִתְבּוֹנְנוֹת גְּדוֹלָה, כַּנֵּל.

נז.

(לְקוּטֵי־הַלְכוּת, רֵאשִׁית־הַגָּז, יז - עַל־פִּי
לְקוּטֵי־מִוֶּהֶר "ח"ב ז, כ' פִּי מִרְחָמִים יִנְהַגִּם')

וְזָה שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (סוֹטָה יז): "בְּשֹׁכֵר שֶׁאָמַר
אֲבָרְהָם אָבִינוּ (בְּרֵאשִׁית יד, כג): אִם
מַחוּט וְעַד שְׂרוּף נֶעַל - זָכוּ בְּנֵי לְחֹוֹט שֶׁל
תְּכַלֵּת וְלִרְצוּעָה שֶׁל תַּפְּלִין".

כִּי 'צִיצִית וְתַפְּלִין, הֵם 'כְּלָלִיּוֹת שֶׁל
הַתּוֹרָה כְּלָה, שֶׁהוּא 'כְּלָלִיּוֹת בֵּן
וְתַלְמִיד'.

כִּי 'צִיצִית' - הוּא בְּחִינַת 'לְבוּשֵׁינ', בְּחִינַת
'מְקִיפִין', שֶׁמְכַנְּסִין בְּהַתְלַמְּדִד שֶׁהוּא
בְּחִינַת 'מְלָכוּת, בְּחִינַת (יִשְׁעִיה ג, ג): "מְלֹא כָּל
הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ".

כִּי 'קַדְשַׁת הַצִּיצִית, הֵם בְּאַתְגָּלִיא, וְהַכֵּל
רוֹאִין אוֹתָן - שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת 'תַּלְמִיד',
שֶׁהִשְׁגָּתוֹ בְּחִינַת: "מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ",
בְּחִינַת (יִשְׁעִיה ג, א): "וְאִרְאֶה אֶת ה'".

אֲבָל 'תַּפְּלִין' - עֵקֶר קַדְשָׁתָם שֶׁהוּא
הַפְּרָשִׁיּוֹת, הֵם גְּנוּזִים וְתַפּוּרִים בְּתוֹךְ
הַבְּתִים - שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת 'הַשְּׂגָת הַבֵּן, בְּחִינַת
(תְּקַדְמַת־הַזֵּהָר א): "מָה חֲמִית" וְכוּ, בְּחִינַת
(קַדְשַׁת כְּתָר; זֵהָר וְתַקּוּנִים): "אִיָּה מְקוּם כְּבוֹדוֹ".

כִּי קַדְשָׁתָם גְּנוּזִי מְאֹד, כִּי 'תַּפְּלִין' הֵם
'מַחִין עַל־יוֹנִים מְאֹד, בְּחִינַת 'בֵּן, בְּחִינַת
'אִיָּה" וְכוּ' כַּנֵּל - שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת 'שְׂתִיקָה'.

וְעַל־כֵּן מִשָּׁם נִמְשָׁכִין בְּחִינַת 'מְנַעְלִים',
שֶׁסּוּגְרִין הָאֹר הָאֹר שֶׁלֹא יֵצֵא לְחוּץ,
שֶׁזָּה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת 'שְׂתִיקָה־הָעֲלִיּוֹנָה,
שֶׁהוּא בְּחִינַת 'תַּפְּלִין. וְעַל־כֵּן "בְּזִכּוֹת
שְׂרוּף נֶעַל, זָכוּ בְּנֵי לְתַפְּלִין".

וְזָהוּ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (שַׁבָּת סא):
"בְּתַפְּלִין כָּךְ מְנַעְלִים" - כִּי
ה'מְנַעְלִים' נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת 'תַּפְּלִין, שֶׁהֵם
בְּחִינַת 'מְקִיפֵי־הָעֲלִיּוֹנִים, בְּחִינַת 'שְׂתִיקָה,
כַּנֵּל. [עֵינ עוֹד בְּלְקוּטֵי־הַלְכוּת, יבּוּם ג, ח].

וְזָהוּ שֶׁאָמַר אֲבָרְהָם (בְּרֵאשִׁית יד, כב):
"הֲרַמְתִּי יָדִי אֶל ה' וְכוּ' אִם מַחוּט
וְעַד שְׂרוּף נֶעַל וְכוּ', וְלֹא תֹאמַר אֲנִי
הָעֲשֵׂרֵתִי אֶת אֲבָרָם" - "כִּי אֵינִי רוֹצֵה
עֲשִׂירוֹת שְׁלֹף, כִּי כָּבֵד הִבְטִיחֵנִי הַקְּדוֹשׁ־
בְּרוּךְ־הוּא לְעֲשִׂרְנִי" (רש"י; תַּנְחוּמָא לָךְ לָךְ יג).

הֵינּוּ: שֶׁאֲנִי זוֹכֶה לְעֲשִׂירוֹת וּפְרִנְסָה־
דְּקַדְשָׁה, שֶׁנִּמְשָׁךְ מ'כְּלָלִיּוֹת בֵּן
וְתַלְמִיד, שֶׁהֵם בְּחִינַת "חוּט וְשְׂרוּף נֶעַל",
שֶׁהֵם 'צִיצִית וְתַפְּלִין, שֶׁמִּשָּׁם ה'מְלָכוּת'
מְקַבְּלַת ה'פְּרִנְסָה, מִה'יָדִים שֵׁישׁ בֵּינֵם־
הַחֲכָמָה, שֶׁשָּׁם 'הָאֶרֶת־הָרָצוֹן' הַמְּפֹלָג
לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ.

וְעַל־כֵּן אֵינִי רוֹצֵה 'עֲשִׂירוֹת שְׁלֹף' - כִּי
"הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הִבְטִיחֵנִי
לְעֲשִׂרְנִי" עֲשִׂירוֹת־דְּקַדְשָׁה הַנֵּל.

"הֲרַמְתִּי יָדַי אֶל ה' אֵל עֲלִיּוֹן קִנְיַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ"
(בְּרֵאשִׁית יד, כב)

נח.

(לקוטי־הלכות, ראשית־הגזג, יז)

"הֲרַמְתִּי יָדַי אֶל ה' אֵל עֲלִיּוֹן קִנְיַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ" (בְּרֵאשִׁית יד, כב) - שְׂאֵנִי מֵרִים יָדַי לְהַשְׁמִיטֵם בְּרַחֲמֵי הַיְיָ: שְׂאֵנִי רַק נִכְסֵי וּמִשְׁתַּוִּקֵּק לְהַשְׁמִיטֵם בְּרַחֲמֵי הַיְיָ.

כִּי 'הֲרַמְתִּי הַיָּדַיִם' לְמַעַלָּה - זֶה בְּחִינַת הַשְׁתַּוִּקוֹת נְמוּרָץ לְהַשְׁמִיטֵם בְּרַחֲמֵי הַיְיָ בְּחִינַת (תְּהִלִּים פח, י): "שִׁטְחֵתִי אֶלְיָךְ כַּפֵּי", בְּחִינַת (אִיכָה ג, מא): "נִשְׂא לְבַבְנוּ אֶל כַּפֵּי־נוּ, אֵל אֵל בְּשָׁמַיִם".

"קִנְיַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ" (בְּרֵאשִׁית יד, יט-כב)

נט.

(לקוטי־הלכות, מתנה ומתנת שְׂכִיב־מְרַע ב, ב - על־פִּי לְקוּטִי־מוֹהַר"ן ח"ב עח, בְּעֵינֵי הַנְּהַגְתִּי הַפְּשִׁיטוֹת)

עֵקֶר הַפֶּחַ שֵׁשׁ בְּכָל דָּבָר - הוּא בְּחִינַת **"כ"ח אֶתְּנוֹן שֶׁל מַעֲשֵׂה־בְּרֵאשִׁית"** (תְּקוּוּנַת־זֶהַר יג), שְׂבָהֶם נִבְרָא זֶה הַדָּבָר, שֶׁהוּא עֵקֶר הַפֶּחַ וְהַחִיּוֹת שֶׁל כָּל דָּבָר וְדָבָר שְׂבָעוּלָם, שֶׁהֵם בְּחִינַת אוֹתֵיּוֹת הַתּוֹרָה שְׂבָהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם.

כִּי עֵקֶר הַזְכוּת שֵׁשׁ לְהָאָדָם בְּהַנְּכָסִים שֶׁלוֹ - הוּא רַק בְּהַחִיּוֹת שֵׁשׁ בְּהַדָּבָר, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַפֶּחַ שֵׁשׁ בְּהַדָּבָר שֶׁמִּקְבֵּל מִ"כ"ח אֶתְּנוֹן הַנִּלְוֵי. וְכִשְׁמִקְנָה הַדָּבָר לְחֻבְרוֹ, הָעֵקֶר הוּא שֶׁמִּקְנָה לוֹ הַפֶּחַ וְהַחִיּוֹת שֵׁשׁ בְּהַדָּבָר. וְעַל־כֵּן כָּל הָעֲשִׂירוֹת שֵׁשׁ לְהָאָדָם, נִקְרָא עַל־שְׂמוֹ, כְּאֵלּוּ עָשָׂה בְּעֲצָמוֹ אוֹתָן הַנְּכָסִים וְכוּ'.

כִּי עַל־יָדַי שְׂזוּכָה בְּהַ"כ"ח אֶתְּנוֹן שֵׁשׁ בְּהַדָּבָר, שֶׁהֵם הַחִיּוֹת שֶׁל הַדָּבָר, שֶׁזֶה עֵקֶר הַזְכוּת שֵׁשׁ לוֹ בְּהַדָּבָר - עַל־כֵּן נִחְשָׁב כְּאֵלּוּ הוּא עָשָׂה אֶת הַדָּבָר - כִּי עֵקֶר הַבְּרִיאָה הִיָּה עַל־יָדַי "כ"ח אֶתְּנוֹן אֵלּוּ.

וְעַל־כֵּן נִקְרָא הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ (בְּרֵאשִׁית יד, יט-כב): **"קִנְיַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ"** - כִּי הַקְּנִיָּן הוּא בְּחִינַת 'בְּרִיאַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ'. כִּי עֵקֶר הַקְּנִיָּן, עַל־יָדַי "כ"ח אֶתְּנוֹן שְׂבָהֶם נִבְרָא שָׁמַיִם וָאָרֶץ", וְכַנִּלְוֵי.

ס.

(לקוטי־הלכות, גְּזֵלָה ג, ה - עַל־פִּי לְקוּטִי־מוֹהַר"ן ח"ב עח, בְּעֵינֵי הַנְּהַגְתִּי הַפְּשִׁיטוֹת)

כָּל אָדָם כָּפִי מַעֲשִׂיו וּמְלַאכְתּוֹ, כֵּן מְעוֹרֵר בְּחַ מַעֲשֵׂי־בְּרֵאשִׁית שֶׁכַּנְּגַד אוֹתָהּ הַמְּלַאכָּה. וְעַל־יָדֵי־זֶה הוּא 'קִיּוּם־הָעוֹלָם'.

וְעַל־כֵּן כָּל אָדָם קוֹנֵה אוֹתוֹ הַדָּבָר, עַל־יָדַי עֲשִׂיתוֹ מְלַאכְתּוֹ, שֶׁעַל־יָדֵי־זֶה מְרוּיַח אוֹתוֹ הַדָּבָר - כִּי עַל־יָדַי עֲשִׂיתוֹ וְעִסְקוֹ, קִנְאוֹ בְּאַמַּת - כִּי נִתְעוֹרֵר עַל־יָדוֹ 'פֶּחַ מַעֲשֵׂי־בְּרֵאשִׁית', שֶׁעַל־יָדֵי־זֶה נִבְרָא אוֹתוֹ הַדָּבָר.

שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'קְנִיָּן', כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י עַל פְּסוּק (בְּרֵאשִׁית יד, יט): **"קִנְיַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ"** - **"עַל־יָדַי עֲשִׂיתוֹ, קִנְיָן לְהִיּוֹת שֶׁלוֹ"**.

כִּי גַם הָאָדָם נָתַן לוֹ הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ זֶה הַפֶּחַ, שֶׁעַל־יָדַי עֲשִׂיתוֹ וְעִסְקוֹ יִתְעוֹרֵר בְּחַ מַעֲשֵׂי־בְּרֵאשִׁית - עַד שִׁיְהִיָּה נִחְשָׁב כְּאֵלּוּ נִבְרָא הַדָּבָר עַל־יָדוֹ, אִם עוֹשֶׂה הָעֵסֶק וְהַמְּלַאכָּה בְּקִדְשָׁה וּבְאַמוּנָה.

”אל תירא אברם, אנכי מגן לך” (בראשית טו, א)

סא.

(לקוטי-הלכות, הפקר ונכסי-הגר ד, כו - על-פי לקוטי-מוהר”ן ח”ב ה, ‘תקעו אמונה’)

ה’אבות’ הם בחינת ה”מגני ארץ” (תהלים מז, י), שהם ”זרעת עולם” (דברים לג, כז). פי ה’זרועות’ מגנים על ה’אדם’, כמו ‘פנפי-העוף’ ש’מגנים על העוף’ - פי ה’זרועות’ במקום ה’כנפים’ בעוף, שהם בחינת ‘מגנים’.

ועל-כן מסימין (ברפת-אבות בתפלת שמונה-עשרה): **”מגן אברהם”,** ואומרים שתי פעמים **”מגן”**. א) **”מלך עוזר ומושיע ומגן”**. ב) **ואחר-כך ”ברוך אתה ה’ מגן אברהם”**. כנגד ה”מגני ארץ” - שהם ‘תקון-הגרים’ שנעשין על-ידי ‘עלית-האמונה’.

ועקר ה’מגנים’ - הוא בחינת ‘אברהם’, שהוא **’ראש האבות’,** והוא התחיל להמשיך ה’אמונה’ בעולם, פי היה **”ראש למאמינים”** (על-פי שיר-השירים רבה ד, כ).

ועל-כן היה ”ראש לגרים” (ספח מט: חגיגה ג) - פי ה’גרים’ נעשין על-ידי ‘אמונה’ כ”ל. וכשעושין ‘גרים’, יכולין להזיק חסין-שלום, וצריכין פח ה”מגני ארץ”, שפעלין ומתקנים ה’גאווה’ וכו’.

וזוה שאמר השם-יתברך **לאברהם** (בראשית טו, א): **”אל תירא אברם, אנכי מגן לך”** - **”מגן”** דיקא, שהאיר עליו והמשיך בו פח ה”מגני ארץ”, פי הוא היה צריך לזה ביותר, מחמת שהיה **”ראש למאמינים”** ו”ראש לגרים” וכו’.

וזוהו (תהלים מז, י): **”נדיבי עמים נאספו, עם אלקי אברהם, פי לאלקים מגני**

ארץ” וכו’ - פי הכל אחד. פי **”נדיבי עמים נאספו”,** **”הם הגרים”,** כמו שאמרו רז”ל (ספח מט: חגיגה ג).

וזוהו: ”עם אלקי אברהם” - פי כלם הם עמו’, פי ‘אברהם’ הוא הראשון שהתחיל לעסק בהם.

וזוהו שנסמך לזה: ”פי לאלקים מגני ארץ” - פי לזה צריכים בחינת פח ה”מגני ארץ” כנ”ל.

”ויוצא אתו החוצה, ויאמר: הבט נא השמימה וספור הכוכבים אם תוכל לספור אתם, ויאמר לו: פה יהיה זרעך” (בראשית טו, ה)

אמר לו: צא מאצטגנינות שלך שראית במזלות שאינך עתיד להעמיד בן וכו’ (שבת קנו. גדרים לב). דבר אחר: הוציאו מחללו של עולם, והגביהו למעלה מן הכוכבים, וזהו לשון ‘הבטה’, מלמעלה למטה (בראשית-רבה מד, יב). (רש”י)

אמר לפניו: רבוננו של עולם, נסתכלתי באצטגנינות שלי, ואיני ראוי להוליד בן. אמר לו: צא מאצטגנינות שלך - שאין מזל לישראל. (שבת קנו. גדרים לב).

סב.

(לקוטי-הלכות, נטילת-ידיים שחרית ב, ד)

’זרע-ישראל’ נמשכים בשרשם מבחינת למעלה-מהטבע’ -

בבחינת (בראשית טו, ה): **”הבט נא השמימה וספור הכוכבים, ויאמר לו פה יהיה זרעך”** וכו’, ודרשו רז”ל (בראשית-רבה מד, יב): **”שהגביהו למעלה מן השמים”** וכו’.

נמצא: שזרע ישראל נמשכין למעלה-מהטבע’.

פי על-פי ה’טבע’ כפי מערכת-השמים - לא היה ‘אברהם’ אבינו ‘עליו-השלום’ ראוי להוליד.

רק על-ידי שאמר לו השם-יתברך (שבת קנו. נדרים לב.): "צא מאצטגנינות שלך", ו"הגביהו למעלה מן-השמים", הינו למעלה-מהטבע - על-ידי-זזה זכה להוליד, בחינת: "פה יהיה זרעך".

כי 'תולע' הוא בחינת 'אמונה', כמו שכתוב (איכה ד, ה): "האמנים עלי תולע". והוא בחינת 'אברהם', שהוא "ראש למאמינים" (על-פי שירי-השירים רבה ד, כ), כמו שכתוב (בראשית טו, ו): "והאמן בה".

סג.

(לקוטי-הלכות, מילה ד, טז)

ישראל בשרשם, הם בבחינת 'למעלה-מהזמן', בבחינת (שבת קנו.): "אין מזל לישראל". כי כל 'סדר-הזמנים', הוא על-ידי ה'פוכבים-ומזלות'. ו'ישראל', הם 'למעלה מהפוכבים-ומזלות', 'למעלה-מהזמן'.

ובבחינת 'אברהם' שהוא בחינת 'אמונה' - משבר ומבטל 'עבודת-אלילים' והכפירות והבזיונות, ומתגבר על הפופרים, בבחינת (תהלים כ, ז): "בגברות ישע ימינו".

בבחינת הנאמר לאברהם (בראשית טו, ה): "הבט נא השמימה וספר הפוכבים, ויאמר לו פה יהיה זרעך". ופרש רש"י: "אין הבטה אלא מלמעלה למטה וכו', הינו: שהגביהו למעלה מהפוכבים-ומזלות, ואמר לו: 'פה יהיה זרעך'" (בראשית-רבה מד, יב) - ש'ישראל' הבאים מזרעו, הם מלמעלה-מהזמן שמתנהג על-ידי הפוכבים-ומזלות.

כי 'אברהם' שהוא בחינת 'חסד', בחינת 'אמונה', בחינת (שם פט, לד): "והסדי לא אפיר ולא אשקר באמונתי" - ב'מין' הזאת הוא מתגבר על אויביו, כי נעשה בבחינת (נחום ב, ד): "אנשי חיל מתלעים".

סה.

(ח"א לא, ב'בסוף)

'שלמות' כל הדברים היא ה'אמונה', ובלתי ה'אמונה' כל הדברים חסרים. כמו שאמרו רז"ל לענין 'צדקה' (בבא-בבא ט): "הנותן פרוטה לעני מתברך בשיש, והמפייסו באחת עשרה".

"והאמן בה' ויחשבה לו צדקה" (בראשית טו, ו)

סד.

(ח"א כח, ב)

כשיש ליראי-השם חרפות ובושות מהפופרים, המתנגדים המבזים והמתרפים אותם, העצה על-יזה: "ואנכי תולעת ולא איש, חרפת אדם" (תהלים כב, ז). ל'חרפות' ובזיונות, הסגלה לזה: בחינת 'תולע', שעל-ידי-זזה מנצח אויביו.

ובין בנותן צדקה ובין במפייס העני, חסר אחת - כי ראוי להיות שבע ושתים-עשרה, בנגד ה'גלגלים', שבעה פוכבי לכת ושנים-עשר מזלות, כי כל השפע והברכות, באים על-ידי ה'גלגלים', כי על-ידם מנהיג הקדוש-ברוך-הוא העולם.

כי 'צדקה' הוא בחינת 'גלגלים' וכו', וכמו שהגלגל יש לו שתי תנועות וכו', בן לענין 'צדקה' אמרו רז"ל (ויקרא-רבה לד, ח): "יותר ממה שבעל-הבית עושה עם העני,

סח.

(חיי-מוהר"ן תטז)

אֲנַחְנוּ מְאִמִּינִים בְּנֵי מְאִמִּינִים זָרַע
אֲבָרָהִם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, וְאֲנִי
מְאִמִּינִים בְּהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ וּבְתוֹרַתוֹ הַקְּדוּשָׁה
בְּלִי שׁוּם חֲקִירוֹת, רַק בְּאִמוּנָה-שְׁלֵמָה לְבַד,
וְזֶה יְסוּד כָּל הַתּוֹרָה וְכוּ'.

"אני ה' אשר הוצאתיך מאור פְּסָדִים"

(בראשית טו, ז)

"אתה הוא ה' האלקים אשר בחרת באברהם,

והוצאתו מאור פְּסָדִים, ושממת שמו אברהם"

(נחמיה ט, ז; תפלת שחרית)

סט.

(ח"א לח, בסוף)

עַל-יְדֵי מָה תּוּכַל לְהַעֲלוֹת הַדְּבֹר'
לְשֵׁרְשָׁה, עַל-יְדֵי לְמוֹד
הַתּוֹרָה בְּלִילָה'.

וְזֶה (שמות טו, ד): "וּמִבְּחַר שְׁלֹשִׁי טַבְּעוֹ
בַּיָּם".

ה'תורה' נקרא: "אורייתא תליתאי" (שבת
פח.).

"וּמִבְּחַר" - דא אברהם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
(נחמיה ט, ז): "אשר בחרת

בְּאַבְרָם". פְּרוּשׁ: עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה, שֶׁעַל-יְדֵי
נִתְעוֹרַר מִדַּת אֲבָרָהִם - עַל-יְדֵי נִתְתַּקֵּן
הַדְּבֹר', וְ"קֶץ כָּל בְּשֹׁר" (בראשית ו, יג - זֶהר נח
סג. מקץ קצג. זֶהר-חֲדָשׁ נח כו.) יִטְבַּע בְּנִקְבֵּא
דְּתַהוּמֵי-רַבָּא.

וְזוֹ: "טַבְּעוֹ בַּיָּם סוּף" - 'סוף' הוּא בְּחִינַת
"קֶץ כָּל בְּשֹׁר", שֶׁהוּא דְּבוּק בַּיָּם
הַדְּבֹר' - יִטְבַּע בְּנִקְבֵּא דְּתַהוּמֵי-רַבָּא, עַל-

הָעֵנִי עוֹשֶׂה עִם הַבַּעַל-הַבַּיִת" - שְׁזֶה בְּחִינַת
'שְׁנֵי תְנוּעוֹת' וְכוּ'.

אֲךְ בְּזֶה הוֹרוּ לָנוּ רַז"ל: שֶׁהַצְּדָקָה חֲסֵרָה
וְאִין לָהּ שְׁלֵמוֹת, וְעַדִּין חֲסֵר אַחַת'
הֵן בְּנוֹתָן וְהֵן בְּמִפְּיָם. הֵינּוּ: שֶׁחֲסֵר
ה'אמונה', שֶׁבְּלַעֲדֵיהָ ה'צְדָקָה' חֲסֵרָה עַדִּין,
וְעַל-יְדֵי ה'אמונה' נִשְׁלָם וּמְאִירָה בְּחִינַת
'הַצְּדָקָה'.

וְזֶה שֶׁכָּתוּב (בראשית טו, ו): "וְהֶאֱמִין בַּה'
וַיַּחְשְׁבֶהָ לוֹ צְדָקָה" - שֶׁעַל-יְדֵי
ה'אמונה' נִחְשַׁבְתָּ ה'צְדָקָה', כִּי עַקֵּר
הַחֲשִׁיבוֹת ה'צְדָקָה' הִיא ה'אמונה' - כִּי
בְּלִתי ה'אמונה' הִיא חֲסֵרָה.

וְעַל-יְדֵי 'שֶׁבַת', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אמונה' -
נִשְׁלָם וּמְאִירָה ה'צְדָקָה', וְעַל-
יְדֵיהֶם נִתְמַלְאוּ הַבְּרָכוֹת שֶׁהָיוּ חֲסֵרִים וְכוּ' (עין
בַּפְּנִימִים).

סו.

(שיחות-הר"ן לד; חיי-מוהר"ן תעז)

אֶחָד בְּקֶשׁ מֵרַבֵּנוּ ז"ל עַל 'בְּנִים!' - וְאָמַר
לוֹ: "שִׁיתֵּן צְדָקָה!" - וְהַשִּׁיב: "שִׂאִין
בִּיכְלָתוֹ!"

וְאָמַר לוֹ: "שִׁיחֵיהָ לוֹ אִמוּנָה!" כִּי 'אמונה'
חָשׁוּב ב'צְדָקָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
בְּאַבְרָהָם (בראשית טו, ו): "וְהֶאֱמִין בַּה' וַיַּחְשְׁבֶהָ
לוֹ צְדָקָה".

וְאָמַר: "שֶׁעַל-יְדֵי 'אמונה' זוֹכֵה ל'בְּנִים'!"
כִּי 'אמונה' ה' בְּגִימְטְרִיא 'בְּנִים'!

וְכֵן הוּוּ - שֶׁנִּפְקַד זֶה הָאִישׁ וְהָיוּ לוֹ בְּנִים!

סז.

(חיי-מוהר"ן תח)

אִמוּנַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה, הַתְּחִילָה מ'אַבְרָהָם
אֲבִינוּ' עַל-יְדֵי-הַשְּׁלוֹם.

יְדֵי "בְּקֶר דְּאַבְרָהָם" (זוהר מקץ רגג: ועוד),
שְׁנַת־עוֹרֵר עַל־יְדֵי ה'תּוֹרָה'.

"בְּמָה אֲדַע כִּי אֵירֶשְׁנָה" (בְּרֵאשִׁית טו, ח)

ע.

(ח"א ז, א; ח"א ט, ה-בסוף)

עֵקֶר הַגְּלוּת, אֵינוֹ אֶלָּא בְּשִׁבִיל הַסְּרוּן
אֲמוּנָה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (שִׁיר־הַשִּׁירִים ד, ח):
"תְּבוֹאֵי תְּשׁוּרֵי מֵרֹאשׁ אֲמָנָה".

וְאֲמוּנָה הוּא בְּחִינַת תְּפִלָּה וְכוּ'. וְעֵקֶר
אֲמוּנָה, בְּחִינַת תְּפִלָּה, בְּחִינַת
נְפִים, אֵינוֹ אֶלָּא בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ
שְׁכָתוּב (תְּחִלִּים לז, ג): "שָׁכַן אֶרֶץ וְרָעָה
אֲמוּנָה".

וּבְשִׁבִיל־זֶה כְּשִׁפְגַם אַבְרָהָם בְּאֶרֶץ־
יִשְׂרָאֵל, בְּשָׁעָה שֶׁהִבְטִיחַ לוֹ
הַקְּדוֹשׁ־שִׁבְרוּךְ־הוּא עַל יְרֻשַׁת אֶרֶץ, שֶׁהִיא
בְּחִינַת אֲמוּנָה, בְּחִינַת תְּפִלָּה - שֶׁאָמַר:
"בְּמָה אֲדַע" (בְּרֵאשִׁית טו, ח) - הִיָּה גְּלוּת־
מִצְרַיִם - שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה יֵרְדוּ אֲבוֹתֵינוּ
לְמִצְרַיִם.

וְאֵלוֹ בְּנֵי־אָדָם הַמְּכַחֲשִׁים כָּל הַנְּפִים,
וְאוֹמְרִים: "שֶׁהַכֹּל דֶּרֶךְ־הַטֶּבַע!" -
(א) פּוֹגְמִים בַּתְּפִלָּה! כִּי הַתְּפִלָּה הִיא
נְפִים, שֶׁמִּשְׁנָה אֶת הַטֶּבַע. (ב) וּפּוֹגְמִים
בְּאֲמוּנָה! שְׂאִין מְאִמִּינִים בַּהֲשֻׁגַחַת הַבוֹרָא־
יְתָבָר. (ג) וּפּוֹגְמִים בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל! שֶׁהוּא
מְקוֹם הַנְּפִים.

וְעַל־יְדֵי־זֶה צְרִיךְ לִפְלֹ בְּגְלוּת־מִצְרַיִם
כְּנ"ל. "וְכָל הַגְּלוּת מְכַנֵּים
בְּשֵׁם מִצְרַיִם, עַל שֵׁם שֶׁהֵם מִצְרַיִם'
לְיִשְׂרָאֵל" (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה טז, ד).

עא.

(לְקוּטֵי־הַלְכוּת, נְטִילַת־יְדַיִם שְׁחִרְיַת ב, ה)

עַל־יְדֵי שִׁפְגַם אַבְרָהָם בְּמָה שֶׁאָמַר
(בְּרֵאשִׁית טו, ח): "בְּמָה אֲדַע כִּי
אֵירֶשְׁנָה" - נִגְזַר עַל־יְדֵי־זֶה הַגְּלוּת.

כִּי פָגַם בְּהַדְּעַת, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשְּׁגָחָה.
כִּי עֵקֶר הַדְּעַת הוּא בְּחִינַת הַשְּׁגָחָה.
וְהַשְּׁגָחָה זֶה בְּחִינַת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, בְּבְחִינַת
(דְּבָרִים יא, יב): "תְּמִיד עֵינַי ה' אֶלְהֵיךָ בָּה", כְּמוֹ
שְׁכָתוּב רַבְּנוֹ (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן ח"א רלד).

וְעַל־כֵּן עַל־יְדֵי שִׁפְגַם בְּהַדְּעַת וּפְגַם
בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא בְּחִינַת
הַשְּׁגָחָה - עַל־יְדֵי־זֶה (בְּרֵאשִׁית טו, יב):
"וְתִרְדְּמָה נִפְלְאָה עַל אַבְרָם, וְהִנֵּה אֵימָה
הַשְׂכָּה גְּדוּלָה נִפְלְאָה עָלָיו", "שֶׁהָרָאוּ תִקְוָה
הַגְּלוּת" (רש"י; בְּרֵאשִׁית־רַבָּה מד, יז) - שֶׁהֵם
בְּחִינַת תְּרִדְמָה, בְּחִינַת הַשָּׁד, שֶׁעֵקֶר
הַתְּגַבְרוּתָם עַל־יְדֵי הַחֲכַמַת־הַטֶּבַע, עַל־יְדֵי
פְּגַם־הַשְּׁגָחָה.

עב.

(לְקוּטֵי־הַלְכוּת, בְּרֵפֶת־הַפְּרוּת ד, יב - עַל־פִּי
לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן ח"ב עא, הַחֲבָלִים נִפְלְאוּ לִי בְּנַעֲמִים)

גְּלוּת־מִצְרַיִם וְכָל הַגְּלוּת, הַכֹּל בְּשִׁבִיל
פְּגַם־הַדְּעַת (פְּרִיעֵץ־חַיִּים,
חג המצות פ"א) - דְּהֵינּוּ: בְּשִׁבִיל פְּגַם־הַדְּעַת
שִׁפְגַם אָדָם־הָרָאוּ שֶׁאֵכָל מ"עֵץ הַדְּעַת
טוֹב וְרַע" (בְּרֵאשִׁית ב, ט).

וְ"עֵץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע" - זֶה בְּחִינַת
מְחַלְקַת, בְּחִינַת חוֹבָלִים, וְעַל־
יְדֵי־זֶה נִתְגַּרַשׁ מ'גְּוֵעֵדוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת
קְדֻשַׁת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, קְדֻשַׁת הַבֵּית־
הַמִּקְדָּשׁ.

וְעַל־כֵּן תְּחַלַּת גְּלוּת־מִצְרַיִם הַתְּחִיל,
בְּשִׁבִיל מָה שֶׁאָמַר אַבְרָהָם אֲבִינוֹ

(בְּרֵאשִׁית טו, ח): **"בְּמַה אֲדַע כִּי אֵירֶשְׁנָה",**
"וְהָיָה מִסָּפֵק עַל יְרֵשֶׁת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל"
 (נְדָרִים לב.).

וְזֶה בְּחִינַת 'חֻבְלִים', שֶׁהֵם בְּחִינַת
 'מַחְלֻקָּת' ו'סַפְּקוֹת'.

הֵינּוּ: כִּי תִכַּף כְּשֶׁהִשְׁמִיתָ בְּרַךְ הַבְּטִיחַ לוֹ
 עַל 'יְרֵשֶׁת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל', נִתְעוֹרֵר
 וְנִמְשָׁךְ עָלָיו תִּכְפָּה, הַשְּׁפַעַת ה'נְעִים־הָעֲלִיּוֹן,
 שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מַחֲיֵן שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל'.

אֲךְ מַחְמַת שְׁתִּכְפָּה כְּשֶׁנִּמְשָׁךְ הַשְּׁפַעַת
 ה'נְעִים', בָּאִים בְּחִינַת ה'חֻבְלִים'
 לְהַתְּתַקֵּן. וּמַחְמַת שֶׁבְּחִינַת ה'חֻבְלִים',
 דִּהְיֵנוּ: ה'מַחֲיֵן שֶׁל חוּץ־לְאֶרֶץ', הֵיוּ אֵז עֲדִין
 פְּגוּמִין מְאֹד מ'חֲטָא שֶׁל אָדָם־הֶרְאִשׁוֹן' כִּנ"ל
 - עַל־כֵּן גָּרְמוּ פָּגָם גַּם ב'מַחֲיֵן שֶׁל אֶרֶץ־
 יִשְׂרָאֵל' שֶׁהִשִּׁיג אֲבֵרָהֶם אֲבִינוּ אֵז.

עַד שֶׁנִּפְּל 'מַחְלֻקָּת' ו'סַפְּקוֹת' בְּלִבּוֹ עַל
 'יְרֵשֶׁת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל', וְאָמַר: **"בְּמַה**
אֲדַע כִּי אֵירֶשְׁנָה" - שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מַה
 שֶׁ'חֻבְלִים', בְּחִינַת 'מַחְלֻקָּת' ו'סַפְּקוֹת',
 פּוֹגְמִין אֶת ה'מַחֲיֵן שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל', עַל־
 יְדֵי שְׂפָאִים לְתוֹכָן לְהַתְּתַקֵּן, כִּנ"ל.

וְעַל־כֵּן בְּשִׁבִיל זֶה נִגְזַר 'גְּלוּת־מִצְרַיִם'
 (בְּרֵאשִׁית שָׁם, יג): **"יָדַע תִּדַּע כִּי גַר**
יִהְיֶה זֶרְעֶךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם". **"יָדוּעַ תִּדַּע"**
 דִּיקָא, דִּהְיֵנוּ: עַל 'פָּגָם־הַדַּעַת', כִּמּוּבָא. הֵינּוּ:
 'פָּגָם־הַחֻבְלִים', שֶׁהֵם הַדַּעַת וְהַמַּחֲיֵן
 פְּגוּמִים שֶׁל חוּץ־לְאֶרֶץ'.

עג.

(לְקוּטִי־הַלְכוֹת, פְּבוּד אֲבֹנָאם ב, ד - עַל־פִּי
 לְקוּטִי־מוֹהַר"ן ח"ב עא, 'חֻבְלִים נִפְּלוּ לִי בַנְּעָמִים')
 וְעַל־כֵּן 'אָדָם־הֶרְאִשׁוֹן' שֶׁפָּגָם ב'מַחֲיֵן שֶׁל
 אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל' עַל־יְדֵי 'פָּגָם־

הַבְּרִית' וְכוּ', כִּי הַמְּשִׁיךְ עַל־עַצְמוֹ 'מַחֲיֵן שֶׁל
 חוּץ־לְאֶרֶץ', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'חֻבְלִים', בְּחִינַת
 'מַחְלֻקָּת', בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ב, ט): **"עַץ הַדַּעַת**
טוֹב וָרַע" - עַל־כֵּן נִתְגַּרֵּשׁ מ'צַד־עֲדוֹן, שֶׁהוּא
 בְּחִינַת 'מַחֲיֵן שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל'.

נִמְצָא: שֶׁ'גְּלוּת־מִצְרַיִם' הָיָה: שֶׁנִּפְּלוּ
 ל'מַחֲיֵן שֶׁל חוּץ־לְאֶרֶץ'.

וּבְשִׁבִיל־זֶה נִתְגַּלְּגַל הַדְּבַר, עַל־יְדֵי שְׂפָגָם
 אֲבֵרָהֶם וְאָמַר (בְּרֵאשִׁית טו, ח):

"בְּמַה אֲדַע כִּי אֵירֶשְׁנָה". וּבְזֶה פָּגָם
 ב'הַדַּעַת וְהַמַּחֲיֵן שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל'. וְעַל־
 יְדֵי־זֶה יָרְדוּ אֲבוֹתֵינוּ לְמִצְרַיִם, שֶׁהוּא בְּחִינַת
 'מַחֲיֵן שֶׁל חוּץ־לְאֶרֶץ'.

וְעַל־כֵּן עֵקֶר הַגְּזֵרָה הָיָה (בְּרֵאשִׁית שָׁם, יג):
"יָדַע תִּדַּע כִּי גַר יִהְיֶה זֶרְעֶךָ
בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם" - כִּי עֵקֶר הַגְּזֵרָה הָיָה,
 שֶׁצָּרִיכִין לְפַל ל'מַחֲיֵן שֶׁל חוּץ־לְאֶרֶץ',
 שֶׁהוּא בְּחִינַת: **"אֶרֶץ לֹא לָהֶם".**

וְזֶהוּ: **"יָדַע תִּדַּע"** - הֵינּוּ: 'דַּעַת' ו'מַחֲיֵן'.
 הֵינּוּ: שֶׁהַפָּגָם הוּא ב'דַּעַת', שֶׁזֶהוּ
 עֵקֶר הַגְּלוּת. **"בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם"** - הֵינּוּ:
 שֶׁנִּפְּלוּ ל'מַחֲיֵן וְדַעַת שֶׁל חוּץ־לְאֶרֶץ'.

וְעַל־כֵּן הָיְתָה ה'גְּזֵאֲלָה' עַל־יְדֵי 'מִשְׁה',
"שֶׁהוּא בְּחִינַת דַּעַת עֲלִיּוֹן" (זִהַר
 פְּקוּדֵי רַכָּא.), בְּחִינַת 'נְעִים־הָעֲלִיּוֹן' וְכוּ'.

עד.

(לְקוּטִי־הַלְכוֹת, שְׁתַּנְפִּים־בְּקֻמְעָה, יי"א)

אֲבֵרָהֶם אָמַר (בְּרֵאשִׁית טו, ח): **"בְּמַה אֲדַע**
כִּי אֵירֶשְׁנָה" - כִּי רָאָה שְׂרַחוּק
 מְאֹד לְכַבֵּשׁ אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל שֶׁתְּהִיָּה בְּיַדֵּנוּ
 לְעוֹלָם וָעֶד, וְצָרִיכִין לְהַמְתִּין עַל־זֶה הַרְבֵּה,
 עַל־כֵּן רָצָה לִידַע בְּשִׁלְמוֹת אֵיךְ תִּתְקַיֵּם
 אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל אֲצִלָּנוּ, שֶׁשָּׁם כָּל ה'מִשְׁכַּת־
 הַדַּעַת'.

"ותכף גלה לו השם-יתברך כל הגליות",
 כמו שאמרו רז"ל (בראשית-רבה מד, יז;
 שמות-רבה נא, ז), **"וגמר הגאלה מרמז שם ברמז**
ובהעלם גדול", כמו שדרשו רז"ל (בראשית-
 רבה מד, יט) על פסוק (שם טו, יד): **"וגם את**
הגוי" וכו'.

כי "אברהם שגה בזה במה ששאל במה
אדע", כמו שאמרו רז"ל (תדרים לב) -
כי אסור לרדף להשיג הדעת הזו בפעם
אחד, כי צריכין לשתק בכל פעם.

וזו בחינת מה שנאמר לענין הקץ האחרון
(איכה ג, כח): "ישב בדרך ידים" וכו',
"דום לה' והתחולל לו" וכו' (תהלים לו, ז),
וכתיב (שם סב, ו): "אך לאלקים דומי נפשי"
וכו', וכתיב (עמוס ה, יג): "לכן המשפיל בעת
ההיא ידים".

כל-זה בחינת שתיקה, שצריכין לדם
ולשתק, ולבלי לחקר במה שאין
לו רשות, ולצפות לישועת-השם, בבחינת
(איכה ג, כו): "טוב ויחיל ודומם לתשועת ה'".

הדבר מיד, ולידע מיד: "באיזה דרך ואפן
יירשו אותה"!

כי זה כלל גדול: שכל אבות-העולם
הסתכלו על הקץ-האחרון שיתאחר
מאד, ורצו להשיגו מיד.

ועל-כן שאל אברהם: "במה אדע כי
אירשנה" - כי ראה מרחוק
ברוח-קדשו: שאף-על-פי שישראל יבבשו
ארץ-ישראל, אבל אחר-כך יגלו משם,
וארץ-ישראל לא יהיה בידם, ותארך הגלות
מאד! - פגם בזה, כי אסור לדחק את השעה
פנ"ל, ובפרט בענין ה'קץ-האחרון' שהוא
"קץ הפלאות" (דניאל יב, ו).

וכן יעקב אמר (ישעיה מ, כז): "נסתרה דרכי
מה" וכו'. [עין ההמשך להלן בתחלת פסוקי
ההפטרָה].

"ותרדמה נפלה על אברם" (בראשית טו, יב)

עו.

(שיחות-הר"ן יג)

יש אנשים פשרים שאין להם פִּרְנָסָה,
יש להם דחק ובלבולים גדולים מזה,
והוא טובה להעולם.

ודע: שיש דבורים יקרים, שיוצאים על-
ידי 'בלבולים' דיקא. אך יש חלוקים
בין ה'בלבולים', וכמובא במדרש (בראשית רבה
מד, יז): "שיש תרדמה של נבואה, כמו
שכתוב (בראשית טו, יב): "ותרדמה נפלה על
אברם", ויש תרדמה של שטות וכו'. (עין
לקוטי-מוהר"ן ח"א יט, דיה) - 'תרדמה' הוא
'בלבול הדעת'.

עה.

(לקוטי-הלכות, גזלה ה, ח)

ועל-כן אפלו הצדיקים הגדולים מאד
מאד שגו בזה, כל אחד איזה
שגיאה דקה. ואם נדקדק בזה, נמצא: שכל
הפגמים שחשבו רבותינו ז"ל על גדולי
הצדיקים אבות העולם - פלם היו בבחינה
זאת, שלפי בחינת קדשתם דחקו את השעה.
כמו ענין אברהם אבינו שאמר (בראשית טו,
ח): "במה אדע כי אירשנה" - שעקר
הפגם והשגיאה, שהיה דחק את השעה.

כי תכף פשהבטיחו השם-יתברך אז על
'ירשת ארץ-ישראל' - היה רוצה שיגמר

"ואחרי כן יצאו ברכש גדול" (בראשית טו, יד)

עט.

(לקוטי-הלכות, פורים ו, יד)

וְזֶה שֶׁנֶּסְמָךְ בְּהַהֲגָדָה: "וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ
בְּרֶכֶשׁ גָּדוֹל - וְהִיא שְׁעֵמֶדָה
לְאַבוֹתֵינוּ וְלָנוּ" וְכוּ'.

כִּי עֵקֶר קִיּוֹם שְׁלָנוּ בְּגִלּוֹת-הַמֶּר הַזֶּה, הוּא
עַל-יְדֵי הַהִבְטָחָה שֶׁהִבְטִיחַ לְאַבְרָהָם
אֲבִינוּ' (בראשית טו, יד): "וְגַם אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר
יַעֲבֹדוּ דָן אֲנֹכִי, וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ בְּרֶכֶשׁ
גָּדוֹל", וְדָרְשׁוּ רַז"ל (בראשית-רבה מד, יט):
"וְגַם", "לְרַבּוֹת שְׁעֵבֹד-מַלְכֵיזוֹת" - שְׁעַקֵּר
הַשְּׁעֵבֹד, עַל-יְדֵי שֶׁנִּטְלוּ וְגִזְלוּ הַשְּׁפַע שֶׁל
הָעֲשִׂירוֹת אֲלֵיהֶם, וְעַל-יְדֵי-זֶה הֵם מוֹשְׁלִים
עֲלֵינוּ.

אָבֵל הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ כְּבָר הַקָּדִים וְהִבְטִיחֵנוּ
עַל-יְדֵי אֲבוֹתֵינוּ: "וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ
בְּרֶכֶשׁ גָּדוֹל", וּמֵאוֹתָהּ הַהִבְטָחָה נִמְשָׁךְ לָנוּ
גַּם עֵתָהּ, קִצְתַּת הַשְּׁפַע שֶׁיֵּשׁ לָנוּ - כְּדֵי שִׁיְהִיָּה
לָנוּ קִיּוֹם בְּגִלּוֹת-הַמֶּר הַזֶּה, עַד הַגְּאֻלָּה.

כִּי הַהִבְטָחָה הִיְתָה: שִׁישְׁרָאֵל מְכַרְחִין
לְהִיּוֹת בְּגִלּוֹת כְּגֵרִים, כְּאֵלוּ כָּל הַשְּׁפַע
וְהָעֲשִׂירוֹת שֶׁלָּהֶם.

אָבֵל הַכֹּל לְטוֹבָה - כְּדֵי שֶׁנִּפְיֵר עֲנִיּוֹתֵנוּ
וְשִׁפְלוֹתֵנוּ, וְנִשׁוּב אֵלָיו. וְעַל-יְדֵי-זֶה,
מֵעַט הַשְּׁפַע שֶׁלָּנוּ, עוֹלָה יוֹתֵר מִכָּל
הָעֲשִׂירוֹת שֶׁלָּהֶם.

וְעַל-יְדֵי-זֶה, זוֹכִים בְּפֶה צְדִיקִים
וּכְשָׁרִים, גַּם בְּגִלּוֹת,
לְעֲשִׂירוֹת גָּדוֹל. וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לָנוּ קִיּוֹם
בְּגִלּוֹת, לְעֵמֶד בְּנִגְדַת הָעֲבוֹתִים, וּבְנִגְדַת כָּל
הַחֹזְלִים עַל הָאֱמֶת.

שָׂאָר עֲנִינֵי "תְּרַדְמָה" - נִמְצְאִים בְּפִרְשֵׁת בְּרִאשִׁית עַל
הַפְּסוּק (בראשית ב, כא): "וַיִּפֹּל ה' אֱלֹקִים תְּרַדְמָה עַל הָאָדָם"

"ודור רביעי ישבונו הנה" (בראשית טו, טז)

עז.

(שיח-שרפי-קדש ח"ג תקפה)

רַבִּי אַבְרָהָם ב"ר נַחֲמָן ז"ל הַזְכִּיר וְרָמַז
בְּפְסוּק "וְדוֹר רְבִיעִי יִשׁוּבוּ הֵנָּה"
(בראשית טו, טז), לְעֵנִין רַבֵּנוּ ז"ל - שְׁדוֹר
הָרְבִיעִי מִרַבֵּנוּ, כְּבָר יִשְׁבוּ וַיְדוּרוּ בְּאַרְצֵי-
יִשְׂרָאֵל.

"כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם,
ועבדום וענו אתם" (בראשית טו, יג)

עח.

(ח"א כב, בסוף - על-פי 'לקוטי-עצות' עזות א)

'עֲזוֹת' הִיא מְדָה רְעָה מְאֹד, כִּי "עֵז פָּנִים
לְגִיהֵנָם" (אבות פ"ה מ"ב) - כִּי
"הָעֲנָשִׁים שֶׁל כָּל הַדְּבָרִים, הַחֲלִיף אַבְרָהָם
אֲבִינוּ עַל-יִזְהָרְשָׁלוֹם, עַל 'שְׁעֵבֹד מַלְכֵיזוֹת'"
(בראשית-רבה מד, כא; שְׁמוֹת-רַבָּה נא, ז) - אֵךְ 'עֲנָשׁ
הָעֲזוֹת', נִשְׂאָר רַק בְּגִיהֵנָם'.

אֵךְ צָרִיךְ שֶׁתִּדְעַ: כְּמוֹ שֶׁהָעֲזוֹת הִיא מְדָה
רְעָה מְאֹד, כְּמוֹ-כֵן צָרִיךְ הָאָדָם דוֹקָא,
שִׁיְהִיָּה לוֹ 'עֲזוֹת-דְּקִדְשָׁה' - כִּי אִי-אֶפְשָׁר
לְבֹא לְצַדִּיקֵי-אֱמֶת וּלְהִתְקַרֵּב אֶל הַקִּדְשָׁה,
כִּי-אִם עַל-יְדֵי 'עֲזוֹת' דְּיָקָא, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רַז"ל (אבות שם): "הוֹי עֵז בְּנִמְר" וְכוּ'.

כי "לא אחד בלבד עמד עלינו לכלותנו, אלא שבכל דור ודור, עומדים עלינו לכלותנו, והקדוש-ברוך-הוא מציילנו מידם" - על-ידי הבטחת זקנינו הקדושים שמקימים אותנו גם בגלות הזה, וממשיכים לנו השפעה-דקדשה, בדרך נפלא ונורא, עד שנזכה לגאולה שלמה, במהרה בימינו אמן.

פ.

(לקוטי-הלכות, עבודת-אלילים ג, ד - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כה, 'אחוי לן מנא')

אי-אפשר להנצל ממרירות השעבוד של 'בלבול-המדמה', שהוא בחינת 'גלות-מצרים' - כפי-אם על-ידי שפרבין בצדקה לעניים-הגונים, ואז נתתקן כל ממונו, ומאירין ה'גונים' שבכסף וזהב, שהם 'גדלת הבורא יתברך', שעל-ידי-זה נכנע ה'מדמה'.

וזוה בחינת גדל העשירות שזכו ישראל ביציאת-מצרים וכו' - כדי להוציא הממון והעשירות מה'מדמה', מ'פרעה ומצרים', ולהחזירו אל הקדשה, דהינו ל'ישראל' - שאצלם מאירין ה'גונים-עלאין' שבכסף וזהב, כי אין ה'גונים' מאירין אלא אצל ישראל'.

ועל-ידי-זה דיקא יצאו, בבחינת (בראשית טו, יד): "ואחרי כן יצאו ברכש גדול", "ברכש גדול" דיקא.

שעל-ידי ה'רכוש גדול', על-ידי-זה בעצמו יצאו - על-ידי שזכו לגלות הגונים שבכסף וזהב שהם 'גדלת-הבורא', שעל-ידי-זה נכנעו ה'קלפות', שהם בחינת 'כח-המדמה', בחינת 'פרעה ומצרים', ואז יצאו משם.

כי בודאי 'עשירות-דקדשה' של ישראל הכשרים, הוא יקר מאד, והוא התגלות גדלת הבורא-יתברך על-ידי הגונים עלאין שבממון ישראל הכשרים.

ועל-ידי 'עשירות הזאת', עקר הכנעת הקלפות והתאוות, שהם 'כח-המדמה' וכו'. ועל-ידי-זה יוצאין מה'מדמה' אל ה'שכל' וכו'ל.

אבל אין זוכין לעשירות כזה כפי-אם על-ידי רבוי צדקה לעניים הגונים, שעל-ידי-זה דיקא נתתקן כל ממונו ומאירין בהם ה'גונים-עלאין' וכו' כנ"ל.

ושרי אשת אברם (בראשית טז, א)

פא.

(שיח-שרפי-קדש ח'ג תסה)

בעת שהיה רבי אברהם ב"ר נחמן ז"ל בארץ-ישראל - היה נסתר מאד מעיני בני-אדם, והחביא את גדלותו מאד, שלא יכירו ויראו את גדלותו. ומשום כך לא היה לו במה לפרנס את בני-ביתו.

והגיעו הדברים לידי כך: שפעם באמצע השבת, קנטרה אותו זוגתו מאד, עד ששלחה אותו מביתו. והלך לבית רבי מאיר אנשין ז"ל. וכשספר לו ממה שעבר עליו, התפלא רבי מאיר מאד.

נענה לו רבי אברהם ב"ר נחמן ז"ל, בהמליצו על מעשה זוגתו, ואמר בצחות: "אלו לא היה אברהם אבינו מפרנס את שרה אמנו' - גם היא היתה משלחת אותו מביתו!"

וּמְפָרִישׁ נִשְׁמָתוֹ, מִנְשָׁמַת עַרְב־רֵב,
הַבָּאִים מֵאִשָּׁה זֹנָה, שְׂפָחָה
בִּישָׂא' - שְׂהִיא בְּבַחֲיִנַת (בְּרֵאשִׁית טז, ח): "מִפְּנֵי
שָׂרֵי גְבֻרָתִי אֲנֹכִי בִרְחַת" - שְׂהַתְּאֹהַ בּוֹרְחַת
וְנִפְרְדַת מִמֶּנָּה.

וְאִם אֵינּוּ מִשְׁתַּדֵּל לְגַרֵּשׁ הָאִשָּׁה זֹנָה' -
אֲזִי הוּא בְּבַחֲיִנַת (מִשְׁלֵי ל, כג): "שְׂפָחָה
תִּירֶשׁ גְּבֻרָתָהּ".

"כִּי שָׁמַע ה' אֶל עֲנִיָּךְ" (בְּרֵאשִׁית טז, יא)

פד.

(ח"א ז, בסוף)

"אָמַר לִי הֵחֵא טִיעָא" (בְּבֵא־בִתְרָא עד.).
וּפְרַשׁ רַש"י בְּכָל מְקוֹם: "סוֹחֵר
יִשְׁמָעֵאל" - כִּי יִשְׁמָעֵאל הוּא בְּחִינַת
ה'תְּפִלָּה, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית טז, יא): "כִּי
שָׁמַע ה' אֶל עֲנִיָּךְ", וְתַרְגּוּמוֹ: "אֲרִי קַבִּיל ה'
יֵת צְלוֹתֶיךָ", וְה'תְּפִלָּה הוּא בְּחִינַת אֲמוּנָה'.

וְזֶהוּ "סוֹחֵר" - מִלְשׁוֹן "סוֹחֵר סוֹחֵר" (לְשׁוֹן
הַתְּרַגּוּם וְהַגְּמָרָא - שְׁבַת יג. פְּסָחִים מ: וְעוֹד),
בְּחִינַת אֲמוּנָה, "וְאֲמוּנָתְךָ סְבִיבוֹתֶיךָ"
(תְּהִלִּים פט, ט).

פה.

(ח"א ח, ח)

"וְעֵיִל טִיעָא תוֹתָה בְּרַפָּה" (בְּבֵא־בִתְרָא עג:) -
הֵינּוּ ה'צְדִיק' שֶׁנִּקְרָא טִיעָא, כְּמוֹ
שֶׁפְּרַשׁ רַש"י בְּכָל מְקוֹם: "סוֹחֵר יִשְׁמָעֵאל" -
וְסוֹחֵר הוּא בְּחִינַת ה'רוּחַ, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב
(קִהְלֵת א, ו): "סוֹבֵב סֹבֵב הוֹלֵךְ הָרוּחַ", וְהֵינּוּ
ה'צְדִיק' שֶׁמְקַבֵּל ה'רוּחַ מִהַקְדָּשָׁה.

"וְתַקַּח שָׂרֵי אִשָּׁת אַבְרָם אֵת הַגֵּר הַמְצֻרִית
שְׂפָחָתָהּ, מִקֶּץ עֶשְׂרֵי שָׁנִים לְשִׁבַת אַבְרָם בְּאֶרֶץ
כְּנַעַן, וְתִתֵּן אֹתָהּ לְאַבְרָם אִישָׁה לוֹ לְאִשָּׁה"
(בְּרֵאשִׁית טז, ג)

"מִקֶּץ עֶשְׂרֵי שָׁנִים - מוֹעֵד הַקְּבוּעַ לְאִשָּׁה שְׂשֻׁהָתָה
עֶשְׂרֵי שָׁנִים וְלֹא יִלְדָה לְבַעֲלָהּ, חַיֵּב לְשֹׂא אַחֲרֶיהָ."
(רש"י)

תְּנִי רַבֵּנּוּ: נְשֹׂא אִשָּׁה וְשָׂקָה עִמָּה עֶשְׂרֵי שָׁנִים וְלֹא
יִלְדָה, יוֹצֵיא וְיִתֵּן כְּתוּבָה - שְׂמָא לֹא זָכָה לְהַבְנִית
מִמֶּנָּה. אֶף-עַל-פִּי שָׂאִין רְאִיָּה לְדַבֵּר, זָכָר לְדַבֵּר
(בְּרֵאשִׁית טז, ג): "מִקֶּץ עֶשְׂרֵי שָׁנִים לְשִׁבַת אַבְרָם
בְּאֶרֶץ כְּנַעַן", לְלַמֵּד: שָׂאִין יִשְׁבֵּת חוּץ-לְאֶרֶץ
עוֹלָה לוֹ מִן הַמִּנְיָן. (יְבֻמוֹת סד.)

פג.

(סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, בְּנִים ח"א יז)

הָדָר עֶשְׂרֵי שָׁנִים בְּאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל וְאִין לוֹ
בְּנִים, יוֹצֵיא - שְׂמָא לֹא זָכָה לְהַבְנִית
מִמֶּנָּה. [הָרַב מִטְשַׁעְהָרִין ז"ל צִיָּן לְגַמְרָא הַנ"ל].

"מִפְּנֵי שָׂרֵי גְבֻרָתִי אֲנֹכִי בִרְחַת" (בְּרֵאשִׁית טז, ח)

פג.

(ח"א לו, ג)

תְּקוּן שֶׁל ה'הַהוּרִי זְנוֹת' שְׂבָא לְאָדָם -
שְׂיֵאמַר 'שְׂמַע' וְבְרוּךְ שֵׁם'. כִּי
'תְּאֹת-נְאוּף' בָּאָה מ'עִכִּירַת-דָּמִים',
מ'טְחוּל', לִילִית', שְׂפָחָה-בִּישָׂא, אֲמָא
דְּעַרְב־רֵב, שְׂהִיא מְלֻכּוֹת-הַרְשָׁעָה" (תְּקוּנֵי-
זֶהַר נב. קמ. תְּקוּנֵי-זֶהַר-חֲדָשׁ; וְעוֹד). וְ'מְלֻכּוֹת-א'
דְּשְׂמִיא' הוּא בְּבַחֲיִנַת גְּבֻרָתָא, "אִשָּׁה יִרְאֵת
ה'" (מִשְׁלֵי לא, ל).

וּכְשֶׁאָדָם מְקַבֵּל עָלָיו עַל מְלֻכּוֹת שְׂמִים'
בְּאֵלוֹ הַפְּסוּקִים, 'שְׂמַע' וְבְרוּךְ
שֵׁם' - כּוֹלֵל נִשְׁמָתוֹ ב'שְׁנַיִם-עֶשְׂרֵי שְׂבִטֵי י'
ה', בְּחִינַת "אִשָּׁה יִרְאֵת ה'".

וְזָהוּ: "סוּחַר יִשְׁמְעַאל", עַל־שֵׁם (בְּרֵאשִׁית טז, יא): "כִּי שָׁמַע ה' אֶל עֲנִיָּהּ" - כִּי הִצְדִּיק שׁוֹמֵעַ כָּל הָאֲנָחוֹת שֶׁל הַדְּבָקִים בּוֹ, "כִּי מִמֶּנּוּ תּוֹצְאוֹת חַיִּים" (מְשָׁלִי ד, כג) לְכָל אֶחָד, כִּי הוּא "אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ" (בַּמִּדְבָּר כז, יח).

פו.

(ח"א ט, ד)

"זְמַנָּא הָדָא אֲתַלְוִין בַּהֲדָן הֵהוּא טִיעָא" (בְּבֵאֲבִתְרָא עג:). "טִיעָא - סוּחַר יִשְׁמְעַאל" (רשב"ם).

"סוּחַר יִשְׁמְעַאל" - זֶה בְּחִינַת 'צְדִיק-הַדּוֹר', שֶׁהוּא כְּלוּל כָּל הַתְּפִלוֹת בְּ'מְשִׁיחַ'. וְ'תְּפִלוֹת' - זֶה בְּחִינַת "סוּחַר יִשְׁמְעַאל", כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית טז, יא): "כִּי שָׁמַע ה' אֶל עֲנִיָּהּ", וְתַרְגּוּמוֹ: "קָבִיל ה' צְלוֹתֶיהָ".

וְזָה: "סוּחַר" - כִּי "סָבִיב" (בְּכָל הַתּוֹרָה), תַּרְגּוּמוֹ: "סְחוֹר". וְזֶה בְּחִינַת 'אֲמוּנָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים פט, ט): "וְאֲמוּנַתְךָ סָבִיבוֹתֶיהָ".

"וְאֲתַלְוִין בַּהֲדָן הֵהוּא טִיעָא" - שֶׁקְשָׁרְנוּ אֶת־עַצְמֵנוּ עִם 'צְדִיק־הַדּוֹר', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מְשִׁיחַ', 'כְּלָלִיּוֹת הַתְּפִלָּה'.

"וְתַלְדָּ הָגֵר לְאַבְרָם בֶּן, וַיִּקְרָא אַבְרָם שֵׁם בְּנוֹ אֲשֶׁר יִלְדָה הָגֵר יִשְׁמְעַאל" (בְּרֵאשִׁית טז, טו)

פז.

(ח"ב קיז)

דַּע: שֶׁלְפָעֵמִים יֵשׁ בְּאָדָם 'טְמָאָה טְמוּנָה', שָׂאִין יוֹדְעִין לָהּ שׁוֹם תְּקוּן, מַחְמַת שֶׁהִיא טְמוּנָה וְנִסְתָּרַת בּוֹ. וְעַל־כֵּן זֶהוּ טוֹבָה

מִה שָׂאֵרַע לוֹ כְּשִׁמְתִּקְרַב אֶל הַקֹּדֶשׁה, שָׂאִי דִיקָא יִקְרָה לוֹ "מְקָרָה בְּלִמְיַ טְהוֹר" (שְׁמוּאֵל־א ב, כו) חֲסִי־וְשָׁלוֹם - כִּי יוֹצֵאת מִמֶּנּוּ ה' טְמָאָה הַטְּמוּנָה' הַנִּלְ - כִּי אֲזִי בְּשִׁיּוּצָאָת, יְכוּלִין לְמַצָּא לָהּ תְּקוּן, מִה־שָׂאִין־כֵּן מִקֶּדֶם כְּשֶׁהִיָּתָה טְמוּנָה.

וּמַחְמַת־זֶה לֹא הוֹלִיד אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק, עַד שֶׁהוֹלִיד תְּחִלָּה אֶת יִשְׁמְעַאל. וְכֵן יִצְחָק הוֹלִיד אֶת עֵשָׂו, וְאַחֲרֵי־כֵן אֶת יַעֲקֹב - כְּדִי לְהוֹצִיא הַזְּהֵמָא תְּחִלָּה, כְּמוּבָא (תְּקוּנַיִי־זֶהֱרַר קכח: - 'עַץ־הַדַּעַת־טוֹב' לְרַבֵּי חַיִּים ווִיטְאָל, פְּרַשְׁתַּת תּוֹלְדוֹת).

"אֲנִי אֵל שְׂדֵי" (בְּרֵאשִׁית יז, א)

"אֲנִי הוּא שְׂיֵשׁ דִּי בְּאַלְקוּתֵי לְכָל בְּרִיָּה"

(רש"י; בְּרֵאשִׁית־רַבָּה מו, ג)

פח.

(ח"א יא, ג-ה)

עַל־כֵּן 'בְּרִית' מְכַנֶּה בְּשֵׁם 'שְׂדֵי', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית לה, יא): "אֲנִי אֵל שְׂדֵי, פָּרָה וּרְבָה" - כִּי "שְׂדֵי" הוּא בְּחִינַת: "שְׂיֵשׁ דִּי בְּאַלְקוּתֵי לְכָל בְּרִיָּה" (רש"י בְּרֵאשִׁית יז, א; בְּרֵאשִׁית־רַבָּה מו, ג).

וּכְשֶׁאִינּוּ שׁוֹמְרֵי הַבְּרִית, הֵינּוּ עַל־יְדֵי 'צָאוֹת' - הוּא עוֹשֶׂה לְעַצְמוֹ 'עֲבוּדַת־אֱלִילִים' - הוּא מֵרָאָה 'שָׂאִין דִּי לוֹ בְּאַלְקוּתוֹ', עַד שֶׁצָּרִיךְ 'עֲבוּדַת־אֱלִילִים', וְעַל־כֵּן פּוֹגֵם בְּ'שְׂדֵי' "שְׂיֵשׁ דִּי בְּאַלְקוּתוֹ לְכָל בְּרִיָּה". וּכְשֶׁשׁוֹמֵר הַבְּרִית, הוּא זוֹכֵה לְאוֹר הַמַּאִיר לוֹ לְתִשְׁבּוּבָה.

וְ'שְׁמִירַת־הַבְּרִית' יֵשׁ בּוֹ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת. (א) יֵשׁ מִי שֶׁזּוֹנְגוֹ בְּשִׁשְׁתַּת

יְמֵי הַחֹל, וְאִף־עַל־פִּי־כֶן הוּא שׁוֹמֵר אֶת
בְּרִיתוֹ עַל־פִּי הַתּוֹרָה, שְׂאִינוּ יוֹצֵא מִדִּינֵי
הַתּוֹרָה. (ב) וַיֵּשׁ מִי שֶׁהוּא שׁוֹמֵר הַבְּרִית,
שְׂזוּגוֹ מִשְׁבֶּת לְשֶׁבֶת. וְהוּא בְּחִינַת: 'יְחוּדָא
עֲלָא', וְ'יְחוּדָא תַתָּא'.

וְזֶה בְּחִינַת 'שְׂדֵי שֶׁל שֶׁבֶת' - 'שְׂאֵמֵר
לְעוֹלָמוֹ דֵּי" (חגיגה יב.), שְׂצַמְצַם אֶת־
עֲצָמוֹ מִכָּל הַמְּלָאכּוֹת, וְזֶה בְּחִינַת 'יְחוּדָא־
עֲלָא'.

וַיֵּשׁ בְּחִינַת 'שְׂדֵי שֶׁל חֹל' - שְׁגָם בְּחֹל יֵשׁ
צְמֻצּוּמִים מִמְּלָאכּוֹת לְחִבְרָתָהּ. וְזֶה
בְּחִינַת 'מִט'ט', "שֶׁשְׁלֹטְנוּתָהּ שֶׁשֶׁת יְמֵי
הַחֹל" (תְּקוּנֵי־זִהָר ב: וְכו').

פ.ט.

(ח"א יז, ו)

"שְׂדֵי" - הוּא בְּחִינַת 'תְּשׁוּבָה', שְׁשֵׁב
בְּתְשׁוּבָה עַל 'פְּגָם עֲבוּדָה־זָרָה'. כִּי
"שְׂדֵי" הוּא בְּחִינַת (רש"י בְּרַאשִׁית יז, א; בְּרַאשִׁית־
רַבָּה מו, ג): "שֵׁישׁ דֵּי בְּאֵלְקוּתֵי לְכָל בְּרִיָּה",
וְאֵין צְרִיךְ לְשׁוּם עֲבוּדָה אַחֲרָת. [עֵינ לְקוּטֵי־
הַלְכוּת, תְּפִלִּין ו, ח].

צ.

(ח"א כג, ד-בסוף)

"שְׂדֵי, הוּא בְּחִינַת בְּרִית" (זִהָר פְּנִיחַס רנז.),
כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (בְּרַאשִׁית לה, יא): "אֲנִי
אֵל שְׂדֵי פְּרָה וּרְבָה".

וְזֶה בְּחִינַת: "שְׂדֵי, שְׂאֵמֵר לְעוֹלָמוֹ דֵּי"
(חגיגה יב.) - דְּהֵינּוּ: שְׁשִׁמַּח בְּחֶלְקוֹ,
וְאוֹמֵר 'דֵּי' לְמָה שֵׁישׁ לוֹ, וְאִינוּ מִתְאַוֶּה
יֹתֵר, שְׂזֵהוּ בְּחִינַת 'שְׁבִירַת תְּאוֹת־מְמוֹן'
שְׂזוּכִין עַל־יְדֵי 'שְׁמִירַת־הַבְּרִית'. [עֵינ לְקוּטֵי־
הַלְכוּת, קְדוּשִׁין ג, ג-ד].

צא.

(ח"א כט, ד)

עַל־שֵׁם־זֶה נִקְרָא 'כָּל־לִיּוֹת הַגִּידִין' שֶׁהוּא
הַבְּרִית־קִדְשׁ: "שְׂדֵי" (זִהָר
פְּנִיחַס רנז.) - עַל־שֵׁם 'שְׂשֵׁדֵי' וַיִּזְרַח כְּחֵץ,
לְבַנּוּנִית וְתְקוּנִים, לְכָל פֶּרֶט וּפְרֻט כְּפִי
צְרָפוֹ, וְאֶפְלוֹ לְמִקּוּמוֹת הַצָּרִים וְהַדְּקִים.

כִּי יֵשׁ מְקוּמוֹת צָרִים וְדְקִים שְׂאִי־אֶפְשָׁר
לְבוֹא לְשָׁם שׁוּם תְּקוּן, כִּי־אִם עַל־יְדֵי
'תְּקוּן־הַכָּלִי', בְּבְחִינַת (אִיּוֹב כב, כה): "וְהָיָה שֵׁ־
דֵּי בְּצָרִיד" - 'שְׂשֵׁדֵי' וַיִּזְרַח 'תְּקוּנִין' לְכָל
'מְקוּמוֹת הַצָּרִים'.

צב.

(ח"ב ה, ז)

צְרִיךְ כָּל אֶחָד לְצַמְצַם מַחוּ וְשִׁכְלוֹ, שֶׁלֹּא
לְהַנִּיחוֹ לְצֵאת חוּץ לְגִבּוֹל שֵׁישׁ לוֹ,
שֶׁלֹּא יִהְיֶה מְשׁוּטֵט הַמּוֹחַ בְּמָה שְׂאֵין לוֹ רְשׁוּת
לְפִי מַדְרָגָתוֹ - בְּבְחִינַת (חגיגה יג.): "בְּמַפְלָא
מִמֶּדֶ אֵל תְּדַרְשׁ, בְּמִכְסֵה מִמֶּד אֵל תְּחַקֵּר".

שְׂזֵהוּ בְּחִינַת "שְׂדֵי", בְּחִינַת 'צְמֻצּוּם',
"שֵׁישׁ דֵּי בְּאֵלְקוּתוֹ לְכָל בְּרִיָּה"
(רש"י לֶךְ־לְךָ יז, א).

הֵינּוּ: שֶׁכָּל בְּרִיָּה יֵשׁ לוֹ דֵּי וְגִבּוֹל בְּאֵלְקוּתוֹ
יִתְבַרֵּךְ, שְׂאֵסוּר לוֹ לִילְךָ בְּשִׁכְלוֹ כִּי
אִם עַד הַגִּבּוֹל, לֹא יוֹתֵר, שְׂאֶפְלוֹ בְּקַדְשָׁהּ
אֵסוּר לוֹ לְצֵאת חוּץ לְגִבּוֹל שֵׁישׁ לוֹ, בְּחִינַת
(שְׁמוֹת יט, כא): "פֶּן יִהְרָסוּ אֵל ה' לְרֵאוֹת" וְכו'.

[פְּרוּשׁ (הַגְּהָת מוֹהֲרַנ"ת ז"ל שֶׁם פְּנִיחַס הַתּוֹרָה): כָּל אֶחָד וְאֶחָד
יֵשׁ לוֹ גִּבּוֹל וְצַמְצוּם בִּידְעֵת אֵלְקוּתוֹ, לְפִי עֶרְפוֹ וּמַדְרָגָתוֹ.

כִּי מֵה שֶׁנִּחְשָׁב לְהַקְטִין בְּמַעֲלָה בְּחִינַת (חגיגה יג.): "בְּמַפְלָא
מִמֶּנּוּ" - שֶׁהוּא לְמַעֲלָה מִמַּדְרָגָתוֹ, וְצְרִיךְ לְצַמְצַם שִׁכְלוֹ
שֶׁם - זֶה אֲצִלוֹ בְּחִינַת "בְּמַפְלָא מִמֶּנּוּ".

וְהָאֵדָם הַגָּדוֹל מִמֶּנּוּ בְּמַעֲלָה הַגְּבוּהָ - הוּא יָכוֹל לְהַשִּׁיג
זֹאת, רַק שֶׁהוּא יֵשׁ לוֹ צְמֻצּוּם וְגִבּוֹל אַחַר גְּבוּהַ מִמֶּנּוּ, שֶׁשֶּׁם
הוּא צְרִיךְ לְצַמְצַם שִׁכְלוֹ.

וכן אדם הגבוה עוד יותר, גם זה אינו נחשב אצלו בחינת "במפלא ממנו", רק שיש לו צמצום וגבול גבוה עוד יותר. וכן בכל אדם ואדם לפי מדרגתו.

נמצא: שלכל אדם וכל בריה, יש לו צמצום וגבול מיוחד בהשגת אלקותו ויתברך לפי מדרגתו, שעד זה הגבול מתר לרדף מחשבתו להשיג ממנו ויתברך, לא יותר.

וזה בחינת **שדי**, שדרשו רז"ל (רש"י בראשית יז, א): **"שיש די באלקותו לכל בריה"** - היינו: שכל בריה ובריה, יש לו די' וגבול וצמצום מיוחד בפני-עצמו, בידיעת אלקותו - כפי מדרגתו.

"התהלך לפני והיה תמים" (בראשית יז, א)

צג.

(ח"א טו, ח)

"הלך בדרך תמים הוא ישרתני" (תהלים קא, ו). **"הלך בדרך תמים"** - זה בחינת **תפלה**, בחינת **אברהם** (כמבאר שם בהתורה), כמו שכתוב (בראשית יז, א): **"התהלך לפני והיה תמים"**.

"הוא ישרתני" - זה בחינת **סתרי** אוריתא, בחינת **הוא**, בחינת **עולם-הבא** (זהר ויצא קנד: קנח:).

כי עלידי ה'תפלה, זוכין ל**סתרי** אוריתא.

צד.

(ח"א יח, ג)

כל-זמן שאין לאדם אמונה בשלמות שאין שלמות אחריו - בודאי אין לו לקבל ה'מלוכה' ו'הנהגה'. ואפלו מי שמואמין באיזה דבר שהוא מ"דרכי האמרי" (שבת סז), אף-על-פי שהוא מאמין בהשם-יתברך, אפלו מי שיש לו אמונה גדולה.

כי המנהיגות עקרה בבחינת רחמים, ועקר ה'רחמים' בהסרת עפ"ם, אפלו שמץ עפ"ם. ואפלו כשהוא אומר: **"צבי הפסיקו"** (סנהדרין סה:), אין לו רחמנות בשלמות - עד שיפשפש עצמו שלא ישאר אצלו אמונות שאין צריך להאמין, ושיהיה **"תמים עם ה' אלקיו"** (דברים יח, יג).

צה.

(ח"א לא, ט)

מי שהוא במדרגת **אברהם**, הינו בחינת **בעל-נפש** - אזי בודאי כל אכילותו וסעדוֹתיו בבחינת **לחם הפנים**, בבחינת **"התהלך לפני"**.

"התהלך" - זה בחינת **רגליו**, בחינת **פרנסתו**, בחינת (דברים יא, ו): **"ואת היקום אשר ברגליהם"**, "זה ממונו של אדם שמעמידו על רגליו" (פסחים קיט. סנהדרין קי.).

"התהלך לפני" - שנעשה מהם בחינת **פנים**.

ואז: כל העפ"ם וכל הפוכבים-ומזלות שהם תחתיהם, טורחין בשביל זה האיש, בבחינת (תהלים קי, א): "שב לימיני", בחינת **אברהם**. "עד אשית אויביך הדום לרגליך" (תהלים שם), שהם טורחים בשביל **פרנסתך**.

וזהו: **"התהלך לפני והיה תמים"** - בבחינת (דברים יח, יג): **"תמים תהיה עם ה' אלקיך"** - שלא תצטרך לדרש אחר פוכבים-ומזלות, כי תהיה למעלה מהם.

עניני 'תמימות' - נמצאים בפרשת פי תבוא, בפסוק (דברים יח, יג): "תמים תהיה עם ה' אלקיך"

"ולא יקרא עוד את שם אברם, והיה שמו אברהם וגו'. שרי אשתך לא תקרא את שמה שרי, כי שרה שמה" (בראשית יז, ה-טו)

"שרה על כל העולם" (רש"י ברכות יג.)

צו

(ח"א מט, א-ה"ו)

כְּשֶׁחֹשֵׁב מחשבות טובות בלב: "איך לעבד השם יתברך!" - בזה נעשה לבו, בבחינת: "צור לבבי" (תהלים עג, כו), ובבחינת: "ולבי חלל בקרבי" (שם קט, כב), שבתוך החלל יתגלו פעולותיו, ועל ידי פעולותיו ומדותיו הטובים, יתגלה שהוא מקבל על מלכות שמים שלמה.

וְזֶה פְּרוּשׁ (תהלים פז, ז): "ושרים פחלים כל מעיני בך וכו'. "ושרים" - זה בחינת התגלות מלכות, בחינת (ברכות יג.): "שרה על העולם כלו", בחינת: "והיה ה' למלך" וכו' (זכריה יד, ט).

"פחלים כל מעיני בך" - הינו: לפי החלל שנעשה על ידי מחשבותיו הקדושים, בן התגלות מלכותו.

וְזֶה בְּחִינַת הַשִּׁיר שיתער לעתיד, והוא "שיר פשוט, כפול, משלש, מרבע" (תקוני-זהר נא:), והם "עשרה מיני נגונא" (שם כז:). וזה על ידי התגלות מלכותו, בבחינת: "שרה על כל העולם". ושרה זה בחינת שיר, בחינת: "ושרים פחלים".

וְזֶה בְּחִינַת מַלְכוּת דָּוִד, בחינת: "נעים זמרות ישראל" (שמואל-ב כג, א).

וְזֶה פְּרוּשׁ (בבא-מציעא נט): "אתה גוצא, גהן ולחיש", פּרש רש"י: "שמע עצתה". כי באמת "אשה יראת ה'" (משלי לא, ל), היא בחינת 'עצה'.

כְּשֶׁהִתְפַּלֵּה, הינו בחינת 'מלכות', בשפלות ובקטנות, בבחינת: "אתה גוצא", בבחינת: "עצתו נופלת" (סנהדרין כב) - צריך להקים אותה, בבחינת (עמוס ט, יא): "אקים את ספת דוד".

וְסִפָּהּ, "זו שרה שפכתה ברוח הקדש" (מגלה יד), ו'שרה' זה 'מלכות', בבחינת (משלי יט, כא): "עצת ה' היא תקום". וזה: "ולחיש לה" - "תקבל עצתה".

וְזֶה עֲלִיּוֹת הַתְּפִלָּה בְּלִחַשׁ, שהיא "עבודה שבלב" (תענית ב).

וְזֶה לְשׁוֹן תְּשִׁירֵי - לשון 'שירה'; ולשון 'פסח', 'פ"ה ס"ח' (שערי-הכונות פסח), כמו שכתוב (ישעיה ל, כט): "השיר יהיה לכם כליל התקדש חג", כי יתער שיר ונגונא בעלמא, בבחינת 'פ"ה ס"ח'.

בְּבִחִינַת (תהלים ל, יג): "למען יזמרה כבוד ולא ידם". "ולא ידם" דיקא - הינו: 'פ"ה ס"ח'.

"כבוד" - זה בחינת: "מלך הפבוד" (תהלים כד, ז-ח-ט-י), בחינת: "שרה על כל העולם", בחינת 'שיר שפעתיד'.

צז

(ח"א עד)

'יצחק' שהוא בחינת 'דין', נולד מ'שרה' שהיא בחינת 'מלכות', כמו

שְׁפָרֵשׁ רִשׁוֹי (בְּרֵאשִׁית יז, טו; וְהוּא מְגַמְרָא בְּרִכּוֹת יג): "שְׁנַקְרָאת שְׂרָה, עַל־שֵׁם: שְׁשָׂרָה עַל כָּל הָעוֹלָם בְּלוֹ". וּמַלְכוּת' הוּא בְּחִינַת 'דִּין, בְּחִינַת (גִּטִּין י): "דִּינָא דְּמַלְכוּתָא דִּינָא".

יִתְבָּרַךְ וְכוּ'. וּבְשִׁבְלִיזָה (סְפָרֵי פְּרִשְׁת וְאֶתְחַנֵּן): "תְּלַמִּידִים נִקְרְאִים בָּנִים" - פִּי עַל־יָדָם בָּא ה' הוֹלֵדָה'.

וּבְשִׁבְלִיזָה אֲבָרְהָם וְשָׂרָה טָרְחוּ עֲצָמָן לְגִיד גָּרִים - פִּי עַל־יְדֵיזָה הַשְּׁלִימוּ 'דַּעְתָּם, וְנִתְקַרְבוּ ל'ה"א' הַזֹּאת, הִינּוּ: לְדַעַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, וְזָכוּ לְבָנִים וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן "אֲבָרָם אֵינוֹ מוֹלִיד, אֲבָרְהָם מוֹלִיד" (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה מִד, י) - פִּי עַל־יְדֵי שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת, בְּחִינַת ה', זָכָה לְהוֹלִיד.

אֲבָל מִי שֶׁאֵין שָׁלֵם בְּדַעְתּוֹ, וְהוּא רַחוּק מִדַּעַת הָאָדָם, כָּל שֶׁכֵּן מִדַּעַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא בְּחִינַת ה' "א" - אָזִי הוּא 'קָטָן' וְאֵין מוֹלִיד.

ק.

(חֵי־מוֹהֵר"ן תַּקְסָג; לְקוֹטִי־הַלְכוּת, בְּשׁוֹר־בַּחֲלָב, ו)

שָׁמַעְתִּי מִרְבֵּנוּ ז"ל: שְׁבִימֵי 'אֲבָרְהָם אֲבִינוּ, הֵיטָה ה' שְׁכִינָה' נִקְרָאת בְּשֵׁם 'שְׂרָה'. וּבִימֵי 'יִצְחָק, בְּשֵׁם 'רַבֵּקָה'. וּבִימֵי 'יַעֲקֹב, בְּשֵׁם 'רָחֵל וְלֵאָה'. וְכֵן מוֹבָא ב'זֵה־הַר־הַקְּדוּשׁ' מַעֲיָן זֶה (וַיֵּרָא קִיב. בְּלֶק קפז. - מוֹבָא בְּסֵפֶר 'שַׁעֲרֵי־אֲוֶרָה, שַׁעַר ה').

"וְנִתַּתִּי לָךְ וְגו' אֶת כָּל אֶרֶץ פְּנֵעַן" (בְּרֵאשִׁית יז, ח)

קא.

(ח"א ט, ה)

עַקֵּר ה'נְפִסִים, הִינּוּ עַקֵּר ה'תְּפִלָּה' - אֵינוֹ אֵלָּא ב'אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (תְּהִלִּים לז, ג): "שְׁכֵן אֶרֶץ וְרַעַה אֲמוֹנָה", וְאֲמוֹנָה זֶה 'תְּפִלָּה', כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (שְׁמוֹת יז, יב): "וַיְהִי יְדִיו אֲמוֹנָה", כְּתַרְגוּמוֹ.

צח.

(ח"א קסג)

ה'דְּבוּר' הוּא בְּחִינַת 'שְׂרָה, לְכָל־אֶחָד לְפִי עֲרֻכּוֹ, יֵשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת 'שְׂרָה לְאִמָּתִי" (בְּרִכּוֹת יג), שֶׁהוּא מוֹשֵׁל בְּדְבוּר שְׁלוֹ עַל עִיר וּמְדִינָה, וַיֵּשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת: "שְׂרָה עַל כָּל הָעוֹלָם בְּלוֹ" (שָׁם), וַיֵּשׁ שֶׁהוּא "שׁוֹרֵר בְּבֵיתוֹ" (אֶסְתֵּר א, כב).

צט.

(ח"א נג)

עַקֵּר 'הוֹלֵדָה' תְּלוּי ב'ה"א, בְּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית מז, כג): "הָא לָכֶם זָרַע". וְאֲבָרְהָם וְשָׂרָה לֹא הוֹלִידוּ, עַד שֶׁהִגִּיעוּ ל'ה"א הַזֹּאת. פִּי עַקֵּר 'הוֹלֵדָה', עַל־יְדֵי ה'דַּעַת, בְּבְחִינַת (שָׁם ד, כח): "וַיֵּדַע אָדָם" וְכוּ', ו"קָטָן אֵינוֹ מוֹלִיד" (סְנֵהֲדִין סח:).

וְעַקֵּר ה'דַּעַת' - הִינּוּ שִׁישְׁתַּמֵּשׁ בְּדַעְתּוֹ, שִׁיזְצִיא שְׁכָלוֹ מִכַּח אֶל הַפַּעַל.

וּמִי שֶׁהוּא שָׁלֵם בְּדַעְתּוֹ, שֶׁהוֹצִיא אוֹתוֹ מִכַּח אֶל הַפַּעַל, וְהִשִּׁיג בְּדַעְתּוֹ מַה שֶׁאֲפָשֵׁר לְדַעַת הָאָדָם לְהִשִּׁיג בְּדַעְתּוֹ - אָזִי הוּא קְרוֹב לְדַעַת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְאֵין חֲלוּק בֵּין דַּעַת הָאָדָם לְדַעַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, אֵלָּא ה' דְּבָרִים, כְּמוֹבָא.

וְאִז דַּעְתּוֹ יוֹנֵק מִדַּעַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, שֶׁהִיא בְּחִינַת ה' "א", וְאִז מוֹלִיד.

וְלְהַשְׁלִים אֶת דַּעְתּוֹ שֶׁיְהִי שָׁלֵם בְּדַעַת - אִי־אֲפָשֵׁר אֵלָּא עַל־יְדֵי עֶסֶק שְׁעוֹסֵק עִם בְּנֵי־אָדָם לְקַרְבָּם לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם־

"וּנְמַלְתֶּם אֶת בָּשָׂר עֲרֻלְתְּכֶם וְגו'. וּבֵן שְׁמִנַּת יָמִים יִמּוּל לְכֶם כָּל זָכָר לְדֹרֹתֵיכֶם וְגו'. וְאַבְרָהָם בֶּן תְּשָׁעִים וְתִשְׁעֵי שָׁנָה בָּהֵמְלוֹ בָּשָׂר עֲרֻלְתּוֹ" (פְּרֻשַׁת יִז, י"א-י"ב-כ"ד) - עֲנִינִי בְּרִית מִלְּה'

קד.

(ח"א יט, בסוף)

זֶהוּ 'סוּד פְּנִיַת הַמִּלְּה': כְּמוֹ שְׁמוּבָא בְּמִדְרָשׁ (פְּרֻשַׁת-דְּבָרָה י"א, ו): "אֵיךְ יִבְרָא תְּקוּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא דְּבַר הַמְּחַסֵּר תְּקוּן"?!
אֵךְ הוּא עַל פְּנֵי זו: שֶׁהַלְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת 'תְּקוּן-הַבְּרִית' הַבָּא מִלְּמַעְלָה, הוּא עֲדִין חָסֵר תְּקוּן.

וְעַקֵּר תְּקוּנוֹ לְמַטָּה בְּזֶה הָעוֹלָם - עַל-יְדֵי שְׂאֵנוּ מַעְלִין ה'טוֹב-שֶׁבַתְרָגוּם, וּמְשַׁלְּמִין הַלְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ - כִּי עַקֵּר תְּקוּן כָּל הַדְּבָרִים, נִשְׁלָם לְמַטָּה בְּזֶה הָעוֹלָם דִּיקָא.
שְׂאֵף-עַל-פִּי שֶׁהַלְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ בָּא מִלְּמַעְלָה - אֵף-עַל-פִּי-כֵן אֵין לוֹ שְׁלֵמוֹת כִּי אִם עַל-יְדֵי 'לְשׁוֹן-תְּרָגוּם', בַּחֲנִינַת (פְּרֻשַׁת ב, ט): "עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע" - דְּהֵינּוּ: עַל-יְדֵי שְׁמִבְרָרִין ה'טוֹב' שֶׁבַתְרָגוּם, ה'טוֹב שֶׁבְּעֵץ-הַדַּעַת, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא נִשְׁלָם הַלְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ.

וְזֶהוּ שְׁמִבְאָר שֶׁם בְּמִדְרָשׁ הַתְּרוּץ: "כָּל דְּבַר צְרִידָה תְּקוּן וְכו', אֵף הָאָדָם צְרִידָה תְּקוּן" וְכו'.

הֵינּוּ: שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ בְּרָא כָּל הַבְּרִיאָה בְּשִׁבִיל הָאָדָם הַבַּעַל-בְּחִירָה - שֶׁהוּא דִּיקָא יִתְקַן כָּל הַדְּבָרִים, עַל-יְדֵי בְּרוּר ה'טוֹב שֶׁבְּעֵץ-הַדַּעַת' - שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מְשַׁלְּמִים וּמְתַקְּנִים כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם.

וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְתַקֵּן תְּקוּן-הַמִּלְּה, תְּקוּן-הַבְּרִית, בְּזֶה הָעוֹלָם דִּיקָא -

וּבְשִׁבִיל-זֶה נִקְרָאת (פְּרֻשַׁת יז, ח): "אֶרֶץ כְּנַעַן" - "כְּנַעַן לְשׁוֹן סוּחָר" (פְּסָחִים ג. - עֵין לְעִיל בְּפָסוּק בְּרֵאשִׁית יג, ז: "וְהַכְּנַעֲנִי וְגו' אִזְ יֵשֵׁב בְּאֶרֶץ" מ"ח"א יד, יב), בַּחֲנִינַת 'אֲמוּנָה', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (תְּהִלִּים פ"ט, ט): "וְאֲמוּנָתְךָ סְבִיבוֹתֶיךָ".

קב.

(ח"א רעז)

נִמְצָא לְעִיל בְּפָסוּק (פְּרֻשַׁת יג, ז): "וְהַכְּנַעֲנִי וְגו' אִזְ יֵשֵׁב בְּאֶרֶץ".

"וְנָתַתִּי לְךָ וּלְזֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ אֶת אֶרֶץ מִגְרִידָה וְגו'. וְאַתָּה אֶת בְּרִיתִי תִשְׁמֹר" (פְּרֻשַׁת יז, ח"ט)

קג.

(יְמִי-מוֹהֲרֵנ"ת ח"ב כו)

מִצְוֹת-מִלְּה' יֵשׁ לָהּ אַחֲדוּת וְשִׁיבוּת וְקִשְׁר נִפְלָא עִם 'קֹדֶשׁת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל'.

כִּי 'אַבְרָהָם אָבִינוּ' עָלִיד-הַשְּׁלוֹם, בָּעֵת שֶׁנִּצְטַוָּה עַל הַמִּלְּה - אִזְ הַבְּטִיחוּ הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ עַל 'יְרֻשַׁת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל' לוֹ וּלְזֶרְעוֹ אַחֲרָיו.

כְּמוּבָא שֶׁם (פְּרֻשַׁת יז, ח"ט): "וְאַתָּה אֶת בְּרִיתִי תִשְׁמֹר, וְנָתַתִּי לְךָ וּלְזֶרְעֶךָ אֶת אֶרֶץ מִגְרִידָה" וְכו', וְכְמוֹ שְׁפָתוֹב (נַחֲמִיָּה ט, ח; תְּפִלַּת שְׁחִרִית): "וְזָכְרוּת עִמּוֹ הַבְּרִית לָתֵת אֶת אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי" וְכו'.

וּבְשִׁבִיל-זֶה "נוֹהֲגִין: לְזַמֵּר 'זְכוּרוֹת' בָּעֵת 'בְּרִית-מִלְּה'" (עֵין מְגוֹ-אַבְרָהָם נ"א, ט; דְּרָדְיָה-חַיִּים לְבַעַל יְחוּזוֹת-דַּעַת).

בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן־הַקֶּדֶשׁ עַל־יְדֵי תַרְגּוּם 'דִּיקָא.

וְזֶהוּ (יחזקאל א, כז): "חֲשֵׁמ"ל". "חֲשֵׁמ"ל - בְּחִינַת מִיֻּלָּה" (זהר ויקהל רג), ו"מ"ל - גִּמְטְרִיא שְׁבָעִים, בְּחִינֹת (זהר שם): "מְדוּרָה שֶׁל שְׁבָעִין בּוֹכְבִין" - שְׁנַת־מִלָּל וְנִחְתָּד וְנִתְבַטַּל עַל־יְדֵי מִצּוֹת מִיֻּלָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'תְּקוּן־הַבְּרִית'.

'אור הַחֶסֶד' נִשְׁאָר בְּיִסוּד דְּאֲצִילוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת (משלי י, כה): "צְדִיק יִסוּד עוֹלָם".

אֲזִי נִתְבַטַּל הָאֱהָבוֹת רְעוּת' - הֵינּוּ: ה'חֲרָפוֹת, הֵינּוּ "עֲרַלְת לֵב". כִּי ה'צְדִיק, יֵאִיר לְהָא"ו, בְּחִינַת 'לֵב' - וְנִתְבַטַּל ה'חֲרָפָה, הֵינּוּ "עֲרַלְת לֵב" - כִּי "עַל כָּל פְּשָׁעִים תִּכְסֶה אֱהָבָה" (משלי י, יב), כִּי שָׁם שׁוֹרָה אֱהָבָה הַקְּדוּשָׁה'.

קה

(ח"א לא, ו)

כִּי שֶׁהוּא בְּבְחִינַת 'בְּרִית', אֲזִי: "חֶסֶד מִתְגַּלֶּה בְּפָא דְאִמָּה" (זהר אדְרָא־רַבָּא נְשָׂא קמב), בְּבְחִינַת (תהלים פט, כט): "לְעוֹלָם אֲשַׁמְרֵ לֹא חֶסְדֵי וּבְרִיתִי נֶאֱמָנֶת לֹא".

וּבְשִׁבְלֵי־זֶה נִתְנָה מִדַּת 'חֶסֶד', לְאִבְרָהִם' - כִּי הוּא הָיָה "רֹאשׁ לְפָאֲמִינִים" (על־פִּי שִׁירֵה־שִׁירִים רַבָּה ד, כ), וְ"רֹאשׁ לְנַמּוּלִים" (אֶסְתֵּר־רַבָּה פְּתִיחָתָא י).

קז

(ח"א לט)

ה'עֲרַלְתָּ' הֵם 'שְׁלֵש־קְלָפוֹת, הַמְּסַבְּבִים ה'בְּרִית־שְׁלוֹם, וְכַשְׁמִשְׁבְּרִין אֶת ה'עֲרַלְתָּ, אֲזִי נִתְגַּלֶּה 'בְּרִית־שְׁלוֹם'. וְכַשִּׁישׁ שְׁלוֹם לְמַטָּה, יֵשׁ לוֹ שְׁלוֹם לְמַעְלָה בְּמְרוֹמוֹ. וְכַשִּׁישׁ שְׁלוֹם לְמַעְלָה, אֲזִי נִתְגַּלֶּה וְנִתְרַבֶּה שְׁבַע גְּדוּל בְּעוֹלָם.

קח

(ח"א סג)

"סוּד פּוֹנֵת הַמִּיֻּלָּה" - כִּי 'בְּרִית' נִקְרָא 'אִמָּה' (שַׁבַּת קח:). וְהוּא בְּחִינַת (מְנַחוֹת צח:): "אִמָּה בֵּת שִׁשָּׁה טְפָחִים", שֶׁה'בְּרִית' כָּלוּל מֵהֶם.

וְהוּא בְּחִינַת (ישעיהו ג, ב): "שְׂרָפִים עֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ, שֵׁשׁ פְּנָפִים שֵׁשׁ פְּנָפִים לְאֶחָד". "שֵׁשׁ פְּנָפִים" - הֵם בְּחִינַת ה'שִׁשָּׁה־טְפָחִים' הַנִּלְכָּד.

וְהֵם נִחְלָקִים לְשֵׁלֶשׁ' - הֵינּוּ בְּחִינַת (שם): "בְּשִׁתִּים יִכְסֶה פָּנָיו, וּבְשִׁתִּים יִכְסֶה רַגְלָיו, וּבְשִׁתִּים יְעוּפֶה".

כִּי 'פְּנִים' - הוּא בְּחִינֹת (בְּבֵא־קמא לב:): "וְטַפַּח לוֹ עַל פָּנָיו".

קו

(ח"א לד, ז)

'חֲרָפָה' הוּא בְּחִינַת 'עֲרַלְתָּ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית לד, יד): "לֹא נוֹכַל לָתֵת אֶת אַחוֹתַי לְאִישׁ אֲשֶׁר לוֹ עֲרַלְתָּ, כִּי חֲרָפָה הוּא לָנוּ". וְהוּא בְּחִינַת 'אֱהָבָה נְפוּלָה וְשִׁבּוּרָה' וְכו' - כִּי ה'חֲרָפָה' הוּא מ'שִׁבּוּרָה כְּלִי הַחֶסֶד'.

וְכַשִּׁה'לֵב' מְשַׁקֵּעַ ב'חֲרָפָה, ב'עֲרַלְת לֵב" (על־פִּי דְבָרִים י, טז): "וּמִלַּתְּם אֶת עֲרַלְת לְבַבְכֶם", הֵינּוּ (תהלים סט, כא): "חֲרָפָה שְׁבָרָה לְבִי" - וּמִקֶּשֶׁר ה'לֵב, בְּחִינַת 'וָא"ו' - לְה'י"ו"ד', הֵינּוּ: לְה'נְקֻדָּה, בְּחִינַת 'צְדִיק, שֶׁשָׁם ה'אֹר הָאֱהָבָה הַקְּדוּשָׁה' שׁוֹרָה, כִּי

"ובשתים יכסה פניו" - הוא בחינות שני טפחים, בחינות "מגלה טפח ומכסה טפח" הנאמר ב'ברית' (נדרים כ:).

"בשתים יכסה רגליו" - הוא בחינת "וטפח לו בסנדלו" (בבא קמא שם). והוא גם כן בחינת שני טפחים כנ"ל, "מגלה טפח ומכסה טפח".

"ובשתים יעופף" - הוא בחינת (הליון כז:): "עופות שנבראו מן הרקק", בחינות: "טופח על־מנת להטפוח" (ברכות כה: יומא עח. גטין טז. עבודה־זרה ס:).

וְכָל הַשְּׂשֵׁה־טַפְחִים, פְּלוּלִים וּמְנַחִים בְּבְרִית' - כי הם בחינת: "ששת ימים שבהם עשה ה' את השמים ואת הארץ", בבחינת (תהלים לט, ו): "הנה טפחות נתת ימי", כמו שכתוב (שמות כ, י): "ששת ימים עשה ה' וכו' וינח ביום השביעי".

היגו: שפּל ה'ששת־ימים, בחינת ה'ששה־טפחים' - הניח כלם ביום השביעי, שהוא שבת, שהוא בחינת 'ברית', כמו שכתוב (שם לא, יז): "ברית עולם ביני ובין בני ישראל".

וְזֶה בְּחִינַת (תקוני־זוהר פג. על בראשית א, א): "בראשית, בר"א שי"ת" - בחינת ששת ימים, ששה טפחים הנ"ל, שכלם מנחים וכלולים ב'ברית'.

וְזֶה (שם יא. על בראשית א, א): "בראשית, ברי"ת א"ש" - היגו: 'ברית' שכלול מ'ששה ימים', ששה טפחים, שש כנפים. וזה: "ברית אש" - בחינת שרפים ב'שש כנפים', שהן בחינת 'ששה־טפחים' כנ"ל.

כִּי גַם 'אש' יש לה ששה פחות - היגו: מתוך ומקפיא, מבשל ושורף, משחיר ומלבין.

וְכֵן 'עוף' יש בו ששה פחות - כי על־ידי ה'עפיפה', הוא נעלם ומתגלה, קרוב ורחוק וכו'.

וְה'צדיק' שהוא בחינות 'ברית' - כלול מבחינות ה'ששה־טפחים' הנ"ל, שנחלקים לשלש בחינות של שתיים שתיים וכו' וכו'.

קט.

(ח"א פב)

"סוד המילה, לשתק על הבזיונות!" - כי יש שלש קלפות הטמאות - וקלפת נגה' היא בין ה'שלש־קלפות' ובין הקדשה, בחינת 'חשמ"ל', כי לפעמים נכללת ב'מ"ל אורות'.

וְזֶהוּ סוּד מִיֵּלֶה' - כי יש שלש עורות שהם שלש־קלפות, ועור דק רביעי' הוא בחינת נגה'. וכל ה'חרפות' הבאים לאדם, הם מ'שלש־קלפות', שהם בחינת ערלה'.

וּמִפְּנֵי־זֶה אָמְרוּ אַחֵי דִינָה לְאַנְשֵׁי שְׂכָם (בראשית לד, יד): "לא נוכל לתת את אחתנו לאיש אשר לו ערלה, כי חרפה היא לנו". וגם יהושע אחר מל את ישראל שנית, אמר (יהושע ה, ט): "היום גלותי את חרפת ישראל". כי עקר ה'חרפות' - באים מבחינת ערלה', בחינת שלש־קלפות הנ"ל.

וְעַל־יְדֵי שִׁשׁ־שׁוּמְעֵין חֲרַפְתָּם וְאִינָם מְשִׁיבִים" (שבת פח: יומא כג. גטין לו:)

- דוחים ה'שלש־קלפות', בחינת ערלה',

בְּחִינַת 'חֲרָפָה', וְנִכְלָלִים בְּבַחֲיַנַת "חֲשֵׁמֶל" (יחזקאל א, כז), עַל־יְדֵי ה'שְׂתִיקָה'.

"חֲשֵׁמֶל" (זהר וניקהל רג.), "ח"ש" - הינו: 'שְׂתִיקָה'. ו"מ"ל" - הוא בְּחִינַת 'מִיֵּלָה', בְּטוֹל הָעַרְלָה, 'חֲרָפָה', 'שְׁלֹש־הַקְּלָפוֹת' - כִּי הוּא דוֹחֵה ה'חֲרָפָה', עַל־יְדֵי שְׂאִינּוֹ רוֹצֵה לָרִיב וּלְחַרֵּף אֶת חֲבֵרוֹ. (ועי' בפנים, שני סוגי השתיקה על החרפות, בחינת ה'שְׁלֹש־קְלָפוֹת' וּבְחִינַת 'נְגוּה').

ק.י (ח"ב יט)

'מִיֵּלָה' הִיא מְצוּה רֵאשׁוֹנָה שְׁנֻצְטוּה בַּה 'אַבְרָהָם אֲבִינוּ', שְׁהִיָּה "רֵאשׁ לְמֵאֲמִינִים" (על-פי שירי-השירים רבה ד, כ).

ו'עֲמָלֶק' שֶׁהוּא בְּחִינַת ה'פִּילוֹסוֹפִים' וְה'כּוֹפְרִים', כּוֹפֵר בְּכָל הַמְצוּוֹת, וּמְפָרֵשׁ הַכָּל עַל 'שְׂכָלִיּוֹת' לְבַד.

וְזֵהוּ (תנחומא תצא י'): "חֹתֶךָ מִיֵּלֹת וְזוֹרֵק כָּל־פִּי מֵעֵלָה" - שְׂכּוֹפֵר בְּמְצוֹת מִיֵּלָה, וְזוֹרֵקוֹ כָּל־פִּי מֵעֵלָה אֶל הַשָּׁכָל. כִּי הֵם מְפָרְשִׁים הַכָּל רַק עַל שְׂכָלִיּוֹת לְבַד, וְכּוֹפְרִים בְּעֲשִׂיּוֹת הַמְצוּוֹת. אֲשֶׁרֵי מִי שְׂאִינּוֹ יוֹדֵעַ מֵהֵם כָּלָל.

"וַיִּמַּל אֶת בְּשׂוֹר עָרְלָתָם בְּעֵצֶם הַיּוֹם הַזֶּה וְגו'.
בְּעֵצֶם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוֹל אֲבָרָהֶם" (בראשית יז, כג-כו)

"בְּעֵצֶם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוֹל אֲבָרָהֶם" - בְּעֵשׂוֹר לְחֹדֶשׁ בְּיוֹם־הַכּוֹפְרִים נִמּוֹל, כְּתִיב בְּכּוֹפְרִים (ויקרא כג, כח): "כָּל מְלֹאכָה לֹא תַעֲשׂוּ בְּעֵצֶם הַיּוֹם הַזֶּה", וְכָאן הוּא אוֹמֵר (בראשית יז, כו): "בְּעֵצֶם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוֹל אֲבָרָהֶם" - הַיּוֹם יוֹדֵעַ "כִּי בְיוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר" (ויקרא טז, ל). הַכּוֹפְרִים נִמּוֹל אֲבָרָהֶם אֲבִינּוּ, וּבְכָל שָׁנָה וְשָׁנָה הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא רוֹאֶה דָם מִיֵּלָתוֹ שֶׁל אֲבָרָהֶם אֲבִינּוּ, וּמְכַפֵּר עַל עוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שְׁנֹאֵמַר: "כִּי בְיוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם". (פרקי־דרבי־אליעזר כח)

ק.יא (ח"א כב, ה)

לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר 'עֲזוֹת־הַגּוֹף', הוּא עַל־יְדֵי 'קוֹלוֹת־דִּקְדָּשָׁה' (צְעָקָה, אֲנָחָה, קוֹל שׁוֹפֵר, קוֹל זְמֵרָה, קוֹל הַחֲכֵם הָאֲמֵת, קוֹל קִשְׁקוּשׁ הַמְטַבְּעוֹת שֶׁל צְדָקָה, וְשָׂר קוֹלוֹת דִּקְדָּשָׁה).

וְאִז מִתְקַרְבֵּת וּמִתְדַבֶּקֶת ה'עֵצֶם' - לְה'בָּשָׂר', הַיְנוּ ה'נְשָׂמָה' - לְה'גּוֹף'. וְהִיא טוֹבָה לְהַנְשָׂמָה - שֶׁלְפָעֵמִים כְּשֶׁנוֹפְלֵת מִמְדְּרָגָתָהּ, תּוֹכֵל לְחַזֵּר לְמַעְלָתָהּ, עַל־יְדֵי תַעֲנוּגֵי הַגּוֹף, וְעַל־יְדֵי הַהָאֲרוֹת שֶׁהֵאִירָה בּוֹ הַנְשָׂמָה מִקֵּדָם.

וְזֵה (בראשית יז, כג-כו): "וַיִּמַּל אֶת בְּשׂוֹר עָרְלָתָם בְּעֵצֶם הַיּוֹם הַזֶּה", "בְּעֵצֶם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוֹל אֲבָרָהֶם". "הַיּוֹם הַזֶּה" - זֶה בְּחִינַת 'קוֹל שׁוֹפֵר', "שְׂמֻצּוֹתוֹ בְּיוֹם" (ראש־הַשָּׁנָה כח: מְגִלָּה כ:). - שְׁעַל־יְדֵיוֹ נִמּוֹל וְנִשְׁבֵּר עָרְלַת בָּשָׂר, וּמְקַבֵּל 'אוֹר הָעֵצֶם'.

ק.יב

(לקוטי־הלכות, יום־הכפורים א, א)

יוֹם־כְּפוּר נִקְבַּע לְמַחֲלָה וְלִסְלִיחָה, עַל־יְדֵי 'תְּקוּנַת־הַבְּרִית' שְׁנַעֲשֶׂה בּוֹ, כִּי "בְּעֵצֶם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוֹל אֲבָרָהֶם" (בראשית יז, כו).

וְהוּא הָיָה רֵאשׁוֹן לְתְּקוּנַת־הַבְּרִית, כִּי לְאַבְרָהָם נִתְּנָה בְּרֵאשׁוֹנָה בְּרִית־מִיֵּלָה. "וּמַחֲמַת שְׁנַעֲשֶׂה בְיוֹם זֶה - עַל־פִּי נִקְבַּע יוֹם הַזֶּה לְדוֹרוֹת לְיוֹם־כְּפוּר וְסְלִיחָה" (פרקי־דרבי־אליעזר כח), כִּי "עַל־יְדֵי תְּקוּנַת־הַבְּרִית נִתְּלַבְּנִין הָעוֹנוֹת" (לקוטי־מוֹהַר"ן ח"א כט).

וְזֵה שְׂאֵמְרוּ רַז"ל (יומא פה: שְׁבוּעוֹת יג.): "עֲצוּמוֹ שֶׁל יוֹם מְכַפֵּר", בְּחִינַת: "בְּעֵצֶם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוֹל אֲבָרָהֶם", כְּנ"ל.

לְהַתְמַהֵמָה "אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנִים, שִׁבְעַת
שָׁכְבָשׁוּ וְשִׁבְעַת שָׁחֲלָקוּ".

"וַיִּשְׁמַעְאֵל בְּנוֹ, בֶן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה
בְּהַמְלוֹ אֶת בְּשׂוֹר עֶרְלָתוֹ" (בְּרֵאשִׁית יז, כה)

קיג.

(לקוטי-הלכות, מילה ג, ייא - על-פי לקוטי-
מוהר"ן ח"ב עח, 'בַּעֲנִין הַנְּהַגַת הַפְּשִׁיטוּת')

וְעַל-כֵּן בַּתְחִלַּת מִצְוַת מִילָה שְׁנַתְנָה
לְאַבְרָהָם, נְמוּל מִיַּד יִשְׁמַעְאֵל
שֶׁהוּא "בֶּן הָאֵמָה" (בְּרֵאשִׁית כא, י), בַּחֲנִינֵת
עֶבֶד, וְהוּא נְמוּל קֹדֶם לְיִצְחָק שֶׁהָיָה
הָרִאשׁוֹן שֶׁנְמוּל לְשִׁמּוֹנָה.

כִּי כְמוֹ שֶׁהַקְּלֵפָה קוֹדֶמֶת לְפָרִי - בֶּן כְּשֶׁאֲנוּ
רוֹצִים לְכַבֵּשׁ וְלִטֹּל הַפָּרִי, אֲנוּ צְרִיכִים
בְּיָדָאֵי לְשַׁבֵּר הַקְּלֵפָה קֹדֶם. וְכִשְׁאֲנוּ שׁוֹבְרִין
הַקְּלֵפָה, בַּתְחִלָּה אֲנוּ כּוֹבְשִׁין הַקֶּדְשָׁה
שֶׁהִיְתָה נְעֻלְמַת בְּתוֹךְ הַקְּלֵפָה עֲצֻמָּה, כִּי גַם
שָׁם יֵשׁ קֶדְשָׁה נְעֻלְמַת.

וְזֶהוּ בַּחֲנִינֵת מָה שִׁישְׁרָאֵל כָּבָשׁוּ תְחִלָּה
אֶרֶץ סִיחוֹן וְעוּג בְּעֶבֶר הִירְדָן שֶׁאִינוּ
בְּכֹלל אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל - זֶהוּ בַּחֲנִינֵת מָה שֶׁנְמוּל
יִשְׁמַעְאֵל קֹדֶם לְיִצְחָק.

זֶה בַּחֲנִינָה הַנ"ל - שֶׁכָּבָשׁוּ תְחִלָּה הַקֶּדְשָׁה
הַנְּעֻלְמַת בְּתוֹךְ גּוּף הַקְּלֵפָה עֲצֻמָּה, בְּעַת
שֶׁשָּׁבְרוּ הַקְּלֵפָה הַקּוֹדֶמֶת לְפָרִי. וְאַחֲרֵי-כֵן
בְּקַל כָּבָשׁוּ הַקֶּדְשָׁה עֲצֻמָּה, שֶׁהוּא אֶרֶץ-
יִשְׂרָאֵל - כִּי כְּבָר נִכְנְעָה הַקְּלֵפָה לְגִמְרֵי,
וְהוֹצִיאוּ חֵיוֹת הַקֶּדְשָׁה מִמֶּנָּה.

וְעַל-כֵּן הָיָה יִשְׁמַעְאֵל בֶּן אַרְבַּע-עֶשְׂרֵה
שָׁנָה בְּעַת שֶׁנְמוּל יִצְחָק - זֶה
בַּחֲנִינֵת (זְבַחִים קיח:): "אַרְבַּע-עֶשְׂרֵה שָׁנִים
שָׁקְדָם כְּבוֹשׁ עִבְרֵי-הִירְדָן לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל,
שֶׁהֵם שִׁבְעַת שָׁכְבָשׁוּ וְשִׁבְעַת שָׁחֲלָקוּ" - שֶׁהֵם
כִּנְגַד 'שִׁבְעָה יָמֵי עֶרְלָה', 'שִׁבְעָה עֶמְמִין'
שֶׁחֻפִּין עַל אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל. וְכִנְגַדֵּם הִכְרַחוּ

"זֶרַע אַבְרָהָם אֱהָבֵי" (יְשַׁעְיָה מֵא, ח)

כָּל הַתּוֹרוֹת עַל פְּסוּק זֶה - נִמְצָאִים לְהֵלֵךְ בְּסֹדֵר
הַתְּפִטְרָה [ח"א ה, ה / ח"א נד, ה / ח"א עו / ח"ב עט]

"תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם" (מִיכָה ז, ב)

קיד.

(ח"א פז)

אִי-אֶפְשָׁר לָבוֹא לְאֵמוּנָה, רַק עַל-יְדֵי
'יְרֵאת-הָעֵנֶשׁ'. כִּי מַחְמַת
שֶׁהוּא יָרָא מֵהָעֵנֶשׁ, מֵאֲמִין שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ
הוּא תַקִּיף וּבַעַל הַיְכָלֵת וּבַעַל הַכַּחוֹת כָּלֵם,
וּמִזֶּה בָּא לְאֵמוּנָה יוֹתֵר גְּדוּלָּה.

נִמְצָא: תַּכְף בְּשִׁרְוֹצָה לִילֵךְ בְּדֶרֶךְ-הַיֵּשֶׁר,
צְרִיף לְהֵיוֹת לוֹ 'יְרֵאָה', הַנִּקְרָא
'צֶדֶק'. וּבִ'צֶדֶק' כְּתִיב (תְּהִלִּים ט, ט): "וְהוּא
יִשְׁפֹּט תֵּבֵל בְּצֶדֶק" - לְפִיכֵן מֵתְעוֹרְרִין עָלָיו
הַדִּינִים'.

אֵךְ כְּשֶׁבָּא אֵל הָאֱמֶת, הֵינּוּ אֵל הַ'יְרֵאָה'
הַנִּקְרָא 'אֵמוּנָה' - אֵז כָּל הַדִּינִין
נִמְתָּקִין בְּשִׁרְשׁוֹן.

וְזֶהוּ (מִיכָה ז, ב): "תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב חֶסֶד
לְאַבְרָהָם".

"תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב" - הֵינּוּ: לְהַ'יְרֵאָה', כִּי
'יַעֲקֹב' הוּא 'יְרֵאָה', מִלְּשׁוֹן (מִשְׁלֵי כב,
ד): "עַקֵּב עֲנֹה יְרֵאת ה'".

אז בּוֹדְאֵי: "חֶסֶד לְאַבְרָהָם" - כִּי 'אַבְרָהָם'
נִקְרָא מִי שֶׁבָּא לְדַבֵּק עִצְמוֹ לְהַשֵּׁם -
יִתְבָּרֵךְ, מִלְשׁוֹן "אָבוּא רַם".

קטו.

(ח"ב ב,ד)

כְּשִׁזְכִּיךְ לְבַחֲנֵינָה 'תּוֹדָה הַלְכָה' - עַל-
יְדֵי־זֶה נִתְגַּלָּה 'אור הָאֱמֶת'
וּמֵאִיר בְּהַדְבּוֹר'.

כִּי מִתְחַלָּה כְּשֶׁהַדְּמִים שׁוֹטְפִין עַל הַלֵּב -
הוּא בַּחֲנִינָה 'פְּגָם הָאֱמֶת' וְכוּ'.

אָבֹל אַחֲר־כֵּן כְּשִׁיזְצִיךְ מִהַצָּרָה, שְׂזָה
בַּחֲנִינָה 'תּוֹדָה הַלְכָה' - אֲזִי מֵאִיר
הָאֱמֶת, בְּבַחֲנִינָה (מִיכָה ז, כ): "תִּתֵּן אֱמֶת
לִיעֶקֶב, חֶסֶד לְאַבְרָהָם".

"חֶסֶד לְאַבְרָהָם" - הֵינּוּ: 'הַלְכוּת', שֶׁהֵם
בַּחֲנִינָה 'חֶסֶד', כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (כְּתוּבֹת צו): "כָּל הַמוֹנֵעַ תִּלְמִידוֹ
מִלְשֵׁמֶשׁוֹ, כְּאִלוֹ מוֹנֵעַ מִמֶּנּוּ חֶסֶד" וְכוּ' -
וּמֵאִיר הָאֱמֶת' וּמְשָׁלִים הַדְּבוּר, כִּי עָקַר
'שְׁלֵמוֹת הַדְּבוּר' עַל־יְדֵי אֱמֶת'.

קטז.

(ח"ב נו)

'מוֹשֶׁה' מְלַבֵּשׁ בְּכָל אִיבָר שֶׁל כָּל אֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל, וּמְזַבֵּיר אוֹתוֹ שִׁיעֵשֶׂה
הַמְצוּהַ הַשִּׁיבָה לְאוֹתוֹ אִיבָר.

כִּי רַמ"ח מְצוּוֹת כְּנֶגֶד רַמ"ח אִיבָרִים. וְעַל-
כֵּן 'מוֹשֶׁה' נִקְרָא "מְחַקֵּק" (בַּמְדָּבָר כ"א, יח;
דְּבָרִים ל"ג, כ"א; בְּבִאֲבֻתָּא טו.), שֶׁהוּא גִימְטְרִיָּא
'רַמ"ח' (בַּעַל־הַטּוֹרִים בְּרֵאשִׁית מ"ט, י; מְגַלְהַעֲמֻקּוֹת
פְּרֻשַׁת חֻקֵּת), שֶׁמְזַבֵּיר רַמ"ח מְצוּוֹת.

וְהַתְּלַבְּשׁוֹת מוֹשֶׁה בְּאִיבָרִים - זֶהוּ בְּעִצְמוֹ
בַּחֲנִינָה הַתְּלַבְּשׁוֹת הַדְּעִת
בַּחֲסָדִים. כִּי "מוֹשֶׁה הוּא הַדְּעִת" (זֶהר פְּקוּדֵי
ר"כ"א), וְהָאִיבָרִים הֵם רַמ"ח, בַּחֲנִינָה "אַבְרָהָם"
אִישׁ הַחֶסֶד, "שֶׁהוּא גִימְטְרִיָּא רַמ"ח'
אִיבָרִים" (רַש"י יִשְׁן בַּפְּרָשְׁתָּן, בְּרֵאשִׁית י"ב, ב; תַּנְחוּמָא
לְדִלְךָ טז; זֶהר יִתְרוֹ, הַשְּׂמֻטוֹת ח"ב רעו. זֶהר־הַקֹּדֶשׁ יִתְרוֹ;
תַּקּוּנֵי־זֶהר קכ"ז).

"בְּהַפְּרָאם - בְּאַבְרָהָם"
(בְּרֵאשִׁית רַבָּה י"ב, ט - עַל בְּרֵאשִׁית ב, ד)

קיז.

(ח"א סז, ז)

כְּשֶׁבָּא כְּבוֹד הַדָּשׁ אֶל הָאָדָם וּמְלַבֵּשׁ
בְּתוֹכּוֹ 'נֶפֶשׁ־דְּקֻדְשָׁה' - צְרִיךְ
לְרֹאוֹת לְהוֹלִיד אֶת הַנֶּפֶשׁ בְּנִקְלָה, כְּלִי 'קְשׁוּי'
הוֹלְדָהּ וְכוּ'.

וְאַחֲר־כֵּן כְּשֶׁנּוֹלָד הַנֶּפֶשׁ' - צְרִיךְ לְגַדֵּל
הַנֶּפֶשׁ'.

וּשְׁתֵּי בַּחֲנִינּוֹת אֵלוֹ, הַ'הוֹלְדָהּ' וְהַ'גְּדוּלָהּ' -
נַעֲשִׂין עַל־יְדֵי 'רֵאָה' וְ'אַהֲבָה' וְכוּ'.

כִּי הַ'הוֹלְדָהּ' - נַעֲשִׂית עַל־יְדֵי הַ'רֵאָה',
בְּבַחֲנִינָה (תַּהֲלִים מ"ח, ז): "רַעְדָה אַחְזָתֶם שֵׁם
חַיִל בַּיּוֹלְדָהּ".

וְאַחַר שֶׁנּוֹלָד - אֲזִי מְגַדִּילִין אוֹתָהּ עַל־יְדֵי
הַ'אַהֲבָה', בְּבַחֲנִינָה (בְּרֵאשִׁית ב, ד):
"אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַפְּרָאם".

הֵינּוּ: "בְּהַפְּרָאם", שֶׁהוּא לְאַחַר הַפְּרִיָּאָה
וְהַהוֹלְדָהּ - אֲזִי מְגַדִּילִין אוֹתָהּ עַל־
יְדֵי בַּחֲנִינָה 'אַבְרָהָם', שֶׁהוּא בַּחֲנִינָה 'אַהֲבָה',
בַּחֲנִינָה 'יָד יְמִין'.

"אבל אנחנו עמך בני בריתך, בני
אברהם אהבך וכו'" (תפלת שחרית)

וזהו (בראשית-רבה יב, ט): "בהפרא"ם,
באברה"ם".

קיט.

(ח"ב קכה)

בבקר אנו אומרים בתחלה (בתפלת שחרית):
"מה אנו מה חיינו" וכו' - ואנו
מקטינים עצמנו מאד.

ואחר-כך אנו אומרים: "אבל אנחנו
עמך בני בריתך" וכו' -
שאחר-כך אנו מחזקים עצמנו ומרימים את-
עצמנו, ואנו מספרים את גדלתנו,
ומתפארים: "שאנחנו עמו בני בריתו זרע
אברהם יצחק ויעקב" וכו'. כי כך צריך
להתנהג בעבודת-השם.

- ספר-המדות, עניני 'אברהם אבינו' -

קית.

(ספר-המדות - עניני 'אברהם אבינו')

[א] כשאדם רוצה להשיג איזהו השגה
בתורה - אזי נתעורר עליו קטרוג גדול, ואז
הוא בסכנה גדולה. וצריך להתלבש את-
עצמו בקלסתר-פנים של 'אברהם', ואז
נצול מהקטרוג (חדושין-דאורייתא ח"ב ו).

[ב] סגלה לביטל את ה'פחד', לזכר 'אברהם
אבינו' (פחד ד).

הַפְּטוּת פְּרִשְׁת לְךָ לְךָ

"למה תאמר יעקב ותדבר ישראל: נסתרה דרבי מה' ומאלקי משפטי יעבור" (ישעיה מ, כז)

א.

(לקוטי-הלכות גזלה ה, ח)

וְעַל-כֵּן אֶפְלוּ הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים מְאֹד מְאֹד, שָׁגוּ בְּזֶה כָּל אֶחָד אֵיזָה שְׂגִיאַת דָּקָה. וְאִם נִדְקְדַק בְּזֶה נִמְצָא: שְׂכַל הַפְּגָמִים שֶׁחֲשַׁבּוּ רַז"ל עַל גְּדוֹלֵי הַצְּדִיקִים אֲבוֹת הָעוֹלָם, כֻּלָּם הָיוּ בְּבַחֲיָנָה זֹאת, שְׂכַלְפֵי בַחֲיִנַת קִדְשָׁתָם דְּחָקוּ אֶת הַשְּׁעָה וְכוּ'.

וְכֵן יַעֲקֹב אָמַר (ישעיה מ, כז): **"נסתרה דרבי מה"**, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (עין בְּרֵאשִׁית-רַבָּה צא, י; צד, ג): שֶׁזֶהוּ הָיָה הַפְּגָם שָׁלוֹ, מִחֲמַת שְׂרָאָה צְרוּתָיו הַמְרַבִּים מַעֲשֵׂו וְלָכֵן וְכוּ'. בְּפֶרֶט צָרַת יוֹסֵף, וְהָיָה צְרִיף עַל-זֶה רַק לְהַתְּפַלֵּל בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים לִפְנֵי הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ.

וּבּוֹדָאֵי עָשָׂה כֵּן יַעֲקֹב אֲבִינּוּ, וְהַתְּפַלֵּל בּוֹדָאֵי הַרְבֵּה - אֲבָל מַעֲצָם צְרוּתָיו כִּלְכָלוּ דַעְתּוֹ הַקְּדוּשָׁה, עַד שֶׁאָמַר: **"נסתרה דרבי מה"** וְכוּ' - כִּי דָחַק אֶת הַשְּׁעָה לִפְנֵי בַחֲיִנַת קִדְשָׁתּוֹ, וְלֹא הִמָּתִין בְּרֵאשִׁית וְכוּ'.

"וקני ה' יחליפו כח" (ישעיה מ, לא)

ב.

(ח"א ס, ח)

עַל-יְדֵי שֶׁמְעוֹרָר בְּנֵי-אָדָם מִשְׁנַתָּם עַל-יְדֵי 'סְפוּרֵי-מַעֲשִׂוֹת' - נַעֲשֶׂה בַחֲיִנַת: **"לְהַתִּיר פֶּה אֱלֹמִים"** (סנהדרין ק).

כִּי מִקֵּדָם בְּשִׁהְיוּ בְּבַחֲיִנַת שְׁנָה, וְלֹא הָיוּ שׁוֹמְעִים הַתְּעוֹרְרוֹת הַחֲכָם - הָיוּ כְּחֹרְשִׁים וְלֹא הָיוּ שׁוֹמְעִים כְּלָל, וּמִחֲמַת זֶה לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לָהֶם לְדַבֵּר, כִּי "סִתָּם חֹרֵשׁ הוּא, שְׂאִינּוּ שׁוֹמְעֵ וְאִינּוּ מְדַבְּר" (תרומות פ"א, חגיגה ב:).

וְעַכְשָׁו שֶׁמְעוֹרְרוּ הַחֲכָם, וְשׁוֹמְעֵ דְבָרָיו - אֲזִי יְכוֹלִים לְדַבֵּר. וְזֶה בַחֲיִנַת: **"לְהַתִּיר פֶּה אֱלֹמִים"**.

וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא בַחֲיִנַת (סנהדרין ש"ט): **"לְהַתִּיר פֶּה עֲקָרוֹת"** - כִּי זֶה ה'דְּבוּר' שֶׁהָיָה מְצַמְצֵם אֶצְלָם כְּלִי-כֶּהָ זֶה זְמַן רַב, שֶׁהָיוּ חֹרְשִׁים וְאֱלֹמִים - עַכְשָׁו כְּשִׁיוֹצֵא ה'דְּבוּר', יוֹצֵא בְּכַח גְּדוֹל וְכוּ'.

וְזֶה הַפֶּחַ בְּאֵ לְכִלְיֵי-הוֹלָדָה, בַחֲיִנַת (בראשית מט, ג): **"כחי וראשית אנני"** - דְּהִינּוּ: 'בְּטַחְנֵי הַדּוֹר', שֶׁהֵם בַחֲיִנַת 'כְּלֵי הַהוֹלָדָה', הֵם מְקַבְּלִין זֶה הַפֶּחַ, בְּבַחֲיִנַת (ישעיה מ, לא): **"וקני ה' יחליפו כח" וכו' וכו'.**

וְעַל-כֵּן נִקְרָאִין ה'כְּלִיֹּת' (תהלים נא, ח): **"בטוחות"** - כִּי ה'כְּלִיֹּת' הֵם 'כְּלֵי-הַהוֹלָדָה'.

וּכְשֶׁמְקַבְּלִין 'בְּטַחְנֵי-הַדּוֹר', זֶה הַפֶּחַ שֶׁל הַדְּבוּר, הֵם מְקַבְּלִין עַל-פִּי דִין וּמִשְׁפָּט, כָּל אֶחָד לְפִי בְטַחְוֹנוֹ, כֵּן מְקַבֵּל הַפֶּחַ.

וְזֶה בַחֲיִנַת: **"פֶּתַח פִּיךָ לְאֱלֹמִים, אֵל דִּין כָּל בְּנֵי חַלּוּף"**, בַחֲיִנַת: **"קני ה' יחליפו כח"** - שְׁעַל-יְדֵי "פֶּתַח פִּיךָ" וְכוּ', עַל-יְדֵי-זֶה

יוצא 'בַּח הַדְּבוּר' אֶל 'פְּלִי-הַהוֹלָדָה', שֶׁהֵם הַבְּטָחָנִים, שֶׁמִּקְבָּלִין אוֹתוֹ עַל-פִּי דִין וּמִשְׁפָּט, בְּנִ"ל.

"מי העיר ממזרח, צדק יקראהו לרגלו"
(ישעיה מא, ב)

ג.

(ח"א לח, ד)

הַדְּבוּר 'נִקְרָא רְגֵל', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיה מא, ב): "צֶדֶק יִקְרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ", וְכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (תהלים נח, ב): "צֶדֶק תִּדְבְּרוּן".

ד.

(ח"א סז, ד-ה)

בְּשֵׁנוּפֵל הַמְּלָכוֹת וְהַכְּבוֹד לְהַעֲזִי-פָנִים - אַזִּי הִיא בְּחִינַת 'צֶדֶק'. כִּי אוֹת צְדִיק, הוּא יו"ד נו"ן, וְהַיּו"ד הִיא בְּהַחֲזֶרֶת פָּנִים מִן הַנו"ן, (פְּזָה: צ), שֶׁהִיא בְּחִינַת 'מְלָכוֹת' וְכוּ, הֵינּוּ בְּחִינַת 'הַסְּתֵרֶת-פָּנִים', דְּהֵינּוּ: שְׂאִין לְהַכְּבוֹד 'פָּנִים' וְכוּ.

וְאַזִּי הִיא בְּחִינַת (משלי ה, ה): "רְגֵלֶיךָ יִרְדוּת מוֹת" - דְּהֵינּוּ: שְׂקִיּוֹם 'מְלָכוֹת-דְּקֻדְשָׁה' צְרִיכִין לְקַבֵּל מֵהֶם וְכוּ.

וְצָרִיךְ לְהַעֲלוֹת אֶת הַכְּבוֹד וְהַמְּלָכוֹת מֵהֶם. וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי 'צֶדֶקָה', בְּבְחִינַת (שם י, ב): "צֶדֶקָה תַצִּיל מָוֶת" - דְּהֵינּוּ: שְׂעַל-יְדֵי 'צֶדֶקָה', מַעֲלִין וּמְצִילִין אוֹתָהּ מִבְּחִינַת: "רְגֵלֶיךָ יִרְדוּת מוֹת", וְעוֹשִׂין מ'צֶדֶק' 'צֶדֶקָה'.

כִּי 'צֶדֶקָה' הִיא בְּחִינַת 'הַמְּשָׁה חֲסָדִים', כִּי ה'צֶדֶקָה' הִיא בְּחִינַת 'חֲסֵד', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (סְפָה מַט'): "אֵין הַצֶּדֶקָה מִשְׁתַּלְמֶת אֶלָּא לְפִי חֲסֵד שְׂבָה, שְׂנֵאמַר

(הושע י, ב): "זָרְעוּ לָכֶם לְצִדְקָה וְקִצְרוּ לְפִי חֲסֵד".

וְעַל-יְדֵי בְּחִינַת ה'חֲמֻשָּׁה חֲסָדִים, עַל-יְדֵי-זֶה מוֹסִיפִין ה', וְנַעֲשִׂית מ'צֶדֶק' ק' 'צֶדֶק' ה'.

וּבְנִגְדֻזָּה נִזְכָּר בַּתּוֹרָה חֲמֵשׁ פְּעָמִים 'צֶדֶקָה' - בְּנִגְדֵי ה'חֲמֻשָּׁה חֲסָדִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'צֶדֶקָה', בְּנִ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת (ישעיה מא, ב): "מִי הָעִיר מִמְּזָרָה, צֶדֶק יִקְרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ". "מִי הָעִיר מִמְּזָרָה" - זֶה בְּחִינַת 'צֶדֶקָה', בְּבְחִינַת (שם מג, ה): "מִמְּזָרָה אָבִיא זְרַעְךָ", בְּחִינַת (הושע שם): "זָרְעוּ לָכֶם לְצִדְקָה" וְכוּ.

עַל-יְדֵי-זֶה: "צֶדֶק יִקְרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ" - הֵינּוּ: שְׂעַל-יְדֵי ה'צֶדֶקָה', אַזִּי ה'צֶדֶק' 'קוֹרָא אֶת ה'רַגְלִין' - שְׂמַעֲלִין אֶת ה'רַגְלִין' מִבְּחִינַת: "רַגְלֶיךָ יִרְדוּת" וְכוּ, בְּנִ"ל.

ה.

(ח"א פ)

"וּמִבְּלַעֲדֶיךָ לֹא יָרִים אִישׁ אֶת יָדוֹ וְאֵת רַגְלוֹ" (בְּרֵאשִׁית מא, מד). "רַגְלוֹ" הוּא בְּחִינַת 'צְבוּרוֹת', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיה מא, ב): "צֶדֶק יִקְרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ".

ו.

(ח"א קפ)

'מְעוֹת' הֵם בְּחִינַת 'דִּינִין', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ (פְּסָחִים קִיט. סְנֵהֲדִין קי. עַל דְּבָרִים יא, ז): "וְאֵת כָּל הַיְקוּם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיהֶם" - "זֶה מְמוֹנֵו שֶׁל אָדָם שֶׁמַּעֲמִידוֹ עַל רַגְלָיו". נִמְצָא: ה'מְעוֹת' הֵם בְּחִינַת 'רַגְלִין'.

וְזֶה בְּחִינַת (ישעיה מא, ב): "צֶדֶק יִקְרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ". וְ"צֶדֶק מְלָכוֹתָא קַדִּישָׁא"

גם כל ה'מדרגות התחתונות' המכנים בשם 'רגלים' - נתעלים על-ידי 'שמחת תורה ומצוה', כמו שכתוב: "צדק יקראהו לרגלו" - שהתורה והמצוה קוראים למעלה אלו ה'מדרגות התחתונות' וכו'.

"יתן כעפר חרב" (ישעיה מא, ב)

ח.

(ח"א ט, ד)

"אתלויין בהדן ההוא טיעא, ושקיל עפרא ומורח" (בבא-בבא עג:).

"ואתלויין בהדן ההוא טיעא" - שקשרנו עצמנו עם 'צדיק-הדור' שהוא בחינת 'משיח', 'כלליות התפלה'. (עגן בפנים עגן 'ההוא טיעא' שמרמז ל'צדיק-הדור').

"עפרא" - זה בחינת 'תפלה', כמו שכתוב (ישעיה מא, ב): "יתן כעפר חרב" ו'חרב' זה בחינת 'תפלה', כמו שכתוב (בראשית מח, כב): "בחרבי ובקשתי".

"ומורח" - כי יש לו פח הזה להריח, על-ידי שהוא כלול כל התפלות, ובתיב (ישעיה מח, ט): "ותהלתי אחטם לך".

"קרא הדרות מראש" (ישעיה מא, ד)

ט.

(ח"ב סז)

יש 'צדיק' שהוא היפי והפאר והחן של כל העולם כלו, בבחינת (בראשית לט, ו): "ויהי יוסף יפה תאר ויפה מראה", בחינת (תהלים מח, ג): "יפה נוף משוש כל הארץ" (זוהר

(תקוני-זוהר יז: 'פתח אליהו'), ו'מלכות' הוא בחינת 'דינין', פי 'דינא דמלכותא דינא' (גדרים כח. גטין י: בבא-קמא קיג: בבא-בבא נד: נה.). ועל-פן 'מעוֹת' הם בחינת 'דינין'.

ז.

(ח"ב פא)

כשאדם משמח עצמו ב'שמחה של מצוה', והשמחה גדולה כל-כך, עד שנוגעת עד רגליו, הינו שמרקד מחמת שמחה - זה הבחינה נקרא (תהלים צ, יב): "ונבא ללבב חכמה".

"הרגלים הם נצח והוד" (תקוני-זוהר יז. פתח-אליהו), "בחינת נביאים" (זוהר צו לה.) - נתעלים לבחינת 'לב', על-ידי ה'שמחה שבלב' - פי ה'שמחה' מעלה אותם.

וזהו ה'רקוד', שמעלה רגליו בכל-פעם. וכשלומד תורה או שעושה מצוה בכל-כך 'שמחה', שה'שמחה' נוגעת עד רגליו, ומעלה את רגליו למעלה - בזה נתעלים כל 'תומכי-דאורייתא', "שהם נקראים סמכי קשוט" (תקוני-זוהר קכג:).

וזה פרוש (ישעיה מא, ב): "צדק יקראהו לרגלו" - פי התורה והמצוה נקראים 'צדק', כמו שאמרו חז"ל (חלין פט. על תהלים נה, ב): "צדק תדברון" וכו', וכמו שכתוב (שם קיט, קעב): "כי כל מצותיך צדק".

גם ה'דבור-הרע' נקרא רגל, כמו שכתוב (שם טו, ג): "לא רגל על לשנו" - גם הוא נתעלה.

גם 'אדם' נתעלה, ב'ממון' הנקרא רגל, כמו שכתוב (דברים יא, ו): "ואת היקום אשר ברגליהם". (זה ממנו של אדם שמעמידו על רגליו. פסחים קיט. סנהדרין קי.).

ויגש רז.). כי זה ה'צדיק-האמת', הוא ההדור והיפי של כל העולם.

וְזֶהוּ (בראשית א, א): **"בְּרֵאשִׁית - רֵאשׁ בֵּית"** (תקוני-זוהר יח: כד.), בחינת ה'בעל-הבית' של העולם.

הֵינּוּ: ה'צדיק-האמת', שהוא היפי והפאר של העולם, שהוא בחינת 'יוסף', בחינת (בראשית מב, ז): **"וְיוֹסֵף הוּא הַשְּׁלִיט הוּא הַמְּשֻׁבֵּר"** וכו', בחינת **"ראש בית"**, בחינת **'בעל-הבית' של העולם וכו'.**

כִּי דַע: שְׁכָל הַדְּרוֹת בְּלָם, נְמֻשְׁכִּין מִן ה'צדיק' שהוא ה'ראש', בחינת: **"ראש בית"**, בחינת ה'בעל-הבית' של העולם כנ"ל - בבחינת (ישעיה מא, ד): **"קִרְא הַדְּרוֹת מֵרֵאשׁ"** - **שְׁכָל "הַדְּרוֹת" נְמֻשְׁכִּין מִן ה'ראש', דְּהֵינּוּ:** ה'צדיק' הנ"ל.

וְאֵזִי: כְּשֵׁישׁ זֶה ה'צדיק' שהוא ה'ראש' בית" - אֵזִי יֵשׁ בְּחִינַת 'ראש', וְיֵשׁ בְּחִינַת 'בית'. וְאֵזִי: בְּלָנוּ, דְּהֵינּוּ כָּל 'בְּנֵי-הַדּוֹר', כָּלֵם בְּחִינַת 'בְּנֵי-בֵית' וכו'.

וְהִנֵּה: כָּל "הַדְּרוֹת" בְּלָם, נְמֻשְׁכִּין מִן הַצְּדִיק שֶׁהוּא ה'ראש', בחינת: **"קִרְא הַדְּרוֹת מֵרֵאשׁ", כנ"ל.**

וְזֶה בחינת (בראשית ה, ט): **"אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נֹחַ"** - שְׁכָל ה"תּוֹלְדוֹת", דְּהֵינּוּ "הַדְּרוֹת", כָּלֵם נְמֻשְׁכִּין מִן 'נֹחַ', שֶׁהוּא בְּחִינַת ה'צדיק', בחינת ה'ראש', בחינת: **"קִרְא הַדְּרוֹת מֵרֵאשׁ", כנ"ל.**

וְדַע: שְׁגָם הַדּוֹר הָאֶתְרוּג', נְמֻשְׁךָ גַּם-כֵּן מִן ה'ראש' הנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת: **"קִרְא הַדְּרוֹת מֵרֵאשׁ"** - בחינת הַדּוֹר הָאֶתְרוּג', שְׁנְמֻשְׁךָ גַּם-כֵּן מֵה'ראש' הנ"ל, דְּהֵינּוּ:

ה'צדיק' הנ"ל, שהוא ה'ראש' והפאר וההדור של העולם.

"זֶרַע אַבְרָהָם אֱהָבִי" (ישעיה מא, ח)

י.

(ח"א ה, ה)

וְתִדַּע: שְׁצַרִּיךָ לְשִׁתְּךָ הַגְּבוּרוֹת' ב'חֲסָדִים', שְׁמֵאלָא' ב'יְמִינָא' וכו', כִּי עֵקֶר הַתְּגָלוֹת עַל-יַדֵּי ה'חֲסָדִים' וכו'. וְכֵן צַרִּיךָ לְשִׁתְּךָ ה'אַהֲבָה' עִם ה'יְרָאָה' - כְּדֵי שִׁיתְעַבֵּד רְעָמִים'.

וְזֶה (שמות יד, כז): **"וַיֵּשֶׁב הֵימָּ לַפְּנוֹת בְּקֶר לְאִיתָנוּ"**. **"וַיֵּשֶׁב הֵימָּ"** - הֵינּוּ יָם הַחֲכָמָה'. **"לַפְּנוֹת בְּקֶר"** - **"דָּא בְּקֶר דְּאַבְרָהָם"** (זוהר תְּרוּמָה קע:), בְּחִינַת: **"אַבְרָהָם אֱהָבִי"** (ישעיה מא, ח). **"לְאִיתָנוּ"** - דָּא גְּבוּרוֹת' וכו'.

יא.

(ח"א נד, ה)

כְּשֶׁה'דַּעַת' נִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ - נוֹפֵל מֵאַהֲבַת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ' לְאַהֲבַת הַבְּהֵמִיּוֹת', בְּבְחִינַת (הושע ד, ז): **"כִּי אָתָּה הִדַּעַת מְאֹסָתִי, וְאַמְאָסָךָ מִבְּחֵן לִי"**.

"כְּהֵן" - הֵינּוּ בְּחִינַת (ישעיה מא, ח): **"אַבְרָהָם אֱהָבִי"**, בְּחִינַת (תהלים קי, ד): **"אָתָּה כְּהֵן"**.

וְאֵז מֵתְנַבֵּר עָלָיו 'כֹּחַ הַמְּדַמָּה', שֶׁהוּא 'כֹּחַ הַבְּהֵמִיּוֹת', בְּבְחִינַת (המשך הפסוק שם בְּהוֹשַׁע): **"נְדַמּוּ עִמִּי מִכְּלֵי הַדַּעַת"**. **"נְדַמּוּ"** - הֵינּוּ: 'כֹּחַ-הַמְּדַמָּה'.

יב.
(ח"א עו)

בְּכָל יוֹם וַיּוֹם צָרִיךְ ה'תְּחַדְּשׁוּת־הַמַּחֲיִין.
וּלְנִסּוֹת וּלְהַרִים בְּחִינַת ה'מַחֲיִין-
דְּקַטְנוּת, וְלִבֵּא ל'הִתְחַדְּשׁוּת־הַמַּחֲיִין - זֶה
זוֹכִין עַל-יְדֵי בְּחִינַת 'אַבְרָהָם, בְּחִינַת
'אַהֲבָה' - כִּי עַל-יְדֵי 'תְּשׁוּבָה־מֵאֲהָבָה, זוֹכִין
ל'מַחֲיִין־דְּגְדֻלּוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'הַסָּדִים
וְרַחֲמִים'.

וְזֶה פְּרוּשׁ (תַּקּוּנֵי־זִכְרֵי קַבְט.): "מִסְטָרָא
דִּימִינָא, מִחָא חוּרָא בְּכַסְפָּא, הָדָא
הוּא דְכֻתִּיב (יְשַׁעְיָה מֵא, ח): 'זֶרַע אַבְרָהָם
אוֹהֲבִי'."

פְּרוּשׁ: מִמֵּדַת 'אַהֲבָה, נַעֲשֶׂה שְׂכָלוֹ צַח
כְּכֶסֶף, כִּי ה'מַח' נִקְרָא: "זֶרַע
אַבְרָהָם אוֹהֲבִי", שֶׁהִיא מֵדַת 'אַהֲבָה,
שֶׁמִּמֶּדָּה זֹאת בָּא ל'שְׂכָל צַח'.

יג.
(ח"ב עט)

'אַבְרָהָם' הוּא בְּחִינַת 'לְמַעַלָּה מִן הַזְּמַן' -
כִּי מֵדַתוֹ שֶׁל 'אַבְרָהָם' הִיא
'אַהֲבָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה מֵא, ח): "אַבְרָהָם
אוֹהֲבִי", וְ'אַהֲבָה' הוּא בְּחִינַת 'הִתְאַחְדוּת
הַזְּמַן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרָאשִׁית כט, כ): "בְּעֵינָיו
כִּימִים אַחָדִים בְּאַהֲבָתוֹ".

וְזֶהוּ בְּחִינַת 'תְּשׁוּבָה' וְכוּ'. כִּי 'תְּשׁוּבָה'
הִיא 'לְמַעַלָּה־מֵהַזְּמַן' וְכוּ'.

וְכֵן מִבְּאֵר בְּהַ'אֲלֹף־בֵּית הַחֻדָּשׁ' (סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת
- תְּשׁוּבָה ח"ב א): "יוֹם שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה
תְּשׁוּבָה, הוּא 'לְמַעַלָּה־מֵהַזְּמַן, וּמַעַלָּה כָּל
הַיָּמִים לְמַעַלָּה־מֵהַזְּמַן".

"אֲנָשִׁי מִצְתָךְ יִהְיוּ כְּאִין" (יְשַׁעְיָה מֵא, יב)

יד.
(ח"א נו, ח)

"עוֹנָה שֶׁהוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם טָעְמוֹ בְּהַ טַעַם
מִן" (קִדּוּשֵׁין לח). "עוֹנָה שֶׁהוֹצִיאוּ
מִמִּצְרַיִם", הֵינוּ: ה'מִצּוֹת' - "טָעְמוֹ בְּהַ טַעַם
מִן".

כִּי ה'שְׁלוֹם' תְּלוּי בְּדַעַת, וְ'מַחְלֶקֶת' הוּא
'הַפָּךְ הַדַּעַת'. אֲךָ יֵשׁ 'מַחְלֶקֶת לְשֵׁם־
שָׂמַיִם, שֶׁהוּא בְּאֵמֶת דַּעַת גְּדוֹל מְאֹד, יוֹתֵר
מִהַדַּעַת שֶׁל שְׁלוֹם, כִּי הִיא 'אַהֲבָה וְשְׁלוֹם
גְּדוֹל'.

וְזֶה: "עוֹנָה שֶׁהוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם" - כִּי
'מִצָּה' הִיא בְּחִינַת 'מַחְלֶקֶת', כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה מֵא, יב): "אֲנָשִׁי מִצְתָךְ יִהְיוּ
כְּאִין".

"שֶׁהוֹצִיאוּ" דִּיקָא - הֵינוּ: שֶׁה'מִצָּה'
שֶׁהִיא בְּחִינַת 'מַחְלֶקֶת',
"שֶׁהוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם" - "טָעְמוֹ בְּהֵם טַעַם
מִן"!

כִּי ב'מִצְרַיִם' שֶׁהִיא ה'דַּעַת' בְּגִלּוֹת' -
בּוֹדָאִי לֹא הִיא 'מַחְלֶקֶת לְשֵׁם־שָׂמַיִם'.
וְלֹאֲחֵר שֶׁהוֹצִיאוּ בְּחִינַת ה'מַחְלֶקֶת' מִן
ה'גִּלּוֹת־מִצְרַיִם' - הִיא בְּהֵם טַעַם מִן, בְּחִינַת
'דַּעַת גְּדוֹל, בְּחִינַת 'מַחְלֶקֶת לְשֵׁם־שָׂמַיִם'.

"אֵל תִּירָאִי תוֹלַעַת יַעֲקֹב" (יְשַׁעְיָה מֵא, יד)

טו.

(ח"א כח, כָּל הַתּוֹרָה)

הַמִּתְנַגְּדִים וְהַמְבַזִּים וְהַמְחַרְפִּים יִרְאִי־
הַשֵּׁם, זֶה מַחֲמַת שְׂמֻקְבָּלִים
תּוֹרָה מ'תְּלִמֵּי־חֻכְמִים שְׂדִין יְהוּדָאִין'.

כִּי תִלְמִידֵי־חֲכָמִים שְׂדִין יְהוּדָאִין,
מִקְבָּלִים תּוֹרָתָם מִהַשְׂדִּין שֵׁשׁ לָהֶם
תּוֹרָה נְפוּלָה מֵאַלְפִין נְפוּלִין. וּבְאַלְפִין אֵלוּ
כְּתִיב בְּשִׁלְמָה: "וַיִּדְבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מִשָּׁל
וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה וְאַלְפִי" (מְלָכִים־א ה, יב).

כִּי שְׁלֹמֹה זָכָה לָהֶם בְּקִדְשָׁה. אָבֵל הֵם
מִקְבָּלִין מֵהֶם דֶּרֶךְ הַקְּלָפוֹת וְכוּ'.
וְצָרִיכִין לְהִתְרַחֵק מְאֹד מִלְשֻׁמַּע מֵהֶם תּוֹרָה
וְכוּ'.

וְעֵצָה וְתַקּוּן לָזֶה: הִיא בְּחִינַת 'תּוֹלַע',
בְּחִינַת 'אַמוּנָה' וְכוּ', וְהוּא בְּחִינַת
'אַבְרָהָם', בְּחִינַת 'חֶסֶד', בְּחִינַת 'אַמוּנָה'. כִּי
עַל־יְדֵי 'אַמוּנָה' בְּחִינַת 'יְמִין' - מִתְגַּבֵּר עַל
אוֹיְבָיו וְכוּ'. וּבְזֶה הַחֶסֶד מִתְקַן אֵלוּ הָאַלְפִין
הַנְּפוּלִים.

וְאִי־אֶפְשָׁר לָבוֹא לְחֶסֶד, אֶלָּא עַל־יְדֵי
שִׂיכְנִים תִּלְמִידֵי־חֲכָמִים
צְדִיקִים לְתוֹךְ בֵּיתוֹ. כִּי "הַמְּכַנִּים אוֹרְחִים
תִּלְמִידֵי־חֲכָמִים אֲמַתִּיִּים לְתוֹךְ בֵּיתוֹ, כְּאֵלוּ
הַקְּרִיב תְּמִידִין", כְּמֵאֲמַר חֲזוֹן ל (בְּרָכוֹת י: עַל
מְלָכִים־ב ד, ט): "אִישׁ קָדוֹשׁ עוֹבֵר עָלֵינוּ
'תְּמִיד'" וְכוּ'.

וּבְזֶה הַשְּׂמוּשׁ שְׁעוֹמֵד עָלֵיהֶם וּמְשַׁמֵּשׁ
אוֹתָם, זוֹכֵה לְחֶסֶד הַנֶּ"ל, כְּמֵאֲמַר
(פְּתוּחוֹת צו): "כָּל הַמוֹנֵעַ תִּלְמִידוֹ מִלְשֻׁמְשׁוֹ,
כְּאֵלוּ מוֹנֵעַ מִמֶּנּוּ חֶסֶד".

וּבְשִׁבְלִי־זָה הִיָּה הַתְּמִיד: "כְּבֶשׂ" (שְׁמוֹת
כט, לט; בַּמִּדְבָּר כח, ד) - כִּי מִמֶּנּוּ
נִתְתַקְּנוּ הָאַלְפִין, בְּבְחִינַת (יְרֵמְיָה יא, יט): "וְאֲנִי
כְּכֶבֶשׂ אֲלוֹף".

וְזֶה בְּחִינַת "כְּבֶשׂ" - "שְׁכַבְוֹשׁ תַּחַת יַד רַבּוֹ
וּמְשַׁמֵּשׁ אוֹתָם".

וְזֶה 'תְּמִיד' - גִּימַטְרִיא ד' אֲלָפִין [ד' פְּעָמִים:
אֶל־ף] - שֶׁהוּא 'תַּקּוּן הָאַלְפִי־ן'.

וְשִׁמְעֵנוּ מִפִּי הַקְּדוֹשׁ: "שְׂזֹאת הַתּוֹרָה,
מִרְמֵז בָּהּ כָּל הַפְּנוּנוֹת שֶׁל 'פְּרֻשַׁת
הַתְּמִיד' שְׂאוֹמְרִים בְּבִקְרָא! - וּבֵאֵר לָנוּ קֶצֶת.

וְעַיִן בְּפְנוּנוֹת, וְתִרְאֶה וְתִבִּין: שֶׁכָּל הַפְּנוּנוֹת
שֶׁל 'פְּרֻשַׁת הַתְּמִיד', מְבֹאֲרִים בַּתּוֹרָה
הַזֹּאת.

כִּי מְבֹאֵר שָׁם: שֶׁתְּמִיד' מְכַנִּיעַ 'קְלָפוֹת־
דַּעֲשִׂיָּה' וְכוּ', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'עֲבוּדָה־זָרָה'
וְכוּ'. וְ"עוֹלָת" גִּימַטְרִיא שֵׁם אב"ג ית"ץ וְכוּ',
שֶׁהוּא בְּחֶסֶד' וְכוּ', בְּסוּד: "וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם
בְּבִקְרָא" (בְּרֵאשִׁית יט, כז; כא, יד; כב, ג).

וְהוּא סוּד (יִשְׁעִיָּה מא, יד): "אֵל תִּירָאִי
תּוֹלַעַת" וְכוּ'. וַיֵּשׁ כְּנֻגְדוֹ בְּקְלָפָה
'תּוֹלַע', אֲשֶׁר מְכַלָּה וְאוֹכֵל הַכֹּל וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן צָוָה הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמָיו:
לְהַקְרִיב 'עוֹלָת' תְּמִיד' - לְהִתְגַּבֵּר
'עוֹלָת' תְּמִיד' שֶׁבְּקִדְשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת
"תּוֹלַעַת יַעֲקֹב", עַל הַתּוֹלַע שֶׁבְּקְלָפָה'
וְכוּ'.

וְדַע: כִּי כָּל 'קֶרְבֵּן עוֹלָה', הִיא בְּבְחִינַת
'לֹאָה' וְכוּ', וְלָכֵן בָּא 'עוֹלָת תְּמִיד'
כְּנֻגְדָּה - כְּדִי לְמַתֵּק דִּינֶיהָ, כְּדִי שֶׁלֹּא יִשְׁלֹט
וַיִּמְשַׁל הַתּוֹלַעַת הַטָּמֵא, וְ"תּוֹלַע" יִחְזֹר
לְ"עוֹלָת".

וְזֶה שְׁכַתּוּב (בַּמִּדְבָּר כח, ו): "עוֹלָת תְּמִיד" - כִּי
'תְּמִיד' בְּגִימַטְרִיא ד' אֲלָפִין שְׁלוֹקַחַת
'לֹאָה' וְכוּ'.

כָּל־זֶה מְבֹאֵר בְּפִרְיֵי־עֵץ־חַיִּים, 'שַׁעַר
הַקְּרִבָּנוֹת' פֶּרֶק ד', עֵינֵי־שֵׁם הַיֵּטֵב,
וְתִדְקָדֵק וְתִרְאֶה: שֶׁכָּל־זֶה מְבֹאֵר בַּהַתּוֹרָה
הַנֶּ"ל.

כִּי מְבֹאֵר שָׁם: שֶׁהַמִּתְנַגְּדִים הַמְחַרְפִּין יִרְאִי-הַשָּׁם, זֶה נִמְשָׁךְ מִה'אֲלֹפִין הַנְּפוּלִים, שְׂאֵלוֹ ה'אֲלֹפִין בְּקִדְשָׁהּ הֵם בְּחִינַת 'לֹא-ה', וְאַצְלָם נַעֲשֶׂה מְזֵה בְּחִינַת (ישעיה ז, יג): "הַמַּעֲט מִכֶּם הַלְּאוֹת אֲנָשִׁים, כִּי תֵּלְאוּ גַם אֲלֹקִים", כְּאֵלוֹ לֹא-ה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִלְּעֶזֶר וְכו'.

כִּי מ'לֹא-ה' נַעֲשֶׂה אֲצֻלָּם בְּחִינַת 'לֹא-ה', כִּי הֵם יוֹנְקִים מִהַדְּיָנִים הַקָּשִׁים שֶׁב'לֹא-ה', שֶׁמִּשָּׁם אֲחִיזַת הַקְּלָפוֹת הַקְּשׁוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲבוּדָה-זָרָה הַנִּלְלָה.

וְזֶה מֵה שֶׁמְבֹאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְלָה: שְׁנוּפְלִים ב'כְּפִירוֹת, בְּחִינַת 'עֲבוּדָה-זָרָה'. וְהַתְּקוּן: "אֲנֹכִי תוֹלַעַת וְלֹא אִישׁ" וְכו' (תהלים כב, ז), הֵינּוּ בְּחִינַת: 'תוֹלַעַ דְּקִדְשָׁהּ, שֶׁמִּכְנִיעַ 'תוֹלַעַ דְּקִלְפָּה'.

וְזֶה שֶׁמְבֹאֵר לְעֵיל בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְלָה: שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אֲבָרָהִם'. כִּי כֵן מְבֹאֵר שָׁם בְּפִנּוֹת: ש'תוֹלַעַ דְּקִדְשָׁהּ, בְּחִינַת 'עוֹלָם-תְּמִיד', הוּא בְּחִינַת 'חֶסֶד', בְּחִינַת 'אֲבָרָהִם', בְּחִינַת 'חֶסֶד שֶׁבְּגִבּוֹרָה'.

וְזֶה שֶׁמְבֹאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְלָה שֶׁהוּא בְּחִינַת: "בְּגִבּוֹרֹת יֵשַׁע יְמִינוֹ" (שם כ, ז), הֵינּוּ בְּחִינַת 'חֶסֶד שֶׁבְּגִבּוֹרָה'.

וְזֶה שֶׁמְבֹאֵר שָׁם: "שֶׁעֵקֶר הַתְּקוּן, עַל-יְדֵי שִׁיכְנִים אֲוֵרָחִים תִּלְמִידֵי-חֲכָמִים בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, שֶׁנֶּחֱשָׁב כְּאֵלוֹ הַקְּרִיב תְּמִידוֹ, כִּי 'תַּמ' ד' בְּגִימָטְרִיא ד' אֲלֹפִין".

כִּי עֵקֶר הַתְּקוּן: עַל-יְדֵי בְּחִינַת 'קָרִיב תְּמִיד', שְׁעוֹלָה ד' אֲלֹפִין, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְּתַקְּנִין הָאֲלֹפִין הַנִּלְלָה, וְזוֹכִין לְבְּחִינַת 'תוֹלַעַ דְּקִדְשָׁהּ, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'עוֹלָם-תְּמִיד', בְּחִינַת (מִכָּה ז, ט): "חֶסֶד לְאֲבָרָהִם".

עַיִן בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְלָה וּבְפִנּוֹת הַיֵּטֵב, וְתִבִּין אִיךְ נִכְלָלוּ כָּל הַפִּנּוֹת שֶׁל פְּרֻשַׁת הַתְּמִיד בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְלָה. עַיִן הַיֵּטֵב וְתִבִּין פְּלֹאוֹת.

"וְגֹאֲלֶךָ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל" (ישעיה מא, יד)

טז.

(סִפְרֵ-הַמִּדּוֹת צְדִיק קִנְיָא)

'בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ, תִּלְוִי ב'קָרִיב הַצְּדִיק'.

[הָרֵב מִטְּשַׁעְהָרִין ז"ל צִיָּן לְפָסוּק הַזֶּה (ישעיה

מא, יד): "וְגֹאֲלֶךָ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל".]

עניני גשמים לימות הגשמים

ה'גשמים' נתברך ה'פרוטה', הינו ה'נפים'
 "דפריטא שפותה" (שם כה:).

ואלו בני-אדם המכחישים כל הנפים,
 ואומרים שהכל דרך-הטבע, ואם
 רואים איזהו נס, הם מכסים את ה'נס' עם
 דרך-הטבע, שאומרים: 'שזה דרך הטבעים'
 - נמצא: א) שפוגמים ב'תפלה'! כי ה'תפלה'
 היא נפים' שמשנה את הטבע. ב) ופוגמים
 ב'אמונה'! שאין מאמינים בהשגחת הבורא
 יתברך. ג) ופוגמים ב'ארץ-ישראל'! שהוא
 מקום הנפים' בנ"ל.

וזוה שאמרו חז"ל (סנהדרין צז:): "אין משיח
 בן-דוד בא, אלא עד שתכלה פרוטה
 מן הכיס" - הינו: שיכלו האפיקורסים שאין
 להם אמונה בנפים, ומכסים כל הנפים
 ב'דרך-הטבע', כי עקר הנפים בארץ-ישראל
 בנ"ל.

וזוה פרוש: "עד שתכלה פרוטה מן הכיס"
 - כ'שתכלה' בני-אדם המכסים'
 בכליות הנפים, הכלולים ב'מלאך דפריטא
 שפותה" (תענית כה:), ותתרבה אמונה'
 בעולם - אז יבא משיח' - כי עקר הגאולה
 תלוי בזה.

ג.

(ח"א יג, ה; הוספות מכתב-יד רבנו ז"ל
 השיך להתורה הזו, הנדפס בסוף הספר)
 "כד הוה אצטריך עלמא למטרא" (תענית
 כג:). 'למטרא' - הינו: 'לתורה', כמו
 שכתוב (דברים לב:): "יערף כמטר לקחי".

א.

(ח"א ד, בסוף)

"שיתין מחוזה" (בבא-בבא עג:). רמז על
 בחינת "ששים גברים" (שיר-
 השירים ג, ז), שמשם בא 'פרנסה', כמו
 שאמרו: "גבורות גשמים" (ברכות פ"ה מ"ב;
 תענית פ"א מ"א).

ב.

(ח"א ז, א; ח"א ט, ה)

עקר ה'גשמים' בארץ-ישראל, כי שם
 ה'תהומות', הינו ה'נפים', הינו
 'אמונה', תפלה'.

וזוה שאמרו חז"ל (תענית ח:): "אין הגשמים
 יורדין אלא בשביל אמונה" - הינו:
 בחינת 'ארץ-ישראל', בחינת 'תפלה', בחינת
 'אמונה' - כי 'ארץ-ישראל שותה תחלה'
 (שם י), ושתייתה מה'תהומות', לשון (רות א,
 ט): "ותהם כל העיר", שעל דבר נפי
 'תמהין העולם' - ששם ה'תהומות' בחינת
 'נפים'.

וזוה שאמרו חז"ל (שם כה: על שיר-השירים ב,
 יב): "קול התור נשמע בארצנו", לענין
 'גשמים' - כי עקר ה'גשמים' נשמע ב'ארץ-
 ישראל' - כי שם ה'תהומות', הינו ה'נפים',
 הינו: 'אמונה', תפלה'.

וזוה שאמרו חז"ל (שם ח:): "בשעה
 שהגשמים יורדין, אפלו פרוטה
 שבבים מתברכת". "פרוטה שבבים" -
 שפעמים נתכסה פח הנפים, ועל-ידי

ד.

(ח"א מ)

על-ידי 'עבודה-זרה', נמנע ה'מטר' - כמז שפכתוב (דברים יא, טז): "ועבדתם אלהים אחרים וכו', ולא יהיה מטר".

וכש'אין 'מטר', אין 'שבע'.

וכש'אין 'שבע', אין 'שלוש' - כמז שפכתוב (תהלים עב, ג): "ישאו הרים שלום לעם", כמז שפרש רש"י.

[זה לשונו: ומהו ה'שלוש' שה'הרים' נושאים כשהן עושין פרות - אין עין הבריות צרה, וקורא איש לרעהו 'אל תחת גפן ואל תחת תאנה' (כמז שפכתוב בזכריה ג, י על לעתיד-לבוא, מרב שלום שיהיה אז)].

וכש'אין 'שלוש', אזי אין איש עוזר לחברו. וכל אחד צריך לנסע ולטלטל ממקום למקום בשביל פרנסתו.

ה.

(ח"א ס, ג)

כל מיני 'עשירות' - דהינו: כל מיני דגן, וכל האילנות ועשבים, וכל מיני מתכות, הם רק על-ידי 'גשמים'.

וכן כל ה'אוצרות' - הם על-ידי 'גשמים', כמז שפכתוב (דברים כח, יב): "יפתח ה' לך את אוצרו הטוב לתת מטר ארצה" וכו'.

וה'גשמים' - הם מבחינת ה'נשימה', שמכניסין ומקבלין אויר מן החוץ, כמז שפכתוב (איוב לז, י): "מנשמת אל-יתן קרח ורחב מים במוצק".

וזה בחינת (משלי י, טז; יח, יא): "הזן עשיר קרית עזו", הינו שה'עשירות' הוא על-ידי בחינת ה'נשימה', שהוא אויר הקר שמקבלין בכל רגע מן החוץ. וזהו: 'קרית עזו', בחינת (איוב לז, ז): "גשם מטרות עזו".

וזה שפכתוב (ירמיה יד, כב): "היש בהבלי הגזים מגשמים". כי "בהבלי הגזים" - שהם בחינת ה'פסק הנשימה', בחינת "הבל היפי" (משלי לא, ל) - אין שם בחינת 'גשמים' - כי 'גשמים' הם רק על-ידי ה'נשימה' (עין בפנים).

ו.

(ח"א פח; ח"א קיד)

ה'ברכות' וה'שפע', הם בחינת 'מטר'.

ז.

(ח"ב א, יב)

כל הדברים נחלקים זה מזה ב'מראה' טעם וריח". בשביל זה הדבר המגדל כל הצמחים, נקרא בשם 'מט"ר', ראשי-תבות: מ'ראה, ט'עם, ר'יח.

ח.

(ח"ב ה, א)

כל ה'רפואות' הם על-ידי 'עשבים', וגדלים רק על-ידי 'אמונה' - כמז שאמרו רז"ל (תענית ח): "אין הגשמים יורדין אלא בזכות אמונה, שנאמר (תהלים פה, יב): 'אמת מארץ תצמח, וצדק משמים נשקה'".

שכשיש 'אמונה' - אז יורדין 'גשמים', וצומחים 'עשבים', ואזי יש 'רפואות'.

אבל על-ידי 'נפילת האמונה' - אין 'גשמים', ואזי אין 'רפואה'.

ט.

(ח"ב ה, טז)

גם כשה'ראה' בשלמות, זה בחינת 'תקון השנה' - כי ה'שנה' על-ידי ה'ראה'. כי ה'ראה' היא 'קר ולח', ועל-ידי 'קר ולח', על-ידי זה עקר השנה.

ועל-כן בשעת גשמים' אז הוא זמן שנה, פי אז ערב לאדם השנה מאד, וזה מחמת שהגשמים' הם קר ולח, קרירות ולחות. וכן בבקר השנה ערבה אז גם-כן, פי אז יורד השל, ואזי גם-כן הוא קר ולח.

י.

(ח"ב ח, יב)

שנה ודמיון' הוא תלוי בה'ראה', פי עקר שנה ודמיון' הוא על-ידי קר ולח. ועל-כן בעת הגשמים', אז נופל שנה' על האדם, וה'ראה' היא קר ולח, שעל-ידיה בא שנה ודמיון', הינו ה'דמיונות' הבאין לאדם בעת השנה, שזה בחינת 'כח-המדמה'.

יא.

(ח"ב ס)

ה'גשמים' נעשין על-ידי ה'אדים' העולים מן הארץ, כמו שכתוב (בראשית ב, ו): "ואד יעלה מן הארץ והשקה את כל פני האדמה".

וכשיש מלחמות ושפיכות דמים' - אזי נעשה מן ה'אדים' הנ"ל, שפיכות דמים'.

וזה שכתוב (יחזקאל לה, ח): "ותגר את בני ישראל על-ידי הרב בעת אידם" - הינו בחינת אדים' הנ"ל, שעל-ידם נעשה ה'שפיכות דמים'.

וכן בכמה אמות: מצרים' ועמון' ומואב, כשנבא על מפתחם, נאמר שם: "בעת אידם" - בחינת אדים' הנ"ל, שעל-ידם נעשה השפיכות דמים'.

ועל-כן כשיש מלחמות ושפיכות דמים' - אזי האדמה נותנת כחה לשם - פי מן ה'אדים' העולים ממנה, נעשה ה'שפיכות דמים'.

ועל-כן אין יורדין גשמים' - פי ה'גשמים' נעשין מן ה'אדים', ועכשו נעשה מן ה'אדים' ענין אחר, דהינו שפיכות דמים' הנ"ל.

וזה שאמרו רז"ל (תענית ח): "בשעת גשמים, אפלו גיסות פוסקות בו" - פי כשיש גשמים', נפסקים ה'גיסות' וה'מלחמות'.

יב.

(ח"ב ס)

על-ידי מי שאומר תורה ברבים, ושומעים תלמידים שאינם הגונים - על-ידיה בא גם-כן עצירת גשמים' - פי על-ידי כבוד התורה' בא גשמים', בבחינת (שמות טז, י): "וכבוד ה' נראה בעיני". ועל-ידי הענין בא גשמים'.

וזה בחינת (תהלים כט, ג): "אל הכבוד הרעים, ה' על מים רבים" - הינו: בחינת גשמים' שבאים על-ידי כבוד השם', בחינת כבוד התורה'.

ו"הלומד תורה לתלמיד שאינו הגון, הוא כזורק אבן למרקולים" (חלין קלג): ו'מרקולים' פרושו: "מר קלוס, הינו חלוקה הכבוד" (תוספות סנהדרין סד, עבודה זרה נ).

נמצא: כשלומד תורה לתלמיד שאינו הגון - הוא הפך הכבוד. ועל-כן בא על-ידיה עצירת גשמים' - הפך הכבוד, שעל-ידו באין גשמים'.

וזה בחינת (משלי כו, א): "כמטר בקציר, כן לא נאווה לכסיל כבוד" - הינו: כשלומד תורה לתלמיד שאינו הגון, שזה בחינת: שנותן כבוד התורה לכסיל, על-ידיה מקלקל ה'גשמים'.

וְזָהוּ: "כַּמְטֵר בְּקִצִּיר" - הַיְנוּ: קִלְקוּל
הַגְּשָׁמִים שֶׁיּוֹרְדִין שְׁלֹא בְּעוֹנָתוֹ, כִּי
בְּשַׁעַת הַקִּצִּיר, אֵזִי אֲדַרְבָּא מְזִיק הַמְטֵר.

"כֵּן לֹא נֶאֱוָה לְכַסִּיל כְּבוֹד" - כִּי עַל-יַד־
זֶה בְּעֶצְמוֹ הוּא קִלְקוּל הַגְּשָׁמִים'
בְּנ"ל.

יג.

(ספר-המדות, עניני גשמים)

[א] שְׁנָה שֵׁישׁ הַרְבֵּה גְּשָׁמִים - סִימָן
שְׁנוּלָדִים בְּזֶה הַשְּׁנָה הַרְבֵּה זְכָרִים. (בְּנִים צב)

[ב] אֵין הַגְּשָׁמִים נֶעְצְרִין - אֶלֶּא עַל בְּטוּל
תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת, וּמַסְפְּרֵי לְשׁוּן-הָרַע,
וְעִזִּי-פָנִים, וּבְטוּל-תּוֹרָה, וְעוֹן גָּזַל. (מְמוֹן כו)

[ג] הַתְּקוּן לְמֵטֵר - יִרְבֶּה בְּתַפְלָה. (מְמוֹן כז)

[ד] כְּשֵׁישׁ שִׁבְעַת בְּעוֹלָם - אֵזִי הַחֲלָשׁוֹת
נִתְמַעֲטִים. (מְמוֹן כט)

[ה] אֵין הַגְּשָׁמִים נֶעְצְרִין - אֶלֶּא עַל פּוֹסְקֵי
צְדָקָה בְּרַבִּים, וְאֵינָם נוֹתְנִים. (מְמוֹן לו)

[ו] 'מֵטֵר' - בְּשִׁבִיל יְחִיד. ו'פְּרִנְסָה' - בְּשִׁבִיל
רַבִּים. וְיְחִיד דְּאֵלִים זְכוּתִיהָ, כְּרַבִּים דְּמִי.
(מְמוֹן נא)

[ז] עַל-יַד־יְדֵי קְדוּשָׁה עַל הַיּוֹן - בָּא 'מֵטֵר',
וְנִשְׁמַע תְּפִלָּתוֹ. (מְמוֹן נב)

[ח] 'מֵטֵר' - בְּזְכוּת אָדָם אֶחָד, וְשָׂדֶה אֶחָת,
וְעֵשֶׂב אֶחָד. וּבְזְכוּת הָאָרֶץ, וְחֶסֶד, וְיִסּוּרִין.
(מְמוֹן נד)

[ט] הַגְּשָׁמִים נֶעְצְרִין - בְּשִׁבִיל עֲבוּדָה-זָרָה,
וּבְשִׁבִיל נְאוּהָ, וּבְשִׁבִיל צְדִיק שְׁלֹא נִסְפַּד
כַּהֲלָכָה, וּבְשִׁבִיל מְקַפְּחֵי פְּרִנְסַת אַחֲרִים.
(מְמוֹן נה)

[י] מִי גְּשָׁמִים - מְסַגְּלִין לְמִי שְׂאִין לוֹ
'גְּבוּרַת אֲנָשִׁים'. (סְגָלָה ח"ב ג)

[יא] אֲמִירַת תְּהִלִּים, סְגָלָה לְהוֹרִיד גְּשָׁמִים.
"תְּהִלָּם" - "לְמֵטֵר הַגְּשָׁמִים תִּשְׁתַּחֲוֶה מַיִם"
(דְּבָרִים יא, א). (סְגָלָה ח"ב ד; תְּפִלָּה ח"ב ז)

[יב] עַל-יַד־יְדֵי 'עֲזוֹת' - גְּשָׁמִים נֶעְצְרִים.
וּבִידוּעַ שְׁנִכְשָׁל בְּעֵבְרָה, וְסוּפוֹ שִׁיבְשָׁל
בְּעֵבְרָה, וּמִתָּר לְקִרְוֹתוֹ רָשָׁע, וּמִתָּר
לְשִׁנְאוֹתוֹ, וְהוּא אֶחָד מִתַּתְקַע"ד דְּדוֹרוֹת. (עֲזוֹת
ט)

[יג] עַל-יַד־יְדֵי צְדָקָה - בָּא גְּשָׁם. (צְדָקָה מז)

[יד] כְּשֵׁי אֲנָשִׁים נוֹתְנִים צְדָקָה - עַל-יַד־יְדֵי-זָהָה
הַפְּרוֹת נִתְבָּרְכִין, וְהַשְּׁלוֹם בְּעוֹלָם. (צְדָקָה מט)

[טו] בְּעוֹן תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת - הַשָּׁמַיִם
נֶעְצְרִים, וְהִיקָר הוּא. (צְדָקָה נז)

[טז] הַגְּשָׁמִים יוֹרְדִין - בְּזְכוּת 'שְׂמַחַת חֵתָן
וּפְלָה'. (שְׂמַחָה כג)

[יז] הַשְּׁלוֹם - סִימָן לְשִׁבְעַת. (שְׁלוֹם כב)

[יח] לְמוֹד 'מַסְכַּת שְׁבוּעוֹת' - מְסַגְּל לִירִידַת
הַגְּשָׁם. (שְׁבוּעָה ג)

[יט] בְּעַל-תְּשׁוּבָה, יִתְפַּלֵּל עַל הַגְּשָׁם. וְעַל-
יְדֵי-זָהָה מְכַפְּרִין לוֹ עַל עוֹנוֹתָיו. (תְּשׁוּבָה קא)

[כ] בְּיוֹם הַגְּשָׁמִים - יִשׁוּעָה פָּרָה וְרַבָּה
בְּעוֹלָם. וּמְלִיצֵי-זְכוּת נִכְנָסִין לְפָנָיו. (תְּפִלָּה טז)

לקוטי תפלות

פרשת לך לך

תפלות בענין: לך לך מארצך | ארץ ישראל מסגל לבנים | ואגדלה שמך | אחד היה
אברהם | ואת הנפש אשר עשו | זאת בריתי אשר תשמרו | ברית מילה | והיה תמים |
חסד לאברהם | מדות טובות של אברהם אבינו | רצון וחשק חזק כמו אברהם אבינו

”נכספה וגם כלתה” נפשם להיות שם.
ורבם באו לשם, ותקנו שם מה שפעלו,
וזכו שם למה שזכו.

הכל על-ידי קדשת ארץ-ישראל,
שהיא נקדה הקדושה של כל
העולם.

אשר טרח ויגע 'אברהם אבינו' על-יו-
השלום - ימים ושנים הרבה מאד.

והביט - וראה - והבין -

וחקר - וחקק - וחצב -

ומדרד - ושקל - ומנה.

עד שגלה לו השם-יתברך את הארץ
הקדושה הזאת, שהיא יסוד נקדת

☪ [א] לקוטי-תפלות ח"א פד ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קנה,
'אריכת-אפים על-ידי ארץ-ישראל')

”לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך,
אל הארץ אשר אראך” (בראשית יב, א)

”לזרעך אתן את הארץ הזאת” (בראשית יב, ז)

שנזכה מהרה לבא ל'ארץ-ישראל', אשר טרח ויגע
'אברהם אבינו' על-יו-השלום ימים ושנים הרבה מאד,
עד שגלה לו השם-יתברך את הארץ הקדושה הזאת

אנא יהוה, רחמן מלא רחמים, חסדן
מלא חסדים, טוב מלא טובות,
צדיק מלא צדקות, מושיע מלא ישועות.

הטיבה ברצונך עמי, ותן לי ברחמים
וחסד ובמתנת-חנם, שאזכה
מהרה לבא לארץ-ישראל, לארץ
הקדושה, הארץ אשר ירשו אבותינו,
הארץ אשר כל הצדיקים-אמתיים

הקדשה, יסוד האמונה, והבטיחו להנחיל אותה לזרעו אחריו לדורותם.

על-כן רחם עלי למען שמך, וזכני בזכותו וכחו, ובזכות כל הצדיקים שזכו לבא לשם.

שאזכה גם אנכי הנבזה והפחות בתכלית שאין פחיתות אחריו - לדלג ולקפץ מהרה, על כל המניעות, והעפובים, והסכסוכים, המונעים מלנסע לארץ-ישראל. לשפר הכל מהרה, ולבא בזריזות גדול לארץ-ישראל הקדושה.

חום ורחם עלי, והביאני לשלום מהרה לארץ-ישראל. וחזק ואמץ דעתי ולבבי, שאזכה לעבר על כל המניעות והעפובים והבלבולים, ועל כל מניעות המזח. ותשפיע לי ממון בשפע על הוצאות וכל הצטרכות הדרך.

ואזכה לנסע בשלום, ולבא בשלום לארץ-ישראל, שלום בגופי ובתורתי ובממוני, שלום בלי פגע. ותצילני מכל מיני הרהורים רעים, ומכל מיני פגמים.

ולא יגיע לי הזק חס-ושלום על-ידי הדרך הרחוק הזה, בשום דבר שבעולם, בגוף ונפש וממון, לא בגשמיות ולא ברוחניות. ואצא בשלום, ואבוא בשלום.

ואזכה לפעל שם בארץ-ישראל כל צרכי. לזפות להתקרב אליך באמת על-ידי קדשת ארץ-ישראל, ולילך ולעלות מדרגא לדרגא, בקדשה ובטהרה גדולה כרצונך הטוב.

❁ [ב] לקוטי-תפלות ח"א מח ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א מח, 'על אשר מעלתם')

"לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך, אל הארץ אשר אראך - ואעשה לגוי גדול" (בראשית יב, א-ב)

"ושים תזכה לבנים" (רש"י)

- ארץ-ישראל מסגל לבנים -
שנזכה לבא לארץ-ישראל -
ונזכה לבנים חיים וקיימים

ותזכני מהרה, לבא לארץ-ישראל, לארץ-הקדושה, חיש קל מהרה.

וזכנו ברחמיך הרבים, לבנים חיים וקיימים, לעבודתך וליראתך ולתורתך. חוס וחמל ורחם, ותן לבנינו ולבנותינו, ולכל יוצאי-חלצינו, חיים טובים וארפים, (ובפרט להילד פלוני בן פלוני וכו'. ולהילדה פלונית בת פלונית וכו').

רחם עליהם ועלינו בזכות אבותם, ותן להם חיים טובים וארפים, ותאריך ימיהם ושנותם, יהמו נא ויכמרו נא רחמיך עליהם ועלינו, ותאמר די לצרותם.

"היטיבה יהוה לטובים ולישרים בלבותם". יהי שלום בחילם שלוה בארמנותם, אין פרץ ואין יוצאת ואין צוחה ברחובותם, לעד ולדורות ולדורות דורות, ראשיתם מצער, ישגה מאד אחריתם, "כפאשר השמים החדשים והארץ החדשה, פן יעמד זרעם ושמותם".

וְתַצִּיל אוֹתָם וְכָל יְלָדֵי עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל,
 מֵעֵינֵי-הָרֶעַ, וּמִפְּגַע רָע, וּמִכָּל
 מִינֵי נֹגַע וּמַחֲלָה, וְתִשְׁלַח לָהֶם רְפוּאָה-
 שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם, לְכָל רַמ"ח אַבְרֵיהֶם
 וְשֵׁס"ה גִּידֵיהֶם, וַיִּזְכּוּ לַהֲיוֹת חַיִּים
 בְּרִיאִים וְקַיָּמִים, יִבְלוּ יְמֵיהֶם בְּטוֹב
 וּשְׂנֵיהֶם בְּנֻעִימִים. וְנִזְכָּה שְׂיִצְאוּ מֵהֶם
 דּוֹרוֹת הַרְבֵּה וְדוֹרֵי דוֹרוֹת עַד סוֹף כָּל
 הַדּוֹרוֹת.

רַחֵם עֲלֵיהֶם וְעֲלִינוּ לְמַעַן שְׂמֹךְ,
 וְתִגְדָּלֵם לְתוֹרָה וּלְחֻפָּה
 וּלְמַעֲשֵׂים-טוֹבִים, לְאַרְךְ יָמִים וְשָׁנִים,
 "עוֹד יִנוּבּוֹן בְּשִׁיבָה דְשָׁנִים וְרַעֲנוּנִים
 יִהְיוּ".

⊙ [ג] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב לֵג ⊙

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב סז, 'בראשית' לעיני כל ישראל)

וְאֶגְדָּלָה שְׂמֹךְ" (בראשית יב, ב)

"שְׂשֹׁמֶךְ מִתְגַּדֵּל בְּעוֹלָם" (תנחומא לך-לך ד)

שִׁיתְגַּלְהַ וְיִתְפָּאֵר וְיִתְגַּדֵּל וְיִתְפָּרַס בְּכָל הָעוֹלָם
 - שֵׁם הַצַּדִּיק, וְשֵׁם הַצַּדִּיקִים הָאֱמִתִּיִּם, וּפְאָרֶם
 וְהַדָּרֶם וְחֻנָּם הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא. וְנִזְכָּה לְהַכִּלֵּל
 בְּשֵׁמֶם וּבְפָאֵר הַדָּרֶת קִדְשָׁתָם. וְיִתְבַטַּל מִן
 הָעוֹלָם - שֵׁם הַטְּמֵאָה, שְׁמוֹת הַחִיצוֹנִים.
 וְיִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׂמֹךְ הַגָּדוֹל עַל-יְדֵינוּ תָמִיד

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, עֲשֵׂה
 לְמַעַן שְׂמֹךְ, וְקַדַּשׁ אֶת שְׂמֹךְ
 בְּעִבּוֹר כְּבוֹד שְׂמֹךְ, וְזַכְּנוּ שִׁיתְגַּדֵּל
 וְיִתְקַדַּשׁ שְׂמֹךְ הַגָּדוֹל בְּעוֹלָם עַל יְדֵינוּ.

מְלֵא רַחֲמִים, אֲדוֹן כָּל, יוֹדַע תְּעִלּוּמוֹת,
 אַתָּה יוֹדַע "אֶת כָּל הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר
 נַעֲשֵׂה תַחַת הַשָּׁמַשׁ" עֲתָה בְּדוֹרוֹתֵינוּ
 אֵלֶּה, וְאֵיךְ בְּעוֹנוֹתֵינוּ-הַרְבִּים, נִתְעַרְבֵב

וְנִתְבַלְבַּל הָעוֹלָם עֲתָה מְאֹד מְאֹד בְּלִי
 שְׁעוֹר וְעֵרֶךְ.

כִּי כָּל הַצַּדִּיקִים-הָאֱמִתִּיִּם פְּאִרֵי-
 הַדּוֹרוֹת, נִסְתַּלְקוּ בְּיָמֵינוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ-
 הַרְבִּים, אֲשֶׁר אַתָּה לְבַד יוֹדַעְתָּ גְּדוֹל עֲצָם
 מֵעֲלֵתָם וְתִקְפָּם וְקִדְשָׁתָם, אֲשֶׁר שְׂמֹךְ
 מִשְׁתַּף בְּשֵׁמֶם. וְכָל מֵה שֶׁנִּגְדַּל שְׂמֵם
 בְּיוֹתֵר, נִגְדַּל שְׂמֹךְ בְּיוֹתֵר, וּבְעוֹנוֹתֵינוּ-
 הַרְבִּים נִסְתַּלְקוּ קִדְם הַזְּמַן, אוֹי מֵה הִיָּה
 לָנוּ בְּדוֹרוֹת הָאֵלֶּה.

וּמִגְדָּל עֲכִירַת דַּעַתְנוּ אֵינִן מִי שְׂיַדַּע כָּאֵב
 צָרָה וְצוּקָה הַזֹּאת, עַד הֵיכָן
 הַדָּבָר מֵגִיעַ, עַד הֵיכָן שְׁלֹטָה הַמַּפָּה
 הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת, מִכּוֹת מִפְּלֹאוֹת כְּאֵלוֹ,
 הַפְּלֵא וּפְלֵא, "מִכָּה אֲשֶׁר לֹא כְּתוּבָה
 בַּתּוֹרָה" - זֶה מֵיַתַּת הַצַּדִּיקִים-הָאֱמִתִּיִּים
 אֲשֶׁר נִסְתַּלְקוּ בְּדוֹרוֹתֵינוּ, בְּעוֹנוֹתֵינוּ
 וּבְחַטָּאֵינוּ וּבְכַפְשֵׁינוּ.

אוֹי, אוֹי וְאָבוֹי, אוֹי לָנוּ מֵה שְׂאֵבְדָנוּ
 בְּעוֹנוֹתֵינוּ, חָבַל עַל דְּאֵבְדִין וְלֹא
 מִשְׁתַּפְּחִין. "הַצַּדִּיק אָבָד וְאֵין אִישׁ שֵׁם
 עַל לֵב, וְאֲנָשֵׁי חֶסֶד נֶאֱסָפִים, בְּאֵין מִבֵּין
 כִּי מִפְּנֵי הָרַעָה נֶאֱסַף הַצַּדִּיק".

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְבוּנוּ דְעֵלְמָא כְּלָא.
 אַתָּה לְבַד יוֹדַעְתָּ עֲצָם יִקְרַת
 תְּפָאֶרֶת קִדְשַׁת הַנְּפִשׁוֹת הַיְקָרִים הָאֵלֶּה,
 הָאֲבֵנֵי קִדְשׁ הָאֵלֶּה, הַנְּשַׁפְּכִים עֲתָה
 "בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת", "וְאֵין אִישׁ מְאֹסָף
 אוֹתָם הַבֵּיתָה". כִּי נִסְתַּלְקוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ,
 הַצַּדִּיקִים-הָאֱמִתִּיִּים הַנִּקְרָאִים רֹאשׁ-בֵּית,
 שֶׁהֵם הַבְּעֵלֵי-בֵּית שֶׁל הָעוֹלָם.

אֲשֶׁר אִז בְּהִיּוֹתָם בְּעוֹלָם וּשְׁמָם נִתְגַּדַּל בְּעוֹלָם, אִז הָיָה לְהַעוֹלָם בְּעַל-הַבַּיִת, וְאִז הָיִינוּ אֲנַחְנוּ כְּלָנוּ נִקְרָאִים בְּנֵי-בַיִת.

וּמִיּוֹם שֶׁנִּסְתַּלְקוּ בַּחֲטָאֵינוּ, וְנִתְעַלַּם פְּאָרֵם וְהַדָּרֵם וְחֲנָם הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֲנַחְנוּ נָעִים וְנָדִים וּמְטֻלְטָלִים, וְנִפְשׁוֹת יִקְרוּת מַעֲמָךְ בֵּית-יִשְׂרָאֵל מִתְגּוֹלְלִים "בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת". כִּי נִסְתַּלְקוּ מִן הָעוֹלָם הַבְּעָלִי-בַיִת שֶׁל הָעוֹלָם, שְׁהֵם הַצַּדִּיקִים הַגְּדוֹלִים הַנִּקְרָאִים רֹאשׁ-בַּיִת.

וְאִפְלוּ מַעַט הִרְשִׁימוּ שֶׁנִּשְׁאַר מִשְׁמָם עַל-יַדֵּי סַפְרֵיהֶם הַקְּדוֹשִׁים וְתַלְמִידֵיהֶם הַיִּקְרִים, מַעֲלִימִים גַּם-כֵּן מְאֹד מְאֹד בְּכַמָּה מִיְּנֵי הַעֲלָמוֹת וְהַסְתָּרוֹת בְּלֵי שַׁעוֹר.

כִּי בְּכָל פַּעַם נִתְגַּדְּלִים בְּעוֹלָם, 'בְּעָלִי שֵׁם וּפְרִסוּם' שְׁאִין שְׁמָם נִמְשָׁךְ כָּלֵל מִשְׁם-יְהוָה, אֲדַרְבֵּא עַל-יָדָם נִתְעַלַּם שֵׁם-יְהוָה וּמִתְגַּבְּרִים שְׁמוֹת הַחֲצִיצוֹנִים חֶסֶד וְשָׁלוֹם.

וּבְעוֹנוֹתֵינוּ-הַרְבִּים, נִתְעַרְבַּב הָעוֹלָם מְאֹד, עַד אֲשֶׁר אִין אֲתָנוּ יוֹדֵעַ עַד מָה, מִי וּמִי הַהוֹלְכִים בְּתוֹרַת יְהוָה בְּאֵמֶת, אֲשֶׁר שְׁמָם נִמְשָׁךְ מִשְׁם-יְהוָה, וּמִי לְהַפֵּךְ, וּמִי מַעֲרַב מִשְׁנֵיהֶם, מְטוֹב וְרַע, "וְאֲנַחְנוּ לֹא נִדַע מַה נַּעֲשֶׂה כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ".

זַכְּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ לְקוּם בְּכָל לַיְלָה בַּחֲצוֹת מִמֶּשׁ, וּלְהַתְּאֵבֵל עַל חֲרַבַּן בַּיִת-

הַמְּקֻדָּשׁ שֶׁנִּחְרַב בְּעוֹנוֹתֵינוּ. וְעַל-יַדֵּי-זֶה נִזְכָּה לְעוֹרֵר רַחֲמֶיךָ שֶׁתִּנְחַם וְתִשְׁמַח אוֹתָנוּ מִהֲרָה, וְתִשֵּׂים לְאַבְלֵי צִיּוֹן 'פְּאָר' תַּחַת 'אֶפֶר'. וְנִזְכָּה לְהַכְנִיעַ הַמְּאוֹרֵי-אֵשׁ כְּנֶגֶד הַמְּאוֹרֵי-אוֹר.

וַיִּתְגַּבֵּר שֵׁם הַקְּדוֹשׁ, שֵׁם-יְהוָה, שֵׁם הַצַּדִּיקִים-הָאֱמֵתִיִּים, עַל שֵׁם הַטְּמְאָה, שְׁמוֹת-הַחֲצִיצוֹנִים, וַיִּתְבַּטַּל הַשֶּׁקֶר לְגַבֵּי הָאֱמֶת.

וַיִּתְנַלֵּךְ וַיִּתְגַּדַּל וַיִּתְפָּרֵס בְּכָל הָעוֹלָם, שֵׁם הַצַּדִּיקִים-הָאֱמֵתִיִּים, וּפְאָרֵם וְהַדָּרֵם וְחֲנָם הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא. וְנִזְכָּה לְהַכְּלִל בְּשֵׁמָם, וּבְפְאָר הַדָּרַת קִדְשָׁתָם.

עַד אֲשֶׁר יִפְתָּחוּ עֵינֵינוּ בְּאֵמֶת, וְנִסְתַּכַּל עַל עֲצָמָנוּ הַיָּטֵב בְּאֵמֶת, בְּכָל הָאַרְבַּע יְסוּדוֹת, לְזַכְּכֶם וּלְטַהֵרֶם וּלְקַדְּשֶׁם מִכָּל הַתְּאוֹת-רָעוֹת וּמִדּוֹת-רָעוֹת הַנִּמְשָׁכִים מֵהֶם, וּלְבַרְרֶם מֵרַע לְטוֹב, וּלְזַכּוֹת לְכָל הַמִּדּוֹת-טוֹבוֹת וּמַעֲשִׂים-טוֹבִים.

וַיְהִי הַכֹּל נִכְלָל בְּשִׁמְךָ הַמִּיְחָד הַגְּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, וְתִמְהַר וְתַחֲיֵשׁ לְגַאֲלוֹנוּ, וְתִבְנֶה בַּיִת קִדְשָׁנוּ וְתִפְאַרְתָּנוּ. וַיִּתְגַּדַּל וַיִּתְקַדַּשׁ וַיִּתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא שְׁמֶךָ מִלְּכָנוּ בְּכִי כָּל חַי תְּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד.

וַיִּתְבַּטַּל שֵׁם הַטְּמְאָה, שְׁמוֹת-הַחֲצִיצוֹנִים, מִן הָעוֹלָם. וַיִּתְגַּדַּל שֵׁם הַקְּדוֹשׁ בְּעוֹלָם. וְתִגְלֶה פְּאָר הַדָּרַת קִדְשָׁתָ עִמָּךְ יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם, וּבְפָרְט

☉ [ד] לקוטי-תפלות ח"א קמט ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב השמטה
בתחלת הספר, 'אחד היה אברהם')

"אחד היה אברהם" (יחזקאל לד, כג)

שלא יהיה נח לשום אדם שבעולם למנע אותי מדרך-
האמת - ושאֵהיה דומה בעיני 'כאלו אני יחיד בעולם'
כמו 'אברהם אבינו', ולא אשמע ולא אסתכל על
שום מונע ומעכב ומלעיג ומתלוצץ ומבלבל בעולם

"פְּנֵה אֵלַי וְחַנְּנֵי כִי יַחֲדֵי וְעֲנֵי אֲנִי.
שְׁקִדְתִּי וְאַהֲיָה כְּצִפּוֹר בּוֹדֵד עַל
גֶּגֶז". רבונו של עולם, מה אומר מה
אדבר, "הבט ימין וראה ואין לי מכיר,
אבד מנוס ממני, אין דורש לנפשי.
זעקתי אליך יהוה, אמרתי אתה מחסי
חלקי בארץ החיים. הקשיבה אל רנתי כי
דלותי מאד, הצילני מרודפי כי אמצו
ממני".

רבונו של עולם, יודע תעלומות, עֶצֶם
האמת וְחִפְץ בְּאֵמֶת, קרוב
לקוראיו בְּאֵמֶת, אתה לבד יודע את כל
המעשה אשר נעשה עמי בכל יום ויום,
מי ומי העומדים עלי בכל יום בגשמיות
וברוחניות, למנע ולעכב אותי חסוֹשֵׁלֹם
מדרך-החיים.

"יהוה" מה רבו צרי, רבים קמים עלי".
אתה יודע בכמה מיני מניעות,
ועפובים, והסתות, ופתויים, ובלבולים,
שמתגברים עלי בכל עת למנע אותי חסוֹ-
ושלום מדרך-האמת, מלהתקרב אליך
וליראיך ולצדיקים-האמתיים.

וּבְעֶצֶם שְׁפִלוּתִי, וּרְבוּי עוֹנוֹתִי, וְעֶצֶם
פְּזוּר נַפְשִׁי, וּבִלְבוּל דַּעְתִּי,

פֶּאֶר הַדֶּרֶת יִפִּי קִדְשַׁת הַצְּדִיקִים וְהַכְּשָׁרִים
הָאֱמִתִּיִּים.

עַד אֲשֶׁר יִשְׁתַּקְּקוּ וְיִכְסְפוּ כָּל בְּאֵי
עוֹלָם לְכַלֵּל בָּהֶם, לְהַכְלִיל בְּשָׁמַם
וְתַפְאֲרָתָם, וְיִשׁוּבוּ כָּל בְּאֵי עוֹלָם לִילֶךְ
בְּדַרְכֵיהֶם, לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּאֵמֶת כָּל
יְמֵיהֶם לְעוֹלָם.

רבונו של עולם, מלפנו ואלהינו, מלא
משאלותינו ברחמים, וזכנו לבא
לכל מה שבקשנו מלפניך, באפן שנוזפה
להכליל באמת בתוך שמך הגדול
והקדוש, לעולמי עד ולנצח נצחים.
ויתגדל ויתקדש שמך הגדול על-ידינו
תמיד.

וּיְקַיֵּם מִקְרָא שְׁכַתּוֹב: "וַיִּרְאוּ גוֹיִם אֶת
שֵׁם יְהוָה, וְכָל מַלְכֵי הָאָרֶץ אֶת
כְּבוֹדֶךָ. יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבָרָךְ מֵעַתָּה וְעַד
עוֹלָם".

"עֲזָרְנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ עַל דְּבַר כְּבוֹד
שְׁמֶךָ, וְהַצִּילְנוּ וְכִפֵּר עַל
חַטָּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ. בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵים
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, עֲשֵׂה נִפְלְאוֹת לְבָדוֹ. וּבְרוּךְ
שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם, וַיִּמְלֵא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל
הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן".

שִׁישׁ לִי מִמְּנֵי בַעֲצָמֵי, עוֹד הֵם מִתְגַּבְּרִים וּמִתְגָּרִים בִּי בְּכָל־עֵת, הַמְּנִיעוֹת וְהַעֲפוּבִים מִכָּל בְּנֵי־הָעוֹלָם, הֵן הַמְּנִיעוֹת מִבְּנֵי־הַבַּיִת וְהַקְּרוּבִים, הֵן הַמְּנִיעוֹת מִשָּׂאֵר בְּנֵי־הָעוֹלָם, מֵרַבּוּי הַשְּׁנוּי דַּעוֹת וְהַמְּחַלְקֵת שְׂבָעוֹלָם עַל נִקְדַּת הָאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ.

וְעַתָּה "יְהוָה אֱלֹהִים אָמֵת", עֲזֹרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי וְחַזְקֵנִי וְאִמְצָנִי בַּעֲבוּדָתְךָ בְּאֱמֶת, וְזַכְּנִי לְהִתְקַרֵּב לִירְאֵיךָ וְתַמְיִמֶיךָ הַהוֹלְכִים בְּדַרְכֶיךָ בְּאֱמֶת, וְלֹא יִהְיֶה כַח לְשׁוּם אָדָם שְׂבָעוֹלָם לְמַנַּע אוֹתִי מִדְּרֹךְ־הָאֱמֶת בְּשׁוּם אַפֵּן בְּעוֹלָם, יִהְיֶה מִי שִׁיְהִיָּה, הֵן קְרוּב, הֵן רְחוּק.

וְתַחֲזֹק אֶת דַּעְתִּי בְּאִמוּנָתְךָ תָּמִיד, וְאֶהְיֶה דוֹמָה בְּעֵינָי: 'כִּפְּאוֹ אֲנִי יָחִיד בְּעוֹלָם', כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם". וְלֹא אֲשַׁמַּע כָּלֵל, וְלֹא אֶסְתַּכַּל, עַל שׁוּם מוֹנַע וּמַעֲכָב וּמַלְעִיג וּמִתְלוֹצֵץ וּמִבְּלַבֵּל בְּעוֹלָם. וְלֹא יוּכַל שׁוּם אָדָם לְבַלְבֵּל אוֹתִי, מִדְּרֹךְ הָאֱמֶת וְהַיָּשָׁר, אִפְּלוּ גְדוּלִים מִמְּנֵי וְצַדִּיקִים כְּנַגְדִּי.

רַק אֲזָכָה לְהִתְנַהֵג בְּדְרֹךְ־הָאֱמֶת, כִּפִּי מֵהַ שְׁלֵמַדְתָּנִי מִנְעוּרַי, עַל־יְדֵי רַבּוֹתֵינוּ הַקְּדוּשִׁים הָאֱמֶתִיִּים.

וְאֶהְיֶה רְגִיל לֹמֵר בְּנַפְשִׁי: "שְׂאִינִי יוֹדַע כָּלֵל מֵהַ נַעֲשֶׂה בְּעוֹלָם עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד"!

רַק "אֲנִי בְּתַמִּי אֵלֶיךָ" בְּדְרֹךְ־הָאֱמֶת כִּפִּי מִדְּרַגְתִּי - כִּפְּאוֹ שֶׁלִּי לְמַדְתָּנִי עַל־יְדֵי בְּחִירֵי צַדִּיקֶיךָ הָאֱמֶתִיִּים, שֶׁהֵם 'נִקְדַּת־הָאֱמֶת' שְׂבָכָל הָעוֹלָמוֹת, וְלֹא אֶסְתַּכַּל עַל

שׁוּם דַּעָה וְרִצּוֹן שֶׁהוּא נֶגֶד רִצּוֹנֵם, שֶׁהוּא רִצּוֹנְךָ בְּאֱמֶת.

וְאִפְּלוּ כִּשְׂיִיָּה הַהִכָּרַח לְהִתְוַעֵד עִם בְּנֵי־הָאָדָם וּלְדַבֵּר עִמָּהֶם, הֵן בְּמִלֵּי דְשִׁמְיָא וְהֵן בְּמִלֵּי דְעִלְמָא, אַף־עַל־פִּי־כֵן לֹא יִבְלַבֵּל דַּעְתִּי מִן הָאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ: כָּלֵל, וְאֲזָכָה לְקִיָּם בְּאֱמֶת מִקְרָא שְׂכָתוּב: "מִי לִי בַשָּׁמַיִם, וְעַמֶּךָ לֹא חִפְצָתִי בְּאַרְצִי". יִהְיוּ לְרִצּוֹן אִמְרֵי פִי וְהַגִּיּוֹן לְבִי, לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרִי וְגוֹאֲלִי.

☉ [ה] לְקוּטֵי־תַפְלוֹת ח"א נג ☉

(על־פי לקוטי־מוהר"ן ח"א נג, ה"א הדעת)

"וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בַחֲרֹן" (בְּרֵאשִׁית יב, ה)

"אֲבָרָהֶם מִגִּיר הָאֲנָשִׁים, וְשָׂרָה מִגִּירַת הַנָּשִׁים" (רש"י; תרגום יונתן; בְּרֵאשִׁית י"ב, טו. יד)

שֶׁנֶּזְכָּה לְהַעֲמִיד תַּלְמִידִים־הַגּוֹנִים הַרְבֵּה, וְלִהְיוֹר בָּהֶם דַּעַת קְדוּשׁ וְאֱמֶתִי, וְלִקְרֹב בְּנֵי־אָדָם לְעַבּוּדַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִזְכָּה לְהוֹלִיד בָּנִים חַיִּים וְקַיָּמִים

וְתַזְכִּינִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וְחַסְדֶיךָ הַעֲצוּמִים, לְהַעֲמִיד תַּלְמִידִים־הַגּוֹנִים הַרְבֵּה, לְהָאִיר בָּהֶם דַּעַת קְדוּשׁ וְאֱמֶתִי, לְהַדְרִיכֶם בְּדְרֹךְ יִשְׂרָאֵל, לְהוֹדִיעֶם "אֵת הַדְּרֹךְ אֲשֶׁר יֵלְכוּ בָהּ, וְאֵת הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ", כִּפִּי מֵהַ שְׂקִבְלָנוּ מִרַבּוֹתֵינוּ הַקְּדוּשִׁים זְכוּרֵנָם־לְבָרְכָהּ, בְּדְרֹךְ אֲשֶׁר דָּרְכוּ בּוֹ אֲבוֹתֵינוּ מֵעוֹלָם.

לְהָאִיר בָּהֶם עֲצוֹת נְכוֹנוֹת וַיִּשְׁרוֹת, וְלַעֲזֹרָרֶם וְלַהֲקִיץֶם מִשְׁנַתֶּם, לְהַכְנִיֵס בָּהֶם דַּעַת וַיִּרְאֵת־שָׁמַיִם, בְּאַפֵּן שִׁיזְכּוּ לָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאֱמֶת, בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשָׁם וּבְכָל מְאָדָם. "אֲלַמְּדָה כִּשְׂעִים דְּרָכֶיךָ וְחֻטָּאִים אֵלֶיךָ יִשׁוּבוּ".

וְתַצִּילֵנִי וְתִשְׁמְרֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים,
שְׁלֹא יַעֲלֶה בְּדַעְתִּי שׁוּם פְּנִיָּה
וּמַחְשַׁב־תְּחוּץ חֲסִי-וְשָׁלוֹם, בְּעֵינַיִן
הַתְּקַרְבוֹת בְּנֵי-אָדָם, בְּשִׁבִיל לְהַרְבוֹת
כְּבוֹדֵי חֲסִי-וְשָׁלוֹם, רַק כָּל כּוֹנְנֵי תִהְיֶה
בְּאַמֶּת בְּשִׁבִיל כְּבוֹדְךָ, כְּדֵי לְמַלְאֵת רְצוֹנְךָ.

וְתִתֵּן כַּח לִיעָף כְּמוֹנִי, לְסֹבֵל וּלְקַבֵּל
בְּאַהֲבָה, כָּל הַטְּרָחוֹת וְהִיגִיעוֹת
שְׁצָרִיכִין בְּשִׁבִיל עֶסֶק זֶה, לְקָרֵב בְּנֵי-אָדָם
לְעִבּוֹדַת-הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.

וְאַזְכֶּה לְרַדְף אַחֲרֵיהֶם בְּכָל כַּחֵי
לְקָרְבָם לְעִבּוֹדְתְךָ, וְכָל כּוֹנְנֵי
יִהְיֶה לְשִׁמְךָ לְבַד בְּאַמֶּת, כְּדֵי לְהַשְׁלִים
דַּעְתִּי בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת כְּרְצוֹנְךָ הַטוֹב.

וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכְּנִי לְהוֹלִיד בְּנִים חַיִּים
וְקִימִים בְּקִדְשָׁה וּבְטָהֳרָה
לְשִׁמְךָ וּלְעִבּוֹדְתְךָ, וְתִרְבֶּה זְרַעֲנוּ כְּחוֹל-
הַיָּם וּכְכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לְרֹב.

❁ [ו] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א כג ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כג, 'צוית צדק')

"זאת בריתי אשר תשמרו ביני וביניכם וגו'. ונמלתם
את בשר ערלתכם, והיה לאות ברית ביני וביניכם.
ובן שמנת ימים ימול לכם כל זכר לדרותיכם"
(בראשית יז, י"א-י"ב)

שנזכרה ל'קדשת הברית' -

למען בריתך אשר חתמת בבשרנו

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מָה רַב טוֹבְךָ אֲשֶׁר
עָשִׂיתָ עִמָּנוּ, אֲשֶׁר חָמַלְתָּ עַל
נַפְשֵׁנוּ, וְחָשַׁבְתָּ מֵרַחוּק לְהֵטִיב אַחֲרֵיתֵנוּ.

וְנִתַּתָּ בְּרִיתְךָ בֵּינֵךְ וּבֵינֵינוּ אַבְרָהָם אוֹהֲבֶךָ,
וְהַקְּמוֹת בְּרִיתְךָ אֶת יִצְחָק, וְאֵת
זְרַעוֹ יִשְׂרָאֵל, וְאֵת זְרַע זְרַעוֹ לְדוֹרוֹתֵם,
וְחָסַתָּ עַל תְּקוּן נַפְשׁוֹתֵינוּ וְנַפְשׁ זְרַעֲנוּ,
וְצוֹיֵת אוֹתֵנוּ: "לְכַנֵּס בְּבְרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם
אָבִינוּ, לְמוֹל אֶת בָּשָׂר עָרְלַתֵנוּ בַּיּוֹם
הַשְּׁמִינִי".

"מִי יִמְלֹל גְּבוּרוֹת יְהוָה יִשְׁמִיעַ כָּל
תְּהִלָּתוֹ", מִי יִפְאַר, מִי יִהְדַּר, מִי
יִהַלֵּל, מִי יִשְׁבַּח, מִי יוּכַל לְהוֹדוֹת לְךָ,
וּלְבָרְכְךָ וּלְשַׁבַּחְךָ וּלְפַאֲרֶךָ, עַל כָּל הַחֲסָד
וְהַטּוֹבָה הַגְּדוֹלָה וְהַנּוֹרָאָה הַזֹּאת אֲשֶׁר
עָשִׂיתָ עִמָּנוּ, אֲשֶׁר קִדְשָׁתָּ יָדֶיךָ מִבְּטָן,
וְצִאָצְאָיו חֲתַמְתָּ בְּאוֹת בְּרִית-קִדְשׁ.

עַל-כֵּן בָּאתִי לְהַפִּיל תְּחִנָּתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה
אֱלֹהֵי וְאַלְקֵי אֲבוֹתַי, אֵב הַחֲסָד,
אֵב הַרְחָמָן, הַגּוֹאֵל מִמּוֹת וּפּוֹדֵה מִשַּׁחַת.

עֲשֵׂה לְמַעַן בְּרִיתְךָ אֲשֶׁר חָתַמְתָּ
בְּבִשְׂרֵנוּ, וְחָמַל עַל נַפְשׁוֹתֵינוּ,
וְקוּמָה בְּעִזְרַתֵנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן חֲסִדְךָ,
שְׁנֹזְכָה לְקִדְשׁ וּלְטָהָר עֲצָמֵנוּ בְּקִדְשַׁת
הַבְּרִית, בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת בְּאַמֶּת כְּרְצוֹנְךָ
הַטוֹב.

וְתַגֵּן עָלֵינוּ וְתַעֲזָרֵנוּ, שְׁנַהֲיֶה נִשְׁמָרִים
מִכָּל דְּבַר רָע, שְׁלֹא נִהְרַהַר בַּיּוֹם
שׁוּם הִרְהוּר בְּעוֹלָם, וְלֹא נִבְא לְיָדֵי טְמֵאָה
בְּלִילָה.

אֱלֹהֵינוּ וְאַלְהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהִים חַיִּים
וּמְלֹךְ עוֹלָם, אֵל חַי חֶלְקֵנוּ
צוּרֵנוּ, צוּה לְהַצִּיל יְדִידוֹת שְׂאֲרֵינוּ
מִשַּׁחַת, לְמַעַן בְּרִיתְךָ אֲשֶׁר שָׁמַת בְּבִשְׂרֵנוּ.

ה'רע שבנגה', הכל אִזְכָּה לְכָלוֹת וּלְשַׁבֵּר
וּלְבַטֵּל לְגַמְרֵי.

עַד שְׁאִזְכָּה לְבָרֵךְ בַּחֲנִינֵת 'נְגַה', לְבָרֵךְ
הַטּוֹב שֶׁבָּהּ וּלְהַעֲלוֹתָהּ אֶל הַקִּדְשָׁה,
בְּאִפְּן שֶׁ'נְגַה' יְכַלֵּל בְּקִדְשָׁה הָעֲלִיוֹנָה
בְּאִמָּת, וְכָל הַקְּלָפוֹת הַטְּמָאוֹת יִסְתַּלְקוּ
וְיִתְבַטְּלוּ מִמֶּנִּי בְּבִטּוֹל גָּמוֹר, וְלֹא יִהְיֶה
לָהֶם שׁוֹם שְׁלִיטָה וְאַחִיזָה בִּי חֵסֶּ וְשָׁלוֹם
מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

וְתַעֲזָרְנִי וְתִזְכְּנִי לְשִׁמִּירַת־הַבְּרִית
בְּאִמָּת, וְתַבְטֵל וְתַסִּיר מִמֶּנִּי
קְלַפַּת הָעֲרָלָה, עֲרַלְת־לֵב וְעֲרַלְת־בֶּשֶׂר,
וְאִזְכָּה לְהַכְלִיל בְּאִמָּת בְּקִדְשָׁתְךָ הָעֲלִיוֹנָה.

וְתַרְחֵם עָלַי כָּל יְלָדֵי עַמְּךָ בֵּית־יִשְׂרָאֵל
הַנִּכְנָסִין לְבְרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם
אָבִינוּ, וְתִזְמִין לְכָלֶם תָּמִיד, מוֹהֲלִים
כְּשָׂרִים וְהַגּוֹנִים וְאֲמָנִים וְזָרִיזִים בְּאִמָּת,
בְּאִפְּן שֶׁיִּקְיָמוּ מִצְוֹת מִלְּךָ וּפְרִיעָה
בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת כְּרִצוֹנְךָ הַטּוֹב.

כִּי אַתָּה קִדְשָׁתָּ יָדִיד מִבְּטָן, וְצֶאֱצֵאֵנִי
חַתְמָתָּ בְּאוֹת בְּרִית קִדְשֵׁךָ, וְצוּיִתְנֵנוּ
בְּרַחֲמֶיךָ: "לְמוֹל אֶת בְּנֵינוּ, בֶּן שְׁמוֹנֵת
יָמִים, לְהַכְנִיסָם בְּבְרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם
אָבִינוּ.

עַל־כֵּן זָכְנוּ וְעִזְרָנוּ, וְתִזְמִין תָּמִיד
מוֹהֲלִים כְּשָׂרִים וְהַגּוֹנִים
וְאֲמָנִים וְרָאוּיִים לְעֶסֶק בְּמִצְוָה נוֹרָאָה
הַזֹּאת.

וְתַעֲמֹד עָלַי יָמִינָם וְתַסְמְכֵם, שְׂיִזְכּוּ
לְקִיָּם מִצְוָה זֹאת בְּשְׁלֵמוֹת
הַרְאוּי, בְּאִפְּן שֶׁלֹּא יִקְלָקְלוּ חֵסֶּ וְשָׁלוֹם

וְתַצִּילֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, מִכָּל מִינֵי
פְגָם־הַבְּרִית שְׁבָעוֹלָם, וְעֲשֵׂה
לְמַעַנְךָ וְלֹא לְמַעַנְנוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן כָּל
הַצְּדִיקִים וְהַחֲסִידִים הָאֲמִתִּיִּם הַקְּדוֹשִׁים
וְהַטְּהוֹרִים, אֲשֶׁר הִתְגַּבְּרוּ עַל יִצְרֵיהֶם
לְמַעַן כְּבוֹדְךָ, וְעַמְדוֹ בְּנִסְיוֹנוֹת גְּדוּלוֹת
וְנוֹרָאוֹת, וְכָפוּ אֶת יִצְרָם וְקִדְשׁוּ אֶת שְׁמֶךָ,
עַד שְׂזָכוּ לְקִדְשַׁת הַבְּרִית בְּתַכְלִית
הַשְּׁלֵמוֹת כְּרִצוֹנְךָ.

וְלְמַעַנְךָ, וְלְמַעַן אָבוֹתֵינוּ אַבְרָהָם
יִצְחָק וְיַעֲקֹב, עֲשֵׂה, וְחוֹסֶה
עָלֵינוּ, וְעִזְרָנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ, וְקִדְשָׁנוּ וְטַהַרְנוּ
בְּקִדְשָׁתְךָ הָעֲלִיוֹנָה, בְּאִפְּן שְׂנִזְכָּה גַם־כֵּן
לְשִׁמִּירַת־הַבְּרִית בְּאִמָּת כְּרִצוֹנְךָ הַטּוֹב.

❁ [ז] לְקוּטֵי־תַפְלוֹת ח"א צו ❁

(על־פי לקוטי־מוֹהַר"ן ח"א פב, 'הנעלבים ואינם עוֹלָבִים')

"וְנִמְלַתֶּם אֶת בְּשׂוֹר עֲרַלְתְּכֶם, וְהָיָה לְאוֹת בְּרִית
בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם. וּבֶן שְׁמֹנֵת יָמִים יִמּוֹל לְכֶם כָּל זָכָר
לְדוֹרְתֵיכֶם וְגו'." וְאַבְרָהָם בֶּן תְּשַׁעִים וְתִשְׁעֵי שָׁנָה
בְּהַמְלוֹ בְּשׂוֹר עֲרַלְתּוֹ" (בְּרֵאשִׁית יז, יא־יב־כד)

שְׂנִזְכָּה לְשִׁמִּירַת־הַבְּרִית, וּלְבַטֵּל קְלַפַּת הָעֲרָלָה -
וְשְׂנִזְכָּה לְחַיֵּם מִצְוֹת מִלְּךָ וּפְרִיעָה בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת

וּבְכֵן תִּזְכְּנִי וְתַעֲזָרְנִי וְתוֹשִׁיעֵנִי, לְהַתְגַּבֵּר
בְּכָל עֵז, לְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל אֶת יִצְרֵי־
הָרַע, וְכָל תַּאֲוֹתַי וּמַדּוּתַי הָרָעוֹת, וְתַכְּף
אֶת יִצְרֵי לְהַשְׁתַּעֲבֹד לָךְ.

עַד שְׁאִזְכָּה לְגַרֵּשׁ וּלְשַׁבֵּר וּלְהַכְנִיעַ
מֵעָלַי, כָּל הַקְּלָפוֹת וְהַסְטְרִיךְ־
אוֹחֲרָנִין שֶׁבְּכָל הָעוֹלָמוֹת, הֵן שְׁלֵשׁ
הַקְּלָפוֹת הַטְּמָאוֹת לְגַמְרֵי, שֵׁהֶם: "רוּחַ
סְעָרָה, וְעַנְן גְּדוֹל, וְאֵשׁ מִתְּלַקַּחַת". הֵן

להתינוק הנמול על-יָדָם, רק יתקנו אותו בכל התקונים והקדשות שצריכין לתקן ולקדש את התינוק על-ידי 'מצות מילה'.

ויהיה נמשך עליו 'צלם אלהים', 'צלם דמות תבניתו'. ויזכה להיות 'שומר הברית באמת', ולא יפגם בבריתו לעולם.

ו"ילכו יונקותיו", ויזכה להוליד בנים ובנות חיים וקיימים לעבודתך וליראתך.

ויצאו מכל אחד מישראל דורות הרבה עד סוף כל הדורות, וכלם יפירו וידעו את שמך הגדול, ויעשו רצונך באמת כל ימיהם לעולם, למען יתגלה אלהותך בכל העולמות על-ידי ישראל עמך אשר בחרת.

☪ [ח] לקוטי-תפלות ח"א כיג ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קכג, 'העקר לקשר עצמו להצדיק')

"התהלך לפני והיה תמים" (בראשית יז, א)

שנזכה להתנהג בתמימות ופשיטות, בזכותו של 'אברהם אבינו', ובזכות כל הצדיקים האמתיים

"אשרי תמימי דרך ההולכים בתורת יהוה. אשפילה בדרך תמים מתי תבוא אלי, אתהלך בתם לבכי בקרב ביתי. תם וישר יצרוני פי קויתיך. ואני בתמי אלק פדני וחנוני".

רבנו של עולם, מלא רחמים, התמים במעשיו, התם ומתמם עם תמימים. רחם עלי וזכני לתמימות באמת, ואזכה לקשר את-עצמי באמת

ובתמים, לצדיקים וכשרים ותמימים אמתיים שבדור, אשר זכו לשמש 'צדיקים אמתיים' ולקבל מהם 'דרך האמת והישר'.

ואזכה לסלק ולבער ולבטל כל חכמתי ושכלי ודעתי נגדם, כאלו אין לי שום שכל כלל, רק לקיים כל היוצא מפיהם, ועל כל אשר יאמרו פי הוא זה, ולא אסור ימין ושמאל.

רחם עלי בעל הרחמים, והצילנו מכל מיני בלבולים, ומכל מיני חכמות של העולם שאינם אמתיים, רחם עלינו והצילנו מהם, אל ישעו אל דרכיהם לבי.

ולא אסור מאמרי-פיהם של הצדיקים הקדושים אמתיים, המנהלים אותנו ברחמים באמת ובתמימות על-פי דרכי התורה שקבלנו מפי משה רבנו עליו-השלום.

שמרנו והצילנו, מכל מיני כפירות ובלבולי אמונה הבאים מחכמות האלה. זכנו והכניסנו לתוך דרכי התמימות באמת לאמתו, באפן שאזכה לאמונה שלמה באמת, ולקיים את כל תורתך באהבה ובאמת ובתמים כל ימי חיי.

"יהי לבי בחקיך למען לא אבוש". פי "אתה הוא יהוה האלהים אשר בחרת באברהם והוצאתו מאור פשדים, ושמת שמו אברהם, ומצאת את לבבו נאמן לפניך". פי הלך לפניך בתמימות, כי היה ראש לכל המאמינים האמתיים התמימים והישרים, העובדים אותך

❁ [י] לקוטי-תפלות ח"א נד ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נד, 'ינהי מקץ, זכרון')

שְׁנֹזֶכָה לְהִיּוֹת מִתְלַמְּדֵי שֶׁל 'אַבְרָהָם אָבִינוּ', שֵׁישׁ בָּהֶם ה'שְׁלֹשָׁה מִדּוֹת-טוֹבוֹת', וּבִפְרֹט לְהִיּוֹת 'טוֹב-עֵינַי'.

וְתִשְׁמְרֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַטּוֹבִים, וְתִצְלִלְנוּ תָּמִיד מֵרַע-עֵינַי, שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָנוּ שׁוֹם עֵינַי-רָעָה, עַל שׁוֹם אָדָם שֶׁבְּעוֹלָם, רַק נִסְתַּפֵּל תָּמִיד עַל כָּל אֶחָד בְּעֵינַי-טוֹבָה.

וְנִזְכָּה לְהִיּוֹת מִתְלַמְּדֵי שֶׁל 'אַבְרָהָם אָבִינוּ' עַל-יְדֵי-הַשְּׁלוֹם, שֵׁישׁ בָּהֶם שְׁלֹשָׁה מִדּוֹת טוֹבוֹת, שֶׁהֵם: 'עֵינַי טוֹבָה', וְנִפְשׁ שְׁפָלָה', וְרוּחַ נְמוּכָה'.

וְתִשְׁמְרֵנוּ וְתִצְלִלְנוּ מִתְלַמְּדֵי שֶׁל 'בְּלַעַם הַרְשָׁע', שֵׁישׁ לָהֶם שְׁלֹשׁ מִדּוֹת רָעוֹת, שֶׁהֵם: 'עֵינַי רָעָה', וְרוּחַ גְּבוּהָה', וְנִפְשׁ רַחְבָּה'.

אָבִינוּ מִלְּפָנָיו, אֲדִירָנוּ בּוֹרְאָנוּ גּוֹאֲלָנוּ, יוֹצְרָנוּ קְדוֹשָׁנוּ קְדוֹשׁ יַעֲקֹב, רוֹעֵנוּ רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל, הַמְּלֶכֶת הַטּוֹב וְהַמְּטִיב לְכָל, טוֹב-עֵינַי בְּאַמֶּת. זִפְנֵי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים שֶׁאֲזַכָּה לְהִתְדַבֵּק בְּמִדּוֹתֶיךָ הַטּוֹבִים, לְהִיּוֹת טוֹב-עֵינַי בְּאַמֶּת תָּמִיד.

וְתַבִּיט עָלַי בְּעֵינֶיךָ הַטּוֹב, בְּעֵינָא חָדָא דְרַחֲמֵי, וְתַמְשִׁיךְ וְתַשְׁפִּיעַ עָלַי טוֹב-עֵינַי, וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצְלִלְנִי, שֶׁלֹּא יִהְיֶה עֵינֵי רָעָה כָּלֵל בְּגִדְלַת חֲבָרִי, וּבְגִדְלַת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ.

בְּתַמִּימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת בְּאַמֶּת וּבְאַמוּנָה-שְׁלֵמָה.

בְּזִכְרוֹתוֹ, וּבְזִכְרוֹת כָּל הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִים וְהַתַּמִּימִים, רַחֵם עָלַי, וְזַכֵּנִי לְהִתְחִיל מַעֲתָה לִילֶךְ בְּדַרְכֶּךָ בְּתַמִּימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת, בְּאַמֶּת וּבְאַמוּנָה-שְׁלֵמָה.

❁ [ט] לקוטי-תפלות ח"א ל ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ל, 'מישרא דסבינא')

"תַּתֵּן אֱמֶת לִיעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם" (מִיכָה ז, ב)

שְׁנֹזֶכָה לְמִדַּת הַחֶסֶד, וְלַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם כָּל אָדָם, כְּמוֹ 'אַבְרָהָם אָבִינוּ' עַל-יְדֵי-הַשְּׁלוֹם

וְעֲזָרָנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ, שְׁנֹזֶכָה לְהַגִּיעַ לְמִדַּת הַחֶסֶד בְּאַמֶּת, בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, כְּמוֹ אַבְרָהָם אָבִינוּ עַל-יְדֵי-הַשְּׁלוֹם, שֶׁאֲחַז בְּמִדַּת הַחֶסֶד בְּשְׁלֵמוֹת.

וְנִזְכָּה לַעֲשׂוֹת חֶסֶד וְאַמֶּת עִם כָּל בְּנֵי-אָדָם. וְנִהְיֶה נִכְלָלִים תָּמִיד בְּמִדַּתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ עַל-יְדֵי-הַשְּׁלוֹם שֶׁהִיא מִדַּתוֹ חֶסֶד.

וְעַל-יְדֵי הַחֶסֶד הַזֶּה, נִזְכָּה בְּרַחֲמֶיךָ לְחַתֵּךְ וּלְהַבְדִּיל וּלְהַעֲלוֹת אֶת הַמְּלָכוֹת-דְּקִדְשָׁה, מִן הָאֲרָבַע מְלָכוֹת דְּסִטְרָא-אַחְרָא. וְיִתְגַּלֶּה אֱמוּנָה-הַקְּדוֹשָׁה בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְיִקְבְּלוּ כָּלֵם אֶת עוֹל מְלָכוֹתֶיךָ, וְתִמְלֶךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד.

⊙ [יא] לקוטי תפלות ח"א ק ⊙

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קמב, 'מי שאי-אפשר לו ללמוד')

שנזכה לכסף ולהשתוקק להשם-יתברך ברצון
 וחשק חזק, כמו אברהם אבינו - ועל-ידי-זה
 נזכה ללמד מתוך הספר-העליון הנכתב על
 הלב-העליון על-ידי הצדיקים-האמתיים

**"נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות
 יהוה, לבי ובשרי ירננו אל
 אל חי. צמאה לך נפשי, כמה לך בשרי,
 בארץ ציה ועיף בלי מים. צמאה נפשי
 לאלהים לאל חי, מתי אבוא ואראה פני
 אלהים."**

**מלא רחמים, רחם עלי, והיה בעזרי,
 וזכני, שאתחיל להרגיל את-
 עצמי, לכסף ולהשתוקק ולחשק תמיד,
 ברצון וחשק חזק ואמת, לתורתך
 ולעבודתך, ולהתקרב אליך באמת.**

**עד שאזכה על-ידי החשק והרצון
 האמת שבלב, ללמד מתוך הספר-
 העליון, הנכתב על הלב-העליון, על-ידי
 הצדיקים-האמתיים, אשר אתה מקשיב
 ושומע דבריהם שמדבר כל אחד**

**במקומו, ואתה מחברם יחד וכותב מהם
 ספר-זכרון, בשביל החושבים בלבם
 וחושקים באמת ללמד תורתך ולעשות
 רצונך.**

**כמו שכתוב: "אז נדברו יראי יהוה
 איש אל רעהו, ויקשב יהוה
 וישמע, ויכתב ספר זכרון לפניו, ליראי
 יהוה ולחשבי שמו."**

**זכני גם-כן, לקבל ולהמשיך עלי הארה
 גדולה מה'לב' הזה, וללמד מתוך
 ה'ספר' הזה. כי אני רחוק מאד מהכל,
 רק אני מצפה לרחמיך וחסדיך, שתזכני
 לרצון וחשק אמת, אליך ולעבודתך
 ולתורתך, באפן שאזכה לשוב אליך
 מהרה באמת כרצונך הטוב.**

**חום וחמל עלי, ברחמיך הרבים,
 ברחמיך הגדולים, עזרני פי עליך
 נשענתי, "כי תפארת עזנו אתה, וכרצונך
 תרום קרננו. יהיו לרצון אמרי-פי והגיון
 לבי לפניך יהוה צורי וגואלי".** אמן
 ואמן.

לקוטי תפלות

על הגשמים

- לימות הגשמים -

❁ [א] לקוטי-תפלות ח"א מ ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א מ, 'אלה מסעי')

והגוף שלך, ובלעדיך לא ארים את ידי ואת רגלי, לעשות שום עסק ושום נסיעה בעולם. "כי אתה אלוהי, רוחך טובה תנחני בארץ מישור".

ותזמין לי פרנסתי מאתך לבד בהרחבה גדולה, קדם שאצטרך לה, באפן שאוכל לעסק בתורתך ועבודתך תמיד, ולא יהיה לי שום בלבול חס-ושלום על-ידי טרדת הפרנסה כלל.

ותפתח לנו אוצרך הטוב, ותתן המטר בעתו לברכה ולחיים ולשבע, ותשפיע שבע וזול בעולם, ולא יצטרכו עמך ישראל זה לזה ולא לעם אחר. ותמשיך שלום בעולם, ויקים מקרא שכתוב: "השם גבולך שלום, חלב חטים ישביעך".

ותהיה בעזרנו תמיד, באפן שנזכה לבלות ימינו, בטוב האמתי, בטוב הנצחי, לעסק כל ימינו בתורה

ותעזרני שאהיה שלם באמונה ובבטחון בך תמיד, ולא אעשה שום פעלה ולא אעסק בשום עסק ולא אפע שום נסיעה בשביל פרנסה כלל, רק אזכה לידע ולהאמין בך באמונה שלמה ובבטחון חזק, שאתה תכלכלני.

ותזמין לי פרנסתי בשלמות בביתי, בלי שום נסיעה וטלטול בעולם כלל, ובלי שום עשייה ועובדא ועסק כלל.

ובל נסיעתי לאיזה דרך, וכל עסקי ופעלתי, לא יהיו פי אם לשמך ולעבודתך לבד באמת, וכרצונך אעשה, ולא אכון בנסיעתי ועסקי שום תועלת עצמי כלל, כי הכל שלך, הנשמה שלך

ועבודת יהוה באמת כרצונך הטוב, ולא נסור מדברי התורה ימין ושמאל.

ותורני ותלמדני תמיד, את הדרך אשר אלך בה, ואת המעשה אשר אעשה. "אל תעזבני יהוה אלהי, אל תרחק ממני. חושה לעזרתי יהוה תשועתי".

שאנו צריכין כל אחד ואחד בגשמיות וברוחניות, בגוף ונפש.

כי אין רופא בעולם שידע לכוון כל זאת, כי אם אתה לבד, כי אתה עלת כל העלות וסבת כל הסבות ויודע כל התעלומות. ויקים מקרא שכתוב: "אז יבקע פשח אורך, וארכתך מהרה תצמח".

☪ [ב] לקוטי תפלות ח"ב ה ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ה, 'תקעו אמונה')

☪ [ג] לקוטי תפלות ח"ב נג ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב נג, 'כשיש מלחמות בעולם')

רופא חולים, רופא חנם, רפאנו יהוה ונרפא הושיענו ונושעה פי תהלתנו אתה. ותתן המטר בעתו, לחיים ולברכה ולשבע. ותגדל ברחמיך צמחים ועשבים, שיהיה להם כח לרפאת תחלואי עמך בית ישראל.

ותשפיע ברחמיך, ותמשיך הסדר הנכון והאמת, של כל הזרעים והצמחים שבעולם, כפי סדר הזמן והמקום הראוי להם. ולא נתלש שום פרי ועשב שלא בזמנו.

ותסבב ברחמיך סבות לטובה, באפן שיזכה כל אחד לאכל ולשתות מה שהוא צריך לרפואתו באמת, ויקבלו לפי תמם כל מה שצריכים לרפואתם באמת.

ותתן לנו ולכל ישראל את אכלם, בעתו במועדו ובזמנו. באפן שיהיה מלבש בהם כח כל הרפואות

ובבן תרחם עלינו, ותתן הגשם והמטר בעתו ובזמנו, ולא תעצר השמים מן המטר, בכל-עת שהעולם צריכין לו.

ויקים מקרא שכתוב: "ונתתי גשמיכם בעתם, ונתנה הארץ יכולה, ועץ השדה יתן פריו. ונתתי שלום בארץ, ושכבתם ואין מחריד, והשבתי חיה רעה מן הארץ, וחרב לא תעבר בארצכם".

ותשגיח ברחמיך הרבים, שיעלו כל האדים מן הארץ לטובה, שיהיו נעשים מן האדים תמיד, גשמי ברכה ונדבה בעתם ובזמנם, ולא יתהפכו האדים לשפיכת דמים חסוֹשֵׁלוֹם.

ותוציא את האדמה מקללותיה שנתקלה בעון אבותינו ובעונינו, ותהפך כל הקללות לברכות, כי אתה "כל תוכל, ולא יבצר ממך מאומה".

וְשָׁמְרֵנוּ וְהַצִּילֵנוּ תְּמִיד, מִתְּלִמִּידִים
 שְׂאִינָם-הַגּוֹנִים, כִּי אַתָּה יָדַעְתָּ
 כִּי בְּשֶׁר-וֹדֵם אֲנַחְנוּ, וְאֵין אֲתָנוּ יוֹדֵעַ עַד
 מָה אֵיךְ לְהִזָּהֵר וּלְהִשָּׁמֵר מֵהֶם. חוֹסֵה עַל
 כְּבוֹד הַתּוֹרָה-הַקְּדוּשָׁה, שְׁלֹא תִגִּיעַ
 לְתִלְמִידִים שְׂאִינָם-הַגּוֹנִים שְׂאִינָם רְאוּיִם
 לְקַבְּלָהּ.

וְתַחֲוֹם וְתִרְחָם עֲלֵיהֶם, וְתִשְׁיִבֵם מְהֵרָה
 בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ, בְּאִפְּן
 שְׂיוֹכְלוּ בְּרַחֲמֶיךָ לְקַבֵּל אֲמִתַּת נְעִימוֹת
 הַתּוֹרָה-הַקְּדוּשָׁה.

